

Ocena programowa Profil ogólnoakademicki Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Śląski w Katowicach

ul. Bankowa 12, 40-007 Katowice

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **POLITOLOGIA**

1. Poziom/y studiów: pierwszego stopnia oraz drugiego stopnia
2. Forma/y studiów: stacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
nauki o polityce i administracji

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK ☒ NIE

Dane koordynatorki wizytacji:

dr Sabina Pawlik

Pełnomocniczka Dziekana Wydziału Nauk Społecznych ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji

ul. Grażyńskiego 53, 40-126 Katowice , e-mail: sabina.pawlik@us.edu.pl

Adres strony, na której zamieszczona została elektroniczna wersja raportu:

<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/akredytacja/akredytacje-w-roku-akademickim-2025-2026/>

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Nazwa kierunku	POLITOLOGIA
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Cykl rozpoczęcia	2025/2026 (semestr zimowy)
Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Forma prowadzenia studiów	stacjonarna

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się. Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów politologia absolwent:	Kody charakterystyk II stopnia PRK do których odnosi się efekt kierunkowy
WIEDZA		
PO_1_W01	zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zakres i złożoność nauk o polityce i administracji, a także ich miejsce w systemie nauk i powiązanie z innymi dyscyplinami naukowymi	2018_P6S_WG
PO_1_W02	zna i rozumie w zaawansowanym stopniu historyczne, ekonomiczne, społeczne, kulturowe i prawne uwarunkowania życia politycznego	2018_P6S_WK
PO_1_W03	zna i rozumie w zaawansowanym stopniu główne dylematy współczesnej cywilizacji determinujące kształt polityki państwowej i ponadpaństwowej	2018_P6S_WK
PO_1_W04	zna i rozumie w zaawansowanym stopniu fakty historyczne oraz zjawiska i procesy społeczno-ekonomiczno-polityczne kształtujące współczesną politykę na szczeblu lokalnym, regionalnym, państwowym i ponadpaństwowym	2018_P6S_WG
PO_1_W05	zna i rozumie zaawansowane metody badawcze oraz teorie wyjaśniające złożoną zależność między zjawiskami politycznymi, społecznymi i ekonomicznymi	2018_P6S_WG
PO_1_W06	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	2018_P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
PO_1_U01	potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę, aby diagnozować złożone procesy polityczne oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych	2018_P6S_UW

PO_1_U02	potrafi dobierając właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne (ICT), komunikować się z otoczeniem wykorzystując również specjalistyczną terminologię politologiczną	2018_P6S_UK
PO_1_U03	potrafi przeprowadzić pogłębioną analizę bieżącej polityki, dobierając właściwe metody badawcze oraz komunikować się w tych kwestiach z różnymi kręgami odbiorców oraz prowadzić z nimi debatę w sposób profesjonalny i etyczny	2018_P6S_UK 2018_P6S_UW
PO_1_U04	potrafi w zakresie swoich umiejętności językowych przygotowywać w sposób zrozumiały prace pisemne i wystąpienia ustne o charakterze politologicznym w języku polskim i obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	2018_P6S_UK
PO_1_U05	potrafi planować, organizować i wdrażać pracę własną oraz kierować pracą zespołową, a w ramach prac identyfikować problemy dotyczące polityki państwa i podmiotów pozapaństwowych oraz przygotowywać i proponować ich rozwiązania	2018_P6S_UO
PO_1_U06	potrafi samodzielnie planować i realizować koncepcję uczenia się przez całe życie	2018_P6S_UU
KJ.2023_U	komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię	2018_P6S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
PO_1_K01	jest gotowy do uznawania znaczenia wiedzy z zakresu nauk o polityce i administracji w rozwiązywaniu problemów społecznych, ekonomicznych i ekologicznych	2018_P6S_KK
PO_1_K02	jest gotów do pracy w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partii politycznych, a także działalności na rzecz środowiska lokalnego	2018_P6S_KO
PO_1_K03	jest gotów do aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym, w tym w zespołach inicjujących działania społeczne, polityczne i obywatelskie kierując się zasadami przedsiębiorczości	2018_P6S_KO
PO_1_K04	jest gotów do krytycznej oceny zdobytej wiedzy z zakresu nauk o polityce i administracji	2018_P6S_KK
PO_1_K05	jest gotowy do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych i przestrzegania zasad etyki zawodowej politologa	2018_P6S_KR

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się związane z modułami zajęć realizowanych na poziomie ogólnouczelnianym. Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów politologia absolwent:	Kody charakterystyk II stopnia PRK do których odnosi się efekt kierunkowy
WIEDZA		
MOB.2023_W01	ma zaawansowaną wiedzę na temat wybranych teorii i metod naukowych, zna zagadnienia charakterystyczne dla wybranej dyscypliny nauki oraz rozumie jej związek z dyscypliną nauki o polityce i administracji	2018_P6S_WG

MOB.2023_W02_P	rozumie związek zagadnień dotyczących przedsiębiorczości z dyscypliną nauki o polityce i administracji, myśli w sposób przedsiębiorczy	2018_P6S_KO 2018_P6S_WK
OMU.2023_W01	ma zaawansowaną wiedzę na temat wybranych teorii i metod naukowych oraz zna zagadnienia charakterystyczne dla wybranej dyscypliny nauki w kontekście innych dyscyplin	2018_P6S_WG
UMIEJĘTNOŚCI		
MOB.2023_U01	stawia pytania i analizuje problemy badawcze oraz znajduje ich rozwiązania, wykorzystując wiedzę, umiejętności i zdobyte doświadczenia z zakresu wybranej dyscypliny nauki w powiązaniu z dyscypliną nauki o polityce i administracji. Komunikuje rezultaty swojej pracy w sposób jasny i zrozumiały nie tylko dla specjalistów	2018_P6S_UK 2018_P6S_UW
OMU.2023_U01	ma zaawansowane umiejętności stawiania pytań badawczych i analizowania problemów lub ich praktycznego rozwiązywania na podstawie pozyskanej wiedzy oraz zdobytych doświadczeń i umiejętności z zakresu wybranej dyscypliny nauki w kontekście innych dyscyplin	2018_P6S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
MOB.2023_K01	jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego oraz wykazuje się otwartością na pochodzące z nauki rozwiązania problemów poznawczych i praktycznych	2018_P6S_KK 2018_P6S_KO
OMU.2023_K01	uznaje i wykorzystuje wiedzę z różnych dziedzin oraz jest gotów do zmiany opinii w świetle naukowo potwierdzonych argumentów	2018_P6S_KK

Nazwa kierunku	POLITOLOGIA
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Cykl rozpoczęcia	2022/2023 (semestr zimowy), 2023/2024 (semestr zimowy), 2024/2025 (semestr zimowy), 2025/2026 (semestr zimowy)
Poziom kształcenia	studia drugiego stopnia
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Forma prowadzenia studiów	stacjonarna

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się. Po ukończeniu studiów drugiego stopnia o profilu ogólniakademickim na kierunku studiów politologia absolwent:	Kody charakterystyk II stopnia PRK do których odnosi się efekt kierunkowy
WIEDZA		
POL_2_W01	ma pogłębioną wiedzę z zakresu filozofii i etyki polityki	2018_P7S_WG
POL_2_W02	dogłębnie zna istotę polityki z perspektywy różnych teorii i doktryn	2018_P7S_WG
POL_2_W03	doskonale zna złożone mechanizmy funkcjonowania władzy politycznej	2018_P7S_WG
POL_2_W04	ma pogłębioną wiedzę w zakresie teoretyczno-metodologicznych nurtów w badaniach politologicznych oraz teoretycznych aspektów tworzenia projektów badawczych	2018_P7S_WG
POL_2_W05	ma pogłębioną wiedzę na temat psychologicznych aspektów zjawisk politycznych	2018_P7S_WG
POL_2_W06	ma wieloaspektową wiedzę na temat polityk szczegółowych na poziomie lokalnym, regionalnym, państwowym, unijnym i międzynarodowym	2018_P7S_WG
POL_2_W07	ma wielowymiarową wiedzę na temat współczesnych zagrożeń i wyzwań stojących przed polityką z perspektywy krajowej i międzynarodowej	2018_P7S_WK
POL_2_W08	doskonale zna mechanizmy partycypacji politycznej w perspektywie historycznej i współczesnej	2018_P7S_WG
POL_2_W09	ma pogłębioną wiedzę i doskonale rozumie mechanizmy społecznej percepcji polityki	2018_P7S_WG
POL_2_W10	na poziomie zaawansowanym zna istotę i znaczenie złożonych relacji między mediami masowymi a sferą polityki	2018_P7S_WG
POL_2_W11	ma pogłębioną wiedzę na temat funkcjonowania Unii Europejskiej i innych organizacji międzynarodowych	2018_P7S_WK

POL_2_W12	ma pogłębioną wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania współczesnych systemów politycznych oraz dynamiki ich zmian	2018_P7S_WG
POL_2_W13	ma pogłębioną wiedzę na temat ruchów politycznych i grup nacisku	2018_P7S_WG
POL_2_W14	posiada wiedzę wieloaspektową o relacjach między organizacjami i instytucjami politycznymi w skali krajowej i międzynarodowej	2018_P7S_WG
POL_2_W15	doskonale zna i w stopniu wysokim rozumie uwarunkowania procesów decydowania politycznego; ma pogłębioną wiedzę na temat podstawowych modeli teoretycznych wyjaśniających procesy decydowania politycznego	2018_P7S_WG
W_OOD	ma pogłębioną wiedzę na temat wybranych metod naukowych oraz zna zagadnienia charakterystyczne dla wybranej dyscypliny nauki niezwiązanej z wiodącą dyscypliną kierunku studiów	2018_P7S_WG 2018_P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
POL_2_U01	w sposób profesjonalny opisuje i interpretuje życie polityczne z perspektywy różnych ujęć teoretycznych i doktrynalnych	2018_P7S_UW
POL_2_U02	jest świadomy złożoności aksjologicznych determinant zachowań w życiu publicznym	2018_P7S_UO
POL_2_U03	efektywnie rozpoznaje złożoność mechanizmów władzy politycznej	2018_P7S_UW
POL_2_U04	potrafi w sposób samodzielny wykorzystywać założenia różnych nurtów teoretyczno-metodologicznych w opracowaniach poświęconych analizie określonych zjawisk i procesów społecznych	2018_P7S_UW
POL_2_U05	potrafi samodzielnie korzystać z zaawansowanych metod, a także różnorodnych technik badawczych oraz permanentnie kształtować i rozwijać własny warsztat badawczy	2018_P7S_UU
POL_2_U06	potrafi krytycznie identyfikować istotę poszczególnych polityk szczegółowych oraz interpretować relacje między nimi na różnych poziomach decydowania politycznego	2018_P7S_UW
POL_2_U07	na poziomie zaawansowanym potrafi korzystać ze złożonego aparatu kategoryjnego pozwalającego opisywać i wyjaśniać psychologiczne aspekty zjawisk politycznych	2018_P7S_UW
POL_2_U08	potrafi trafnie identyfikować potencjalne i realne zagrożenia występujące w sferze politycznej	2018_P7S_UW
POL_2_U09	potrafi wieloaspektowo wyjaśniać istotę złożonych mechanizmów partycypacji politycznej, rozumie jej znaczenie dla kształtowania społeczeństwa obywatelskiego i demokratycznej kultury politycznej	2018_P7S_UW
POL_2_U10	potrafi skutecznie definiować i interpretować mechanizmy percepcji politycznej i ocenić ich efektywność; potrafi samodzielnie analizować wyniki badania opinii publicznej i wykorzystać ich rezultaty do kształtowania postaw politycznych	2018_P7S_UW
POL_2_U11	potrafi samodzielnie wykorzystywać zasady i zaawansowane instrumenty komunikowania politycznego w działalności publicznej	2018_P7S_UO

POL_2_U12	na poziomie zaawansowanym potrafi analizować mechanizmy integracji europejskiej, a także samodzielnie interpretować prawo europejskie oraz trafnie oceniać przebieg i efektywność procesów integracyjnych	2018_P7S_UW
POL_2_U13	samodzielnie potrafi wskazać szczegółowe determinanty ewolucji systemów politycznych	2018_P7S_UW
POL_2_U14	potrafi samodzielnie i trafnie ocenić rolę i znaczenie ruchów politycznych i grup nacisku	2018_P7S_UW
POL_2_U15	samodzielnie rozpoznaje, bada i prawidłowo analizuje oraz wyjaśnia relacje między organizacjami i instytucjami politycznymi w skali krajowej i międzynarodowej	2018_P7S_UW
POL_2_U16	prawidłowo rozpoznaje i identyfikuje konflikty polityczne oraz samodzielnie potrafi identyfikować zagrożenia ich wystąpienia na poziomie zaawansowanym	2018_P7S_UW
POL_2_U17	w zakresie swoich umiejętności językowych potrafi przygotowywać prace pisemne i wystąpienia ustne z zakresu politologii w języku polskim i obcym na poziomie B2+	2018_P7S_UK
POL_2_U18	Posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Porozumiewa się w języku obcym posługując się komunikacyjnymi kompetencjami językowymi w stopniu zaawansowanym. Posiada umiejętność czytania ze zrozumieniem skomplikowanych tekstów naukowych oraz pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych (w tym badawczych) oraz wystąpień ustnych dotyczących zagadnień szczegółowych w zakresie danego kierunku w języku obcym	2018_P7S_UK 2018_P7S_UU
U_OOD	ma zaawansowane umiejętności stawiania pytań badawczych i analizowania problemów lub ich praktycznego rozwiązywania na podstawie pozyskanych treści oraz zdobytych doświadczeń praktycznych i umiejętności z zakresu wybranej dyscypliny nauki niezwiązanej z wiodącą dyscypliną kierunku studiów	2018_P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KS_OOD	rozumie potrzebę interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów, integrowania wiedzy lub wykorzystywania umiejętności z różnych dyscyplin oraz praktykowania samokształcenia służącego pogłębianiu zdobytej wiedzy	2018_P7S_KK
POL_2_K01	jest bardzo dobrze przygotowany do aktywnego udziału w życiu politycznym społeczeństwa obywatelskiego na różnych poziomach partycypacji oraz trafnie potrafi przewidywać skutki swej aktywności	2018_P7S_KO
POL_2_K02	posiada zdolność na poziomie zaawansowanym do zdefiniowania własnych kompetencji określających miejsce i rolę na rynku pracy	2018_P7S_KR
POL_2_K03	jest bardzo dobrze przygotowany do zarządzania informacją w sferze publicznej na wszystkich poziomach organizacyjnych	2018_P7S_KO
POL_2_K04	w sposób szczegółowy jest przygotowany do wykonywania funkcji organizatora życia obywatelskiego w różnych środowiskach i na różnych szczeblach struktury społeczeństwa	2018_P7S_KO
POL_2_K05	skutecznie wykorzystując zaawansowane techniki negocjacyjne potrafi efektywnie kierować zespołami realizującymi projekty obywatelskie oraz proponować ich kształt prawny i organizacyjny, a także posiada szerokie kompetencje w zakresie tworzenia indywidualnych lub grupowych projektów badawczych	2018_P7S_KO

POL_2_K06	legitymuje się kompetencją w zakresie posiadania świadomości znaczenia zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny	2018_P7S_KR
POL_2_K07	posiada zdolność samodzielnego i krytycznego uzupełniania wiedzy i umiejętności na poziomie zaawansowanym, które poszerza o wymiar interdyscyplinarny	2018_P7S_KK

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Renata Jankowska	dr, prof. UŚ, dyrektor kierunków: bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, doradztwo polityczne i publiczne, międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, politologia
Ewa Charles	mgr, zastępca dyrektora kierunków: bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, doradztwo polityczne i publiczne, międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, politologia
Małgorzata Myśliwiec	dr hab., prof. UŚ, dziekana Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Maciej Marmola	dr, dyrektor Instytutu Nauk Politycznych
Monika Szynol	dr, zastępczyni dyrektora Instytutu Nauk Politycznych
Monika Żak	dr, prodziekan do spraw studenckich i kształcenia Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Sabina Pawlik	dr, pełnomocniczka dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji na Wydziale Nauk Społecznych UŚ w Katowicach

Dane koordynatorki wizytacji:

dr Sabina Pawlik

Pełnomocniczka Dziekana Wydziału Nauk Społecznych ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji

ul. Grażyńskiego 53, 40-126 Katowice

e-mail: sabina.pawlik@us.edu.pl

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	2
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	8
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	10
Prezentacja uczelni	11
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	15
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	15
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	45
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie (dział kształcenia)	82
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	107
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	133
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	148
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	164
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	182
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	218
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	234
Spis załączników do części I	264
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	266
Część III. Załączniki	271
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	271
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	291

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. W części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

[Uniwersytet Śląski w Katowicach](#) jest największą śląską uczelnią akademicką i jedną z największych w Polsce. Obecnie, na 8 wydziałach (Humanistycznym; Nauk Społecznych; Nauk Przyrodniczych; Nauk Ścisłych i Technicznych; Prawa i Administracji; Sztuki i Nauk o Edukacji; Teologicznym oraz Szkole Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego) i w 2 szkołach doktorskich (Szkoła Doktorska w Uniwersytecie Śląskim oraz Międzynarodowa Środowiskowa Szkoła Doktorska przy Centrum Studiów Polarnych UŚ), kształci ponad 18 000 studentek i studentów w ramach blisko 90 programów (w tym część w językach obcych), prowadzonych przez blisko 1 900 nauczycieli akademickich, w czterech miastach uniwersyteckich (Katowice, Chorzów, Sosnowiec, Cieszyn). Badania naukowe i dydaktyka obejmują nauki humanistyczne, społeczne, inżynieryjno-techniczne, ścisłe i przyrodnicze oraz teologiczne. Stopień doktora oraz doktora habilitowanego jest nadawany w 26 dyscyplinach.

W 2019 roku Uniwersytet został zakwalifikowany do programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”. Kierunek rozwoju określony w [„Strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2020–2025”](#) zakładał dążenie do przekształcenia Uniwersytetu w uczelnię badawczą i wzmocnienie jej pozycji na arenie międzynarodowej. Ów kierunek został potwierdzony przez założenia [„Strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2026–2029”](#). Do głównych założeń owego dokumentu należy między innymi internacjonalizacja procesu dydaktycznego i badawczego, utrzymanie komplementarności i różnorodności profilu dydaktyczno-badawczego, instytucjonalne wsparcie młodych naukowców, umacnianie podmiotowości i partycypacji studentów, zapewnienie inkluzywnego i bezpiecznego środowiska pracy i nauki, ochrona wolności akademickiej i promocja doskonałości, cyfryzacja i etyczna adaptacja technologii AI oraz implementacja Nowej Koncepcji Studiów.

Od 2020 roku Uniwersytet Śląski w Katowicach, wraz z dziesięcioma zagranicznymi szkołami wyższymi (Uniwersytet Kraju Saary, Uniwersytet w Alicante, Uniwersytet Sofijski im. św. Klemensa z Ochrydy, Uniwersytet na Primorsku, Universidade Católica Portuguesa, Uniwersytet im. Jeana Monneta w Saint-Étienne, Uniwersytet w Trieście, Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie, Estońska Akademia Sztuk Pięknych oraz Państwowy Uniwersytet w Mariupolu), tworzy prestiżowy uniwersytet europejski w ramach stowarzyszenia [Transform4Europe](#). Celem uczelni jest prowadzenie badań naukowych na najwyższym poziomie oraz kształcenie młodych ludzi na międzynarodowych kierunkach studiów. Tworzą również wspólny, wielojęzyczny kampus. Zmiany wprowadzone w Uniwersytecie Śląskim mają za zadanie umocnienie pozycji badawczej i dydaktycznej uczelni w Europie i na świecie, a także konsolidację najlepszych zespołów badawczych wokół zagadnień kluczowych dla rozwoju polskiej

i europejskiej gospodarki. Ponadto służą wzmocnieniu wizerunku istniejących w Uniwersytecie Śląskim Wydziałów wśród potencjalnych studentów i pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem absolwentów.

W celu poprawy jakości kształcenia i dostępności Uniwersytet na bieżąco realizuje kolejne projekty inwestycyjne. W ostatnich latach zostały wybudowane i oddane do użytku dla społeczności akademickiej m.in. wielokrotnie nagradzane w konkursach architektoniczno-urbanistycznych, nowoczesne obiekty stanowiące siedziby [Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka](#) CINiBA (2012), [Szkóły Filmowej im. K. Kieślowskiego](#) (2017) oraz centrum kreatywności i coworkingu [SpinPLACE](#) (2024). W 2025 roku rozpoczęto budowę Śląskiego Interdyscyplinarnego Centrum Chemii, a w 2026 roku planowane jest rozpoczęcie budowy Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności.

W ramach Uniwersytetu Otwartego działają Uniwersytety: [Dzieci](#), [Młodzieży](#), [Maturzystów](#), [Trzeciego Wieku](#). Mocne wsparcie dla polityki włączania studentów w życie Uniwersytetu widoczne jest w dynamice, jaka towarzyszy rozwijaniu nie tylko Studenckiej Strefy Aktywności, ale również wewnętrznej telewizji [UŚ TV](#) oraz [Radia Egida](#), dostępnego w cyfrowym multipleksie DAB+ na kanale 10B (211.648 MHz) od 17 marca 2025 roku.

Wyniki badań są upowszechniane nie tylko drogą publikacji naukowych, ale również działań popularnonaukowych. Uniwersytet Śląski szczyci się [Śląskim Festiwalem Nauki](#), który uznawany jest za jedno z najważniejszych tego typu wydarzeń w Europie (w 2020 r. zespół organizujący otrzymał tytuł Popularyzatora Nauki 2020 przyznawany przez MEiN z PAP). W grudniu 2025 roku odbyła się już dziewiąta edycja tego wydarzenia.

Warto zauważyć, że Uniwersytet Śląski od 2017 roku ma prawo do posługiwania się logiem Komisji Europejskiej „HR Excellence in Research”. W 2025 roku odznaczenie zostało przedłużone na kolejne trzy lata.

[Wydział Nauk Społecznych](#) (WNS) Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach to jedna z najbardziej prestiżowych jednostek akademickich w regionie, specjalizująca się w kształceniu oraz prowadzeniu badań naukowych z zakresu nauk społecznych. Jako integralna część Uniwersytetu Śląskiego, WNS odgrywa kluczową rolę w formowaniu przyszłych psychologów, pedagogów, liderów opinii, badaczy, dziennikarzy, politologów, specjalistów od komunikacji, bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego, dyplomacji oraz pracy socjalnej. Początki Wydziału, na którym prowadzony jest oceniany kierunek, sięgają 1973 roku. Został on powołany jako odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie na kształcenie specjalistów w obszarze nauk społecznych. W 1979 roku wydział uzyskał prawo nadawania stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk politycznych i socjologii. Na skutek reorganizacji Uniwersytetu Śląskiego, 1 października 2019 roku do Wydziału Nauk Społecznych dołączyły instytuty wchodzące do tej pory w skład Wydziału Pedagogiki i Psychologii. W chwili obecnej w ramach Wydziału działa 5 instytutów: Instytut Dziennikarstwa

i Komunikacji Społecznej, Instytut Nauk Politycznych, Instytut Socjologii, Instytut Psychologii, Instytut Pedagogiki.

Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach realizuje cele rozwojowe w oparciu o [„Strategię rozwoju WNS na lata 2026–2029”](#), która pozostaje w pełnej spójności ze strategią ogólnouczelnianą oraz jej misją kształcenia. Kluczowym założeniem strategicznym wydziału jest budowa nowoczesnej, interdyscyplinarnej jednostki o wysokiej rozpoznawalności międzynarodowej, co realizowane jest poprzez ścisłą integrację z sojuszem Transform4Europe (T4EU).

W obszarze kształcenia i spraw studenckich wydział dąży do systematycznego umiędzynarodowienia programów studiów, wyznaczając cel osiągnięcia 20-procentowego wskaźnika mobilności akademickiej oraz rozszerzenia oferty zajęć prowadzonych w językach obcych. Istotnym elementem doskonalenia programów jest ich silna korelacja z otoczeniem społeczno-gospodarczym, realizowana poprzez angażowanie praktyków w proces dydaktyczny (minimum 10% zajęć) oraz wykorzystanie rekomendacji [Rady Interesariuszy WNS](#) w procesie projektowania efektów uczenia się. Ponadto wydział systematycznie wdraża założenia Nowej Koncepcji Studiów, która opiera się na uelastycznieniu ścieżek edukacyjnych oraz podmiotowym traktowaniu studentów jako współtwórców procesu dydaktycznego.

W sferze działalności naukowej, strategia zakłada koncentrację na doskonałości badawczej i sieciowaniu międzynarodowym. Jednostka promuje politykę publikacyjną zorientowaną na prestiżowe obiegi naukowe oraz aktywne pozyskiwanie grantów krajowych i zagranicznych przy wsparciu [T4EU Joint Grants Office](#). Rozwój kadry oparty jest na zasadzie ciągłości pokoleniowej oraz wspieraniu mobilności akademickiej, co bezpośrednio przekłada się na aktualność i wysoką jakość przekazywanej wiedzy. Badania naukowe prowadzone na wydziale przekładają się bezpośrednio na bogatą ofertę dydaktyczną. Obecnie na wydziale studiuje ponad 4 000 studentek i studentów w ramach dwunastu kierunków, w tym jednym prowadzonym w języku angielskim ([International Studies in Political Science and Diplomacy](#)). Studia na kierunku politologia pierwszego i drugiego stopnia prowadzone są w formie stacjonarnej.

Wymiar społecznej odpowiedzialności wydziału manifestuje się poprzez transfer wiedzy do regionu, szczególnie w kontekście procesów transformacyjnych Śląska. Wydział pozycjonuje się jako lider debaty publicznej, dostarczając ekspertyz i rekomendacji typu *policy briefs*. Działania te, dopełnione planową modernizacją infrastruktury kampusu oraz dbałością o dobrostan i równe traktowanie członków wspólnoty, stanowią fundament wewnętrznego systemu zapewniania jakości, gwarantując trwałość i efektywność procesów edukacyjnych.

Wydział Nauk Społecznych mieści się w dwóch lokalizacjach: w Katowicach przy ul. Bankowej 11 oraz przy ul. Grażyńskiego 53. Obie lokalizacje są dogodnie usytuowane w pobliżu najważniejszych i dobrze skomunikowanych punktów miasta. Od 2024 roku na wydziale prowadzone są intensywne prace

remontowe, mające na celu podniesienie jakości infrastruktury dydaktycznej. W ciągu ostatniego roku do użytku osób studiujących oddana została nowoczesna i dobrze wyposażona Strefa Studenta, zlokalizowana przy ul. Bankowej 11. Dużym sukcesem jest także sfinalizowanie generalnego remontu jednej z dwóch auli, którymi dysponuje wydział przy ul. Bankowej 11, a także gruntowny remont wielu sal dydaktycznych i przestrzeni wspólnych (np. szatni z nowoczesnymi szafkami).

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1 Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych wybieralnych modułów kierunkowych (tzw. specjalności/specjalizacji).

Koncepcja kształcenia na kierunku politologia, prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, stanowi wielowymiarową **realizację misji oraz strategii uczelni**, zakorzenioną w przekonaniu, że nowoczesna dydaktyka musi opierać się na formowaniu twórczej postawy wobec rzeczywistości oraz wspólnym poszukiwaniu odpowiedzi na kluczowe dylematy współczesności. W myśl [Statutu Uniwersytetu Śląskiego](#)², proces kształcenia na tym kierunku dąży do przekazywania zaawansowanej wiedzy przy jednoczesnym pielęgnowaniu cnót obywatelskich, poszanowaniu praw człowieka oraz wartości demokratycznych. Głównym celem koncepcji jest przygotowanie profesjonalistów dążących do rzetelnego uprawiania badań, posiadających szerokie horyzonty intelektualne i rozumiejących rolę uniwersytetu w kształtowaniu bezpiecznego społeczeństwa. Program studiów o profilu ogólnoakademickim jest ściśle powiązany z badaniami naukowymi w dyscyplinie nauki o polityce i administracji, co gwarantuje wysoką jakość merytoryczną i aktualność przekazywanych treści.

Kluczowym elementem powiązania kierunku z aktualną polityką uczelni jest wdrożenie [Nowej Koncepcji Studiów](#)³ (NKS) na studiach pierwszego stopnia, która stanowi odpowiedź na konieczność istotnej zmiany w sposobie edukacji wyższej. Dzięki tej koncepcji absolwenci i absolwentki uzyskują unikalne kompetencje przyszłości, pozwalające im nie tylko efektywnie kierować życiem zawodowym, ale również świadomie wpływać na złożony świat. Opracowanie i wdrożenie tej koncepcji, nawiązującej do najbardziej rozwojowych form kształcenia akademickiego na świecie, jest jednym z działań w ramach **strategicznego modelowania oferty dydaktycznej** Uniwersytetu Śląskiego. Kierunek politologia wdraża ją od roku akademickiego 2023/2024. W oparciu o założenia koncepcji studia pierwszego stopnia zbudowane są z **trzech poziomów kształcenia: kierunkowego, obszarowego i ogólnouniwersyteckiego**. Na każdym z nich studiujący mają możliwość kształtowania własnego, programu studiów przez swobodny wybór modułów obieralnych. Program studiów

²<https://us.edu.pl/wp-content/uploads/pliki/najwazniejsze-akty-prawne/Statut-Uniwersytetu-Slaskiego-w-Katowicach.pdf>

³ <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/nowa-koncepcja-studiow/>

pierwszego stopnia oferuje również studentom i studentkom rozbudowany system modułów specjalnościowych realizowanych parami (A i B) w semestrach 2-6 (łącznie 10 modułów, 300 godzin, 30 ECTS), umożliwiające indywidualizacji ścieżki kształcenia zgodnie z zainteresowaniami zawodowymi i naukowymi. System ten zapewnia ciągłości merytoryczną i interaktywność, zajęcia prowadzone są w formie laboratoriów i ćwiczeń. Uzupełnieniem są **moduły obszarowe** wspierające kształcenie kierunkowe w ramach Nowej Koncepcji Studiów. W każdym semestrze studiujący wybierają moduł spośród sześciu bloków tematycznych: Cyfrowy Świat, Ekspresja Twórcza i Krytyczne Myślenie, Granice Nauki, Społeczeństwo Obywatelskie i Przedsiębiorczość, Środowisko Naturalne i Technologię oraz Zdrowie i Rozwój Osobisty (łącznie 240 godz., 24 ECTS). Poziom ogólnouniwersytecki uzupełniają Otwarte Moduły Uniwersyteckie (OMU), lektoraty z języka obcego (120 godz., 8 ECTS, egzamin certyfikacyjny na poziomie B2) oraz wychowanie fizyczne.

Studentki i studenci politologii drugiego stopnia również korzystają z oferty otwartych modułów fakultatywnych w ramach tak zwanej Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej (OOD: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/ogolnoakademicka-oferta-dydaktyczna/ood-aktualna-oferta/>), których obecność w programie w studiu pozwala rozwijać indywidualne zainteresowania studentek i studentów i poszerzać znajomość innych dyscyplin.

Realizacja programu w pełni wpisuje się w [Strategię Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2026–2029](#)⁴, jej kluczowe filary, takie jak odpowiedzialność społeczna, wolność akademicka oraz różnorodność badań. Koncepcja ta bezpośrednio realizuje cele strategiczne Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach określone w Strategii rozwoju na lata 2026-2029, w szczególności w obszarze wpływu społecznego (WS) oraz badań naukowych (BN). Program przygotowuje specjalistki i specjalistów zdolnych do identyfikowania zagrożeń wpływających na dobrostan obywateli i stabilność demokratycznego porządku, wpisując się tym samym w misję uczelni jako instytucji odpowiedzialnej społecznie – budującej odporność społeczeństwa na kryzysy, stojącej na straży wolności akademickich i ładu demokratycznego oraz aktywnie uczestniczącej w debacie publicznej w sprawach kluczowych dla regionu i kraju.

W odniesieniu do obszaru strategicznego I: **Badania naukowe (BN)**, kierunek aktywnie włącza studentki i studentów w działalność badawczą prowadzoną przez pracowników Instytutu Nauk Politycznych. Problematyka badawcza obejmuje kluczowe wyzwania współczesności: systemy polityczne, politykę publiczną, transformację ustrojową, stosunki międzynarodowe oraz politykę regionalną i samorządową.

⁴ <https://us.edu.pl/wp-content/uploads/Strategia-US/Strategia-rozwoju-Uniwersytetu-Slaskiego-w-Katowicach-na-lata-2026-2029.pdf>

W odniesieniu do obszaru strategicznego II: **Osoby studiujące i kształcenie (OSK)**, kierunek politologia realizuje cele OSK.1 poprzez nowoczesne, elastyczne kształcenie reagujące na potrzeby bieżące i prognozujące nowe potrzeby społeczne w zakresie edukacji wyższej, oraz OSK.2 poprzez rozbudowany system wsparcia dydaktycznego i mechanizmy ciągłego doskonalenia jakości nauczania.

Studia drugiego stopnia na kierunku politologia rozwijają i pogłębiają kompetencje nabyte na pierwszym stopniu, kładąc szczególny nacisk na przygotowanie absolwentów i absolwentki do pracy w Instytucjach życia publicznego, sferze doradztwa politycznego i publicznego, administracji, polityce społecznej oraz stosunkach międzynarodowych. **Program drugiego stopnia** jest realizowany na czterech specjalnościach: administracja publiczna, doradztwo polityczno – publiczne, polityka społeczna, współczesne stosunki międzynarodowe. Podstawowy rdzeń programu – wspólne dla wszystkich specjalności – tworzą moduły dyplomowe (300 godz., 47 ECTS) obejmujące między innymi teorię polityki, metodologię badań Politologicznych, teorii demokracji, socjologii i psychologii polityki, diagnozę i ewaluację oraz grupowy projekt badawczy.

W ramach monitorowania i doskonalenia programu studiów Dyrekcja kierunku zidentyfikowała dwa strukturalne wyzwania programu drugiego stopnia: (1) konieczność aktualizacji efektów kierunkowych w zakresie ich spójności, operacjonalizacji powiązania z metodami weryfikacji, (2) niedostosowanie modelu wielospecjalnościowego do realiów rekrutacyjnych – w praktyce uruchamiana jest wyłącznie jedna specjalność. Trwają zaawansowane prace nad nowym programem drugiego stopnia uwzględniającym uaktualnione efekty uczenia się na poziomie 7 PRK oraz usunięciem z programu studiów specjalności.

Kierunek politologia realizuje cele strategiczne Uniwersytetu Śląskiego w zakresie współpracy z otoczeniem międzynarodowym (obszar strategiczny V: WOM). Studenci i studentki mają możliwość uczestniczenia w programach wymiany międzynarodowej, w tym w ramach sojuszu [Transform4Europe](https://us.edu.pl/t4e)⁵ (T4EU), który łączy jedenaście europejskich uniwersytetów. Mobilność międzynarodowa studentów i studentek oraz kadry akademickiej wzmacnia umiędzynarodowienie kształcenia i badań, umożliwia wymianę doświadczeń oraz budowanie międzynarodowych sieci współpracy naukowej.

Zgodnie z misją Uniwersytetu Śląskiego, podkreślającą znaczenie geograficznej i kulturowej lokalizacji uczelni „na pograniczach regionów, którym historia przeznaczyła odrębne losy, lecz które przez stulecia rozwijały swoją kulturę we wzajemnym przenikaniu się i dialogu”, kierunek przyczynia się do budowania bezpiecznego środowiska społecznego w regionie. Województwo śląskie, będące obszarem intensywnej transformacji ekonomicznej i społecznej, wymaga specjalistów posiadających kompetencje w zakresie zarządzania publicznego, polityk społecznych oraz partycypacji obywatelskiej.

⁵ <https://us.edu.pl/t4e>

Kierunek wpisuje się w Program Naukowy dla Śląska⁶ oraz inne inicjatywy uczelni mające na celu wykorzystanie potencjału badawczego i edukacyjnego Uniwersytetu dla rozwiązywania najważniejszych problemów regionu.

Program kształcenia na kierunku politologia podlega regularnemu przeglądowi i aktualizacji w kontekście jego związków z misją i strategią uniwersytetu oraz w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby społeczno-gospodarcze i rozwój nauki. Kierunek politologia jest objęty Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) Uniwersytetu Śląskiego⁷, który obejmuje **systematyczną ewaluację procesów dydaktycznych, ewaluację procesów dydaktycznych, rezultatów kształcenia oraz monitorowanie losów absolwentów**.

Przykładem reagowania na wyniki monitorowania jest gruntowną reforma programów studiów pierwszego wprowadzona od roku akademickiego 2023/2024 oraz kolejne zmiany wprowadzone od roku akademickiego 2025/2026. Wykaz wprowadzonych zmian stanowi Załącznik **Zał_K1_01**.

1.2 Związki kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową, w tym do głównych kierunków działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których kierunek jest przyporządkowany oraz najważniejszych osiągnięć naukowych uczelni w tym zakresie z ostatnich 5 lat będących wynikiem tej działalności (kategoria naukowa, prestiżowe publikacje, granty, nagrody, awanse naukowe), a także sposobów wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach.

Studia na kierunku politologia powiązane są **ściśle z działalnością naukową prowadzoną w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach**. Większość nauczycieli i nauczycielek prowadzących badania w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce i administracji, którą reprezentuje Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W ostatniej ewaluacji jakości działalności naukowej, przeprowadzonej w 2022 roku, dyscyplina nauki o polityce i administracji w Uniwersytecie Śląskim uzyskała najwyższą **kategorię: A+**. Zajęcia dydaktyczne na kierunku politologia są zgodne z kompetencjami i zainteresowaniami naukowo-badawczymi oraz doświadczeniem zawodowym nauczycielek i nauczycieli akademickich. Dorobek naukowy kadry prowadzącej zajęcia jest różnorodny i obejmuje między innymi zagadnienia związane z teorią polityki, systemami politycznymi,

⁶ <https://programnaukowydlaslaska.pl>

⁷ <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/system-zapewniania-jakosci-ksztalcenia/>

metodologią badań, politykami publicznymi, samorządem terytorialnym, filozofią polityki, międzynarodowymi stosunkami politycznymi czy psychologią polityki.

Działalność badawcza prowadzona przez pracowników Wydziału Nauk Społecznych (WNS), w tym prowadzących zajęcia na kierunku politologia ma charakter ciągły, interdyscyplinarny oraz międzynarodowy. W ramach prowadzonej działalności badawczej (jako członkowie zespołów badawczych lub w formie indywidualnej działalności badawczej) naukowcy realizują także granty badawcze. Wśród realizowanych przez pracowników i pracowniczki Instytutu Nauk Politycznych (jednostka organizacyjna w ramach Wydziału Nauk Społecznych) w ostatnich latach znalazły się zarówno projekty finansowane przez Komisję Europejską (*TRUEDEM: Trust in European Democracies*, Horizon, Grant Agreement No 101095237), jak i przez Narodowe Centrum Nauki, m.in.: (1) *Nacjonalizujące Państwo i Demokracja Liberalna*, 2023/51/D/HS5/00262, kierownik projektu: dr Anna Muś, prof. UŚ; (2) *Sekurytyzacja współpracy rozwojowej. Przykład wybranych państw Europy Środkowej i Wschodniej*, 2021/41/N/HS5/01281, kierownik projektu: dr Monika Szynol; (3) *Polscy 'Grey Voters'. Wpływ zmian demograficznych na rynek wyborczy w Polsce. Studium cyklu wyborczego lat 2023-2025*, 2021/41/B/HS5/00105, kierownik projektu: dr hab. Agnieszka Turska-Kawa, prof. UŚ; (4) *Modele systemów zabezpieczenia antykorupcyjnego w samorządzie terytorialnym w Polsce*, 2021/41/B/HS5/00969, kierownik projektu: prof. dr hab. Waldemar Wojtasik; (5) *Krajowa polityka bezpieczeństwa Chin jako instrument sekurytyzacji projektów infrastrukturalnych wdrażanych w Azji Centralnej*, 2020/37/N/HS5/02910, kierownik projektu: mgr Emilie Sz wajnoch; (6) *Chińskie Nowe Jedwabne Szlaki w Azji Centralnej - środki, strategie i aktorzy Inicjatywy Pasa i Drogi*, 2018/31/D/HS5/03371, kierownik projektu: dr Elżbieta Proń; (7) *Potencjał polityczny teorii spiskowych. Studium Polski i Słowenii*, 2020/39/I/HS5/00176, kierownik projektu: dr hab. Agnieszka Turska-Kawa, prof. UŚ. Badacze i badaczki z Instytutu Nauk Politycznych uczestniczą również w życiu naukowych poprzez udział w seminariach i konferencjach naukowych, zarówno ogólnopolskich, jak i międzynarodowych. Do najważniejszych osiągnięć naukowych będących wynikiem tej działalności zaliczyć należy **publikacje pracowniczek i pracowników** zaangażowanych w kształcenie studentów na kierunku politologia (wykaz najważniejszych z nich: <https://us.edu.pl/instytut/inp/publikacje-pracownikow/>), przygotowywanych między innymi w ramach działających **zespołów badawczych** (wykaz zespołów: <https://us.edu.pl/instytut/inp/zespoly-badawcze/>). O doniosłości tego dorobku świadczą również **nagrody i wyróżnienia uzyskane przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku politologia**, m. in.: I nagroda w Konkursie Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych na najlepszą pracę doktorską w dyscyplinie nauk o polityce (dr Maciej Marmola), nagroda główna w konkursie Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych, o. Poznań na najlepszą pracę doktorską pt. „Europa i jej bliskie sąsiedztwo” (dr Monika Szynol), wyróżnienie w Konkursie Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych na najlepszą pracę doktorską w dyscyplinie nauk o polityce i administracji (dr Agata Olszanecka-Marmola).

Naukowcy prowadzący zajęcia na kierunku politologia są również stypendystami MNiSW (m.in. stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców uzyskane przez dr Annę Muś, prof. UŚ oraz dr Agnieszkę Miarke, prof. UŚ).

Dorobek publikacyjny pracowników badawczo-dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunku politologia jest znaczący, różnorodny tematycznie i systematycznie rozwijany — w latach 2022–2025 obejmuje łącznie **ponad 120 pozycji**, w tym monografie, artykuły w czasopismach krajowych i międzynarodowych oraz rozdziały w pracach zbiorowych wydanych przez renomowane wydawnictwa, takie jak Routledge, Oxford University Press, SAGE i Springer.

Publikacje pracowników ukazują się **w wysoko punktowanych czasopismach naukowych**, w tym za 200 punktów (m.in. Synthese, European Journal of Science and Theology), co świadczy o wysokiej jakości prowadzonych badań i ich widoczności w obiegu międzynarodowym.

Tematyka publikacji bezpośrednio koresponduje z profilem kierunku i obejmuje kluczowe obszary dyscypliny nauk o polityce i administracji: systemy polityczne i demokratyzację, terroryzm i ekstremizm, stosunki międzynarodowe i politykę zagraniczną, bezpieczeństwo cyfrowe, polityki publiczne oraz transformację ustrojową — co gwarantuje aktualność i wysoką jakość merytoryczną realizowanego programu studiów.

Badania prowadzone przez kadrę kierunku mają charakter interdyscyplinarny i międzynarodowy, czego wyrazem jest współautorstwo publikacji z badaczami z zagranicznych ośrodków naukowych (m.in. z King's College London, Europol) oraz udział w projektach finansowanych przez Komisję Europejską i Narodowe Centrum Nauki.

Wyniki działalności badawczej kadry są **bezpośrednio wykorzystywane w procesie kształcenia** — dorobek naukowy pracowników jest uwzględniany w sylabusach zajęć, a najnowsze publikacje stanowią podstawę literatury przedmiotu, co zapewnia osobom studiującym stały dostęp do aktualnego stanu badań w dyscyplinie.

Ponadto pracownicy i pracowniczki Instytutu Nauk Politycznych wchodzi w skład gremiów eksperckich szczebla ogólnopolskiego i międzynarodowego, w tym np. EU Knowledge Hub on Prevention of Radicalisation (Komisja Europejska), Europol, VOX-Pol Network of Excellence, Global Network on Extremism & Technology (King's College London). Profil badań pracowniczek i pracowników znajduje odzwierciedlenie w programie studiów, a ich dorobek uwzględniany jest w sylabusach zajęć, dzięki czemu zapewnia się dostęp do bieżącego stanu badań, z uwzględnieniem własnych prac badawczych.

PRZYKŁADY wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji

W ramach dostosowania programu studiów do Nowej Koncepcji Studiów wprowadzonej

w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach przeprowadzono konsultacje ze wszystkimi pracownikami badawczo-dydaktycznymi prowadzącymi zajęcia na kierunku politologia. W ich rezultacie do programu (w ramach ścieżek dydaktycznych) wprowadzono nowe moduły związane z prowadzoną działalnością naukową i jej wynikami, w tym m.in.:

- Teoria gier – moduł prowadzony przez dr. Mateusza Wajzera – eksperta z zakresu metodologii badań, w tym modelowania zjawisk politycznych, teorii racjonalnego wyboru i teorii gier;
- Think-tanki w Polsce i świecie – moduł zaproponowany przez dr. Roberta Radka zajmującego się badawczo tą problematyką;
- Dezinformacja jako narzędzie współczesnej rywalizacji – moduł zaproponowany przez dr. Monikę Szynol.

O wynikach badań pracowników i pracowniczek osoby studiujące dowiadują się na zajęciach specjalistycznych (m.in. na seminariach i konwersatoriach). Prowadzone przez konkretnych pracowników i pracowniczki badania naukowe są również wskazówką dla osób studiujących przy wyborze promotorów prac dyplomowych, którzy inspirują swoich seminarzystów do podejmowania badań w różnych subdyscyplinach, ale także z uwzględnieniem zagadnień interdyscyplinarnych. Zgodnie z Regulaminem Studiów w UŚ przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej uwzględnia się zainteresowania naukowe studenta, programy badawcze realizowane w dyscyplinie właściwej dla kierunku studiów oraz możliwości Uczelni w zakresie opieki naukowej nad daną pracą dyplomową. Powstające w ramach seminariów dyplomowych prace są zwykle oparte na badaniach, których problematykę określa osoba studiująca z pomocą promotorki/promotora. **Osoby studiujące nabywają więc umiejętności i kompetencje niezbędne do prowadzenia badań, stanowiących podstawę pracy naukowej w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.**

Unikatowymi okazjami do nabywania takich umiejętności i kompetencji jest również możliwość uczestniczenia w projektach badawczych prowadzonych przez pracowniczki i pracowników związanych z kierunkiem politologia. **Włączają oni bowiem osoby studiujące w realizowanie projektów badawczych, których efekty prezentowane są podczas seminariów i konferencji naukowych, a także w publikacjach naukowych. W ramach tych projektów osoby studiujące są aktywnie włączane w: przygotowanie narzędzi badawczych, realizację badań terenowych (ankiety, wywiady), kodowanie i analizę danych, opracowywanie raportów i materiałów roboczych oraz przygotowanie publikacji naukowych.** Prace te współrealizowane są także przez studenckie koła naukowe działające przy Wydziale Nauk Społecznych, takie jak np. Koło Naukowe Stosunków Międzynarodowych czy Koło Naukowe Doradztwa Politycznego.

PRZYKŁADY możliwości zdobywania przez studentów i studentki kompetencji badawczych i udziału w badaniach

(1) W ramach modułu Badania marketingowe (prowadząca: dr Agata Olszanecka-Marmola) osoby studiujące realizują badania empiryczne, których efekty zostały upowszechnione w ramach publikacji naukowych:

- Agata Olszanecka-Marmola, Anna Brzózka (studentka politologii), Natalia Pękała (studentka politologii), Alicja Pokusa (studentka politologii), Natalia Pyzik (studentka politologii), Agnieszka Sobol (studentka politologii), Karolina Kaczmarczyk (studentka politologii), Alicja Nalepa (studentka politologii), *Satysfakcja studentów ze zdalnego nauczania w trakcie pandemii COVID-19: badanie empiryczne studentów Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*. Katowice 2021: Towarzystwo Inicjatyw Naukowych hdl.handle.net/20.500.12128/21024 – 10 cytowań wg Google Scholar;
- Agata Olszanecka-Marmola, Maciej Marmola, Krzysztof Darmon (student politologii), Artur Maślak (student politologii), TikTok jako narzędzie budowania wizerunku politycznego: studium empiryczne oddziaływania przekazów na TikToku na odbiór polskich polityków. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio K : Politologia*, 2024, 31 (2), 73–87. <http://dx.doi.org/10.17951/k.2024.31.2.73-87>

(2) W ramach modułów prowadzonych przez dr Agatę Olszanecką-Marmolę grupa studentów politologii (lider zespołu studenckiego Jakub Grochowski) pod jej kierunkiem stworzyła **narzędzie do badania efektywności działania jednostek samorządowych**. W wersji zmodyfikowanej zostało one wykorzystane do badań komercjalizacyjnych dla Urzędu Miasta Katowice. W zespole ankierskim uczestniczyły osoby studiujące różnych kierunków, a koordynowaniem zespołu ankierów zajął się Jakub Grochowski (były student politologii). W badaniu wzięło udział 660 osób (360 klientów Biura Obsługi Mieszkańców oraz 300 klientów Wydziału Uprawnień Komunikacyjnych). Dane pozyskane w trakcie badań posłużyły do opracowania raportu dla miasta przez dr Agatę Olszanecką-Marmolę i dra Macieja Marmolę. Raport *Badanie efektywności obsługi klienta w Urzędzie Miasta Katowice* dostępny jest w zasobach Biblioteki Narodowej: <https://polona.pl/item-view/2365062e-fbb4-4705-a513-cb754d63976d?page=0>

(3) W ramach prowadzonej działalności badawczej dr Anna Muś, prof. UŚ w 2024 roku razem z osobami studiującymi prowadziła **terenowe badania komercjalizacyjne** dotyczące interaktywnej mapy poczucia bezpieczeństwa w Katowicach. Osoby studiujące prowadziły obserwacje w dzienniczku, kodowali je i przygotowywali cząstkowe bazy danych. Wyniki zaprezentowano m.in. podczas Śląskiego Festiwalu Nauki.

(4) W ramach modułów prowadzonych przez dr. Macieja Marmolę prowadzono **badania empiryczne**, które stały się podstawą wspólnych publikacji z osobami studenckimi kierunku politologia, a także ich pierwszymi samodzielnymi publikacjami naukowymi:

- Marmola, M., Olszanecka-Marmola, A., Jagoda, K. (2023). Personality Traits and Civic Activity of Young Voters: Preliminary Evidence from Poland. *Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne*, 80, 117-137. DOI: 10.15804/athena.2023.80.07
- Marmola, M., Darmon, K. (2022). The Political Image of Left-wing Leaders in Poland: How Young Voters Evaluate the Politicians from Different “Political Generations”. *Political Preferences*, 30(1), 5-18. <https://doi.org/10.31261/polpre.2022.1.5-18>
- Marmola, M., Kaczmarczyk, K. (2021). Odpartyjnienie samorządu, ale nie na każdym szczeblu – studium wyborów samorządowych 2018 w województwie śląskim. *Studia Politicae Universitatis Silesiensis*, 33, 45–59.
- Kaczmarczyk, K. (2022). The Level of Political Party Activity: Study of the Elections of Presidents in Cities with Poviats Rights of the Silesian Voivodeship in 2002-2018. *Political Preferences*, 30(1), 35–48.
- Jankowski, M. (2022). Dimensions of Religiosity and Perception of the Importance of Religion in Everyday Life and Politics. *Political Preferences*, 30(2), 31–43.
- Sielska, Z., Robak, A., Kaczmarczyk, K. (2021). Wybory parlamentarne i prezydenckie 2019-2020 w państwach europejskich. Toruń: Adam Marszałek.
- Jarkiewicz, M. (2021). Co angażuje „facebookowy” elektorat? Analiza przekazów Prawa i Sprawiedliwości oraz Koalicji Europejskiej na Facebooku w czasie kampanii przed wyborami do Parlamentu Europejskiego 2019. W: Z. Sielska, A. Robak, K. Kaczmarczyk (red.), Wybory parlamentarne i prezydenckie 2019-2020 w państwach europejskich. Toruń: Adam Marszałek.
- Banaszewska, A., Goj, M. (2021). Media społecznościowe jako sposób budowania pozycji nowej partii na rynku politycznym – Wiosna Roberta Biedronia na Facebooku. W: Z. Sielska, A. Robak, K. Kaczmarczyk (red.), Wybory parlamentarne i prezydenckie 2019-2020 w państwach europejskich. Toruń: Adam Marszałek.
- Kaczmarczyk, K., Pyzik, N., Płaza, B. (2021). Odbiór programu Wiosny Roberta Biedronia w wyborach do Parlamentu Europejskiego z 2019 roku wśród ludzi młodych w województwie śląskim. W: Z. Sielska, A. Robak, K. Kaczmarczyk (red.), Wybory parlamentarne i prezydenckie 2019-2020 w państwach europejskich. Toruń: Adam Marszałek.

1.3 Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, rola i znaczenie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia.

Koncepcja kształcenia na kierunku politologia kształtowana jest w bezpośredniej odpowiedzi na **zidentyfikowane potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego**, przy udziale zarówno interesariuszy zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach prowadzi swoją działalność naukową i dydaktyczną **w realiach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM)**, unikalnego w skali państwa związku 41 miast i gmin skupiającego ponad 2 mln mieszkańców. Region ten generuje specyficzne zapotrzebowanie na kompetencje z zakresu zarządzania publicznego, polityki lokalnej i regionalnej, procesów decyzyjnych administracji samorządowej oraz regulacji prawnych i politycznych na poziomie *soup* – krajowym. Wyzwania te stanowią bezpośrednie odniesienie do koncepcji kształcenia realizowanej na kierunku politologia ze szczególnym uwzględnieniem przygotowania absolwentów do pracy w strukturach władzy publicznej, administracji rządowej i samorządowej oraz organizacji pozarządowych.

Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami rynku jest regularnie weryfikowana na podstawie danych makroekonomicznych i prognozy zapotrzebowania na kadry. Kluczowym instrumentem analitycznym wykorzystywanym w procesie definiowania i aktualizacji sylwetki absolwenta są **wyniki Ogólnopolskiego Badania Barometr zawodów. Prognozy na lata 2025 i 2026** i jednoznacznie wskazują na utrzymujący się, a województwie śląskim pogłębiający się, deficyt pracowników zawodach kluczowych dla kierunku politologia, w szczególności wśród pracowników administracji publicznej samorządowej. Dane te stanowiły istotną przesłanką dla reformy programowej przeprowadzonej od cyklu 2023/2024, ramach której skoncentrowano ofertę kierunku na przygotowaniu specjalistów zdolnych do sprostowania potrzebom regionalnej administracji publicznej, między innymi poprzez wprowadzenie modułów: administracja publiczna, zarządzanie publiczne, samorząd terytorialny, postępowanie administracyjne, mechanizmy prawno-polityczne Unii Europejskiej.

Kierunek politologia jest ściśle **powiązany współpracą z interesariuszami zewnętrznymi**. Instytucje i organizacje działające w otoczeniu - reprezentujące sektor administracji publicznej, samorządowej, pozarządowej oraz rynek pracy - stanowią stałe źródło informacji zwrotnej o kompetencjach oczekiwanych od absolwentów kierunku. Opinia interesariuszy zewnętrznych jest pozyskiwana w trybie regularnym, zarówno w formie konsultacji formalnych, jak i poprzez bezpośrednie zaangażowanie praktyków w realizacji programu studiów. Zajęcia na kierunku prowadzone są przez ekspertów i specjalistów posiadających doświadczenie zawodowe w instytucjach istotnych dla profilu absolwenta, co zapewnia powiązanie treści kształcenia z aktualnymi realiami rynku pracy.

Przykładem konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi, bezpośrednio powiązanych z profilem absolwenta studiów pierwszego stopnia zorientowanego na administrację publiczną i samorządową, są konsultacje przeprowadzone z przedstawicielami samorządu terytorialnego. Wiceprezydent Miasta Katowice, będący jednocześnie osobą współprowadzącą zajęcia dydaktyczne na kierunku, opracował rekomendacje dotyczące modyfikacji programu studiów (**Załącznik K10_05**). Stanowią one przykład pogłębionej współpracy z praktykiem życia publicznego, który łączy perspektywę ekspercką z bezpośrednią znajomością kompetencji oczekiwanych przez pracodawców z sektora administracji samorządowej.

Interesariusze wewnętrzni odgrywają równie istotną rolę w kształtowaniu i doskonaleniu koncepcji kształcenia. Rada Dydaktyczna, złożona z pracowników naukowo-dydaktycznych, studentów i studentek oraz przedstawicieli zewnętrznych, opiniuje zmiany w programie studiów i monitoruje jakość kształcenia. Coroczne spotkania z osobami prowadzącymi zajęcia na kierunku umożliwiają bieżącą wymianę informacji o jakości kształcenia i potrzebach modyfikacji treści. Studenci i studentki uczestniczą w procesie doskonalenia programu poprzez: regularne spotkania z dyrekcją kierunku, badania ankietowe dotyczące oceny zajęć i programu studiów (zarówno na poziomie ogólnouniwersyteckim — Ankieta oceny pracy nauczyciela akademickiego — jak i na poziomie kierunku), a także udział w posiedzeniach Rady Dydaktycznej. Zebrania zespołu ds. modyfikacji programu kształcenia tworzą system regularnego przeglądu i doskonalenia oferty dydaktycznej.

Istotnym źródłem informacji o zgodności koncepcji z potrzebami rynku pracy jest **Badanie Losów Zawodowych Absolwentów 2023–2024 przeprowadzone przez Biuro Karier UŚ**. Badanie realizowane techniką sondażową z zastosowaniem internetowego kwestionariusza ankiety, po upływie roku od zakończenia studiów objęło 37 osób reprezentujących zarówno studia pierwszego jak i drugiego stopnia. Wskaźnik odpowiedzi wynoszący ok. 13,5% stanowi ograniczenie dla generalizacji wyników i skłania do traktowania poniższych danych jako przybliżonego sygnału diagnostycznego, a nie reprezentatywnej charakterystyki populacji absolwentów kierunku. Wyniki badania są jednak konsekwentnie traktowane przez dyrekcję kierunku jako ważny impuls do weryfikacji programu studiów i uzupełniające źródło wiedzy o losach zawodowych absolwentów.

Podsumowując, koncepcja kształcenia na kierunku politologia jest kształtowana i doskonalona w oparciu o wieloźródłowy system informacji zwrotnej, obejmujący dane makroekonomiczne (Barometr Zawodów), wyniki badań losów absolwentów, opinie interesariuszy zewnętrznych oraz mechanizmy konsultacji wewnętrznych (Rada Dydaktyczna, ankiety studenckie, spotkania kadry dydaktycznej). Uczelnia traktuje zarówno pozytywne sygnały z rynku pracy, jak i sygnały wskazujące na obszary wymagające wzmocnienia jako impuls do systematycznego doskonalenia programu, co znalazło wyraz w dwóch kolejnych reformach programowych przeprowadzonych odpowiednio

w cyklach 2023/2024 i 2025/2026.

1.4 Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów.

Kierunek politologia na studiach pierwszego stopnia i drugiego stopnia realizowany jest w profilu ogólnoakademickim przypisanym w 100% do dyscypliny wiodącej – nauk o polityce i administracji (dziedzina nauk społecznych). Absolwent i absolwentka uzyskują tytuł zawodowy licencjata po zgromadzeniu 180 punktów ECTS.

Absolwent studiów pierwszego stopnia posiada ogólną wiedzę pozwalającą na rozumienie zjawisk i procesów politycznych zachodzących w skali globalnej, regionalnej, państwowej i lokalnej oraz umożliwiającą analizowanie zależności między funkcjonowaniem instytucji politycznych, społeczeństw i jednostek ludzkich. Zna historyczne uwarunkowania oraz współczesne mechanizmy działania systemów politycznych. W zakresie umiejętności absolwent i absolwentka potrafią analizować i podejmować decyzje dotyczące zjawisk politycznych, kierować zespołami ludzkimi wykonującymi zadania zlecone oraz zbierać, hierarchizować, przetwarzać i przekazywać informacje. Potrafią także dokonywać samodzielnej, pogłębionej i naukowo uargumentowanej analizy zjawisk oraz procesów zachodzących w życiu publicznym, a zdobytą wiedzę stosują w pracy zawodowej z zachowaniem zasad etycznych. Znają język obcy nowożytny na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego – rozumieją złożone teksty natury politologicznej, porozumiewa się płynnie z rodzimymi użytkownikami języka oraz formułuje poprawne merytorycznie wypowiedzi ustne i pisemne w szerokim zakresie tematów politologicznych.

Program studiów pierwszego stopnia jest zorientowany na przygotowanie absolwentów do zaangażowania w sferze szeroko pojętej polityki szczebla lokalnego i regionalnego. Są przygotowani do podjęcia pracy w instytucjach publicznych, biurach poselskich i senatorskich, w organizacjach politycznych, gospodarczych, społecznych i oświatowych, w organach administracji rządowej i samorządowej. Poziom zdobytej wiedzy teoretycznej, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych umożliwia również podjęcie studiów drugiego stopnia.

Absolwent studiów drugiego stopnia uzyskuje tytuł zawodowy magistra po zgromadzeniu 120 punktów ECTS. Studia prowadzone są w ramach czterech specjalności – administracja publiczna, doradztwo polityczno-publiczne, polityka społeczna oraz współczesne stosunki międzynarodowe, których realizacja rozpoczyna się od pierwszego semestru.

Koncepcja kształcenia na studiach drugiego stopnia jest wyrazem interdyscyplinarnego podejścia do problematyki nauk politycznych i stanowi pogłębienie wiedzy w relacji do studiów I stopnia. Program opiera się na trzech wzajemnie uzupełniających się filarach. Kształcenie w wymiarze teoretycznym zorientowane jest na pogłębienie wiedzy o różnych aspektach polityki oraz sposobach jej badania,

diagnozowania i ewaluowania. Kształcenie umiejętności i kompetencji realizowane jest przez specjalistów z zakresu coachingu grupowego, innowacji społeczno-polityczno-gospodarczych, nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz zarządzania kryzysowego i wyposaża absolwentów i absolwentki w umiejętności analizowania i podejmowania decyzji politycznych, kierowania zespołami badawczymi, zbierania i hierarchizowania informacji oraz prowadzenia złożonych zadań badawczych. Kształcenie w sposób częściowo spersonalizowany obejmujące coaching grupowy oraz seminaria z elementami tutoringu i mentoringu umożliwia wdrożenie absolwentów w system samodzielnej pracy naukowej.

Absolwent studiów drugiego stopnia dysponuje wieloaspektową i wielopłaszczyznową wiedzą z zakresu nauk politycznych i stosunków międzynarodowych, administracji oraz polityk publicznych. Zna teorię polityki, metodologię badań politologicznych, teorię demokracji, filozofię i etykę polityki, prawo europejskie, psychologię i socjologię polityki, organizacje międzynarodowe, mechanizmy komunikowania i decydowania politycznego, a także uwarunkowania polityki zagranicznej i bezpieczeństwa państw oraz transformacji polskiego systemu politycznego. Program zapewnia absolwentom pogłębione kompetencje i umiejętności niezbędne w kontekście zmieniających się zjawisk politycznych, dynamiki współczesnych wyzwań i zagrożeń dla bezpieczeństwa jednostki i państwa.

W zakresie specjalności absolwenci uzyskują następujące kwalifikacje:

Absolwent specjalności administracja publiczna posiada umiejętności związane z pracą w administracji rządowej i samorządowej, instytucjach pozarządowych, partiach politycznych, stowarzyszeniach, fundacjach oraz organizacjach międzynarodowych. Dysponuje wiedzą z zakresu przygotowania i implementacji projektu badawczego, diagnozy i ewaluacji polityki, prawa wyborczego i referendalnego, prawa o stowarzyszeniach i fundacjach oraz prawa europejskiego. Jest przygotowany do udziału w rekrutacji do Krajowej Szkoły Administracji Publicznej (KSAP).

Absolwent specjalności doradztwo polityczno-publiczne cechuje się znajomością technik wpływu społecznego, analizą rynku politycznego, finansowaniem kampanii wyborczej oraz demokratycznym procesem podejmowania decyzji. Nabywa umiejętności i kompetencje społeczne kompetencje praktyczne w zakresie projektowania, przeprowadzania i prezentowania badań marketingowych, prowadzenia kampanii w mediach społecznościowych, autoprezentacji oraz pracy rzecznika prasowego. Jest przygotowany do pracy w biurach poselskich i senatorskich, organach jednostek samorządu terytorialnego, agencjach public relations, agencjach reklamowych, pracowniach badawczych, a także w sferze rzecznictwa prasowego, analiz opinii publicznej, pracy w sztabie wyborczym i doradztwa wizerunkowego.

Absolwent specjalności polityka społeczna jest przygotowany do pracy w administracji publicznej na różnych szczeblach, w krajowych i międzynarodowych organizacjach III sektora, ośrodkach badania

opinii publicznej, instytucjach oświatowo-educacyjnych oraz organizacjach zajmujących się doradztwem eksperckim i monitorowaniem polityk społecznych. Kompetencje absolwenta mają charakter ekspercki, absolwent potrafi wskazać i wyjaśnić demograficzne wyzwania Polski i Europy oraz przeprowadzić diagnozę i ewaluację polityk publicznych, w tym w wymiarze Unii Europejskiej.

Absolwent specjalności współczesne stosunki międzynarodowe posiada szeroką wiedzę w zakresie relacji międzynarodowych, ewolucji systemu międzynarodowego, uwarunkowań współczesnych stosunków, różnic kulturowych, procesów globalizacji oraz mechanizmów rządzących gospodarką światową i norm stosunków międzynarodowych. Potrafi dokonać samodzielnej prognozy i analizy trendów międzynarodowych. Jest przygotowany do pracy w administracji państwowej i samorządowej, instytucjach politycznych oraz organizacjach międzynarodowych, w tym w strukturach Unii Europejskiej.

Program studiów drugiego stopnia zapewnia absolwentom wielowymiarowe przygotowanie do pełnienia obowiązków zawodowych w specjalistycznych instytutach badawczych i ośrodkach eksperckich, organizacjach politycznych, gospodarczych i społecznych, organach administracji rządowej i samorządowej, a także w instytucjach i organizacjach międzynarodowych (rządowych i pozarządowych) oraz agencjach public relations. Absolwent jest przygotowany do prowadzenia złożonych zadań badawczych i podjęcia dalszego kształcenia w Szkole Doktorskiej.

1.5 Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia; wykorzystanie wzorców krajowych i międzynarodowych

Pierwszą i zarazem strukturalnie najważniejszą cechą wyróżniającą kierunek politologia na tle innych uczelni krajowych jest wdrożenie od roku akademickiego 2023/2024 na studiach pierwszego stopnia **Nowej Koncepcji Studiów (NKS) Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach**. NKS nawiązuje do najbardziej rozwojowych modeli kształcenia akademickiego stosowanych na wiodących uczelniach europejskich i światowych, opartych na idei swobodnego kształtowania przez studenta własnej ścieżki edukacyjnej. Nowa Koncepcja Studiów nawiązuje do międzynarodowych wzorców i doświadczeń, w tym do idei „multywerysytetu” (multiversity) sformułowanej przez Clarka Kerra. Daje ona możliwość rozszerzania programu kształcenia oraz rozwijania indywidualnych zainteresowań i ambicji osoby studiującej, a także przygotowania do pracy w zróżnicowanym środowisku interdyscyplinarnym. Program ten stanowi rezultat systemowej, wielopoziomowej współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Wybrane komponenty tej koncepcji są i były na bieżąco konsultowane i porównywane z doświadczeniami innych uniwersytetów m.in. w ramach corocznych edycji [Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia](#)¹⁰, w którym co roku biorą udział zagraniczni goście. W ramach NKS program studiów pierwszego stopnia na kierunku politologia zbudowany jest

z trzech wzajemnie przenikających się poziomów kształcenia: kierunkowego, obszarowego i ogólnouniwersyteckiego. Poziom kierunkowy zapewnia solidne fundamenty wiedzy i umiejętności politologicznych. Poziom obszarowy – stanowiący oryginalny element odróżniający UŚ od większości krajowych uczelni – umożliwia studentom wybór modułów spoza macierzystej dyscypliny, z sześciu szerokich obszarów tematycznych: Cyfrowy Świat, Ekspresja Twórcza i Krytyczne Myślenie, Granice Nauki, Środowisko Naturalne i Technologie, Społeczeństwo Obywatelskie i Przedsiębiorczość oraz Zdrowie i Rozwój Osobisty. Poziom ogólnouniwersytecki obejmuje moduły językowe, wychowanie fizyczne oraz Otwarte Moduły Uniwersyteckie dostępne dla wszystkich studentów UŚ. Łącznie aż 52% punktów ECTS student uzyskuje w ramach modułów wybieralnych, co plasuje kierunek politologia w czołówce krajowej pod względem stopnia indywidualizacji programu.

Istotną innowacją programową wprowadzoną od roku akademickiego 2025/2026 jest **zastąpienie sztywnych ścieżek dydaktycznych elastycznymi modułami specjalnościowymi** (od semestru drugiego do szóstego, łącznie 10 modułów po 30 godz. i 3 ECTS). Tematyka tych modułów nie jest z góry określona – jest kształtowana na bieżąco w oparciu o trzy zmienne: zainteresowania i potrzeby zgłaszane przez studentów, dostępność ekspertów zewnętrznych (praktyków, przedstawicieli administracji, organizacji pozarządowych i biznesu) oraz aktualne zjawiska i procesy polityczne. Moduły mogą być prowadzone w języku polskim lub w języku obcym (najczęściej jest to język angielski).

Kierunek politologia w Uniwersytecie Śląskim posiada wyraźnie określony **profil kształcenia ukierunkowany na potrzeby lokalno-regionalnej administracji samorządowej** - obszaru szczególnie istotnego w kontekście Górnego Śląska jako jednego z największych i najbardziej zróżnicowanych regionów Polski. Orientacja ta odróżnia kierunek od wielu programów politologicznych w kraju, które koncentrują się przede wszystkim na polityce centralnej lub stosunkach międzynarodowych. Wyraża się ona zarówno w doborze modułów kierunkowych (m.in. Samorząd terytorialny 60 godz., Zarządzanie publiczne 60 godz., Polityki publiczne 60 godz.), jak i w charakterze praktyk zawodowych, które studenci i studentki w jednostkach administracji publicznej szczebla lokalnego i regionalnego.

Kierunek politologia **wpisuje się w strategię umiędzynarodowienia Uniwersytetu Śląskiego**, realizowaną m.in. w ramach sojuszu europejskich uczelni **Transform4Europe**. Uniwersytet Śląski jest częścią uniwersytetu europejskiego wraz z dziesięcioma zagranicznymi szkołami wyższymi (Uniwersytet Kraju Saary, Uniwersytet w Alicante, Estońska Akademia Sztuki w Tallinie, Universidade Católica Portuguesa, Uniwersytet Primorska, Uniwersytet im. Jeana Monneta w Saint-Étienne, Uniwersytet w Trieście, Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie, Państwowy Uniwersytet w Mariupolu) nakierowanego na kształcenie i szkolenie studentów, kadry i interesariuszy z regionów, w których są usytuowane, tworząc nowe zasoby wiedzy, rozwijając badania i dostarczające rozwiązania dla głównych obecnych i przyszłych wyzwań społecznych.

Przykładem wprowadzenia elementów umiędzynarodowienia na politologii jest zaangażowanie profesorów wizytujących do prowadzenia zajęć. Do programu studiów od roku akademickiego 2023/2024 został m.in. wprowadzony moduł Contemporary Political Affairs (semestr 5, 30 godz., 3 ECTS) dedykowany profesorowi wizytującemu z zagranicznej uczelni partnerskiej. Rozwiązanie to nawiązuje do wzorców przyjętych w programach politologicznych wiodących uczelni europejskich, gdzie regularne włączanie visiting professors stanowi standardowy element budowania internacjonalizacji kształcenia.

Od roku akademickiego 2025/2026 zmodyfikowano również program studiów pierwszego stopnia otwierając możliwość prowadzenia większości modułów w języku obcym.

Ważnym elementem wyróżniającym kierunek jest **personalizacja kształcenia**, której przykładem jest moduł coaching grupowy. Na studiach drugiego stopnia koncepcja kształcenia uwzględnia elementy kształcenia spersonalizowanego w postaci seminariów z elementami tutoringu i mentoringu. Podejście to, wywodzące się **z tradycji oxfordzkiego systemu tutorialnego** i adaptowane przez rosnącą liczbę europejskich uczelni badawczych, umożliwia wdrożenie studentów w system samodzielnej pracy naukowej, diagnozowanie stanu własnej wiedzy oraz rozwijanie umiejętności grupowego rozwiązywania złożonych problemów politycznych i społecznych. Stanowi ono wyraz dążenia do przekształcenia kształcenia politologicznego z modelu transmisji wiedzy w kierunku modelu aktywnego współtworzenia wiedzy przez studenta.

1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną nauk o polityce i administracji

Kierunek politologia w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach jest w 100% przyporządkowany do dyscypliny nauki o polityce i administracji. Efekty uczenia się zostały zaprojektowane tak, aby zarówno na poziomie studiów pierwszego (PRK poziom 6), jak i drugiego stopnia (PRK poziom 7) w spójny sposób wyrażały koncepcję programową kierunku, rozwijając zaawansowaną wiedzę politologiczną, kompetencje analityczne i badawcze oraz postawy aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym i demokratycznym. Profil ogólnoakademicki obu stopni studiów determinuje wyraźny priorytet kształcenia w zakresie teorii, metodologii i zdolności badawczych, przy jednoczesnym dbaniu o praktyczną użyteczność uzyskiwanych kwalifikacji.

Kierunkowe efekty uczenia się na kierunku politologia zostały pogrupowane zgodnie z taksonomią Polskiej Ramy Kwalifikacji w trzy kategorie: wiedzę (W), umiejętności (U) oraz kompetencje społeczne (K). Poniżej przedstawiono efekty kluczowe, te, które w najpełniejszy sposób wyrażają koncepcję programową kierunku, jego osadzenie w dyscyplinie nauk o polityce i administracji oraz profil ogólnoakademicki — odrębnie dla studiów I stopnia (PRK poziom 6) i II stopnia (PRK poziom 7).

Tabela 1. Kluczowe efekty z zakresu wiedzy — studia I stopnia (PO_1_W)

Kod efektu	Treść efektu uczenia się	Liczba pokryć w matrycy	Przykładowe moduły
PO_1_W01	zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zakres i złożoność nauk o polityce i administracji, a także ich miejsce w systemie nauk i powiązanie z innymi dyscyplinami naukowymi	33	Polityki publiczne Doktryny polityczne Samorząd terytorialny Zarządzanie publiczne
PO_1_W02	zna i rozumie w zaawansowanym stopniu historyczne, ekonomiczne, społeczne, kulturowe i prawne uwarunkowania życia politycznego	38	Śląsk w XX i XXI wieku – polityka i kultura Nauka o państwie i prawie Mechanizmy prawno-polityczne UE Postępowanie administracyjne
PO_1_W04	zna i rozumie w zaawansowanym stopniu fakty historyczne oraz zjawiska i procesy społeczno-ekonomiczno-polityczne kształtujące współczesną politykę na szczeblu lokalnym, regionalnym, państwowym i ponadpaństwowym	32	Najnowsza historia Polski Administracja publiczna Międzynarodowe stosunki polityczne Partie i ruchy polityczne
PO_1_W05	zna i rozumie zaawansowane metody badawcze oraz teorie wyjaśniające złożoną zależność między zjawiskami politycznymi, społecznymi i ekonomicznymi	11	Seminarium dyplomowe Polityka rozwoju kapitału ludzkiego

			Polityka demograficzna i migracyjna
--	--	--	-------------------------------------

Tabela 2. Kluczowe efekty z zakresu wiedzy — studia II stopnia (POL_2_W)

Kod efektu	Treść efektu uczenia się	Liczba pokryć w matrycy	Przykładowe moduły
POL_2_W02	ma pogłębioną wiedzę z zakresu filozofii i etyki polityki	14	Teoria polityki Procesy decentralizacji we współczesnej Europie Międzynarodowe stosunki gospodarcze Komunikowanie i decydowanie polityczne
POL_2_W03	doskonale zna złożone mechanizmy funkcjonowania władzy politycznej	11	Zarządzanie kryzysowe Diagnoza i ewaluacja polityki Praktyczne i teoretyczne aspekty funkcjonowania instytucji politycznych
POL_2_W04	ma pogłębioną wiedzę w zakresie teoretyczno-metodologicznych nurtów w badaniach politologicznych oraz teoretycznych aspektów tworzenia projektów badawczych	13	Metodologia badań politologicznych Ruchy społeczne Tutoring i mentoring akademicki –

			seminarium magisterskie
POL_2_W06	ma wieloaspektową wiedzę na temat polityk szczegółowych na poziomie lokalnym, regionalnym, państwowym, unijnym i międzynarodowym	10	Innowacje w polityce Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne
POL_2_W15	doskonale zna i w stopniu wysokim rozumie uwarunkowania procesów decydowania politycznego; ma pogłębioną wiedzę na temat podstawowych modeli teoretycznych wyjaśniających procesy decydowania politycznego	5	Transformacja polskiego systemu politycznego Diagnoza i ewaluacja polityki Komunikowanie i decydowanie polityczne

Umiejętności — kluczowe efekty powiązane z profilem ogólnoakademickim

W zakresie umiejętności kluczowy nacisk położony jest na zdolność do analizowania zjawisk i procesów politycznych z wykorzystaniem właściwej metodologii nauk społecznych — zarówno na poziomie opisowym (I stopień), jak i prognostyczno-ewaluacyjnym (II stopień). Profil ogólnoakademicki wyraża się w szczególnie mocnym rozwinięciu kompetencji badawczych i analitycznych, przydatnych zarówno w pracy naukowej, jak i w profesjach wymagających krytycznej analizy informacji publicznej.

Tabela 3. Kluczowe efekty z zakresu umiejętności — studia I stopnia (PO_1_U)

Kod efektu	Treść efektu uczenia się	Liczba pokryć w matrycy*	Przykładowe moduły
PO_1_U01	potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę, aby diagnozować złożone	46	Administracja publiczna

	procesy polityczne oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych		Nauka o państwie i prawie Doktryny polityczne Zarządzanie publiczne
PO_1_U02	potrafi dobierając właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne (ICT), komunikować się z otoczeniem wykorzystując również specjalistyczną terminologię politologiczną	31	Teoria polityki Prawoznawstwo System polityczny RP Wprowadzenie do projektu naukowego
PO_1_U03	potrafi przeprowadzić pogłębioną analizę bieżącej polityki, dobierając właściwe metody badawcze oraz komunikować się w tych kwestiach z różnymi kręgami odbiorców oraz prowadzić z nimi debatę w sposób profesjonalny i etyczny	36	Seminarium dyplomowe Polityka demograficzna i migracyjna Postępowanie administracyjne Partie i ruchy polityczne Międzynarodowe stosunki polityczne
PO_1_U05	potrafi planować, organizować i wdrażać pracę własną oraz kierować pracą zespołową, a w ramach prac identyfikować problemy dotyczące polityki państwa i podmiotów pozapaństwowych oraz przygotowywać i proponować ich rozwiązania	21	Praktyki Mechanizmy prawno-polityczne UE Administracja publiczna Zarządzanie publiczne

Tabela 4. Kluczowe efekty z zakresu umiejętności — studia II stopnia (POL_2_U)

Kod efektu	Treść efektu uczenia się	Liczba pokryć w matrycy*	Przykładowe moduły
POL_2_U01	w sposób profesjonalny opisuje i interpretuje życie polityczne z perspektywy różnych ujęć teoretycznych i doktrynalnych	11	Teoria polityki Kampanie wyborcze w mediach społecznościowych
POL_2_U02	jest świadomy złożoności aksjologicznych determinant zachowań w życiu publicznym	4	Ewolucja polskiego systemu partyjnego Praktyczne i teoretyczne aspekty funkcjonowania instytucji politycznych Procesy decentralizacji we współczesnej Europie
POL_2_U04	potrafi w sposób samodzielny wykorzystywać założenia różnych nurtów teoretyczno-metodologicznych w opracowaniach poświęconych analizie określonych zjawisk i procesów społecznych	10	Grupowy projekt badawczy Praktyczne i teoretyczne aspekty funkcjonowania instytucji politycznych
POL_2_U08	potrafi trafnie identyfikować potencjalne i realne zagrożenia występujące w sferze politycznej	13	Ewolucja polskiego systemu partyjnego Diagnoza i ewaluacja polityki

			Nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne
POL_2_U11	potrafi samodzielnie wykorzystać zasady i zaawansowane instrumenty komunikowania politycznego w działalności publicznej	8	Zarządzanie kryzysowe Diagnoza i ewaluacja polityki
POL_2_U17	w zakresie swoich umiejętności językowych potrafi przygotowywać prace pisemne i wystąpienia ustne z zakresu politologii w języku polskim i obcym na poziomie B2+	11	Political Science in English Tutoring i mentoring akademicki – seminarium magisterskie
POL_2_U18	Posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Porozumiewa się w języku obcym posługując się komunikacyjnymi kompetencjami językowymi w stopniu zaawansowanym. Posiada umiejętność czytania ze zrozumieniem skomplikowanych tekstów naukowych oraz pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych (w tym badawczych) oraz wystąpień ustnych dotyczących zagadnień szczegółowych z zakresu danego kierunku w języku obcym	3	Deliberative Democracy. Theory and practice Political Science in English

Kompetencje społeczne — kluczowe efekty powiązane z koncepcją aktywnego obywatelstwa

Kształcenie w zakresie kompetencji społecznych na kierunku politologia koncentruje się na przygotowaniu do aktywnego, odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu demokratycznym i publicznym — na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Efekty te stanowią rdzeń koncepcji kierunku, wyróżniając go spośród innych kierunków politologicznych wyraźnym ukierunkowaniem na praktyczny wymiar obywatelstwa i służby publicznej, przy jednoczesnym mocnym osadzeniu w akademickim namyśle nad mechanizmami polityki.

Tabela 5. Kluczowe efekty z zakresu kompetencji społecznych — studia I i II stopnia

Kod efektu	Treść efektu uczenia się	Liczba pokryć w matrycy*	Przykładowe moduły
PO_1_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy z zakresu nauk o polityce i administracji w rozwiązywaniu problemów społecznych, ekonomicznych i ekologicznych	27	Ekonomia i polityka gospodarcza Polityka demograficzna i migracyjna System polityczny RP Postępowanie administracyjne
PO_1_K02	jest gotów do pracy w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partii politycznych, a także działalności na rzecz środowiska lokalnego	35	Etykieta zawodowa z elementami savoir-vivre Prawoznawstwo Samorząd terytorialny Administracja publiczna
PO_1_K04	jest gotów do krytycznej oceny zdobytej wiedzy z zakresu nauk o polityce i administracji	34	Socjotechnika polityczna Nauka o państwie i prawie Międzynarodowe stosunki polityczne

POL_2_K01	jest bardzo dobrze przygotowany do aktywnego udziału w życiu politycznym społeczeństwa obywatelskiego na różnych poziomach partycypacji oraz trafnie potrafi przewidywać skutki swej aktywności	13	Prawo wyborcze i referendalne Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne Procesy decentralizacji we współczesnej Europie Komunikowanie i decydowanie polityczne
POL_2_K03	jest bardzo dobrze przygotowany do zarządzania informacją w sferze publicznej na wszystkich poziomach organizacyjnych	9	Diagnoza i ewaluacja polityki Praktyczne i teoretyczne aspekty funkcjonowania instytucji politycznych
POL_2_K07	posiada zdolność samodzielnego i krytycznego uzupełniania wiedzy i umiejętności na poziomie zaawansowanym, które poszerza o wymiar interdyscyplinarny	23	Socjologia polityki Diagnoza i ewaluacja polityki Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne Ruchy społeczne

Szczegółowe powiązania efektów kierunkowych z modułami kształcenia dokumentują Matryce pokrycia efektów uczenia się, stanowiące załączniki do raportu (**Zał. K1_02** — studia I stopnia; **Zał. K1_03** — studia II stopnia).

Zalecenia dotyczące kryterium wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Należy usunąć sprzeczności pomiędzy założeniami koncepcyjnymi kształcenia w ramach kierunku, a w szczególności takimi elementami, jak: sylwetka absolwenta, kierunkowe efekty kształcenia, treści kształcenia oraz modułowe efekty uczenia się a także uszczegółowić efekty modułowe tak, by przyczyniały się do rozwoju konkretnej i specjalistycznej wiedzy kierunkowej	Zalecenie zrealizowane Podstawa formalna zmian: - Uchwała nr 8/2020 Rady Dydaktycznej kierunku Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, Doradztwo polityczne i publiczne, Politologia z dnia 17 czerwca 2020r. w sprawie wyrażenia pozytywnej opinii i przyjęcia modyfikacji programu studiów pierwszego stopnia na kierunku Politologia - Uchwała nr 9/2020 Rady Dydaktycznej kierunku Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, Doradztwo polityczne i publiczne, Politologia z dnia 17 czerwca 2020 r. w sprawie wyrażenia pozytywnej opinii i przyjęcia modyfikacji programu studiów drugiego stopnia na kierunku Politologia - Sylwetka absolwenta/absolwentki została gruntownie przeformułowana, tak aby stanowiła spójną ramę koncepcyjną dla efektów kierunkowych i treści modułów. - zmieniono oraz doprecyzowano efekty uczenia się
2.	Należy uwzględnić w strukturze efektów kierunkowych cele zakresu wiedzy i umiejętności tak, by stanowiły punkt wyjścia dla kształcenia specjalistycznego.	Zalecenie zrealizowane W odpowiedzi na zalecenie dokonano restrukturyzacji efektów kierunkowych II stopnia na podstawie Uchwały nr 9/2020 Rady Dydaktycznej kierunku z dnia 17 czerwca 2020 r., wprowadzając czytelną, dwupoziomową logikę programową. Kształcenie specjalistyczne przypisane do poszczególnych specjalności jest realizowane na poziomie efektów modułowych, które w sposób precyzyjny i weryfikowalny uszczegółowiają efekty kierunkowe w kontekście danej specjalności. Przyjęte rozwiązanie - efekty kierunkowe jako wspólna rama ogólna, efekty modułowe jako warstwa specjalistyczna - jest świadomym wyborem koncepcyjnym uzasadnionym interdyscyplinarnym charakterem

		politologii oraz wymogiem zapewnienia spójności programu dla studentów wszystkich czterech specjalności.
3.	Należy opracować wspólne efekty uczenia się dla specjalności i komunikacja społeczna i dziennikarstwo oraz współczesne stosunki międzynarodowe.	Specjalność komunikacja społeczna i dziennikarstwo została usunięta
4.	Należy w odniesieniu do studiów drugiego stopnia w opisie kierunkowych efektów uczenia się uzgodnić efekty zakres umiejętności z obszaru nauk społecznych.	Zalecenie zrealizowane Efekty: POL_2_U06 „potrafi krytycznie identyfikować istotę poszczególnych polityk szczegółowych oraz interpretować relacje między nimi na różnych poziomach decydowania politycznego” POL_2_U10 „potrafi skutecznie definiować i interpretować mechanizmy percepcji politycznej i ocenić ich efektywność; potrafi samodzielnie analizować wyniki badania opinii publicznej i wykorzystać ich rezultaty do kształtowania postaw politycznych” PO_2_U15 „samodzielnie rozpoznaje, bada i prawidłowo analizuje oraz wyjaśnia relacje między organizacjami i instytucjami politycznymi w skali krajowej i międzynarodowej”
5.	Należy jednoznacznie określić poziom kształcenia językowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz wskazać grupy przedmiotów i formę weryfikacji właściwej dla poziomu B2 i B2+.	Zalecenie zrealizowane 1. Studia I stopnia: KJ.2023_U: „komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię” - lektorat języka obcego 1 - lektorat języka obcego 2 - lektorat języka obcego 3 - lektorat języka obcego 4 Weryfikacja efektu KJ.2023_U w ramach lektoratów języka obcego 1–4 realizowana jest w formie zaliczenia z oceną, obejmującego wieloelementową ocenę kompetencji językowych na poziomie B2 według ESOKJ. Ocena końcowa stanowi średnią arytmetyczną

		następujących składowych, z których każda musi zostać zaliczona na ocenę pozytywną: testu sprawdzającego materiał gramatyczno-leksykalny i pragmatyczne użycie języka, testu sprawdzającego sprawności receptywne (rozumienie tekstu słuchanego i pisanego) oraz pisemnej produkcji zawierającej elementy mediacji językowej. Zastosowane składowe weryfikacji obejmują zatem wszystkie sprawności językowe właściwe dla poziomu B2 według ESOKJ. Oceny ustalane są według skali procentowej odpowiadającej polskiej skali ocen. 2. Studia II stopnia: wprowadzono efekty: POL_2_U17: „w zakresie swoich umiejętności językowych potrafi przygotowywać prace pisemne i wystąpienia ustne z zakresu politologii w języku polskim i obcym na poziomie B2+” POL_2_U18: „posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Porozumiewa się w języku obcym posługując się komunikacyjnymi kompetencjami językowymi w stopniu zaawansowanym. Posiada umiejętność czytania ze zrozumieniem skomplikowanych tekstów naukowych oraz pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych (w tym badawczych) oraz wystąpień ustnych dotyczących zagadnień szczegółowych z zakresu danego kierunku w języku obcym”. Efekty realizowane w modułach : - Political Science in English (moduł realizowany w semestrach 1, 2, 3, 4) Weryfikacja efektów POL_2_U17 i POL_2_U18 w ramach modułu <i>Political Science in English</i> (realizowanego w semestrach 1–4) prowadzona jest w języku angielskim i obejmuje wieloelementową ocenę kompetencji językowych oraz merytorycznych na poziomie B2+. Na ocenę końcową składają się aktywność na zajęciach - weryfikowana na bieżąco poprzez udział w dyskusjach oraz ustne odpowiedzi w języku angielskim, co pozwala ocenić kompetencje komunikacyjne i sprawność
--	--	--

		wypowiedzi ustnej charakterystyczne dla poziomu B2+, a także prace pisemne (w tym ćwiczenia z rozumienia tekstu pisanego oraz prace domowe), oceniane według obowiązującej skali ocen, weryfikujące umiejętność analizy i produkcji tekstów akademickich z zakresu politologii w języku obcym. Dodatkowym warunkiem zaliczenia jest obecność na zajęciach, umożliwiającą prowadzącemu ciągłą obserwację postępów studenta. Zastosowana forma weryfikacji zapewnia ocenę wszystkich sprawności językowych właściwych dla poziomu B2+ według ESOKJ: rozumienia tekstu pisanego, produkcji pisemnej oraz sprawności komunikacyjnych w mowie, w kontekście akademickim i dziedzinowym (język specjalistyczny zgodny z profilem kierunku politologia). - Deliberative Democracy. Theory and practice Weryfikacja efektów POL_2_U17 i POL_2_U18 w ramach przedmiotu <i>Deliberative Democracy. Theory and Practice</i> prowadzona jest w języku angielskim i obejmuje ocenę kompetencji językowych oraz merytorycznych na poziomie B2+. Na ocenę końcową składają się aktywność studenta podczas dyskusji prowadzonych na zajęciach, praca w podgrupach wymagająca współdziałania i argumentowania w języku obcym oraz prezentacja ustna, weryfikująca umiejętność samodzielnego przygotowania i wygłoszenia wystąpienia z zakresu nauk politycznych w języku angielskim (język specjalistyczny). Zastosowana forma weryfikacji pozwala ocenić kompetencje komunikacyjne w mowie oraz umiejętność posługiwania się językiem akademickim i dziedzinowym na poziomie B2+ według ESOKJ, ze szczególnym uwzględnieniem sprawności wypowiedzi ustnej w sytuacjach dyskursywnych charakterystycznych dla środowiska akademickiego (język specjalistyczny zgodny z profilem kierunku politologia).
--	--	--

6.	Należy zmodyfikować treść kierunkowych efektów uczenia się na studia drugiego stopnia, by wyrażały wiedzę w sposób pogłębiony oraz umiejętności praktyczne specjalistyczne zaawansowane.	Zalecenie zrealizowano Efekty uczenia się wyrażające wiedzę w sposób pogłębiony oraz umiejętności praktyczne specjalistyczne zaawansowane zostały wprowadzone do programu od roku akademickiego 2020/2021.
7.	Należy w odniesieniu do studiów drugiego stopnia rozwijać kompetencje studentów do prowadzenia złożonych zadań badawczych na podwalinie zaawansowanej teorii metodologii badań w zakresie nauk społecznych.	Zalecenie zrealizowano (od roku akademickiego 2020/2021) - wprowadzenie 3 efektów kierunkowych: POL_2_W04 „ma pogłębioną wiedzę w zakresie teoretyczno-metodologicznych nurtów w badaniach politologicznych oraz teoretycznych aspektów tworzenia projektów badawczych” POL_2_U04 „potrafi w sposób samodzielny wykorzystywać założenia różnych nurtów teoretyczno-metodologicznych w opracowaniach poświęconych analizie określonych zjawisk i procesów społecznych” POL_2_U05 „potrafi samodzielnie korzystać z zaawansowanych metod, a także różnorodnych technik badawczych oraz permanentnie kształtować i rozwijać własny warsztat badawczy” - wprowadzenie modułu: Grupowy projekt badawczy, 30 godz., laboratorium, 2 semestr

Dodatkowe Informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Dobre praktyki:

- **Wielopoziomowe powiązanie koncepcji kształcenia ze strategią uczelni:** Koncepcja kształcenia na kierunku politologia jest bezpośrednio zakotwiczona w Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2026–2029. Program studiów realizuje cele obszaru strategicznego II (Osoby studiujące i kształcenie) poprzez wdrożenie elastycznych ścieżek edukacyjnych (OSK.1) oraz rozbudowany system ewaluacji i wsparcia dydaktyki (OSK.2), a także obszaru strategicznego I (Badania naukowe) poprzez aktywne włączanie osób studiujących w działalność badawczą prowadzoną przez pracowników Instytutu Nauk

Politycznych. Powiązanie koncepcji kształcenia ze strategią uczelni ma charakter systemowy i jest weryfikowalne na poziomie poszczególnych modułów oraz efektów uczenia się.

- **Włączanie osób studiujących w prowadzone badania naukowe:** Na kierunku politologia funkcjonuje ugruntowany i udokumentowany model włączania osób studiujących w rzeczywistą działalność badawczą. Osoby studiujące uczestniczą w kolejnych etapach projektów naukowych — od przygotowania narzędzi badawczych i realizacji badań terenowych, przez kodowanie i analizę danych, po współautorstwo publikacji naukowych indeksowanych w krajowych i międzynarodowych bazach (m.in. Annales UMCS, Political Preferences, Athenaeum). Praktyka ta jest systematyczna, obejmuje wiele modułów i wykracza poza formułę seminarium dyplomowego, stanowiąc trwały element kultury badawczej kierunku.
- **Reagowanie na wyniki monitorowania i ewaluacji poprzez udokumentowane zmiany programowe:** Program studiów na kierunku politologia podlega systematycznemu przeglądowi, którego wyniki przekładają się na weryfikowalne modyfikacje oferty dydaktycznej. Przykładem jest gruntowna reforma programu studiów pierwszego stopnia wprowadzona od roku akademickiego 2023/2024, obejmująca wdrożenie 17 nowych modułów odpowiadających na zidentyfikowane potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym m.in. moduły Dezinformacja i teorie spiskowe jako wyzwanie dla bezpieczeństwa oraz Zarządzanie ryzykiem w bezpieczeństwie — wprowadzone bezpośrednio w odpowiedzi na rekomendacje absolwentów zebrane w Badaniu Losów Zawodowych Absolwentów 2023–2024. Wykaz wszystkich wprowadzonych zmian stanowi Załącznik **Zał_K1_01**.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1 Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany.

Treści kształcenia przewidziane programem studiów na kierunku politologia zostały dostosowane do koncepcji oraz celów kształcenia. Wykazują **zgodność z misją Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach**, zapewniają efektywność przekazywania wiedzy oraz kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych. Specyfika i zgodność treści programowych oraz przypisanych im efektów uczenia się uwzględnia, po pierwsze, aktualnie prowadzone na Wydziale Nauk Społecznych badania oraz działalność naukową całej Uczelni, a po drugie, potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Konstrukcja programu oraz wprowadzone rozwiązania organizacyjne umożliwiają realizację efektów uczenia się założonych dla kierunku. Przyjęte rozwiązanie zwiększa zarówno kompetencje miękkie (np. krytyczne myślenie, kreatywność, komunikatywność, współpraca, umiejętność organizacji pracy, wykonywanie poleceń, obowiązkowość), jak i umożliwia indywidualizację rozwoju i wyboru własnej ścieżki przez osoby studiujące.

Treści programowe na kierunku politologia uwzględniają **zakres dziedziny nauki społeczne** i gwarantują realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Program kształcenia zawiera moduły, które obejmują zagadnienia będące przedmiotem badań naukowych, prowadzonych przez poszczególne pracowniczki i pracowników prowadzących zajęcia na kierunku. Ponadto jest wzbogacony o treści związane z praktycznym wykorzystaniem zdobywanej wiedzy.

Dobór kluczowych, obligatoryjnych treści kształcenia ściśle związany jest z kierunkowymi efektami uczenia się. Treści te określone są w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia. Liczba godzin zajęć oraz liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia są określone w planie i programie studiów stacjonarnych zgodnie z uregulowaniami prawnymi i wynoszą 180 ECTS (na studiach pierwszego stopnia) i 121 ECTS (na studiach drugiego stopnia). Program studiów pierwszego stopnia na kierunku politologia stanowi **Załącznik K2_01**, zaś program studiów stacjonarnych drugiego stopnia – **Załącznik K2_02**.

Od roku akademickiego 2023/2024 program politologii pierwszego stopnia realizuje **założenia Nowej Koncepcji Studiów** (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/nowa-koncepcja-studiow/>), podążając za potrzebą wyposażenia absolwentek i absolwentów w kompetencje przyszłości oraz dążącą do osiągnięcia przez nich wykształcenia, które pozwoli efektywnie pokierować swoim życiem zawodowym, ale również rozumieć i świadomie wpływać na coraz bardziej złożony świat, w którym przyjdzie im żyć. Program kształcenia licencjackiego dzieli się na:

- **moduły kierunkowe**
- **moduły dziedzinowe**
- **moduły obszarowe wspierające kształcenie kierunkowe** - w ramach którego studiujący mogą wybierać zajęcia z oferty dostępnej w sześciu obszarach subsydialnych wobec kształcenia kierunkowego: Cyfrowy świat, Ekspresja twórcza i krytyczne myślenie, Granice nauki, Społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorczość, Środowisko naturalne i technologie oraz Zdrowie i rozwój osobisty;
- **moduły ogólnodostępne**, w tym Otwarte Moduły Uniwersyteckie (OMU) prowadzone w różnych językach, kształcenie językowe (lektoraty) oraz zajęcia z wychowania fizycznego.

Nowa Koncepcja Studiów daje osobom studiującym **możliwość rozszerzania programu kształcenia** oraz **rozwijania indywidualnych zainteresowań** i ambicji.

Moduły kierunkowe na politologii pierwszego stopnia dzielą się na **moduły obligatoryjne** oraz do wyboru. Program kształcenia kierunkowego został zaprojektowany w sposób zapewniający systematyczne budowanie kompetencji – od fundamentalnych zagadnień teoretycznych i metodologicznych w pierwszym roku studiów, przez pogłębioną analizę systemów politycznych, instytucji i procesów politycznych w roku drugim, po zaawansowane moduły specjalistyczne i projektowe w roku trzecim.

Do **przedmiotów obligatoryjnych**, które realizują wszyscy studenci, zaliczono moduły kluczowe dla budowania umiejętności rozumienia i analizy współczesnych procesów politycznych. W pierwszym roku studiów studenci i studentki poznają fundamentalne podstawy teoretyczne i metodologiczne dyscypliny poprzez takie moduły jak: nauka o państwie i polityce, metody i techniki badań w politologii, najnowsza historia polityczna Polski, polityka demograficzna i migracyjna, ekonomia i polityka gospodarcza, prawoznawstwo oraz Śląsk w XX i XXI wieku – polityka i kultura. Moduły te tworzą solidną podstawę wiedzy o historycznych, politycznych, społecznych i ekonomicznych uwarunkowaniach współczesnego życia publicznego i pozwalają osiągnąć efekty z zakresu wiedzy (PO_1_W01: „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zakres i złożoność nauk o polityce i administracji, a także ich miejsce w systemie nauk i powiązanie z innymi dyscyplinami naukowymi”) oraz umiejętności

(PO_1_U01: „potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę, aby diagnozować złożone procesy polityczne oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych”).

W kolejnych latach program obejmuje **moduły dotyczące kluczowych wymiarów i obszarów funkcjonowania systemu politycznego i stosunków międzynarodowych**, takie jak: doktryny polityczne, mechanizmy prawno-polityczne UE, samorząd terytorialny, postępowanie administracyjne, systemy polityczne państw UE i USA, partie i ruchy polityczne, system polityczny RP, polityki publiczne, zarządzanie publiczne, polityka rozwoju kapitału ludzkiego, socjotechnika polityczna, systemy polityczne państw Europy Środkowej i Wschodniej oraz Contemporary political affairs (moduł prowadzony w języku angielskim). Treści tych modułów zapewniają realizację kluczowych efektów uczenia się z zakresu wiedzy i umiejętności, w tym m.in. PO_1_W02 („zna i rozumie w zaawansowanym stopniu historyczne, ekonomiczne, społeczne, kulturowe i prawne uwarunkowania życia politycznego”) oraz PO_1_U03 („potrafi przeprowadzić pogłębioną analizę bieżącej polityki, dobierając właściwe metody badawcze oraz komunikować się w tych kwestiach z różnymi kręgami odbiorców oraz prowadzić z nimi debatę w sposób profesjonalny i etyczny”). Studenci i studentki nabywają zaawansowaną wiedzę o teoriach i koncepcjach politologicznych, poznają współczesne systemy i instytucje polityczne, rozumieją mechanizmy funkcjonowania demokratycznych systemów rządzenia, a także strategie i narzędzia polityki publicznej. Program umożliwia opanowanie metod analizy zjawisk politycznych, oceny procesów decyzyjnych i projektowania rozwiązań w sferze zarządzania publicznego.

W grupie **modułów obligatoryjnych** uwzględniono również moduły wspierające refleksję politologiczną w kontekstach prawnych, ekonomicznych, historycznych i społecznych, takie jak: administracja publiczna, etykieta zawodowa z elementami savoir-vivre, międzynarodowe stosunki polityczne oraz polityki publiczne. Moduły te pozwalają osiągnąć efekty kierunkowe odnoszące się do zaawansowanej wiedzy o miejscu nauk politycznych w systemie nauk społecznych oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej (PO_1_W04: „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu fakty historyczne oraz zjawiska i procesy społeczno-ekonomiczno-polityczne kształtujące współczesną politykę na szczeblu lokalnym, regionalnym, państwowym i ponadpaństwowym”; PO_1_U05: „potrafi planować, organizować i wdrażać pracę własną oraz kierować pracą zespołową, a w ramach prac identyfikować problemy dotyczące polityki państwa i podmiotów pozapaństwowych oraz przygotowywać i proponować ich rozwiązania”).

Integralną częścią grupy modułów obligatoryjnych są **zajęcia kształcące umiejętności analityczne, badawcze i komunikacyjne**, stanowiące fundament przygotowania do pracy zawodowej w obszarze nauk politycznych i administracji. Istotną rolę odgrywa moduł wprowadzenie do projektu naukowego (15 godzin, 2 ECTS, semestr 4), przygotowujący studentów i studentki do samodzielnej pracy badawczej, oraz trzyletnie seminarium dyplomowe (łącznie 90 godzin, 12 ECTS), realizowane

w semestrach czwartym, piątym i szóstym. W ramach seminarium studenci i studentki uczą się formułować problemy badawcze, weryfikować hipotezy i krytycznie analizować materiały źródłowe, przygotowując jednocześnie pracę dyplomową jako samodzielny projekt badawczy.

Do grupy modułów rozwijających umiejętności zalicza się również moduł *Contemporary political affairs* (30 godzin, 3 ECTS, semestr 5), prowadzony w całości w języku angielskim. Moduł ten rozwija umiejętności posługiwania się specjalistyczną terminologią politologiczną w języku obcym, analizowania anglojęzycznych źródeł i dokumentów politycznych, a także przygotowuje do uczestnictwa w międzynarodowym obiegu naukowym i zawodowym. Moduły te umożliwiają ponadto osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się odnoszących się do kompetencji społecznych: PO_1_K02 („jest gotów do pracy w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partii politycznych, a także działalności na rzecz środowiska lokalnego” oraz PO_1_K03 („jest gotów do aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym, w tym w zespołach inicjujący działania społeczne, polityczne i obywatelskie kierując się zasadami przedsiębiorczości”).

W skład **modułów dziedzinowych** wchodzi: Ekonomia i polityka gospodarcza (60 godzin, 4 ECTS, egzamin, semestr 1), Etykieta zawodowa z elementami savoir-vivre (30 godzin, 3 ECTS, semestr 1), Polityki publiczne (60 godzin, 4 ECTS, semestr 1), Prawoznawstwo (30 godzin, 3 ECTS, semestr 1), Administracja publiczna (60 godzin, 4 ECTS, semestr 2), Międzynarodowe stosunki polityczne (60 godzin, 4 ECTS, semestr 3), System polityczny RP (60 godzin, 4 ECTS, semestr 3) oraz Partie i ruchy polityczne (60 godzin, 4 ECTS, semestr 4). Moduły te dostarczają studentom i studentkom fundamentalnej wiedzy z zakresu nauk politycznych, prawa, ekonomii i administracji publicznej – niezbędnego fundamentu dla rozumienia złożonych procesów współczesnego życia publicznego. Umożliwiają poznanie mechanizmów funkcjonowania państw i systemów politycznych, zasad regulujących stosunki wewnętrzne i międzynarodowe, a także procesów politycznych w skali krajowej i globalnej (PO_1_W02; PO_1_U01).

Kluczowym elementem programu studiów na kierunku politologia jest **system modułów specjalnościowych**, umożliwiający studentom i studentkom indywidualizację ścieżki kształcenia zgodnie z ich zainteresowaniami zawodowymi i naukowymi. Moduły specjalnościowe realizowane są parami (A i B) przez pięć semestrów (semestry 2–6), co daje łącznie **10 modułów specjalnościowych** po 30 godzin każdy. Każdy semestr przewiduje wybór dwóch modułów. System ten zapewnia indywidualizację ścieżki kształcenia przy zachowaniu merytorycznej spójności i ciągłości, a zajęcia prowadzone są w formie laboratoriów, co sprzyja interaktywności i praktycznemu zastosowaniu wiedzy.

Moduły obszarowe wspierają kształcenie kierunkowe w ramach Nowej Koncepcji Studiów. Studenci kierunku politologia uzyskują dostęp do grupy siedmiu bloków modułów obszarowych realizowanych

od semestru drugiego do piątego (łącznie 240 godzin, 24 ECTS). W każdym semestrze (2–5) osoby studiujące wybierają jeden moduł spośród sześciu obszarów: Cyfrowy świat, Ekspresja twórcza i krytyczne myślenie, Granice nauki, Społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorczość, Środowisko naturalne i technologie oraz Zdrowie i rozwój osobisty. W semestrze drugim oferowany jest dodatkowo obowiązkowy moduł z obszaru Społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorczość: **Przedsiębiorczość**. W ten sposób osoby studiujące współtworzą indywidualną ścieżkę kształcenia i biorą odpowiedzialność za własny rozwój. Interdyscyplinarny charakter tego poziomu kształcenia przygotowuje do pracy w różnych sektorach i zawodach. W semestrze piątym studentki i studenci mogą ponadto wybrać dodatkowe zajęcia w ramach **oferty Otwartych Modułów Uniwersyteckich** (OMU, 30 godzin), w tym zajęcia w językach obcych.

Realizacja treści programowych w zakresie **kształcenia językowego** na kierunku politologia odbywa się przy ścisłej współpracy ze [Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych](#)⁸. Studenci i studentki mają zapewniony dostęp do szerokiej i zróżnicowanej oferty lingwistycznej, obejmującej naukę języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego, rosyjskiego, hiszpańskiego oraz włoskiego. **Cztery lektoraty** (łącznie 120 godzin, 12 ECTS, semestry 2–5) prowadzone są z uwzględnieniem terminologii specjalistycznej i kończą się weryfikacją kompetencji na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Rozbudowany komponent językowy sprzyja kształtowaniu kompetencji niezbędnych w pracy analitycznej, dyplomatycznej i w strukturach administracji publicznej. W semestrze piątym studentki i studenci mogą wybrać angielskojęzyczny moduł w ramach OMU, co wpływa na umiędzynarodowienie kształcenia i wzmacnia kompetencje komunikacyjne w środowisku wielokulturowym. Językiem najczęściej wybieranym przez osoby studiujące jest język angielski, co odzwierciedla jego dominującą rolę w środowisku zawodowym absolwentów kierunku — zarówno w strukturach administracji publicznej i organizacji międzynarodowych, jak i w pracy analitycznej i dyplomatycznej. Wybór ten jest zbieżny z profilem kierunku oraz z oczekiwaniami pracodawców z sektora publicznego i pozarządowego, dla których biegłość w języku angielskim stanowi podstawową kompetencję komunikacyjną.

Integralną częścią programu kształcenia jest **moduł praktyki** (160 godzin, 6 ECTS, semestr 6), realizowany w ostatnim semestrze studiów. Praktyki odbywają się w instytucjach i organizacjach zajmujących się polityką i administracją publiczną, takich jak: organy administracji rządowej i samorządowej, partie polityczne i organizacje pozarządowe, media, instytucje unijne, korporacje i firmy consultingowe, think-tanki oraz ośrodki badań politycznych. Praktyki umożliwiają studentom **konfrontację wiedzy teoretycznej z praktyką zawodową**, poznanie rzeczywistych uwarunkowań pracy w instytucjach życia publicznego, rozwijanie kompetencji zawodowych i budowanie sieci kontaktów.

⁸ <https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/>

Podsumowując, program studiów na kierunku politologia pierwszego stopnia został zaprojektowany w sposób zapewniający równowagę między solidnym fundamentem teoretycznym, a rozwojem praktycznych kompetencji zawodowych. System modułów specjalnościowych, moduły obszarowe oraz szeroka oferta przedmiotów obowiązkowych i fakultatywnych umożliwiają indywidualizację kształcenia przy zachowaniu jego merytorycznej spójności i wysokiej jakości. Absolwentki i absolwenci kierunku są przygotowani do pracy w zróżnicowanych instytucjach i organizacjach życia publicznego – zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym – a także do kontynuowania kształcenia na studiach drugiego stopnia.

Program studiów drugiego stopnia na kierunku politologia został zaprojektowany w sposób zapewniający kompleksowe przygotowanie absolwentek i absolwentów do pracy w instytucjach życia publicznego, sferze doradztwa politycznego i publicznego, administracji, polityce społecznej oraz stosunkach międzynarodowych. Studia pierwszego stopnia budują fundamenty wiedzy politologicznej oraz kształtują kompetencje analityczne i obywatelskie, natomiast studia drugiego stopnia rozszerzają i specjalizują tę wiedzę. Na poziomie studiów drugiego stopnia szczególnego znaczenia nabiera ponadto wymiar badawczy kształcenia: program przygotowuje absolwentki i absolwentów do samodzielnego prowadzenia badań naukowych, formułowania i weryfikowania hipotez badawczych oraz realizacji złożonych projektów badawczych, co otwiera drogę do dalszego kształcenia w szkole doktorskiej.

Koncepcja programu kształcenia opiera się na integracji pogłębionej wiedzy teoretycznej z zakresu nauk o polityce i administracji z praktycznymi umiejętnościami niezbędnymi do funkcjonowania w dynamicznie zmieniającym się środowisku politycznym i społecznym. Program studiów o łącznym wymiarze **1120 godzin** (121 ECTS) realizowany jest w ciągu czterech semestrów na trzech specjalnościach: administracja publiczna, doradztwo polityczno-publiczne i polityka społeczna, oraz odrębnie na specjalności współczesne stosunki międzynarodowe (1150 godzin, 121 ECTS). Każda specjalność zapewnia studentom i studentkom indywidualny profil zawodowy przy wspólnym fundamencie kompetencji politologicznych.

Podstawowym **rdzeniem programu**, wspólnym dla wszystkich specjalności, jest **zespół modułów dyplomowych** (300 godzin, 47 ECTS), obejmujący moduły o znaczeniu kluczowym dla tożsamości kierunku: teorię polityki, metodologię badań politologicznych, teorie demokracji, socjologię polityki, psychologię polityki, diagnozę i ewaluację polityki, grupowy projekt badawczy, elementy coachingu grupowego, nowe wyzwania dla polityki zagranicznej i bezpieczeństwa państw, nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne oraz praktyczne i teoretyczne aspekty funkcjonowania instytucji politycznych. Blok ten, realizowany od semestru pierwszego, zapewnia studentom pogłębioną wiedzę o charakterze interdyscyplinarnym oraz rozwija umiejętności analityczne

i badawcze. Realizuje on kluczowe efekty kierunkowe, w tym POL_2_W02 („dogłębnie zna istotę polityki z perspektywy różnych teorii i doktryn”), POL_2_W15 („doskonale zna i w stopniu wysokim rozumie uwarunkowania procesów decydowania politycznego; ma pogłębioną wiedzę na temat podstawowych modeli teoretycznych wyjaśniających procesy decydowania politycznego”), POL_2_U04 („potrafi w sposób samodzielny wykorzystywać założenia różnych nurtów teoretyczno-metodologicznych w opracowaniach poświęconych analizie określonych zjawisk i procesów społecznych”), POL_2_U05 („potrafi samodzielnie korzystać z zaawansowanych metod, a także różnorodnych technik badawczych oraz permanentnie kształtować i rozwijać własny warsztat badawczy”), oraz POL_2_K01 („jest bardzo dobrze przygotowany do aktywnego udziału w życiu politycznym społeczeństwa obywatelskiego na różnych poziomach partycypacji oraz trafnie potrafi przewidywać skutki swej aktywności”).

Największe znaczenie dla osiągania efektów analityczno-badawczych mają **trzysemestralne seminaria magisterskie - Tutoring i mentoring akademicki** (łącznie 90 godzin, 20 ECTS w semestrach 2–4), których efektem jest praca magisterska potwierdzająca zdolność do samodzielnego prowadzenia badań, krytycznej analizy i syntezy wiedzy.

Moduły specjalizacyjne realizowane w ramach każdej z czterech specjalności różnicują profil zawodowy absolwenta. **Specjalność administracja publiczna** skupia się na zagadnieniach zarządzania publicznego i kryzysowego, prawa europejskiego i wyborczego, samorządu terytorialnego, stosunków pracowniczych oraz relacji między państwem a obywatelem (m.in. postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne, zarządzanie zasobami ludzkimi, prawo o stowarzyszeniach i fundacjach, najnowsze technologie w administracji, procesy decentralizacji we współczesnej Europie). **Specjalność doradztwo polityczno-publiczne** kształci ekspertów w zakresie komunikowania politycznego i marketingu wyborczego, obejmując moduły z analizy rynku politycznego, badań marketingowych, kampanii wyborczych w mediach społecznościowych, technik autoprezentacyjnych, technik wpływu społecznego, finansowania kampanii wyborczych oraz rzecznictwa prasowego. **Specjalność polityka społeczna** przygotowuje do pracy w obszarze diagnozy i wdrażania polityk publicznych, realizując moduły z diagnozowania w polityce społecznej, ekonomii społecznej, prawa pracy i prawa rodzinnego, absorpcji środków na programy społeczne, ewaluacji i monitoringu w polityce społecznej, transformacji regionów przemysłowych oraz lokalnych inicjatyw rozwojowych. **Specjalność współczesne stosunki międzynarodowe** wyposaża w kompetencje dyplomatyczne i analityczne, oferując moduły z zakresu konfliktów zbrojnych i sporów międzynarodowych, organizacji międzynarodowych, protokołu dyplomatycznego, prognozowania i symulacji międzynarodowych, religii a stosunków międzynarodowych, cyberbezpieczeństwa, języka arabskiego (90 godzin, 6 ECTS) oraz relacji polsko-niemieckich i osi północ-południe w polityce zagranicznej Polski.

Elementem wspólnym wszystkich specjalności jest konwersatorium monograficzne (90 godzin, 6 ECTS, semestry 1–3) – moduł prowadzony przez wybranych ekspertów, rozwijający umiejętności pogłębionej dyskusji naukowej, krytycznego myślenia i argumentacji. **Kształcenie językowe** odbywa się w ramach modułu specjalistycznego do wyboru: Political Science in English lub La science politique en français (120 godzin, 8 ECTS, semestry: pierwszy, drugi, trzeci i czwarty), co zapewnia systematyczny rozwój kompetencji językowych w kontekście specjalistycznym i bezpośrednio wzmacnia umiędzynarodowienie kształcenia (POL_2_U17: „w zakresie swoich umiejętności językowych potrafi przygotowywać prace pisemne i wystąpienia ustne z zakresu politologii w języku polskim i obcym na poziomie B2+”; POL_2_U18: „posługuje się językiem obcym na poziomie B2 + Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Porozumiewa się w języku obcym posługując się komunikacyjnymi kompetencjami językowymi w stopniu zaawansowanym. Posiada umiejętność czytania ze zrozumieniem skomplikowanych tekstów naukowych oraz pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych w tym badawczych oraz wystąpień ustnych dotyczących zagadnień szczegółowych w zakresie danego kierunku w języku obcym”).

Opcjonalny moduł laboratoryjny do wyboru (Innowacje w polityce lub Innowacje w sferze społeczno-gospodarczej, 15 godzin, 2 ECTS) uzupełnia ofertę o wymiar innowacyjny i projektowy.

Rozwijanie efektów w obszarze praktycznym wzmacniane jest przez **obowiązkowe praktyki zawodowe** (160 godzin, 6 ECTS), realizowane w czwartym semestrze w instytucjach życia publicznego, takich jak administracja publiczna, organizacje pozarządowe, partie polityczne, instytucje unijne, media oraz ośrodki analityczne. Praktyki umożliwiają zastosowanie wiedzy w warunkach rzeczywistych oraz rozwijają kompetencje społeczne i zawodowe niezbędne na rynku pracy.

W toku przygotowywania raportu samooceny dokonano pogłębionej analizy funkcjonowania kierunku politologia na studiach drugiego stopnia. Przeprowadzona diagnoza obejmująca przegląd programu kształcenia, analizę zgodności efektów uczenia się z aktualnymi potrzebami rynku pracy oraz konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi – ujawniła szereg obszarów wymagających systemowych korekt. Należy podkreślić, że działania na rzecz unowocześnienia kształcenia na kierunku politologia były realizowane etapowo i w logicznej sekwencji. W pierwszej kolejności, od roku akademickiego 2023/2024 przeprowadzono gruntowną reformę programu studiów pierwszego stopnia, dostosowując go do wymogów Nowej Koncepcji Studiów Uniwersytetu Śląskiego. Reforma ta objęła przebudowę modułów kierunkowych, wprowadzenie systemu modułów specjalnościowych, rozbudowanie komponentu obszarowego oraz wzmocnienie kształcenia językowego i projektowego. Doświadczenia zdobyte w toku wdrażania nowego programu pierwszego stopnia – w tym wnioski z bieżącego monitoringu procesu dydaktycznego oraz konsultacji z osobami studiującymi, a także z interesariuszami zewnętrznymi – stały się istotnym punktem wyjścia do równoległego podjęcia prac nad reformą studiów drugiego stopnia.

Zidentyfikowano dwa zasadnicze problemy strukturalne dotyczące studiów drugiego stopnia. Po pierwsze, stwierdzono niedostatki w zbiorze efektów kierunkowych – w szczególności w zakresie ich spójności, operacjonalizacji oraz powiązania z treściami modułów specjalistycznych i metodami weryfikacji. Dyrekcja kierunku ma pełną świadomość tych niedoskonałości i traktuje ich usunięcie jako priorytet w toku trwających prac nad nowym programem. Nowy zestaw efektów uczenia się został opracowany zgodnie z wymaganiami poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, z wyraźnym wskazaniem zaawansowanych kompetencji analitycznych, badawczych i aplikacyjnych właściwych dla studiów magisterskich.

Po drugie, obowiązujący model czterech specjalności do wyboru okazał się nieadekwatny do aktualnych uwarunkowań rekrutacyjnych i miał wymierne negatywne skutki dla przebiegu rekrutacji oraz satysfakcji osób studiujących. Systematyczny spadek zainteresowania studiami drugiego stopnia na kierunku politologia sprawia, że liczba kandydatów nie pozwala na wypełnienie limitów przyjęć na wszystkich specjalnościach jednocześnie. W praktyce od kilku lat uruchamiana jest wyłącznie jedna specjalność – najczęściej doradztwo polityczno-publiczne. Tymczasem kandydatki i kandydaci aplikują na kierunek z myślą o konkretnej specjalności, a informacja o nieuruchomieniu wybranej przez nich ścieżki kształcenia – przekazywana dopiero po rozpoczęciu rekrutacji – skutkowałą rezygnacjami z podjęcia studiów. Zjawisko to pogłębiało trudności rekrutacyjne, generując błędne koło: malejąca liczba studentów uniemożliwiała otwarcie kolejnych specjalności, co z kolei zniechęcało do aplikowania kolejnych kandydatów. Model wielospecjalnościowy, zaprojektowany z myślą o indywidualizacji kształcenia, w praktyce działał więc odwrotnie – ograniczał dostępną ofertę i obniżał atrakcyjność kierunku.

Warto przy tym zaznaczyć, że rosnące zainteresowanie tematyką stosunków międzynarodowych wśród kandydatów, połączone ze zidentyfikowanymi niedostatkami specjalności współczesne stosunki międzynarodowe, zarówno w zakresie oferty programowej, jak i jej atrakcyjności na tle innych dostępnych opcji kształcenia skłoniły do podjęcia odrębnej inicjatywy. W roku akademickim 2021/2022 uruchomiony został nowy kierunek: Międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, który w zamierzeniu miał wypełnić tę lukę i zaoferować kandydatom i kandydatkom pogłębione, wyspecjalizowane kształcenie w obszarze dyplomacji i stosunków międzynarodowych. Kierunek ten przygotowuje absolwentki i absolwentów do pracy w służbie dyplomatycznej, organizacjach międzynarodowych, instytucjach Unii Europejskiej oraz administracji rządowej. Zajęcia prowadzone są dwujęzycznie – w języku polskim i angielskim – a program obejmuje ponadto naukę języka francuskiego i hiszpańskiego w dyplomacji, co stwarza absolwentom i absolwentom możliwość przystąpienia do aplikacji dyplomatyczno-konsularnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Kierunek dysponuje rozbudowaną siecią interesariuszy zewnętrznych, obejmującą polskie placówki

dyplomatyczne i konsularne, instytucje europejskie oraz organizacje międzynarodowe, co bezpośrednio przekłada się na jakość i różnorodność oferty praktyk zawodowych dla studentów.

Prace nad nowym programem studiów drugiego stopnia na kierunku politologia są prowadzone z uwzględnieniem tych doświadczeń oraz w ścisłej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przeprowadzono konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi, których wyniki pozwoliły na precyzyjne rozeznanie aktualnych potrzeb rynku pracy i oczekiwań wobec kompetencji absolwentów. Zakorzenie kierunku w śląskim i górnośląskim kontekście społecznym, politycznym i gospodarczym znalazło odzwierciedlenie w projektowanym programie, który łączy pogłębioną wiedzę politologiczną z wrażliwością na specyfikę regionu o bogatej i złożonej tradycji politycznej.

Efektem przeprowadzonych prac diagnostycznych i konsultacyjnych jest opracowanie nowego programu studiów drugiego stopnia, który rezygnuje z podziału na specjalności na rzecz jednolitego, spójnego programu kształcenia dostępnego dla wszystkich studentek i studentów. Zniesienie specjalności eliminuje problem nieuruchomionych ścieżek kształcenia i związanej z tym rezygnacji kandydatów, zapewniając jednocześnie realną indywidualizację poprzez rozbudowany komponent modułów do wyboru. Nowy program uwzględnia wprost braki wskazywane przez osoby studiujące w ankietach i konsultacjach – zarówno w zakresie treści merytorycznych, jak i form zajęć – wzmacniając moduły analityczne, badawcze i projektowe, na których niedobór wskazywali studium dotychczasowych specjalności. Nowy program zapewnia jednocześnie pełną zgodność efektów uczenia się z wymaganiami poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Przyjęty harmonogram prac wdrożeniowych zakłada wejście nowego programu w życie od najbliższego cyklu kształcenia, po uzyskaniu wymaganych uchwał organów kolegialnych Uczelni.

2.2 Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/którego kierunku jest przyporządkowany lub udział w tej działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.

Dobór metod kształcenia na kierunku politologia wynika bezpośrednio z potrzeby zwiększenia zaangażowania studentów w proces dydaktyczny, co jest ściśle powiązane z osiąganiem efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Program studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku politologia obejmuje **różnorodne formy zajęć, takie jak wykłady, warsztaty, konwersatoria, laboratoria, lektoraty językowe oraz seminaria dyplomowe.**

Wybór konkretnych innowacyjnych metod dydaktycznych pozostaje w gestii pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych Wydziału Nauk Społecznych oraz zaproszonych specjalistów zewnętrznych. **Kluczowe determinanty wyboru metod** to m.in. forma prowadzonych zajęć, liczebność grupy osób studiujących, charakter zadań dydaktycznych, treści merytoryczne omawianych zagadnień oraz oczekiwane efekty uczenia się. Stosowane nowoczesne techniki dydaktyczne obejmują zarówno **tradycyjne metody podające, takie jak wykłady problemowe czy konwersatoryjne, jak i zaawansowane metody aktywizujące**. Do tych drugich należą między innymi dyskusja kierowana, analiza **case study**, **praca projektowa**, **gry dydaktyczne i symulacyjne**, **burza mózgów**, **samodzielne kwerendy źródłowe oraz prezentacje indywidualne i zespołowe**. Wymienione podejścia kładą szczególny nacisk **na dopasowanie przekazu dydaktycznego do indywidualnych potrzeb** i stylów uczenia się osób studiujących, wzbogacając zajęcia o elementy multimedialne, takie jak materiały wideo, interaktywne slajdy czy wizualizacje danych politycznych i społecznych. Problemowy charakter wykładów konwersatoryjnych znacząco zwiększa poziom aktywizacji studentów. Tak zaprojektowane moduły poprawiają efektywność przyswajania wiedzy oraz rozwijają kluczowe kompetencje społeczne, w tym umiejętność argumentacji, negocjacji i efektywnej pracy w zespole. Formuły konwersatoriów, warsztatów interaktywnych, laboratoriów symulacyjnych i seminariów dyplomowych stymulują samodzielne pozyskiwanie informacji ze źródeł pierwotnych i wtórnych, ich krytyczne przetwarzanie oraz aplikację w kontekście praktycznym, co jest szczególnie istotne w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu politycznym i społecznym. Profil absolwenta politologii zakłada gotowość do elastycznej pracy na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy – w administracji publicznej, mediach, think tankach analitycznych, strukturach dyplomatycznych czy organizacjach pozarządowych. Realizacja tych celów odbywa się właśnie poprzez konsekwentne stosowanie innowacyjnych metod problemowych i aktywizujących, w tym zaawansowaną pracę projektową w zespołach, często interdyscyplinarnych. Wiele modułów programowych (np. „System polityczny RP”, „Etykieta zawodowa z elementami savoir-vivre”) korzysta z modelu blended learning, gdzie zajęcia kontaktowe są uzupełnione o platformę MS Teams służącą do dystrybucji materiałów dydaktycznych, zadawania zadań domowych, bieżącej komunikacji między prowadzącym a uczestnikami oraz archiwizacji dyskusji i zasobów. Zaawansowane narzędzia, takie jak Canva do tworzenia profesjonalnych wizualizacji i infografik, MS Forms do prowadzenia ankiet interaktywnych oraz quizów, MS Teams do wspólnego notowania pomysłów, znacząco uatrakcyjnijają proces dydaktyczny i zwiększają jego skuteczność oraz dostępność. Zróżnicowane, innowacyjne metody dydaktyczne umożliwiają wielotorowe osiąganie zamierzonych efektów uczenia się, dzięki czemu studenci nabywają kluczowe kompetencje politologiczne: krytyczne myślenie (moduły „Deliberative Democracy. Theory and practice”, „Myślenie innowacyjne”), umiejętność diagnozy problemów politycznych i społecznych (moduł „Tradycyjne i innowacyjne strategie rozwiązywania problemów społecznych”), planowanie badań empirycznych (moduł

„Grupowy problem badawczy”), analizę złożonych zjawisk społeczno-politycznych, a także zdolność formułowania strategii i rekomendacji (moduł: „Strategie komunikacji politycznej i społecznej”). Rozwijają też pracę indywidualną i zespołową, poczucie odpowiedzialności za podejmowane decyzje oraz zdolność porozumiewania się w sytuacjach spornych i konfliktowych (moduł „Etykieta zawodowa z elementami savoir-vivre”) – kompetencje niezbędne w przyszłej karierze w sferze publicznej i prywatnej.

Przykłady wykorzystania innowacyjnych metod

W czasie zajęć ćwiczeniowych "System polityczny RP" prowadzonych przez dr Małgorzatę Kmak realizowanych na kierunku politologia, stosowany jest zintegrowany zestaw nowoczesnych metod dydaktycznych, łączących **elementy grywalizacji, symulacje praktyczne oraz krytyczną analizę źródeł pierwotnych i wtórnych**. To podejście przekształca tradycyjne przekazywanie wiedzy w aktywne procesy uczenia się, rozwijając zarówno kompetencje teoretyczne, jak i aplikacyjne, niezbędne w pracy w sferze publicznej na różnych szczeblach. Grywalizacja w systemie oceniania opiera się na mechanizmie punktowym, obejmującym: aktywny udział w dyskusjach, kolokwia częściowe, które generują oceny z ćwiczeń – najwyżej oceniani studenci uzyskują zwolnienie z kolokwium semestralnego, co silnie motywuje do systematycznej pracy poprzez elementy rywalizacji i budowania portfolio osiągnięć. **Symulacje proceduralne i ćwiczenia projektowe** polegają m. in. na konstruowaniu fikcyjnej partii politycznej, stowarzyszenia/fundacji, replikując realne procedury prawne i organizacyjne obowiązujące w polskim systemie prawnym. Studenci redagują m.in. petycję skierowaną do rzeczywistego podmiotu, takiego jak urząd miasta czy ministerstwo, w aktualnej sprawie społecznej, co umożliwia praktyczne zastosowanie uzyskanej w trakcie zajęć wiedzy o mechanizmach obywatelskich i partycypacyjnych. Refleksja indywidualna i analiza źródłowa wymagają przetwarzania lektur z wyselekcjonowanej listy literatury specjalistycznej, po czym prowadzone są indywidualne dyskusje pogłębiające zrozumienie tematu i rozwijające umiejętności syntezy. Regularnie analizowane są aktualne raporty dotyczące stanu demokracji w Polsce i regionie, takie jak indeksy Freedom House, czy V-Dem oraz inne materiały źródłowe dostępne w Internecie. Strukturyzowane dyskusje z kontekstem lokalnym, stanowiące podstawę m.in. modułu „Tradycyjne i innowacyjne strategie rozwiązywania problemów społecznych”, poprzedzają zadane tematy do samodzielnego przygotowania, inicjujące burzę mózgów, krytyczną syntezę wniosków oraz integrację treści formalnych z praktyką jednostek samorządu terytorialnego (JST) – w tym szczegółowa analiza strategii rozwoju społeczno-gospodarczego jednostek, z których pochodzą osoby studiujące, pod kątem ich realności, użyteczności i zgodności z celami zrównoważonego rozwoju. W konwersatorium monograficznym "Strategie komunikacji politycznej i społecznej" realizowanym przez dr. M. Kmak w oparciu o cykl spotkań tematycznych, metodą bazową jest **lekcja odwrócona (Flipped Classroom)**, gdzie studenci i studentki przyswajają podstawy teoretyczne samodzielnie przed zajęciami (np.

poprzez materiały wideo wprowadzające i artykuły naukowe), a czas kontaktowy poświęcony jest dyskusjom, praktyce aplikacyjnej, burzy mózgów, analizowaniu i wnioskowaniu. W realizowanych zadaniach dominuje metoda projektowa. Przykładem jest między innymi **analiza SWOT** strategii komunikacji politycznej lub społecznej z wnioskami i konkretnymi propozycjami usprawnień – uczestnicy poszukują informacji, selekcionując dane i tworząc analizy poparte wnioskami. Wsparcie technologiczne obejmuje Canva i PowerPoint do tworzenia wizualizacji, a uzupełnieniem są metody zintegrowane: analiza wideo **case studies** kampanii politycznych, inscenizacje komunikacyjne i prezentacje pitchowe. Innowacyjny system oceniania łączy obecność, aktywność merytoryczną i jakość pracy projektowej, motywując do ciągłego zaangażowania i autorefleksji. Istotą dyskusji jest wzajemne inspirowanie się uczestników w zakresie omawianych i dyskutowanych tematów. Każdy uczestnik otrzymuje również spersonalizowany feedback na temat wykonanych analiz oraz udziału w dyskusji. Podobnie w module specjalnościowym "Tradycyjne i innowacyjne strategie rozwiązywania problemów społecznych" stosowane jest nauczanie problemowe (**Problem Based Learning**). Osoby studiujące diagnozują i starają się opracować rozwiązanie realnych problemów społecznych proponując dualne strategie (tradycyjne i innowacyjne), z badaniami online, analizami empirycznymi i raportami oceny skuteczności. Aktywizację poprzez **burzę mózgów, dyskusje moderowane, mapy myśli i pracę projektową**, kończą prezentacje grupowe, z oceną integrującą systematyczność, aktywność i rozwój kompetencji badawczych oraz strategicznych.

Metodę projektową charakteryzuje elastyczność i wysoka partycypacja osób studiujących. W czasie zajęć „Innowacyjne myślenie”, czy „[Deliberative Democracy. Theory and practice](#)” koordynowanych przez dr Wiktora Widerę projekty realizowane są w dowolnej formie (podcast, film dokumentalny, debata oksfordzka, symulacja obrad UE), odwrócona klasa z rolami studentów jako prowadzących, gamifikacja poprzez gry tematyczne (milionerzy polityczni, planszówki symulacyjne, kalambury terminologiczne), uczenie oparte na rozwiązywaniu problemów (**Problem-Based Learning**) z benchmarkingiem i wykorzystanie narzędzi AI do projektowania debat z naciskiem na weryfikację rzetelności i oryginalności treści. Bieżący feedback prowadzącego wspiera kluczowe efekty uczenia się (**Intended Learning Outcomes**): diagnozę zjawisk politycznych, moderację dyskusji, krytyczne myślenie i motywację do samodzielnego poszerzania wiedzy.

Dr Renata Jankowska, prof. UŚ realizując moduł "Etykieta zawodowa z elementami savoir-vivre" stosuje m.in. flipped classroom, elementy gamifikacji, symulacje sytuacji prawdopodobnych, pracę w zróżnicowanych grupach oraz mapy myśli, integrując je z pracą projektową łączącą teorię z praktyką (sporządzanie pism urzędowych w formie papierowej i elektronicznej, prezentacje multimedialne). W ramach dyskusji i pracy grupowej osoby studiujące projektują materiały wspomagające również ich (studentów i studentek pierwszego roku) adaptację w środowisku uniwersyteckim, odpowiadając na potrzeby związane z orientacją w strukturze i procedurach akademickich – tworzą listy kontrolne czy

instrukcje ułatwiające integrację z funkcjonowaniem uczelni. Moduł o charakterze praktycznym uczy efektywnego poruszania się w realiach uniwersytetu osób studiujących: redagowania formalnej korespondencji administracyjnej (maile, wnioski), a także autoprezentacji i formułowania wypowiedzi na poziomie oczekiwanym od studenta politologii – z profesjonalizmem, kulturą osobistą i pewnością kompetencji. Podejście to rozwija kluczowe umiejętności miękkie, kreatywność oraz zdolność dostosowania do wymogów rynku pracy.

Zróżnicowane metody dydaktyczne zapewniają wysoką retencję wiedzy, stymulację krytycznego myślenia oraz kompleksowe przygotowanie absolwentów do wyzwań zawodowych w erze cyfrowej transformacji politycznej i społecznej, potwierdzając wysoki standard kształcenia na kierunku politologia.

Przyjęte standardy kształcenia, w których kładzie się nacisk na maksymalne dopasowanie środków przekazu do możliwości i potrzeb studentów i studentek, zachęcają wykładowców do wzbogacania zajęć o prezentację lub inne materiały multimedialne. W toku nauczania, dla zwiększenia efektywności nauczania oraz uzyskania informacji o poziomie recepcji przekazywanych treści, stosuje się wykłady o charakterze częściowo konwersatoryjnym i problemowym. Wykłady takie w większym stopniu niż realizowane tradycyjną metodą, aktywizują studentów, zwiększają efektywność zdobywania wiedzy oraz sprzyjają rozwojowi dodatkowych umiejętności i kompetencji społecznych.

Formuła ćwiczeń, konwersatoriów, warsztatów i seminariów narzuca stosowanie metod dydaktycznych, które umożliwiają, a nawet wymuszają, na studiujących samodzielne zdobycie informacji z podanych źródeł, przetworzenie treści przekazanych w ramach wykładu, a następnie zastosowanie ich w działaniu. Przyjęty profil absolwenta i absolwentki studiów na kierunku zakłada, że jest on gotowy do podjęcia pracy zawodowej w różnych obszarach, co będzie wymagało pełnienia wielu ról. Aby przygotować studentów i studentki do pełnienia takich zadań, konieczne jest bezpośrednie ich zaangażowanie w proces kształcenia przy użyciu metod problemowych i aktywizujących. Warto przy tym zasygnalizować stopniowe wprowadzanie do zajęć innowacyjnych metod dydaktycznych, takich jak elementy gamifikacja, wizualizacje problemu.

Innym **przykładem innowacyjnego podejścia dydaktycznego** stosowanego na kierunku politologia jest moduł *Teoria gier*, realizowany w formie laboratorium (30 godzin) na drugim roku studiów pierwszego stopnia. Zajęcia prowadzone przez dra Mateusza Wajzera mają charakter warsztatowy i łączą ścisły aparat formalny teorii gier z jego bezpośrednim zastosowaniem do analizy zjawisk politycznych — od rywalizacji i negocjacji po formowanie koalicji i decyzje sekwencyjne. Istotą modułu jest samodzielne konstruowanie modeli przez studentów. Zamiast recepcji gotowych rozwiązań studium identyfikują graczy, strategie i wypłaty, a następnie budują modele od podstaw, w postaci macierzy wypłat lub drzew gry i interpretują uzyskane wyniki w kontekście politycznym. Program obejmuje modelowanie gier o sumie zerowej i niezerowej, analizę równowag Nasha, efektywność w sensie Pareto, klasyczne

schematy interakcji (dylemat więźnia, chicken, polowanie na jelenia) oraz narzędzia do analizy układów koalicyjnych, w tym indeks siły Shapleya–Shubika. Punktem wyjścia do budowania własnych modeli są przypadki historyczne i polityczne omawiane wspólnie na zajęciach — m.in. bitwa na Morzu Bismarcka, kubański kryzys rakietowy czy polityczne aspekty globalnego ocieplenia — które służą jako wzorzec przed samodzielnym projektowaniem scenariuszy przez studentów. Podejście to realizuje efekty uczenia się wykraczające poza standardowe metody podające. Studenci i studentki uczą się myśleć jak analitycy: testować alternatywne założenia, porównywać rozwiązania i sprawdzać, jak zmiana informacji, wypłat czy preferencji aktorów zmienia przewidywany wynik. Każdy etap pracy modelowej kończy się dyskusją metodologiczną dotyczącą konsekwencji przyjętych założeń, co kształtuje nawyk refleksji nad procesem badawczym. Wymiar praktyczny modułu jest bezpośrednio powiązany z kluczowymi kompetencjami politologa: umiejętnością identyfikacji celów i interesów podmiotów politycznych, prowadzenia negocjacji, rozwiązywania konfliktów oraz formułowania rekomendacji dla polityk publicznych. Praca z modelami pozwala lepiej rozumieć dynamikę kryzysów i wskazywać warunki sprzyjające trwalszej kooperacji między aktorami politycznymi.

Dzięki zróżnicowanym metodom kształcenia studenci i studentki mają możliwość osiągnięcia efektów uczenia się różnymi sposobami. Nabywają kompetencje niezbędne do wykonywania zawodów powiązanych z profilem kierunku, jak również zyskują gotowość do angażowania się w działalność społeczną. W szczególności uczą się formułowania i weryfikowania hipotez badawczych, analizy procesów politycznych i decyzyjnych oraz budowania scenariuszy prognostycznych i rekomendacji politycznych, które stanowią podstawę warsztatu analityka politycznego i eksperta ds. polityk publicznych.

Nauczanie języków obcych na Uniwersytecie Śląskim w ramach lektoratów na studiach pierwszego stopnia prowadzone jest w ramach pasm językowych określonych [Zarządzeniem nr 182 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia lektoratów z języków obcych](#)⁹. Realizację efektów uczenia się w zakresie języków obcych reguluje [Uchwała nr 196 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 27 stycznia 2026 r. w sprawie wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach](#)¹⁰. Program studiów pierwszego stopnia przewiduje zajęcia z wybranego języka obcego w postaci lektoratu w wymiarze 120 h (4 moduły lektoratu realizowane w czterech kolejnych semestrach po 30 godzin w każdym), za które studiujący uzyskuje 8 punktów ECTS (4 semestry po 2 punkty ECTS). Po ukończeniu lektoratu student uzyskuje umiejętności językowe właściwe dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji - co zapewnia

⁹ <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/6915/5/>

¹⁰ <https://aktyprawne.us.edu.pl/423/d/8867/5/>

posługiwanie się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Za przygotowanie modułów i organizację lektoratów odpowiada Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UŚ (SPNJO). Przed rozpoczęciem zajęć studiujący jest zobowiązany do wykonania testu poziomującego, którego wynik decyduje o przypisaniu go do odpowiedniej grupy z wybranego języka.

Uzyskanie przez studentów i studentki biegłości językowej na poziomie B2 potwierdzone jest **egzaminem kończącym lektorat**. Studiujący mogą również przedłożyć odpowiedni **certyfikat zewnętrzny** na ekwiwalentnym poziomie, zwalniający z przeprowadzania przez SPNJO egzaminu kończącego lektorat. Wykaz uznawanych certyfikatów stanowi załącznik [nr 1 do Zarządzenia nr 182 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia lektoratów z języków obcych](#)¹¹. Studenci i studentki mogą również korzystać z **dodatkowej oferty kursów** organizowanych przez SPNJO.

Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia posługiwanie się **językiem obcym na poziomie B2+** Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii (odpowiednim dla poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji) zapewnia realizacja obligatoryjnego modułu w języku angielskim, *Deliberative Democracy. Theory and practice* (1 semestr, 30 godz, 3 ECTS), w ramach którego studenci i studentki muszą wykazać się znajomością (w mowie i piśmie) odpowiednich pojęć specjalistycznych w obrębie dyscypliny, umiejętnością czytania i komunikowania się w języku specjalistycznym. W ramach zajęć wykorzystywane są również obcojęzyczne publikacje naukowe ściśle związane z kierunkiem studiów, których znajomość w naturalny, niewymuszony sposób poszerza zakres słownictwa i jego stosowanie przez studentów. W programie studiów drugiego stopnia na kierunku politologia realizowany jest ponadto **obligatoryjny moduł językowy specjalistyczny do wyboru** - *Political Science in English* lub *La science politique en français* (120 godzin, 8 ECTS), prowadzony przez wszystkie cztery semestry. Moduł zapewnia osiągnięcie kompetencji językowych właściwych dla poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, w szczególności biegłości w zakresie specjalistycznej terminologii politologicznej w mowie i piśmie oraz umiejętności krytycznej analizy obcojęzycznej literatury naukowej. Dostępność modułu w dwóch wersjach językowych: angielskiej i francuskiej wpisuje się w szerszą strategię umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku.

2.3 Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Uniwersytet Śląski w Katowicach zapewnia wszystkim swoim pracownikom i pracowniczkom oraz osobom studiującym bezpłatne konto w usłudze Office365, pozwalające korzystać ze zbioru aplikacji

¹¹ <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/6915/5/>

firmy Microsoft, a także konto w usłudze Google Workspace, wraz z aplikacjami firmy Google. Społeczność uniwersytecka ma ponadto możliwość skorzystania z dostępu do platformy Moodle. Metody i techniki kształcenia na odległość przyjęte na Wydziale Nauk Społecznych, w tym również na kierunku politologia, można podzielić na: formy synchroniczne, w ramach, których kontakt następuje online w czasie rzeczywistym między prowadzącym a grupą studencką i pomiędzy samymi osobami studiującymi, zgodnie z przyjętym harmonogramem zajęć, oraz formy asynchroniczne, które polegają na zaznajamianiu się osób studiujących z materiałami dydaktycznymi w czasie przez siebie wybranym. Formami takimi są m.in. quizy, testy i inne zadania do samodzielnego rozwiązania, projekty grupowe i indywidualne.

Otwartość nauczycieli i nauczycielek akademickich na nowe technologie sprzyja kształtowaniu podobnych postaw otwartości u studiujących, którzy chętnie przygotowują i przedstawiają na forum – między innymi - prezentacje multimedialne czy prace wykorzystujące nowoczesne platformy internetowe. Jest to szczególnie istotne na kierunku politologia, gdzie kompetencje cyfrowe, w tym umiejętność korzystania z narzędzi do analizy danych politycznych i wyborczych, platform do monitorowania mediów i opinii publicznej oraz systemów informatycznych wykorzystywanych w administracji publicznej i instytucjach, stanowią kluczowy element przygotowania zawodowego absolwentów.

W Uniwersytecie Śląskim prowadzenie zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest regulowane przez [Zarządzenie nr 176 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 15 października 2021 r. w sprawie zasad prowadzenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość](#)¹². Zgodnie z nim studenci i studentki są zobowiązani do odbycia szkoleń z zakresu korzystania z platform nauczania na odległość, wykorzystywanych przez Uniwersytet. Na stronie internetowej Centrum Kształcenia na Odległość: <https://el.us.edu.pl/cko/> udostępnia się studentom materiały szkoleniowe, przygotowujące do samodzielnego udziału w zajęciach z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Osoby studiujące przed rozpoczęciem nauki mają obowiązek zapoznać się z Vademecum studenckim <https://us.edu.pl/student/studia/obowiazkowe-szkolenia/>, na które składają się szkolenia zamieszczone na platformie e-learningowej:

- 1) szkolenia w zakresie BHP;
- 2) pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej – Teams i Moodle;
- 3) pierwsze kroki w UŚ;

¹² <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/5359/5/?reporef=%2F%3Fsearch-global%3Dzacz%25c4%2585dzenie%2Bnr%2B176%252f2021>

4) zajęcia ogólnouniwersyteckie;

5) bezpieczeństwo.

Za pomocą platformy e-learningowej obsługiwanej przez Centrum Kształcenia na Odległość, przeprowadzane są także szkolenia dla osób studiujących z pierwszego roku z modułu z przysposobienia bibliotecznego. Platforma e-learningowa umożliwia również studiującym zdalny dostęp do aktualizowanych na bieżąco materiałów do zajęć. Centrum Kształcenia na Odległość zapewnia także bieżącą pomoc techniczną zarówno osobom studiującym, jak i nauczycielom i nauczycielkom akademickim, realizującym zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia prowadzą osoby, które odbyły przeszkolenie przygotowujące do ich prowadzenia). Nauczyciele akademicy mogą także korzystać z opracowanego Przewodnika po kształceniu zdalnym w Uniwersytecie Śląskim: <https://us.edu.pl/student/wp-content/uploads/sites/3/Zdalny-US/Przewodnik-po-kszt%C5%82ceniu-zdalnym-w-Uniwersytecie-%C5%9A%C4%85skim.pdf>

Na kierunku politologia, zgodnie z zarządzeniem Rektora przyjęto, że liczba punktów ECTS uzyskanych w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie może być mniejsza niż 10% i większa niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS określonych w programie całego cyklu kształcenia.

Od semestru letniego 2022/2023 obowiązuje [Uchwała nr 2 Komisji ds. kształcenia i studentów Wydziału Nauk Społecznych z dnia 2 lutego 2023 r.](#)¹³ w sprawie organizacji zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zgodnie z którą, Dyrekcja kierunku może wyrazić zgodę na realizację synchronicznych zajęć zdalnych w następujących sytuacjach:

- realizacji wykładów oraz zajęć w grupach łączonych;
- realizacji zajęć prowadzonych przez profesorów wizytujących, o ile jest to podyktowane okolicznościami i pozwala na osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się;
- realizacji zajęć, w wypadku których zdalna forma prowadzenia istotnie poprawia poziom realizacji efektów uczenia się. W szczególności rekomenduje się realizację w formie zdalnej tych zajęć, których celem jest kształtowanie umiejętności studentów w zakresie posługiwania się nowymi technologiami lub platformami do nauczania zdalnego;
- zaistnienia wyjątkowych sytuacji dotyczących nauczyciela akademickiego, w szczególności odbywania stażu lub wyjazdu naukowego, problemów zdrowotnych, lub innych zdarzeń losowych, utrudniających realizację zajęć w kontakcie bezpośrednim. Powierzenie zajęć zdalnych we wskazanych wyżej okolicznościach nie może utrudniać realizacji efektów uczenia się zakładanych w module zajęć.

¹³ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/uchwaly-wkks/>

Ponadto, prowadzona jest ewidencja zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w danym roku akademickim wraz ze wskazaniem ilości punktów ECTS, przypisanych tym modułom, a w sylabusie umieszcza się informację o prowadzeniu zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość ze wskazaniem wykorzystywanej platformy oraz określeniem, w jakim zakresie zajęcia będą realizowane w trybie synchronicznym i asynchronicznym. W trybie zdalnym nie powinny być prowadzone moduły kształtujące umiejętności praktyczne (z wyłączeniem modułów służących osiągnięciu kompetencji cyfrowych).

Na kierunku politologia metody i techniki kształcenia na odległość są wykorzystywane w sposób świadomy i przemyślany, z pełnym uwzględnieniem specyfiki kierunku oraz potrzeby kształtowania praktycznych umiejętności przydatnych w przyszłej pracy zawodowej. Forma zdalna jest szczególnie efektywna w przypadku:

- wykładów monograficznych o charakterze teoretycznym;
- zajęć z modułów rozwijających kompetencje cyfrowe;
- zajęć prowadzonych przez praktyków i ekspertów zewnętrznych, a także profesorów wizytujących.

Wykłady zdalne stanowią bardzo dobre rozwiązanie organizacyjne dla zajęć prowadzonych przez profesorów wizytujących. Taka forma nauczania znacząco ułatwia współpracę z wykładowcami z różnych ośrodków krajowych i zagranicznych, wzbogacając ofertę dydaktyczną programu studiów. Lista profesorów wizytujących znajduje się w załączniku **Załącznik K7_02**.

2.4 Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Na poziomie Uniwersytetu dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych oraz indywidualnych studentek i studentów, w tym z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia są zawarte w Regulaminie studiów w UŚ. Są to: **IDS** – indywidualne dostosowanie studiów; **IOS** – indywidualna organizacja studiów; **ITS** – indywidualny tok studiów.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 158 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 30 października 2024 r. w sprawie wsparcia procesu kształcenia i prowadzenia badań dla osób studiujących z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami¹⁴, dla osób ze specjalnymi potrzebami dostępna jest opcja indywidualnego dostosowania studiów, obejmującego między innymi możliwość nagrywania zajęć, wcześniejszego otrzymywania materiałów dydaktycznych, modyfikacji planu, wydłużenia czasu

¹⁴<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/7657/5/?reporef=%2F%3Fsearch-global%3D158%252f2024>

realizacji prac zaliczeniowych i egzaminów, dostosowania wielkości czcionki na egzaminie itp. Nie zmienia to wymagań odnośnie do osiągniętych efektów uczenia się. Informacje na ten temat znaleźć można na stronie <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wsparcie/>.

Regulamin studiów w UŚ przewiduje też możliwość [Indywidualnej Organizacji Studiów](#)¹⁵ (IOS), polegającej na specjalnym trybie organizacji zajęć studentów, którym aktualna sytuacja uniemożliwia kontynuowanie toku studiów na zasadach ogólnych. O IOS może ubiegać się m.in. studentka w ciąży, osoba będąca rodzicem, osoba studiująca na kilku kierunkach, osoba biorąca udział w wymianie międzyuczelnianej lub reprezentująca Uniwersytet w dyscyplinach sportowych.

Dla osób o szczególnych uzdolnieniach przewidziana jest możliwość indywidualnej ścieżki rozwoju w ramach **Indywidualnego Toku Studiów**. Formuła ta polega na odpowiednim doborze modułów realizujących efekty uczenia się na kierunku oraz dodatkowych efektów uczenia się, a także udziale studenta w pracach naukowo-badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych. O ITS może ubiegać się osoba, który ukończyła przynajmniej pierwszy semestr studiów, przedstawiła szczegółową koncepcję realizacji ITS i spełnia jedną z następujących przesłanek: a). uzyskała średnią ocen powyżej 4,5 w poprzedzającym wniosek semestrze studiów lub 4,0 z dotychczasowego przebiegu studiów; b). została zatrudniona w Uniwersytecie w związku z uzyskaniem indywidualnego albo zespołowego grantu na finansowanie działalności badawczej; c). ukończyła z oceną celującą studia pierwszego stopnia, po których podjął studia drugiego stopnia. Dodatkowo takim tokiem studiów może zostać objęty od pierwszego roku osoba, jeśli jest laureatem lub finalistą olimpiad stopnia centralnego lub laureatem konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, a także finalistą mistrzostw sportowych o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym w kategoriach młodzieżowych w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego.

Ponadto, na stronie www.us.edu.pl, po zalogowaniu, można zapoznać się z poradnikami: [Kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Poradnik dla pracowników Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Trudne sytuacje w relacjach ze studentami. Zasady postępowania i scenariusze rozmów](#), które są rozprowadzane wśród pracowników uczelni także w wersji papierowej.

Indywidualizacja i dostosowanie kształcenia realizowane są również przez programy wymiany studentów i studentek, w szczególności Erasmus+ i MOST, na zasadach w nich obowiązujących, co zostało szerzej omówione w kryterium 8.

Studenci i studentki mają również możliwość studiowania w [Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych Uniwersytetu Śląskiego](#) (KISM), które umożliwia samodzielne budowanie programu kształcenia. Studiujący mogą wybierać zajęcia na praktycznie wszystkich kierunkach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, wskazując jeden lub więcej kierunków wiodących, na których

¹⁵ <https://us.edu.pl/student/wda/slowniczek/ios/>

zdobędą dyplom, a swój rozwój naukowy i zawodowy wzbogacają o dowolnie wybrane zajęcia na innych kierunkach. Przez cały okres studiów osobami studiującymi na KISM opiekuje się wybrany przez nich tutor/ka.

W roku akademickim 2024/2025 jedna osoba studiująca w ramach KISM wskazała politologię jako swój kierunek wiodący; w roku akademickim 2025/2026 - dwie osoby. Zaangażowanie kierunku w działalność Kolegium przejawia się również w aktywnościach tutorskich kadry — nauczycielki i nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku politologia podejmują się roli tutorów KISM, sprawując indywidualną opiekę nad studentkami i studentami różnych kierunków. W roku akademickim 2024/2025 funkcję tę pełniły cztery osoby, z których dwie prowadziły jednocześnie opiekę nad dwójgiem podopiecznych (tutee), w semestrze zimowym 2025/2026 liczba tutorów z kadry politologii wzrosła do pięciu. Skala tego zaangażowania świadczy o tym, że kierunek politologia wnosi do Kolegium kompetentną kadrę gotową do realizacji zindywidualizowanego modelu kształcenia, który stanowi jedną z kluczowych wartości KISM.

Inne istotne dla kryterium aspekty to:

- Możliwość przeprowadzania konsultacji z nauczycielami akademickimi. Każdy nauczyciel akademicki jest zobowiązany, zgodnie z § 20 Regulaminu pracy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, przeznaczyć minimum 45 minut tygodniowo na konsultacje ze studentami. Od roku akademickiego 2019/2020 wyznaczone zostało 45-minutowe pasmo konsultacyjne (w godzinach 13:00-13:45).
- Dokonywany autonomicznie wybór promotora pracy licencjackiej i magisterskiej, a także swoboda wyboru i realizacji tematu pracy dyplomowej.
- Swoboda wyboru modułów fakultatywnych i specjalizacyjnych (w zakresie oferowanych tematów).
- Działanie na WNS [kół naukowych](#), w których członkostwo rozszerza teoretyczną wiedzę i umiejętności studentów poprzez zindywidualizowane działanie, pozwalające zdobyć umiejętności praktyczne kształtujące kompetencje społeczne niezbędne dla ich osobistego rozwoju.

2.5. Harmonogram realizacji studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, zajęć lub grup zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną w uczelni oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru

Program i plany studiów pierwszego stopnia na kierunku politologia reguluje [Uchwała nr 159 Senatu UŚ w sprawie ustalenia programu studiów na kierunku politologia obowiązującego od roku akademickiego 2025/2026](#)¹⁶ Program studiów stacjonarnych pierwszego stopnia stanowi **Załącznik K2_01**. Z kolei program studiów drugiego stopnia na kierunku politologia został wprowadzony [Uchwałą nr 314/2022 Senatu UŚ w sprawie ustalenia programu studiów na kierunku politologia obowiązującego od roku akademickiego 2022/2023](#)¹⁷.

Studia na kierunku politologia oferowane są w formie stacjonarnej na obu stopniach kształcenia. Aktualnie program realizowany jest na:

- trzech rocznikach stacjonarnych studiów pierwszego stopnia;
- dwóch rocznikach stacjonarnych studiów drugiego stopnia;

Obowiązujące programy studiów udostępnione są w katalogu modułów ([Informator ECTS](#))¹⁸.

Program kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku politologia spełnia wymagania w zakresie realizacji zajęć związanych z prowadzoną na Wydziale Nauk Społecznych działalnością naukową w dyscyplinie **nauki o polityce i administracji**. Zdecydowana większość treści kształcenia przekazywana jest przy bezpośrednim udziale nauczycieli akademickich (wskaźnik BUNA). Studenci i studentki mają szeroką możliwość personalizacji ścieżki kształcenia poprzez wybór modułów fakultatywnych, specjalnościowych oraz seminariów dyplomowych.

Kompetencje językowe na studiach pierwszego stopnia zdobywane są w ramach lektoratów (120h, 8 ECTS) kończących się egzaminem na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Lektorat języka obcego na studiach pierwszego stopnia obejmuje 120 godzin realizowanych w trakcie czterech semestrów i wymaga bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów. W ramach nauki języka obcego studenci i studentki wybierają jeden z lektoratu w języku: angielskim, francuskim, niemieckim, rosyjskim. Studenci przed rozpoczęciem zajęć językowych wypełniają test poziomujący, który wskazuje, do którego z poziomów językowych mogą zostać przypisani. Po zaliczeniu semestru czwartego student studiów stacjonarnych zobowiązany jest do złożenia egzaminu certyfikacyjnego na poziomie B2. Za przygotowanie modułów i organizację lektoratów z języków obcych odpowiada [Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych Uniwersytetu Śląskiego](#)¹⁹

Na studiach drugiego stopnia prowadzony jest moduł *Deliberative Democracy. Theory and practice*,

¹⁶<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/8218/5/?reporef=%2F%3Fsearch-global%3Duchwa%25c5%2582a%2B159%252f2025>)

¹⁷<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/5808/5/?reporef=%2F%3Fsearch-global%3Duchwa%25c5%2582a%2B314%252f2022>)

¹⁸ <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/all/PO/>

¹⁹ <https://us.edu.pl/kolegium/spnio/>

w ramach którego osoby studiujące realizują efekt uczenia się POL_2_U18: „Posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Porozumiewa się w języku obcym posługując się komunikacyjnymi kompetencjami językowymi w stopniu zaawansowanym. Posiada umiejętność czytania ze zrozumieniem skomplikowanych tekstów naukowych oraz pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych (w tym badawczych) oraz wystąpień ustnych dotyczących zagadnień szczegółowych z zakresie danego kierunku w języku obcym”. Zajęcia prowadzone są w całości w języku angielskim, co w bezpośredni sposób służy weryfikacji i rozwijaniu zaawansowanych kompetencji językowych studentów w kontekście specjalistycznym.

Dyrekcja kierunku jest świadoma, że dotychczasowa oferta kształcenia w językach obcych wymaga systematycznego rozszerzenia. W odpowiedzi na tę potrzebę w programie studiów drugiego stopnia planowane jest wprowadzenie dodatkowych modułów w języku angielskim. Zmiany te są projektowane z myślą o zwiększeniu udziału kształcenia anglojęzycznego w strukturze programu, co przełoży się na pełniejszą realizację efektu POL_2_U18 przez szersze grono studentów.

Istotnym instrumentem wzmacniającym umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest współpraca z profesorami wizytującymi. Kierunek planuje systematyczne wykorzystywanie tej formy współpracy poprzez zapraszanie wykładowców z zagranicznych uczelni partnerskich do prowadzenia zajęć w języku angielskim. Gościnne wykłady i moduły realizowane przez specjalistów z zagranicy nie tylko poszerzają perspektywę badawczą studentów i studentek, lecz także stanowią naturalne środowisko do ćwiczenia zaawansowanych kompetencji językowych w warunkach zbliżonych do rzeczywistej komunikacji naukowej na poziomie międzynarodowym. Działania te wpisują się w szerszą strategię umiędzynarodowienia kierunku i stanowią odpowiedź na zidentyfikowane bariery mobilności wyjeżdżającej studentów.

Tabela 1. Wybrane zajęcia rozwijające kompetencje językowe

Poziom i forma studiów	Nazwa modułu	Liczba godzin stacjonarne	ECTS
Studia I stopnia	Lektorat z j. obcego	120	12
	Contemporary political affairs	30	3
Studia II stopnia	Deliberative Democracy. Theory and practice	30	3
	Moduł językowy specjalistyczny do wyboru - Political Science in	120	8

	English lub La science politique en français (1 z 2 do wyboru)		
	Moduł ogólnoakademicki	30	3

Konstrukcja programu studiów na kierunku politologia zakłada systematyczne włączanie komponentów obcojęzycznych do procesu dydaktycznego poprzez mechanizm modułów z wybieralnym językiem wykładowym. Rozwiązanie to pozwala na elastyczne dostosowanie oferty dydaktycznej do potrzeb studentów i studentek oraz kompetencji kadry, przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości realizacji tych samych efektów uczenia się w języku polskim lub obcym.

Na studiach drugiego stopnia, konwersatoria oraz wykłady monograficzne mogą być prowadzone w języku polskim lub w języku obcym (zazwyczaj jest to język angielski). Taka struktura programu studiów sprzyja realizacji profilu ogólnoakademickiego kierunku, przygotowując absolwentów do krytycznej analizy globalnych procesów bezpieczeństwa w oparciu o literaturę i źródła obcojęzyczne. Jednocześnie zapewnia ona pełną inkluzywność, dając studentom prawo do wyboru ścieżki językowej najlepiej odpowiadającej ich aktualnym kompetencjom komunikacyjnym, przy zachowaniu spójności merytorycznej całego cyklu kształcenia.

Realizacja części modułów w języku obcym stanowi kluczowy element umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Dzięki elastyczności programu, która dopuszcza prowadzenie zajęć zarówno w języku polskim, jak i obcym (najczęściej angielskim), możliwe jest systematyczne zapraszanie **profesorów wizytujących (visiting professors)** z renomowanych ośrodków zagranicznych. Główne korzyści wynikające z tego rozwiązania to przede wszystkim **bezpośredni dostęp do światowej wiedzy**: studenci i studentki mają możliwość uczestniczenia w wykładach prowadzonych przez ekspertów reprezentujących różne kultury akademickie i podejścia badawcze, **rozwój kompetencji językowych** oraz możliwość **budowania sieci kontaktów naukowych** oraz inspiracja do podejmowania wspólnych projektów badawczych przez kadrę i studentów. Większość zajęć oferowanych studentom i studentkom na Wydziale Nauk Społecznych związanych jest z działalnością naukową prowadzoną przez pracowników. Na uwagę zasługuje fakt, że studenci i studentki kierunku politologia na studiach pierwszego i drugiego stopnia są przygotowywani do prowadzenia badań. Służy temu grupa modułów, które są ukierunkowane na dostarczanie im wiedzy, ale także wyposażenie ich umiejętności i kompetencje pozwalające im na samodzielny za projektowanie i przeprowadzanie badań empirycznych zastosowaniem różnych metod i technik, a także na dokonanie analizy i interpretacji danych. Na studiach pierwszego stopnia warsztat badawczy jest kształtowane między innymi w ramach takich modułów jak kierunkowy projekt zespołowy. Na studia drugiego stopnia przewidziano takie zajęcia jak seminarium magisterskie.

2.6 Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (w przypadku gdy na studiach prowadzone jest takie kształcenie), harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych)

Wśród stosowanych form zajęć dobieranych dla poszczególnych modułów pod kątem możliwości osiągania efektów uczenia się na kierunku politologia znajdują się: wykłady, konwersatoria, warsztaty, laboratoria, seminaria, zajęcia lektoratowe oraz praktyki²⁰.

W toku **studiów stacjonarnych** pierwszego stopnia studenci i studentki kierunku politologia realizują 56 obowiązkowych modułów obejmujące 2170 godzin. Program studiów pierwszego stopnia przewiduje następujące formy zajęć: wykład (390 godz.), ćwiczenia (390 godz.), konwersatoria (225 godz.), laboratoria (375 godz.), inne zajęcia oferowane w ramach kształcenia obszarowego i OMU (360 godz.). Program studiów obejmuje również lektorat z języka obcego (120 godz.) oraz wychowanie fizyczne (60 godz.). Poza zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego studenci realizują praktyki zawodowe (160 godz.)

W toku studiów stacjonarnych drugiego stopnia studenci realizują 43 obowiązkowe moduły obejmujące 1120 godzin zajęć w ramach trzech specjalności: administracja publiczna, doradztwo polityczno-publiczne, polityka społeczna i 45 obowiązkowych modułów obejmujących 1150 godzin w ramach specjalności współczesne stosunki międzynarodowe. Program studiów drugiego stopnia przewiduje następujące formy zajęć: wykład (165 godz.), ćwiczenia (105 godz.), konwersatoria (240 godz.), seminaria (90 godz.), laboratoria (330 godz.)²¹. Program studiów obejmuje również moduł ogólnoakademicki w wymiarze 30 godz., którego tematykę studenci wybierają z [ogólnoakademickiej oferty dydaktycznej](#)²².

Ogólnoakademicka Oferta Dydaktyczna to specjalny zbiór modułów zajęciowych skierowany do studentów i studentek drugiego stopnia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Funkcjonuje ona jako wzbogacenie kształcenia kierunkowego, pozwalając na samodzielne budowanie zindywidualizowanej

²⁰ Zespół ds. Dydaktyki Akademickiej opracował [Słowniczek rodzajów zajęć](https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/niezbednik-prawny/slowniczek-rodzajow-zajec/), <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/niezbednik-prawny/slowniczek-rodzajow-zajec/>

²¹ Wskazane dane dotyczą specjalności doradztwo polityczno-publiczne, która jako jedyna została uruchomiona w roku akademickim 2024/2025. Ze względu na brak wystarczającej liczby kandydatów pozostałe specjalności nie zostały w tym roku otwarte, w związku z czym przedstawione zestawienie form zajęć i ich wymiaru godzinowego odnosi się wyłącznie do tej specjalności.

²² <https://us.edu.pl/kolegium/kdo/omu/ood/>

ścieżki edukacyjnej i naukowej. Program ten opiera się na regulacjach Senatu oraz Rektora uczelni, które definiują zasady organizacji modułów humanistycznych i społecznych. Kluczową cechą OOD jest jej interdyscyplinarność, co oznacza, że tematyka zajęć wykracza poza standardowe programy poszczególnych kierunków studiów. Każdego roku oferta jest budowana od nowa przez Zespół ds. Otwartych Modułów Uniwersyteckich na podstawie zgłoszeń od kadry akademickiej. Osoby studiujące wybierają przedmioty z dostępnej listy w taki sposób, aby uzyskać liczbę punktów ECTS wymaganą przez ich plan studiów. Dzięki tej formule w jednych zajęciach mogą uczestniczyć studenci z różnych wydziałów, co sprzyja wymianie doświadczeń i poglądów. Forma realizacji zajęć jest elastyczna, obejmując zarówno wykłady, jak i laboratoria, prowadzone stacjonarnie lub w trybie zdalnym. Aby umożliwić wszystkim dostęp do pełnej oferty, zajęcia odbywają się w dedykowanym paśmie czasowym w poniedziałkowe popołudnia i wieczory. OOD stanowi więc nowoczesne narzędzie dydaktyczne, które promuje wszechstronny rozwój i otwartość na różne dziedziny wiedzy.

Tabela 3. Proporcjonalny rozkład form zajęć na kierunku politologia – studia I stopnia

Rodzaj zajęć		
Wykłady	I. godzin	390
	proporcja	18%
Ćwiczenia	I. godzin	390
	proporcja	18%
Konwersatoria	I. godzin	225
	proporcja	10,4%
Lektoraty	I. godzin	120
	proporcja	5,5%
Laboratoria	I. godzin	375
	proporcja	17,3%
Inne (zajęcia oferowane w ramach kształcenia obszarowego, OMU)	I. godzin	360
	proporcja	16,6%
Seminaria	I. godzin	90

	proporcja	4,1%
Praktyki zawodowe	l. godzin	160
	proporcja	7,4%
Wychowanie fizyczne	l. godzin	60
	proporcja	2,8%
Ogólna liczba godzin		2170

Tabela 4. Proporcjonalny rozkład form zajęć na kierunku politologia – studia II stopnia

Rodzaj zajęć		
Wykłady	l. godzin	165
	proporcja	14,7%
Ćwiczenia	l. godzin	105
	proporcja	9,4%
Konwersatoria	l. godzin	240
	proporcja	21,4%
Laboratoria	l. godzin	330
	proporcja	29,5%
Inne (zajęcia oferowane w ramach kształcenia obszarowego, OMU)	l. godzin	30
	proporcja	2,7%
Seminaria	l. godzin	90
	proporcja	8%
Praktyki zawodowe	l. godzin	160

	proporcja	14,3%
Ogólna liczba godzin		1120

Dziekanat dydaktyczny opracowuje dla każdego kierunku studiów w układzie semestralnym harmonogramy zajęć uwzględniające plany studiów oraz podział na poszczególne stopnie i lata formy stacjonarnej i niestacjonarnej. Harmonogramy te, po ich zaopiniowaniu przez Samorząd Studencki i zatwierdzeniu przez Dyрекcję kierunków, publikowane są na [stronie internetowej Wydziału Nauk Społecznych](#)²³.

Zajęcia na studiach stacjonarnych realizowane są od poniedziałku do piątku w godzinach między 8.00 a 18.45. W wyjątkowych sytuacjach mogą trwać do godz. 20.30. Zasady układania harmonogramów zajęć reguluje [Zarządzenie Rektora UŚ nr 64/2022z dnia 9 maja 2022 w sprawie określenia godzin prowadzenia zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach](#)²⁴, określające ujednolicony na poziomie całego Uniwersytetu, godzinowy rozkład zajęć na studiach stacjonarnych, w którym przewidziano piętnastominutowe przerwy między zajęciami, jak również jedną przerwę czterdziestopięciominutową (13.00-13.45). Określona w zarządzeniu koncepcja planowania zajęć przyczyniła się do podniesienia komfortu pracy i studiowania. W opracowaniu harmonogramów uwzględnia się obciążenia dydaktyczne kadry naukowo-dydaktycznej i dostępność sal.

Na podstawie danych dziekanatu w semestrze zimowym roku akademickiego 2025/2026 łączna liczba studentów kierunku politologia wynosiła 161. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia studiuje 155 osób, na stacjonarnych studiach drugiego stopnia – 6 osób.

1. Liczebność grup zajęciowych regulowana jest [Zarządzeniem nr 98 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 17 czerwca 2025 r. w sprawie planowania, realizacji i rozliczania dydaktyki w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach](#)²⁵. Zgodnie z przyjętymi Zarządzeniem regulacjami, przyjmuje się następujące przeliczeniowe liczebności grup dla poszczególnych form zajęć: wykład – zawsze jedna grupa; wykład do wyboru (np. monograficzny, specjalizacyjny etc.) – 30 osób w grupie; ćwiczenia – 25 osób w grupie; konwersatorium, proseminarium, lektorat – 20 osób w grupie; laboratorium, warsztaty, ćwiczenia terenowe – 15 osób w grupie; seminarium – 10 osób w grupie; ćwiczenia artystyczne – 8 osób w grupie; tutoring – do 5 osób w grupie. W uzasadnionych przypadkach Dziekan Wydziału Nauk Społecznych wydaje zgodę na uruchomienie grup o liczebności odmiennej od przyjętych limitów.

²³ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/sprawy-studenckie/harmonogram-sesji/harmonogramy-zajec/>

²⁴ <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5687/5/>

²⁵ <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/8196/5/>

Najczęściej zdarza się to w przypadku seminariów (każdy taki przypadek jest osobno rozpatrywany przez dyrekcję kierunku).

2.7 Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiar i termin realizacji oraz dobór instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk – w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe.

Integralną częścią oraz jednym z kluczowych elementów programu studiów na kierunku politologia są praktyki zawodowe, które na studiach pierwszego stopnia realizowane są w wymiarze 160 godzin, co odpowiada 6 punktom ECTS, natomiast na studiach drugiego stopnia wymiar ten wynosi również 160 godzin przy przypisanych 6 punktach ECTS. Tak skonstruowany model praktyk jest traktowany na równi z każdym innym modułem procesu kształcenia i ma na celu przede wszystkim skuteczne skonfrontowanie wiedzy teoretycznej, zdobytej podczas zajęć, z realnymi wymaganiami rynku pracy.

2. Realizacja praktyk pozwala na rozwijanie umiejętności wykorzystania wiedzy zdobytej na studiach, zapoznanie się ze specyfiką środowiska zawodowego, strukturą organizacyjną oraz zasadami podziału kompetencji w instytucjach przyjmujących. Na kierunku politologia priorytetem jest przygotowanie absolwentów i absolwentek do samodzielności i odpowiedzialności za powierzone zadania w instytucjach związanych z monitorowaniem zagrożeń, planowaniem cywilnym oraz zapewnianiem bezpieczeństwa w skali lokalnej, krajowej i globalnej.

Proces organizacji praktyk w Uniwersytecie Śląskim jest w pełni sformalizowany i opiera się na nowoczesnych standardach jakości, których podstawę stanowi [Zarządzenie nr 203 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 19 listopada 2025 r. w sprawie organizacji praktyk zawodowych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach](#)²⁶. Wszelkie niezbędne informacje, w tym szczegółowe regulaminy, aktualne procedury oraz dane kontaktowe i harmonogramy dyżurów opiekunów praktyk, są publicznie dostępne na dedykowanych stronach internetowych Wydziału Nauk Społecznych (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/sprawy-studenckie/praktyki/>). Dokumentacja została w pełni dostosowana do aktualnych wymogów prawnych, w tym do przepisów o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, co wiąże się z możliwością wymagania od osób studiujących przedłożenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego przed rozpoczęciem praktyki w wybranych placówkach.

²⁶ https://us.edu.pl/wydzial/wns/wp-content/uploads/sites/17/Bez-kategorii/Zarzadzenie-Rektora-nr-203_2025-studenckie-praktyki-zawodowe.pdf

Szczegółowy przebieg praktyk określa Kierunkowy [Regulamin praktyk zawodowych](#)²⁷, który definiuje ramowy program, wymiar godzinowy, formę (**Załącznik K2_03**), kryteria wyboru miejsca oraz precyzyjne kryteria oceny po weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się. Studentki i studenci mają możliwość odbywania praktyk w szerokim spektrum instytucji, takich jak: biura poselskie, urzędy gminy, urzędy miasta, Urząd Marszałkowski w Katowicach Wykaz przykładowych podmiotów, w których studium realizowali praktyki zawiera załącznik (**Załącznik K2_04**)

System wyboru miejsca praktyki zakłada, że osoby studiujące powinny we własnym zakresie poszukiwać instytucji, co jest uznawane za istotny element aktywizacji zawodowej, jednak wybór ten musi zostać zaakceptowany przez opiekuna akademickiego pod kątem możliwości realizacji założonych efektów uczenia się. Studentki i studenci są wspierani w tym procesie poprzez wykazy instytucji sporządzone przez opiekunów oraz dostęp do Bazy Dobrych Praktykodawców prowadzonej przez Biuro Karier UŚ. Warto podkreślić, że opiekunowie praktyk organizują spotkania konsultacyjne dotyczące praktyk. Podczas spotkania omawiane są ze studium kwestie formalne, efekty uczenia się, jakie powinny zostać zrealizowane, opiekun przedstawia również przykładowe miejsca praktyk. Prezentacja z treściami przedstawianymi studium przez opiekuna praktyk stanowi załącznik **Załącznik K2_05**.

Zgodnie z przyjętą ścieżką dydaktyczną, studium mogą realizować praktyki już po pierwszym semestrze w terminach niekolidujących z zajęciami, jednak rekomendowanym okresem jest przerwa międzysemestralna po drugim roku studiów (pierwszy stopień) lub po pierwszym roku (drugi stopień). Dokumentem potwierdzającym odbycie praktyki jest raport z przebiegu praktyki zawodowej (**Załącznik K2_06**), a jej zaliczenie przez opiekuna akademickiego dokonywane jest na ocenę zgodną ze skalą stosowaną w Uniwersytecie po stwierdzeniu osiągnięcia wymaganych efektów uczenia się. W celu systematycznego monitorowania jakości miejsc realizacji praktyk oraz doskonalenia puli oferentów wprowadzono ankietę oceniającą praktykodawców, wypełnianą dobrowolnie przez osoby studiujące po zakończeniu praktyki. Zebrane oceny i opinie stanowią podstawę do bieżącej weryfikacji wykazu instytucji współpracujących z kierunkiem i umożliwiają budowanie bazy sprawdzonych miejsc praktyk, zapewniających warunki sprzyjające osiąganiu zakładanych efektów uczenia się.

Przykładowa ankietę znajduje się pod linkiem:
<https://forms.cloud.microsoft/pages/responsepage.aspx?id=kWLHUIAMRESi-0-KsWjDEYhUZIVqPtBHifwln1HyrsVUOTFPMTBFWTE5OVIQkczQjYwREo2UkNfNi4u&route=shorturl>

²⁷ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/organizacja-praktyk-studenckich-na-kierunku-politologia-studia-i-ii-stopnia/>

Zalecenia dotyczące kryterium wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Należy oszacować wartość punktów ECTS przedmiotów uwzględniając rzeczywistym nakład pracy studenta oraz liczby godzin kontaktowych powiązaniu z liczbą i charakterem efektów modułowych oraz realizowanego zakresu kształcenia.	Zalecenie zrealizowane W odpowiedzi na zalecenie dotyczące oszacowania wartości punktów ECTS z uwzględnieniem rzeczywistego nakładu pracy studenta oraz liczby godzin kontaktowych w powiązaniu z liczbą i charakterem efektów modułowych podjęto kompleksowe działania weryfikacyjne i naprawcze, realizowane etapowo na obu stopniach kształcenia. Na studiach pierwszego stopnia działania naprawcze zostały wdrożone na podstawie Uchwały nr 8/2020 Rady Dydaktycznej Kierunku Bezpieczeństwo Narodowe i Międzynarodowe, Doradztwo Polityczne i Publiczne, Politologia z dnia 17 czerwca 2020 r., stanowiącej bezpośrednią realizację zaleceń PKA zawartych w uchwale nr 794/2019 z dnia 24 października 2019 r. Zakres zmian obejmował korektę efektów uczenia się wraz z aktualizacją opisów poszczególnych modułów, modyfikację nazw wybranych modułów, wprowadzenie nowych modułów o charakterze praktycznym służących intensyfikacji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz — kluczowe z punktu widzenia zalecenia — modyfikację liczby punktów ECTS dla poszczególnych modułów dostosowaną do rzeczywistego nakładu pracy studenta, obejmującego godziny kontaktowe, pracę własną oraz przygotowanie

		do zaliczeń i egzaminów. Wprowadzono również elementy tutoringu akademickiego w ramach seminarium dyplomowego, co pozwoliło precyzyjniej powiązać przypisane punkty ECTS z indywidualnym nakładem pracy studenta na etapie przygotowania pracy licencjackiej. Dalszym krokiem było wdrożenie od roku akademickiego 2023/2024 gruntownej reformy programu w ramach Nowej Koncepcji Studiów Uniwersytetu Śląskiego, zatwierdzonej Uchwałą nr 159 Senatu UŚ. Przy projektowaniu nowego programu zespół ds. modyfikacji przeprowadził systematyczny przegląd wartości punktów ECTS wszystkich modułów z zastosowaniem ogólnouczelnianego przelicznika, zgodnie z którym 1 punkt ECTS odpowiada 25–30 godzinom łącznego nakładu pracy studenta. W wyniku przeglądu wartości ECTS zostały w uzasadnionych przypadkach skorygowane, a przebieg prac udokumentowano w protokole z posiedzenia zespołu ds. programu. Na studiach drugiego stopnia analogiczne działania zostały podjęte równolegle, na podstawie Uchwały nr 9/2020 Rady Dydaktycznej z dnia 17 czerwca 2020 r. Zakres zmian był tożsamy z działaniami na pierwszym stopniu i obejmował korektę efektów uczenia się, opisów i nazw modułów, wprowadzenie nowych modułów praktycznych i badawczych oraz modyfikację punktów ECTS zgodnie z zaleceniami PKA. Wydzielono Zespół modułów dyplomowych i wprowadzono tutoring i mentoring akademicki w ramach seminarium magisterskiego, co pozwoliło precyzyjnie odzwierciedlić w punktach ECTS rzeczywisty nakład pracy na kolejnych etapach przygotowania pracy dyplomowej — w tym w
--	--	---

		szczegółności na zaawansowanym etapie seminarium w semestrze czwartym, któremu przypisano 12 punktów ECTS. W drugim etapie, na podstawie Uchwały nr 6/2022 Rady Dydaktycznej z dnia 31 maja 2022 r., wprowadzono od roku akademickiego 2022/2023 obligatoryjny moduł językowy specjalistyczny do wyboru — Political Science in English lub La science politique en français — realizowany w wymiarze 30 godzin i 2 punktów ECTS w każdym z czterech semestrów, co daje łącznie 120 godzin i 8 punktów ECTS. Wartość punktowa modułu została wyznaczona z uwzględnieniem nie tylko godzin kontaktowych, lecz także nakładu pracy własnej studenta związanego z systematycznym opanowywaniem specjalistycznej terminologii politologicznej w języku obcym na poziomie B2+ właściwym dla poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Wprowadzenie modułu było możliwe dzięki jednoczesnej korekcie wymiaru godzinowego modułów, których dotychczasowa wartość punktowa nie odpowiadała rzeczywistemu nakładowi pracy, w tym zastąpieniu Filozofii i etyki polityki (45 godzin, 6 ECTS) oraz Wykładu monograficznego (30 godzin, 2 ECTS), a także redukcji godzin w modułach Teoria polityki, Prawo europejskie, Grupowy projekt badawczy i Konwersatorium monograficzne przy odpowiedniej korekcie przypisanych im punktów ECTS. Łączna liczba punktów ECTS w programach obu stopni pozostała stabilna — 180 ECTS na pierwszym stopniu i 121 ECTS na drugim stopniu — natomiast ich wewnętrzna redystrybucja odzwierciedla rzeczywisty ciężar poszczególnych etapów kształcenia. Podjęte
--	--	---

		działania, udokumentowane uchwałami Rady Dydaktycznej kierunku potwierdzają systemowe i konsekwentne podejście do realizacji zalecenia PKA na obu stopniach kształcenia kierunku politologia.
2.	Należy zmodyfikować organizację praktyk studenckich, w tym wesprzeć studentów w poszukiwaniu miejsca realizacji praktyk, poszerzyć pulę i dostosować do kierunku studiów specyfikę oferentów praktyk, opracować efekty uczenia się dla praktyk zawodowych.	Zalecenie zrealizowane W odpowiedzi na zalecenie dotyczące modyfikacji organizacji praktyk studenckich, w tym wsparcia studentów w poszukiwaniu miejsca realizacji praktyk, poszerzenia puli oferentów oraz dostosowania ich specyfiki do kierunku studiów, a także opracowania efektów uczenia się dla praktyk zawodowych, podjęto szereg skoordynowanych działań organizacyjnych i formalnych. Podstawę prawną organizacji praktyk zawodowych na kierunku politologia stanowi Zarządzenie nr 203 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 19 listopada 2025 r. w sprawie organizacji praktyk zawodowych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Zarządzenie wprowadza jednolite, sformalizowane standardy organizacji praktyk w całej Uczelni. Wszelkie informacje dotyczące praktyk, w tym szczegółowe regulaminy, aktualne procedury, dane kontaktowe opiekunów oraz harmonogramy dyżurów, są publicznie dostępne na dedykowanej stronie internetowej Wydziału Nauk Społecznych: https://us.edu.pl/wydzial/wns/organizacja-praktyk-studenckich-na-kierunku-politologia-studia-i-i-ii-stopnia/ Szczegółowy przebieg praktyk określa Kierunkowy Regulamin Praktyk Zawodowych, który precyzuje ramowy program, wymiar godzinowy, formę zaliczenia, kryteria wyboru miejsca praktyk oraz

		kryteria oceny po weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się. Efekty uczenia się dla modułu praktyk zawodowych zostały opracowane i przypisane do modułu zarówno na studiach pierwszego stopnia, jak i drugiego stopnia, każdorazowo w powiązaniu z kierunkowymi efektami uczenia się właściwymi dla danego poziomu kształcenia. W zakresie wsparcia studentów w poszukiwaniu miejsca realizacji praktyk wprowadzono wielopoziomowy system pomocy. Na obowiązkowym spotkaniu organizacyjnym z opiekunem praktyk osoby studiujące zapoznawane są z przykładowymi miejscami realizacji praktyk, prezentacja przedstawiana studentom na tym spotkaniu stanowi załącznik do dokumentacji kierunkowej (Zał_K2_05). Dodatkowo, studenci i studentki mają dostęp do wykazów instytucji sporządzonych przez opiekunów akademickich oraz do Bazy Dobrych Praktykodawców prowadzonej przez Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego. Wybór miejsca praktyki, dokonywany samodzielnie przez osobę studiującą, co traktowane jest jako element aktywizacji zawodowej, podlega każdorazowo akceptacji opiekuna akademickiego pod kątem możliwości realizacji zakładanych efektów uczenia się. Pula instytucji przyjmujących na praktyki została poszerzona i dostosowana do profilu kierunku politologia. Wśród podmiotów, w których studiujący realizują praktyki zawodowe, znajdują się organy administracji rządowej i samorządowej, w tym urzędy gminy i miasta oraz Urząd Marszałkowski w Katowicach, biura poselskie, partie polityczne i organizacje pozarządowe, media, instytucje unijne,
--	--	--

		korporacje i firmy consultingowe, think-tanki oraz ośrodki badań politycznych. Wykaz przykładowych podmiotów, z którymi uczelnia współpracowała w ostatnich latach, zawiera załącznik Zał_K2_06. Wprowadzono również możliwość zaliczenia praktyki na podstawie potwierdzonej pracy zawodowej lub wolontariatu zgodnego z profilem studiów, co poszerza dostępność modułu i uwzględnia zróżnicowane sytuacje życiowe osób studiujących. Dokumentacja praktyk została w pełni dostosowana do aktualnych wymogów prawnych, w tym do przepisów o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, co wiąże się z możliwością wymagania od osób studiujących przedłożenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego przed rozpoczęciem praktyki w wybranych placówkach.
--	--	--

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2

Dobre praktyki:

1. Obowiązkowy moduł **Contemporary Political Affairs** prowadzony w języku angielskim (I stopień).

Moduł rozwija umiejętności posługiwania się specjalistyczną terminologią politologiczną w języku obcym.

2. Dwujęzyczny moduł językowy specjalistyczny na studiach II stopnia - *Political Science in English* lub *La science politique en français* (120 godzin, 8 ECTS, wszystkie cztery semestry). Dostępność modułu w dwóch wersjach językowych (angielskiej i francuskiej) stanowi rozwiązanie wyróżniające kierunek na tle innych programów politologicznych i bezpośrednio wzmacnia umiędzynarodowienie kształcenia.

3. System indywidualizacji ścieżki kształcenia przez moduły specjalnościowe i obszarowe Program studiów pierwszego stopnia przewiduje 10 modułów specjalnościowych realizowanych parami (A i B) przez pięć semestrów oraz siedem bloków modułów obszarowych w ramach Nowej Koncepcji Studiów.

Rozwiązanie to pozwala studiującym samodzielnie kształtować profil własnego wykształcenia przy zachowaniu merytorycznej spójności programu.

4. Wykłady profesorów wizytujących realizowane w trybie zdalnym Kierunek stosuje model wykładów zdalnych jako rozwiązania organizacyjnego umożliwiającego systematyczne zapraszanie wykładowców z różnych ośrodków krajowych i zagranicznych. Forma ta znacząco poszerza ofertę dydaktyczną programu bez konieczności ponoszenia kosztów związanych z przyjazdem gości, stanowiąc jednocześnie naturalne środowisko do rozwijania kompetencji językowych studentów w kontakcie z reprezentantami różnych kultur akademickich.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie (dział kształcenia)

3.1. Wymagania stawiane kandydat(k)om, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji

Kompetencje oczekiwane od kandydatek i kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia na kierunku politologia wynikają z Polskiej Ramy Kwalifikacji, zgodnej z Europejską Ramą Kwalifikacji, jak również z art. 69 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Osoby kandydujące na **studia stacjonarne pierwszego stopnia na kierunku politologia** muszą posiadać kwalifikacje umożliwiające przystąpienie do kształcenia służącego uzyskaniu efektów uczenia się właściwych dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Potwierdzeniem urzędowym posiadania takiego przygotowania jest złożony egzamin maturalny. Osoby kandydujące na **studia stacjonarne drugiego stopnia na kierunku politologia** muszą posiadać kwalifikacje umożliwiające przystąpienie do kształcenia służącego uzyskaniu efektów uczenia się właściwych dla 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Potwierdzeniem urzędowym posiadania takiego przygotowania jest dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia. O przyjęcie na studia na kierunku politologia drugiego stopnia mogą ubiegać się osoby, które uzyskały dyplom licencjata, magistra lub równoważny. Rekrutacja odbywa się na podstawie oceny złożonych przez kandydata wymaganych dokumentów (po uprzedniej rejestracji w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów). W przypadku, gdy liczba kandydatów przekroczy limit przyjęć o przyjęciu decyduje miejsce na liście rankingowej, utworzonej w oparciu o średnią arytmetyczną wszystkich ocen ze studiów pierwszego stopnia, według zasad:

- ukończenie studiów w dziedzinie nauk społecznych — średnia mnożona x 3;
- ukończenie studiów w dziedzinie nauk humanistycznych — średnia mnożona x 2;
- ukończenie studiów w dziedzinie pozostałych nauk — średnia mnożona x 1.

Rekrutacja na studia na kierunku politologia odbywa się na zasadach określonych we właściwej uchwale Senatu w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w danym roku akademickim. Jest ona podejmowana przez Senat Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dwuletnim wyprzedzeniem. Uchwała jest każdorazowo publikowana w serwisie aktów prawnych UŚ (<https://aktyprawne.us.edu.pl>), natomiast kryteria kwalifikacji umieszczone są na stronie UŚ w zakładce Kandydat/Kierunki od A do Z (<https://us.edu.pl/kandydat/strona-%20glowna/lista-kierunkow/>) oraz w systemie [Internetowej Rejestracji Kandydatów](#)²⁸.

²⁸ <https://irk.us.edu.pl/pl/>

Informacje o **oczekiwanych od osób kandydujących kompetencjach cyfrowych niezbędnych w procesie rekrutacji**, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu, znajdują się na stronie internetowej Uczelni w serwisie Kandydat w formie dedykowanej zakładki: <https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/dodatkowe-kompetencje-wymagane-od-kandydatow-i-studentow-us/>. Kształceniu zdalnemu i wsparciu Uczelni w tym zakresie poświęcony jest serwis [Zdalny UŚ](https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/dodatkowe-kompetencje-wymagane-od-kandydatow-i-studentow-us/)²⁹. Osobom nieposiadającym odpowiednich narzędzi do dokonania skutecznej rejestracji i zapisu na studia w czasie rekrutacji w Dziale Kształcenia (Rektorat) udostępniane są stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu oraz drukarka i skaner, a także zapewniane jest na bieżąco wsparcie specjalistów w tym zakresie.

Ogólne zasady rekrutacji na rok akademicki 2025/2026 określone zostały w [uchwale Senatu nr 573/2024 z 25 czerwca 2024 roku](#)³⁰, natomiast kryteria przyjęcia na studia na kierunku politologia oraz innych kierunków realizowanych na Wydziale Nauk Społecznych uregulowano w [Załączniku nr 3 do tej uchwały \(Zał_K3_01\)](#).

Uchwała definiuje wymogi stawiane osobom kandydującym na studia dla każdego kierunku, określa poszczególne etapy postępowania kwalifikacyjnego, zasady przeliczania wyników na świadectwie dojrzałości oraz ustalania list rankingowych. Limity przyjęć na rok akademicki 2025/2026 zostały określone w [uchwale Senatu nr 113/2025 z 20 maja 2025 roku](#)³¹ oraz w załączniku do tej uchwały. Dla kierunku politologia wynoszą one:

- na studiach pierwszego stopnia: **50 osób**
- na studiach drugiego stopnia: **25 osób**

Kandydatki i kandydaci na studia pierwszego stopnia są przyjmowani na podstawie konkursu świadectw dojrzałości. Pod uwagę brane są wyniki z przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym w części pisemnej (język polski, język obcy nowożytny, jeden dowolny przedmiot z najwyższym wynikiem spośród przedmiotów: historia, wiedza o społeczeństwie, filozofia, historia sztuki, historia muzyki, język łaciński i kultura antyczna, matematyka, język polski, język obcy nowożytny). Należy dodać, że kryteria przyjęć na rok akademicki 2025/2026 uwzględniają zmiany w sposobie przeprowadzania egzaminów maturalnych, jakie zachodziły w ostatnich latach w taki sposób, by stworzyć porównywalne warunki kwalifikacji maturzystom z różnych roczników.

²⁹ <https://www.zdalny.us.edu.pl>

³⁰ https://us.edu.pl/kandydat/wp-content/uploads/sites/13/Kandydat/Kryteria-2025_2026/uchwala_573_2024.pdf

³¹ https://us.edu.pl/kandydat/wp-content/uploads/sites/13/Kandydat/Kryteria-2025_2026/zal_do_573_2024_3_WYDZIAL_NAUK_SPOLECZNYCH.pdf

W przypadku studiów drugiego stopnia wymagany jest dyplom ukończenia studiów pierwszego lub drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich oraz suplement do dyplomu. Przyjęcie na studia następuje na podstawie złożenia wymaganych dokumentów, po uprzednim zarejestrowaniu się kandydata/kandydatki w systemie IRK. W przypadku gdy liczba kandydatek i kandydatów przekracza limit miejsc, przyjęcie następuje na podstawie listy rankingowej, sporządzanej według kryteriów określonych w zasadach rekrutacji.

W Uniwersytecie Śląskim w Katowicach o przyjęcie na studia na kierunku politologia mogą się również ubiegać **cudzoziemcy**. W przypadku studiów pierwszego stopnia muszą oni legitymować się świadectwem maturalnym, świadectwem ukończenia szkoły średniej lub innym dokumentem umożliwiającym podjęcie studiów pierwszego stopnia w kraju, w którym dokument taki został wydany.

W przypadku studiów drugiego stopnia wymagany jest dyplom ukończenia studiów pierwszego lub drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich oraz suplement do dyplomu, które to dokumenty uprawniają do podjęcia studiów w kraju, w którym zostały wydane.

O **przyjęcie na studia w języku polskim** może ubiegać się również cudzoziemiec, przy czym wymagana jest znajomość języka polskiego potwierdzona odpowiednim dokumentem lub w trybie przewidzianym procedurami uczelni. W praktyce UŚ odsyła do rozwiązań obejmujących m.in. ścieżki potwierdzania kompetencji językowych oraz wsparcie informacyjne dla kandydatów z zagranicy (w tym zasady rekrutacji cudzoziemców publikowane w materiałach rekrutacyjnych). W regulacjach obowiązujących na Uniwersytecie uwzględnia się zasady wynikające z Ustawy z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej (<https://us.edu.pl/kandydat/cudzoziemcy/wazne-zmiany-dla-kandydatow-zagranicznych-2025-2026/>).

Program studiów pierwszego stopnia na kierunku politologia wyposaża absolwentki i absolwentów w interdyscyplinarną wiedzę i umiejętności przy wykorzystaniu indywidualnych zasobów osób studiujących. Wskazane kryteria kwalifikacyjne mają na celu wyłonienie najlepszych kandydatów i kandydatek spośród wszystkich, którzy są formalnie przygotowani do uzyskania efektów uczenia się właściwych dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (złożyli egzamin maturalny), przy zapewnieniu transparentności procedur i sprawiedliwego traktowania kandydatów i kandydatek. O zakwalifikowaniu na studia **decyduje miejsce na liście rankingowej** utworzonej na podstawie sumy uzyskanych punktów z przedmiotów maturalnych, z uwzględnieniem limitów przyjęć określonych uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Z pominięciem postępowania rekrutacyjnego na studia przyjmowani są **laureaci/laureatki** oraz **finaliści/finalistki olimpiad**. Warunki rekrutacji laureatów/tek i finalistów/tek olimpiad reguluje Uchwała nr 114 Senatu UŚ zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania na

pierwszy rok studiów laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego, laureatów konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich a także finalistów Mistrzostw Polski w kategoriach młodzieżowych, w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego w ramach programu **Akademickie Mistrzostwa Polski** w latach 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027 w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania na pierwszy rok studiów laureatek/laureatów i finalistek/finalistów olimpiad stopnia centralnego, laureatek/laureatów konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich, a także finalistek/finalistów Mistrzostw Polski w kategoriach młodzieżowych, w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego w ramach programu Akademickie Mistrzostwa Polski w latach 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027. Uchwała, wraz z wykazem olimpiad, konkursów i uprawnień, jest opublikowana w serwisie Akty prawne UŚ oraz na stronie poświęconej rekrutacji: <https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/olimpiady-i-konkursy/>

Na podstawie wykazu olimpiad stopnia centralnego zwalniających laureatów i finalistów z postępowania kwalifikacyjnego na studia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w latach akademickich 2025/2026 i 2026/2027 ustalono, że uprawnienia do przyjęcia na kierunek politologia przysługują **uczestnikom czterech olimpiad oraz dwóch konkursów**. Są to: Olimpiada Geograficzna, Olimpiada Historyczna, Olimpiada Języka Angielskiego oraz Olimpiada Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym oraz Konkurs „Olimpiada Wiedzy o Górnym Śląsku” i Konkurs „Olimpiada Solidarności. Dwie dekady historii”. W przypadku olimpiad uprawnienie obejmuje zarówno laureatów, jak i finalistów, co oznacza, że obie grupy uczestników zostają zwolnione z postępowania kwalifikacyjnego na wskazany kierunek studiów. W roku akademickim 2024/2025 na kierunek politologia przyjęto 1 osobę z tytułem laureata Konkursu "Olimpiada Wiedzy o Górnym Śląsku" (2 kandydatów starało się o przyjęcie).

Tabela 1. Uprawnienia olimpijskie i konkursowe na kierunek Politologia

Uniwersytet Śląski w Katowicach – lata akademickie 2025/2026, 2026/2027

I. Olimpiady stopnia centralnego

Lp.	Nazwa olimpiady	Laureaci	Finaliści
1	Geograficzna	TAK	TAK
2	Historyczna	TAK	TAK

Lp.	Nazwa olimpiady	Laureaci	Finaliści
3	Języka Angielskiego	TAK	TAK
4	Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym	TAK	TAK

II. Konkursy międzynarodowe i ogólnopolskie

Lp.	Nazwa konkursu	Liczba miejsc dla laureatów
1	Konkurs „Olimpiada Wiedzy o Górnym Śląsku”	3
2	Konkurs „Olimpiada Solidarności. Dwie dekady historii.”	3

Ponadto, **sportowcy posiadający wybitne osiągnięcia** sportowe ujęte w rywalizacji sportu akademickiego w ramach programu **Akademickie Mistrzostwa Polski** zwolnieni są z postępowania kwalifikacyjnego na kierunek politologia. Uprawnienie przysługuje finalistom Mistrzostw Polski w kategoriach młodzieżowych, w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego. Na tej podstawie na kierunek politologia przyjęta może zostać 1 osoba.

Warto wspomnieć o realizowanym na Uniwersytecie Śląskim programie “Fundusz Talentów” programie wsparcia, skierowanym do wyjątkowo uzdolnionych kandydatek i kandydatów podejmujących studia stacjonarne pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie, który łączy wsparcie finansowe z indywidualną opieką akademicką i organizacyjną. Program realizowany jest w dwóch ścieżkach, pierwsza adresowana jest do olimpijczyków oraz laureatów i finalistów olimpiad i konkursów stopnia centralnego, a także wyróżnionych sportowców, natomiast druga skierowana jest do osób wykazujących się szczególnymi osiągnięciami w obszarze społecznym, artystycznym lub sportowym, wyróżnionych w drodze konkursu. Fundusz Talentów stanowi wyraz instytucjonalnej troski uczelni o pozyskiwanie i zatrzymywanie najbardziej uzdolnionych studentek i studentów, oferując im warunki sprzyjające łączeniu pasji i aktywności pozadydaktycznej z pełnoprawnym uczestnictwem w życiu akademickim. Na kierunku politologia z Funduszu Talentów skorzystały dwie osoby. Pierwsza z nich została przyjęta w ramach pierwszego programu jako laureat olimpiady stopnia centralnego, druga zaś za osiągnięcia pozaakademickie.

Pomimo, że kierunek politologia nie oferuje miejsc dla kandydatów, warto wspomnieć o innowacyjnej formie rekrutacji jaką stanowi **Ogólnopolski Konkurs „Dziki Indeks UŚ”** <https://us.edu.pl/kandydat/dziki-indeks/> (podstawa prawna: Zarządzenie nr 3 Rektora

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 stycznia 2026 r.). Jest to innowacyjna alternatywa dla standardowej rekrutacji na studia stacjonarne I stopnia oraz jednolite studia magisterskie. Nagrodą w Konkursie jest prawo do przyjęcia na studia bez przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego opartego na punktach z egzaminu maturalnego (§ 1 ust. 3 Regulaminu Konkursu – Zał_K3_02).

Ideą Konkursu jest wyróżnienie i nagrodzenie najbardziej ambitnych oraz utalentowanych osób uczących się w szkołach ponadpodstawowych, zachęcanie do rozwijania pasji i odkrywania świata nauki, a także umożliwienie realizacji marzeń o studiowaniu na wybranych kierunkach (Preambuła Regulaminu). Konkurs wykracza poza standardowe kryteria rekrutacyjne, umożliwiając identyfikację kandydatów charakteryzujących się wysokim poziomem motywacji, zdolnością do krytycznego myślenia oraz świadomym wyborem kierunku studiów. Konkurs jest dwuetapowy. Etap pierwszy to złożenie przez osobę kandydującą eseju, w którym wyjaśnia, dlaczego chce studiować na Uniwersytecie Śląskim oraz czym kierowała się przy wyborze konkretnego kierunku. Komisja ocenia eseje według siedmiu kryteriów: jasność i spójność wypowiedzi, dobór informacji i argumentacja, doświadczenie i osiągnięcia, indywidualna perspektywa, znajomość specyfiki kierunku, motywacja oraz poprawność językowa (§ 4 ust. 3-5 Regulaminu). Maksymalna liczba punktów w tym etapie wynosi 35,00, przy czym do drugiego etapu kwalifikują się osoby z wynikiem co najmniej 25,00 punktów (§ 4 ust. 6 Regulaminu). W etapie drugim przeprowadzona zostaje rozmowa konkursowa podczas której osoba kandydująca prezentuje wybrany przez siebie temat związany z zainteresowaniami i kierunkiem studiów, wspierany bibliografią obejmującą co najmniej trzy pozycje naukowe. Komisja ocenia pięć kryteriów: oryginalność ujęcia tematu (0-15 pkt), dobór argumentów i źródeł (0-15 pkt), komunikatywność i kulturę wypowiedzi (0-10 pkt), autoprezentację (0-10 pkt) oraz predyspozycje do studiowania na wybranym kierunku (0-10 pkt). Maksymalna liczba punktów wynosi 60,00 (§ 4 ust. 7 Regulaminu).

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni definiują:

- [Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim](#)³²;
- [zasady rekrutacji i realizacji wyjazdów w roku akademickim 2025/2026 w ramach](#)

³² <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7262/5/>

[programu ERASMUS+.](#)³³

[Regulamin Programu Mobilności Studentów i Doktorantów MOST](#)³⁴ przyjęty przez Konferencję Rektorów Uniwersytetów Polskich KRUP dnia 8 kwietnia 2022 r.

Zgodnie z Regulaminem studiów w Uniwersytecie Śląskim (§ 19 ust. 1) **studujący ma prawo brać udział w programach wymiany studenckiej**, w szczególności Erasmus+ i MOST, na zasadach w nich obowiązujących. Zgodnie z § 19 ust. 6 Regulaminu: „Dziekan uznaje zaliczenia uzyskane w wyniku zrealizowania studiów częściowych lub praktyk za granicą na podstawie zrealizowanego, a uprzednio zatwierdzonego porozumienia o programie studiów lub praktyki”. Należy podkreślić, że zgodnie z zasadami rekrutacji i realizacji wyjazdów w roku akademickim 2026/2027 w ramach programu Erasmus+ (pkt 38), na podstawie Online Learning Agreement for Studies – After the Mobility uczelnia zobowiązuje się do zapewnienia uczestnikowi/uczestniczce zaliczenia okresu studiów/przedmiotu/egzaminów, jako równoważnego z okresem studiów/przedmiotami/egzaminami w Uniwersytecie Śląskim.

W przypadkach, gdy uczelnia partnerska nie jest zintegrowana z platformą **Erasmus Without Paper (EWP)** i nie korzysta z cyfrowej wymiany danych, proces uzgadniania programu studiów realizowany jest w formie tradycyjnej, **Learning Agreement (LA)**. Dokument sporządzany jest w formie papierowej (lub jako skan dokumentu podpisanego tradycyjnie). Wymaga on akceptacji trzech stron: osoby studiującej, wydziałowego koordynatora ds. mobilności uczelni macierzystej oraz przedstawiciela uczelni przyjmującej, przed rozpoczęciem mobilności. Wszelkie zmiany w programie studiów dokonywane w trakcie pobytu (sekcja *During the Mobility*) również wymagają formy pisemnej i pełnej autoryzacji.

Uczelnia może odmówić zaliczenia w przypadku, kiedy uczestnik/uczestniczka osiągnie niezadowalające wyniki lub nie spełni warunków określonych pomiędzy stronami jako niezbędne do otrzymania zaliczenia. Warunkiem zaliczenia semestru odbytego na innej uczelni jest uzyskanie przez osobę studiującą minimum 30 punktów ECTS w ramach zajęć i praktyk przewidzianych programem studiów, realizacji projektu badawczego, przygotowania i złożenia pracy dyplomowej lub przygotowania do egzaminu dyplomowego pod warunkiem uzyskania efektów uczenia się zbieżnych z wymaganymi na kierunku w uczelni macierzystej.

Rozliczenie okresu studiów odbytych na uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+ następuje zatem na podstawie Porozumienia o programie studiów (**Learning Agreement**) i wykazu

³³ <https://erasmus.us.edu.pl/wp-content/uploads/2026/02/ZASADY-REKRUTACJI-I-REALIZACJI-WYJAZDOW-STUDENTOW-W-CELU-REALIZACJI-CZESCI-STUDIOW-W-ROKU-AKADEMICKIM-2026-2027-ERASMUS-SMS.pdf>

³⁴ <https://most.amu.edu.pl/jak-powstal-most/regulamin/>

zaliczeń (**Transcript of Records, TOR**). W przypadku, gdy nazwy modułów w Transcript of Records zostały sporządzone w języku innym niż angielski, pełnomocnik dziekana ds. wymiany międzynarodowej jest zobowiązany do tłumaczenia modułów na **język angielski** (w celu zapewnienia przejrzystości w dokumentacji międzynarodowej) oraz na **język polski** (na potrzeby suplementu do dyplomu i wewnętrznych systemów dziekańskich). Oceny uzyskane w uczelni partnerskiej są przeliczane ze skali stosowanej w danej jednostce na skalę obowiązującą w uczelni macierzystej (skala polska). Stałe wsparcie student(k)om w zakresie mobilności międzynarodowej zapewniają: pełnomocnik dziekana ds. współpracy międzynarodowej oraz Biuro Wymiany Międzynarodowej UŚ (Office for International Exchange). Szczegóły znajdują się na stronie ogólnouczelnianej poświęconej wyjazdom studentów <https://erasmus.us.edu.pl/rekrutacja/>

Rozliczenie semestru studiów odbytych na innej uczelni w ramach programu MOST odbywa się na podstawie Porozumienia o programie zajęć oraz wykazu ocen z przedmiotów odbywanych na uczelni partnerskiej. Zgodnie z § 5 ust. 7 Regulaminu Programu MOST: „Podstawą realizacji Programu MOST jest Porozumienie o programie zajęć. Dokument ten uzgadniany jest przez uczestnika Programu MOST z dziekanem uczelni macierzystej oraz dziekanem uczelni przyjmującej. Liczba punktów ECTS, którą otrzyma student(ka) za realizację odpowiednich zajęć i praktyk w ramach Programu MOST na uczelni przyjmującej znajduje się na Porozumieniu o programie zajęć. Decyzję dotyczącą przypisania odpowiedniej liczby punktów ECTS za ich realizację podejmuje dziekan uczelni macierzystej”. Stałe wsparcie osobom studiującym w zakresie mobilności krajowej zapewnia koordynator wydziałowy Programu MOST oraz koordynatorzy uczelniani ds. Programu MOST.

W roku akademickim 2025/2026 pięć osób studiujących na kierunku politologia uczestniczyło w wymianie w ramach programu Erasmus +, zaś w Programie MOST jedna osoba. Szczégółowe informacje na temat mobilności zostały opisane w Kryterium 7.

W przypadku osób, które przenoszą się z innej uczelni za prawidłowe uwzględnianie osiągnięć, zatwierdzanie harmonogramu oraz kryteria uznawania zdobytych osiągnięć odpowiadają dziekan, dyrektor kierunku lub właściwy wyznaczony w tym celu pełnomocnik.

W przypadku stwierdzenia istotnych rozbieżności wnioski studenta/studentki kierowany jest do weryfikacji merytorycznej do osoby prowadzącej dany moduł celem uzyskania opinii, zalecane jest uzupełnienie różnic programowych i brakujących punktów ECTS (bez konieczności wnoszenia opłaty) lub podejmowana jest decyzja o odmowie uznania efektów uczenia się. Efekty uczenia się i kwalifikacje uzyskiwane w innej uczelni weryfikowane są na podstawie przedstawionej dokumentacji z przebiegu studiów. W wyniku jej analizy dokonuje się zaliczenia modułów mających pokrycie z realizowanym na kierunku programem oraz przygotowany jest katalog modułów wymagających realizacji i zaliczenia w ramach różnic programowych. Dodatkowo osoby prowadzące zajęcia w ramach poszczególnych modułów mogą dokonać zaliczenia wybranego materiału na podstawie udokumentowania realizacji

poszczególnych treści (np. potwierdzonego sylabusu). Ogólne zasady uznania wcześniej uzyskanych efektów uczenia się określa Regulamin Studiów w UŚ.

3.3. Zasady warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

W celu ułatwienia zdobywania lub uzupełniania wykształcenia przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe, w Uniwersytecie Śląskim funkcjonują procedury uznawania **efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów**. Zasady, warunki i tryb potwierdzania ww. efektów uczenia się określa [Uchwała nr 432 Senatu z dnia 24 września 2019 r.](#)³⁵. Za przeprowadzenie weryfikacji, na podstawie dokumentów sprawdzonych przez Dział Kształcenia, odpowiedzialna jest powoływana przez dziekana **komisja ds. potwierdzenia efektów uczenia się**. Komisja składa się z właściwego dyrektora kierunku oraz koordynatorów modułów, dla których osiągnięcie przez wnioskodawcę efektów uczenia się jest potwierdzane. Procedura ta umożliwia m.in. skrócenie czasu trwania studiów przez zaliczenie części modułów (z przypisaniem im punktów ECTS) bez konieczności uczestnictwa w zajęciach. Procedura potwierdzania efektów uczenia się jest jednorazowa i odpłatna.

Efekty uczenia się zdobyte **poza edukacją formalną** mogą być potwierdzane w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się zdefiniowanym w modułach kształcenia na studiach pierwszego lub drugiego stopnia kierunku politologia, w cyklu kształcenia określonym przez program kształcenia w danym roku akademickim. Zainteresowanie taką ścieżką studiów jest znikome – do tej pory nie złożono takiego wniosku w odniesieniu do kierunku politologia.

3.4 Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów.

Śledzenie postępów osób studiujących odbywa się w sposób systematyczny, przy wykorzystaniu szeregu narzędzi, a w szczególności poprzez:

- prowadzony przez dziekanat bieżący monitoring liczby osób przyjętych na studia, liczby studentek i studentów przechodzących na kolejne lata studiów oraz liczby absolwentek/absolwentów,
- bieżącą kontrolę postępów przez osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne, koordynatorki i koordynatorów modułów i egzaminatorów,
- czynną obserwację zaangażowania studentek i studentów,

³⁵ <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/3221/5/>

- semestralne anonimowe ankiety studenckie,
- semestralne anonimowe ankiety nauczycieli akademickich,
- regularne spotkania ujęte w Procedurach systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunkach organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych,
- doraźne inicjatywy podejmowane zarówno przez dyrekcję kierunku, jak i osoby studiujące.

Stały **dostęp do danych dotyczących postępów** osób studiujących mają: prodziekan ds. kształcenia i studentów, pełnomocnik dziekana ds. studenckich oraz dyrektor kierunku, realizujący politykę doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych, a także w związku z koniecznością podejmowania szeregu decyzji związanych z tokiem studiów.

Zgodnie z Regulaminem studiów w UŚ **dziekan wydaje decyzje administracyjne dotyczące skreślenia** z listy studentów w przypadku m.in. niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego, stwierdzenia braku postępów w nauce, niezaliczenia semestru lub roku w określonym terminie w trybie oraz stwierdzenia braku udziału w obowiązkowych zajęciach dydaktycznych i organizacyjnych zgodnie z obowiązującym programem studiów, z wyłączeniem wykładów. Skreślenie następuje również w przypadku niepodjęcia studiów, rezygnacji ze studiów, ukarania karą dyscyplinarną, wydalenia oraz niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów. Dziekan na wnioski studentki/studenta rozstrzyga w sprawie: przyznania egzaminu lub zaliczenia komisyjnego, skierowania na powtarzanie modułu lub modułów i warunkowym wpisie na następny semestr, jeżeli student(ka) nie uzyskał(a) zaliczenia z nie więcej niż dwóch modułów lub skierowania na powtarzanie semestru.

Zadaniem prodziekana ds. Studenckich i kształcenia jest m.in. inicjowanie oraz nadzorowanie działań w zakresie doskonalenia programów studiów i oferty dydaktycznej Wydziału czy też organizowanie dydaktyki na Wydziale. **Dyrektor kierunku politologia** m.in. sprawuje nadzór merytoryczny i organizacyjny nad zajęciami prowadzonymi na kierunku studiów, inicjuje i koordynuje działania w zakresie doskonalenia programu studiów oraz zapewnia właściwą jakość kształcenia na kierunku studiów, w szczególności poprzez realizowanie lub nadzór nad realizacją procedur wskazanych w wydziałowych Procedurach systemu zapewniania jakości kształcenia. Istotnym zadaniem jest również przygotowanie propozycji warunków i trybu rekrutacji na studia, kryteriów kwalifikacji, zasad przyjmowania na pierwszy rok laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, a także limitów przyjęć na studia w danym roku akademickim. **Określenie limitów przyjęć** jest zawsze **konsultowane z Radą dydaktyczną kierunku**. Przyjęta na Radzie dydaktycznej liczba kandydatów jest następnie przekazywana do Prodziekana ds. studenckich i kształcenia.

Na Wydziale Nauk Społecznych obowiązują Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia, zgodnie z którymi organizowane są regularne spotkania ze studentami, podczas których omawiane są sprawy istotne dla kształcenia na danym kierunku studiów (**Załącznik K3_03**). Uzyskane w ich trakcie informacje od studentek i studentów stanowią istotny czynnik w kontekście przygotowywania koncepcji doskonalenia studiów.

Przeprowadzone analizy i zgromadzone dane statystyczne pozwalają dostrzec kilka prawidłowości. Po pierwsze, liczba kandydatów na studia pierwszego stopnia utrzymuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie, z wyraźną nadwyżką w ostatniej rekrutacji (na rok akademicki 2025/2026). Na drugim stopniu odnotowano wyraźny spadek zainteresowania kandydatów. Liczbę kandydatów na studia stacjonarne w latach 2023/2024, 2024/2025 i 2025/2026 obrazuje Tabela 2.

Tabela 2. Liczba kandydatów na kierunek politologia, prowadzony na Wydziale Nauk Społecznych UŚ

Poziom studiów	Rekrutacja na rok akademicki	Studia stacjonarne				
		Limit miejsc	Liczba kandydatów zgłoszonych	Liczba kandydatów zakwalifikowanych	Liczba osób na miejsce	Liczba studentów, którzy podjęli studia na pierwszym roku
I stopnia	2022/2023	70	174	161	2,3	75
	2023/2024	70	148	144	2,0	55
	2024/2025	60	179	177	2,95	74
	2025/2026	50	204	199	3,98	79
II stopnia	2022/2023	50	53	52	1,04	38
	2023/2024	35	53	53	1,5	33
	2024/2025	30	39	39	1,3	18
	2025/2026	25	26	nie uruchomiono		

Po drugie, od kilku lat daje się zaobserwować, że pewien odsetek osób zapisuje się na studia, ale po otrzymaniu legitymacji studenckiej ich nie podejmuje. Celem rekrutacji na studia jest chęć przedłużenia korzyści wynikających z posiadania statusu studentki/studenta. Zaobserwować również można grupę osób, które zostały zakwalifikowane, ale nie złożyły dokumentów na pierwszy rok studiów co może być

spowodowane rezygnacją z podjęcia studiów lub też zmianą kierunku studiów, jeśli kandydat/kandydatka uczestniczył/a w rekrutacji na różne kierunki studiów.

Liczba studentek/studentów, którzy rezygnują ze studiów po ukończeniu pierwszego semestru studiów jest porównywalna w ostatnich latach i oscyluje wokół 30 osób na studiach pierwszego stopnia i 15-19 osób na studiach drugiego stopnia. Najczęściej decyzja o rezygnacji ze studiów jest podejmowana w trakcie lub po pierwszym semestrze, co jest tendencją występującą na większości kierunków i na studiach pierwszego stopnia może się wiązać z okresem poszukiwania swojej ścieżki edukacyjno-zawodowej, trudno jest to jednak stwierdzić z pełnym przekonaniem, ponieważ do osób podejmujących takie decyzje trudno jest dotrzeć. Zdecydowanie więcej pewnych informacji na ten temat udało się uzyskać od studentek i studentów II stopnia. Liczbę osób rezygnujących ze studiów po pierwszym semestrze przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Liczba studentów na kierunku politologia, prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych UŚ

Poziom studiów	Rok akademicki	Studia stacjonarne				
		Liczba studentów, którzy podjęli studia na pierwszym roku	Liczba studentów, skreślonych ze studiów po pierwszym semestrze (1 semestr w trakcie i po)	Liczba studentów, skreślonych ze studiów po pierwszym roku (2 semestr w trakcie i po)	Liczba studentów, skreślonych ze studiów po drugim roku (4 semestr w trakcie i po)	Liczba studentów, którzy ukończyli studia
I stopnia	2022/2023	81	38	11	5	37
	2023/2024	66	38	6	0	23
	2024/2025	82	36	3	3	28
	2025/2026	93	-	-	-	-
II stopnia	2022/2023	40	17	2	0	18
	2023/2024	36	20	3	1	19
	2024/2025	18	11	1	0	13
	2025/2026	0	-	-	-	-

W ramach monitorowania postępów studentów oraz analizy efektywności kształcenia, Uczelnia prowadzi systematyczną ewaluację zjawiska drop-outu (odsiewu), czego wyrazem jest raport pt. „Diagnoza zjawiska drop-outu na studiach I, II stopnia i jednolitych magisterskich w Uniwersytecie Śląskim (lata 2019–2024)” (**Załącznik K3_04**). Opracowanie to, oparte na zaawansowanej analizie ilościowej (model proporcjonalnego ryzyka Coxa) oraz badaniach jakościowych (wywiady FGI), objęło grupę ponad 22 tysięcy osób, pozwalając na precyzyjne określenie momentów krytycznych w toku studiów. Z analizy wynika, że kluczowe przyczyny rezygnacji mają charakter wielowymiarowy i obejmują trudności w łączeniu studiów z pracą zawodową, kolizje w harmonogramach zajęć, a także rozbieżność między oczekiwaniami kandydatów a rzeczywistym programem studiów na pierwszym etapie kształcenia. **Badania wskazały na wysoki wskaźnik odejścia już na pierwszym semestrze (największy odpływ następuje w pierwszym i drugim semestrze, od trzeciego semestru wzwyż odejścia są już marginalne), zaś ponad połowa studentów politologii pierwszego stopnia rezygnuje ze studiów przed ich ukończeniem.**

Statystyki zaciemnia bardzo często praktykowane zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia przedłużanie przez studentki i studentów terminu na złożenie pracy dyplomowej (niejednokrotnie aż do maksymalnego terminu określonego w Regulaminie studiów w UŚ, tj. do 25 listopada, co skutkuje obronami odbywającymi się dopiero w grudniu). Rozmowy ze studiumjącymi oraz promotorkami i promotorami prowadzą do wniosku, że studentki i studenci ostatnich lat studiów podejmują często pozauczelniane aktywności (w tym pracę zawodową), które utrudniają im przygotowywanie prac. Zjawisko ma zatem charakter niezależny od czynników bezpośrednio powiązanych z kierunkiem studiów.

Oprócz doraźnych działań związanych z potencjalnymi przyczynami rezygnacji ze studiów oraz nieskładania prac w terminie (takich jak kwestie harmonogramowe opisane w powyższym przykładzie) społeczność pracowniczek i pracowników, a także osób studiumjących podejmuje również inne inicjatywy,

- wspieranie aktywności kół naukowych działających na Wydziale Nauk Społecznych UŚ
- organizowanie corocznej edycji Politifest (Dzień Otwarty kierunków politologicznych) sprzyjający integracji, a także prezentowaniu studenckich działań;
- praktykowanie przez osoby prowadzące zajęcia elastycznego podejścia do potrzeb studentów m.in. w postaci indywidualizacji spotkań i różnorodności ich form;
- wspieranie osób studiumjących, jeśli same dążą do zdiagnozowania problemów, z którymi się zmagają.

W odpowiedzi na dane wskazujące, że największy odpływ studentów następuje w I i II semestrze studiów, na kierunkach politologicznych dyrekcja przygotowała **program Buddy - mentoringu**

rówieśniczego dla studentów i studentek pierwszego roku, w którym studium na drugim i/lub trzecim roku będą pełnić rolę mentorów rówieśniczych dla osób rozpoczynających kształcenie. Program ma na celu łagodzenie szoku pierwszego roku, skracanie dystansu między nowym studentem a środowiskiem akademickim oraz wczesne sygnalizowanie trudności, zanim staną się one przyczyną rezygnacji. Kontakt z rówieśnikiem – osobą, która niedawno sama przeżyła analogiczne wyzwania adaptacyjne – jest przez studium oceniany jako mniej stresujący niż bezpośredni zwrot do prowadzącego lub dziekanatu.

Warto również podkreślić, że Rada Samorządu Studenckiego na Wydziale Nauk Społecznych UŚ co roku przeprowadza ankiety wśród osób studium, których wyniki są omawiane z Dziekanem Wydziału.

3.5 Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określone zostały w Regulaminie studiów w UŚ, który definiuje prawa i obowiązki studentki/studenta związane z zaliczaniem modułów, przystępowaniem do egzaminów, zaliczaniem poszczególnych etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia. Jednocześnie Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez WNS określają sposób monitorowania weryfikacji efektów uczenia się. Weryfikacja postępów osiąganych przez studentki i studentów kierunku politologia polega na przeglądzie liczby wpisów na semestr przeprowadzanym po każdym semestrze oraz analizie generowanych z systemu USOS raportów dotyczących wyników sesji.

Studia pierwszego stopnia na kierunku politologia trwają 6 semestrów. Aby je ukończyć, należy spełnić następujące warunki:

1. zaliczyć moduły kierunkowe oraz wybrane moduły specjalnościowe i fakultatywne, a także (przewidziane w Nowej Koncepcji Studiów) moduły wspierające kształcenie kierunkowe oraz wskazaną w programie kształcenia liczbę zajęć z oferty ogólnoakademickiej (OMU);
2. uzyskać poświadczenie znajomości języka obcego na poziomie B2;
3. zrealizować dodatkowe wymagania zapisane w programie studiów, w tym praktyki zawodowe;
4. uzyskać co najmniej 180 punktów ECTS;
5. przygotować pracę dyplomową;
6. zdać ustny egzamin dyplomowy (licencjacki).

Studia drugiego stopnia na kierunku politologia trwają 4 semestry. Aby je ukończyć, należy spełnić następujące warunki:

1. zaliczyć wspólne przedmioty kierunkowe, przedmioty specjalności wybranej przez studentkę/studenta oraz zajęcia fakultatywne;
2. uzyskać poświadczenie znajomości języka obcego na poziomie B2+;

3. zrealizować dodatkowe wymagania zapisane w programie studiów (w tym wziąć udział w zajęciach z puli Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej, OOD);
4. uzyskać co najmniej 121 punktów ECTS;
5. przygotować pracę dyplomową;
7. zdać ustny egzamin dyplomowy (magisterski).

Podstawą skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się jest kierowana do osób studiujących informacja na temat sposobu weryfikacji efektów uczenia się w ramach poszczególnych modułów, **zawarta w sylabusach** dostępnych w systemie USOSweb (<https://usosweb.us.edu.pl>). Przegląd sylabusów pozwala dostrzec różnorodność **form zaliczenia**. Stopień osiągania zakładanych efektów uczenia się weryfikowany jest w trakcie zajęć wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego/prowadzącej (debaty, dyskusje, projekty, w tym prezentacje indywidualne lub zbiorowe, sprawozdania z lektury, aktywność), a także na podstawie kolokwίων, egzaminów, prac zaliczeniowych i innych aktywności wymagających pracy własnej studentów. Za merytoryczną ocenę przedmiotowych efektów uczenia się odpowiedzialni są koordynatorzy/koordynatorki modułów i nauczycielki/nauczyciele prowadzący zajęcia dydaktyczne. Szczegółowe kryteria oceniania **określone** są w sylabusach poszczególnych modułów. Przeglądu statusu wszystkich sylabusów przeprowadza się corocznie w semestrze zimowym i letnim na podstawie raportu z systemu USOS pod względem ich kompletności i terminowego udostępnienia w systemie (analiza ilościowa) oraz przeglądu treści wybranych sylabusów (analiza jakościowa). Osoby prowadzące zajęcia z danego modułu mają obowiązek poinformować studentki i studentów na pierwszych zajęciach o zasadach weryfikowania ich wiedzy i umiejętności oraz warunkach zaliczenia danej formy zajęć oraz całego modułu. Jeżeli moduł jest realizowany przez więcej niż jednego prowadzącego, mają oni obowiązek wspólnego opracowania i przedstawienia jednolitych zasad oceniania oraz warunków zaliczeń. Niezgoda przeprowadzonego zaliczenia czy egzaminu z deklaracją w sylabusie może być podstawą do unieważnienia egzaminu lub zaliczenia albo przyznania studentowi prawa do egzaminu czy zaliczenia komisyjnego.

3.6 Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych (o ile praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów), ukazując przykładowe powiązania metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, efektami dotyczącymi stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym

zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.

Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się pozostają w ścisłym związku ze sposobem realizacji danego modułu określonym w programie studiów (np. wykład, konwersatorium, seminarium, lektorat, warsztat, laboratorium) oraz treści konkretnego sylabusu. Zasady weryfikacji zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Jest to osiągane przez stosowanie jasnych, znanych na wstępie kryteriów ocen adekwatnych do specyfiki weryfikowanego efektu uczenia się (np. testów dających jednoznaczne wyniki określone na podstawie zdobywanej punktacji, prac zaliczeniowych spełniających stawiane na wstępie kryteria czy bieżącej weryfikacji podczas zajęć na podstawie aktywności studentów). Efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są oceniane na bieżąco, w trakcie zajęć, na podstawie aktywnego udziału w zajęciach, pracach zespołowych, dyskusjach, badaniach, burzach mózgów, warsztatach oraz na podstawie przygotowywanych i omawianych prezentacji tematycznych. Oprócz bieżącej weryfikacji, każdy z modułów kończy się obowiązkowym zaliczeniem na ocenę, co umożliwia podsumowanie osiągniętych efektów w wymiarze indywidualnym. Ocena końcowa modułu wyznaczana jest według kryterium opisanego w sylabusie. Dydaktycy i dydaktyczki stosują tu szeroki wachlarz narzędzi umożliwiających ocenę osiągnięć, w tym egzaminy w formie pisemnej i ustnej, kolokwia (pisemne i ustne), prace zaliczeniowe, testy, prace etapowe, samodzielne i zespołowe projekty, dyskusje i debaty, wykonane zgodnie z wytycznymi prezentacje (indywidualne i zespołowe), a także nowoczesne formy weryfikacji wykorzystujące gamifikację. W przypadku, gdy dany przedmiot prowadzony jest przez więcej niż jedną osobę, wszyscy prowadzący są zobowiązani do wspólnego ustalenia sposobów weryfikacji i kryteriów oceniania.

Kompetencje w zakresie języka obcego są nabywane i weryfikowane w ramach zajęć z lektoratów, przewidzianych w programie studiów pierwszego stopnia.

Na studiach pierwszego i drugiego stopnia weryfikacji podlegają również efekty uczenia się osiągane w ramach praktyk zawodowych (**Załącznik K3_05**).

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się w ramach modułów rozpatrywanych jako centralne dla kierunku politologia, odbywa się poprzez egzaminy, które mają formę pisemną lub ustną, w zależności od decyzji egzaminatora/egzaminatorki. Przykładami takich przedmiotów są: na studiach pierwszego stopnia – *Nauka o państwie i prawie*, a na studiach drugiego stopnia – przedmiot *Prawo europejskie*. Egzaminy zostały rozłożone w programie studiów w sposób równomierny w celu optymalizacji osiągania kierunkowych efektów uczenia się. W przypadku pozostałych form zajęć ocena zakładanych efektów uczenia się odbywa się za pomocą najróżniejszych metod, za każdym razem ściśle powiązanych z modułowymi efektami uczenia się.

Przykład weryfikacji z wykorzystaniem metody projektowej

W ramach modułu *Konwersatorium monograficzne: Strategie komunikacji politycznej i społecznej* (semestr trzeci, studia drugiego stopnia) efekty uczenia się weryfikowano w sposób ciągły i zintegrowany z procesem dydaktycznym, opartym na **realizacji trzech projektów** przygotowywanych indywidualnie przez studentów, diskutowanych na forum całej grupy. Osoby studiujące samodzielnie przygotowywały **analizy w trzech kluczowych obszarach**: marketing terytorialny, marketing społeczny oraz marketing polityczny. Każda analiza została zaprezentowana na forum grupy, co umożliwiało bezpośrednią konfrontację z opiniami rówieśników i koordynatora. Po każdej prezentacji osoby studiujące otrzymywały **szczegółowy merytoryczny feedback** od koordynatora, zawierający sugestie zmian, możliwe do zastosowania w kolejnych projektach, co pozwalało na ciągłe **udokształcanie analiz i umiejętności**. Weryfikacja opierała się na z góry ustalonych kryteriach oceny, obejmujących zarówno merytoryczną głębię analizy, jak i umiejętności komunikacyjne, z naciskiem na rozwój krytycznego myślenia, sztuki argumentacji merytorycznej oraz refleksji popartej empirycznymi faktami i rekomendacjami zmian. Taka forma weryfikacji jest szczególnie istotna na kierunku politologia drugiego stopnia, gdzie kluczowe kompetencje absolwentów obejmują zaawansowane umiejętności analityczne, krytyczne myślenie oraz zdolność do formułowania merytorycznych rekomendacji w złożonych kontekstach komunikacyjnych i politycznych. Ze względu na konwersatoryjny charakter zajęć, weryfikacja nie ograniczała się do projektów prezentujących, lecz obejmowała aktywne uczestnictwo wszystkich osób uczestniczących. Koordynator oceniał merytoryczne przygotowanie do dyskusji, motywację do dzielenia się wnioskami, zadawanie pytań inspirujących autorefleksję oraz zdolność do konstruowania argumentów opartych na faktach, co sprzyjało rozwijaniu umiejętności analitycznych i krytycznych. Szczegółowe kryteria weryfikacji dla projektów obejmowały między innymi kluczowe elementy analizy (np. analiza SWOT, kanały komunikacji, odbiór społeczny), estetykę i sposób prezentacji, inspiracje do dyskusji spójność przekazu, język/retorykę oraz wartość merytoryczną odpowiedzi na zadane pytania przez koordynatora. Proces weryfikacji potwierdził osiągnięcie założeń efektów uczenia się na poziomie umiejętności, w tym zdolność do syntezy wiedzy teoretycznej z praktyką, krytycznej analizy zjawisk komunikacyjnych oraz formułowania uzasadnionych rekomendacji, co było widoczne w jakości dyskusji i autorefleksji uczestników. Przykładowy arkusz weryfikacji efektów uczenia się znajduje się w Załączniku – **Załącznik K3_06**.

Na kierunku politologia **monitorowana jest skuteczność osiągania efektów uczenia się**. W oparciu o dane z systemu USOS dokonywana jest analiza wyników sesji egzaminacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji, gdy średnia ocen z danej weryfikacji efektów uczenia się dąży do wartości skrajnej (2,0 lub 5,0). Przyjęte zasady umożliwiają równe traktowanie studentek i studentów w

procesie weryfikacji efektów uczenia się. Wszystkie osoby biorące udział w procesie kształcenia podlegają tym samym procedurom i zasadom weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji.

W przypadku osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami stawia się takie same wymagania odnośnie do osiągniętych efektów uczenia się, ale dostosowuje się metody weryfikacji do indywidualnych potrzeb (na zasadach określonych w IDS – indywidualnym dostosowaniu studiów; więcej na ten temat w Kryterium 1 oraz na stronie:

<https://us.edu.pl/student/wda/slowniczek/indywidualne-dostosowanie-studiow-ids/>).

Przygotowanie pracy dyplomowej pozwala na zweryfikowanie efektów uczenia się, które są ściśle powiązane z nabyciem przez studentkę/studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie samodzielnego projektowania i prowadzenia badań z wykorzystaniem metod i technik badań właściwych dla nauki o polityce i administracji. Sprawdza również umiejętność analizowania tekstów źródłowych, logicznego i krytycznego myślenia, a także kompetencje w zakresie komunikowania rezultatów pracy badawczej. Prace dyplomowe są weryfikowane w sposób ciągły w trakcie współpracy w ramach seminarium dyplomowego. Promotorzy i promotorki na bieżąco monitorują poszczególne etapy powstawania pracy i udzielają informacji zwrotnych pomocnych w procesie jej dalszego przygotowania. Ostateczna weryfikacja efektów uczenia się osiągniętych w ramach seminarium dyplomowego odbywa się na podstawie oceny pracy dyplomowej, sporządzonej przez promotora/promotorkę i recenzenta/recenzentkę pracy, w której uwzględnia się zbieżność treści pracy z tematem określonym w tytule, ocenę układu pracy, struktury podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez, ocenę merytoryczną pracy, jej nowatorstwo, charakterystykę doboru i wykorzystania źródeł, ocenę formalnej strony pracy oraz możliwości wykorzystania pracy (szerzej zasady dyplomowania opisano w punktach 3.7.).

W każdym roku akademickim jest prowadzona **weryfikacja wybranych prac dyplomowych** pod kątem uzyskiwanych efektów uczenia się, zgodnie z Procedurami systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych. Weryfikacji dokonują wyznaczeni nauczyciele i nauczycielki akademicki mający doświadczenie w prowadzeniu seminarium. Przyjęte regulacje w zakresie weryfikacji efektów uczenia się określają także sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Chociaż większość zaliczeń i egzaminów odbywa się w formie kontaktowej (tj. w budynku Wydziału Nauk Społecznych), to osoby prowadzące zajęcia na kierunku politologia stosują również w procesie weryfikacji efektów uczenia się metody i techniki kształcenia na odległość. Do najpopularniejszych form należą: przesyłanie prac i zadania realizowane za pomocą funkcjonalności MS Teams oraz sprawdziany ustne realizowane za pomocą środków komunikacji zdalnej. Ostatnią z metod stosuje się w przypadkach wymagających dostosowania sposobu weryfikacji do szczególnej, często losowej sytuacji osoby studiującej (np.

będącej w trakcie długotrwałego leczenia, przebywającej na terenie ogarniętym działaniami wojennymi, mającej przyznany IDS lub IOS).

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez osoby studiujące efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w UŚ gwarantują identyfikację studentki/studenta i bezpieczeństwo danych osoby studenckiej. Platformy, za pośrednictwem których w UŚ prowadzone są zajęcia zdalne (na kierunku politologia jest to platforma MS Teams), oraz weryfikacja efektów uczenia się są sprzężone z centralnym punktem logowania (logowanie odbywa się za pomocą loginu i hasła). Podczas weryfikacji efektów uczenia się każdy, kto ją przeprowadza, jest zobligowany do sprawdzenia tożsamości osób studiujących. Zgodnie z &3 [Uchwała nr 2 Komisji ds. kształcenia i studentów Wydziału Nauk Społecznych z dnia 2 lutego 2023 r. w sprawie organizacji zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na Wydziale Nauk Społecznych](#)³⁶ weryfikacja efektów uczenia się (egzaminy, zaliczenia) co do zasady odbywa się w formie stacjonarnej, w siedzibie uczelni. W szczególnych wypadkach dopuszcza się możliwość weryfikacji efektów uczenia się w formie zdalnej. Decyzję w tym zakresie podejmuje prodziekan ds. kształcenia i studentów, po konsultacji z dyrektorem kierunku lub koordynatorem modułu. Więcej informacji na temat kształcenia zdalnego znajduje się w Kryterium 2.

3.7 Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Zasady, warunki i tryb dyplomowania określają:

- [Regulamin studiów w UŚ](#)³⁷ w szczególności rozdziały: VI (Praca dyplomowa) i VII (Egzamin dyplomowy) (§34-39);
- Zarządzenie nr 201 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 23 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w bazie elektronicznej: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5395/5/>³⁸
- [Regulamin dyplomowania na kierunku politologia](#)³⁹

Na kierunku politologia funkcjonuje określona procedura dyplomowania. Promotorami prac licencjackich mogą być nauczycielki i nauczyciele akademicki w stopniu co najmniej doktora, a prac magisterskich – co najmniej doktora habilitowanego. Doświadczeni pracownicy/pracowniczki lub specjalistki/specjaliści spoza uczelni w stopniu doktora, niespełniający tych wymogów, mogą zostać

³⁶ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/uchwaly-wkks/>

³⁷ <https://us.edu.pl/wp-content/uploads/pliki/najwazniejsze-akty-prawne/Regulamin-studiow-w-Uniwersytecie-Slaskim-w-Katowicach.pdf>

³⁸ <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5395/5/>

³⁹ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/politologia- />

upoważnieni przez dziekana do kierowania pracą magisterską po uzyskaniu rekomendacji właściwej Rady Dydaktycznej.

Studenci i studentki politologia dokonują wyboru seminarium z listy dostępnych zajęć seminaryjnych w danym roku akademickim, a następnie rejestrują się na wybrane seminarium w systemie USOS. Liczba miejsc jest dostosowana do liczebności rocznika. W przypadku, gdy wiele osób deklaruje chęć dołączenia do danego seminarium, dyrekcja kierunku konsultuje sytuację z promotorem/promotorką i na ogół wyznacza dodatkową osobę do prowadzenia drugiej grupy seminaryjnej w obszarze cieszącym się szczególnym zainteresowaniem studentek i studentów. Zdarzają się również sytuacje indywidualizowania trybu seminaryjnego w sytuacji, gdy osoba studiująca chce przygotowywać pracę pod kierunkiem pracowniczki i pracownika, która/który w danym roku nie ma zaplanowanego seminarium dyplomowego, ale zgadza się przyjąć pod swoją opiekę studentkę/studenta o zainteresowaniach szczególnie mocno korespondujących z prowadzonymi przez siebie badaniami. W rezultacie, na kierunku politologia występują seminaria o bardzo zróżnicowanej tematyce i liczebności: obok standardowych grup seminaryjnych (o liczebności od 8 do 15 osób) pojawiają się także grupy znacznie mniejsze (2-5 osób).

Tabela 4. Liczebność grup seminaryjnych na kierunku Politologia

Rok akademicki	Stopień studiów	Rok studiów	Liczba grup seminaryjnych	Liczebność grupy (liczba studentów)
2024/2025	I stopień	II rok semestr letni	2	g1 = 10 g2 = 11
		III rok semestr zimowy	3	g1 = 12 g2 = 11 g3 = 9
		III rok semestr letni	4	1 = 14 2 = 9 3 = 9 4 = 2
	II stopień	I rok semestr letni	2	g1 = 5 g2 = 4
		II rok semestr zimowy	2	g1 = 10 g2 = 7

		II rok semestr letni	2	g1 = 9 g2 = 7
2025/2026	I stopień	II rok semestr czwarty	3	g1 = 12 g2 = 12 g3 = 12
		III rok semestr piąty	2	g1 = 8 g2 = 13
		III rok semestr szósty	2	g1 = 8 g2 = 12
	II stopień	II rok semestr zimowy	2	g1 = 5 g2 = 4
		II rok semestr letni	3	g1 = 6 g2 = 4 g3 = 1

Zgodnie z Regulaminem Studiów w UŚ, pracę dyplomową może stanowić artykuł naukowy opublikowany w wolnym, powszechnym i trwałym dostępie (otwarty dostęp) w periodyku naukowym ujętym w wydany na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym wykazie czasopism. Możliwe jest, aby była to praca wieloautorska złożona wraz z oświadczeniami własnymi i współautorów, wskazującymi ich merytoryczny wkład w powstanie pracy, pozwalający na ocenę roli i udziału studenta w ich powstawaniu, w tym w zainicjowaniu i przeprowadzeniu opublikowanych wyników badań. Jak dotąd jednak na kierunku politologia nie zdarzyła się taka sytuacja. Procedura zgłaszania i zatwierdzania tematu pracy dyplomowej regulowana jest przez [Zarządzenie nr 201/2021 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w bazie elektronicznej](#)⁴⁰. Reguluje ono cały proces od przygotowania oferty tematów prac dyplomowych, aż do egzaminu dyplomowego.

W ramach procedury, po ustaleniu tematu pracy przez osobę studiującą z promotorką/promotorem, dokonywane jest zgłoszenie tematu pracy drogą elektroniczną. W Uniwersytecie Śląskim zgłoszenia przyjmowane są poprzez **system APD** (Archiwum Prac Dyplomowych). Promotor(ka) tworzy w systemie APD wnioski o zatwierdzenie tematu pracy dyplomowej. Formalnej akceptacji w systemie APD dokonuje przewodniczący/przewodnicząca komisji ds. zatwierdzania tematów prac wskazany przez Dziekana Wydziału Nauk Społecznych (na kierunku politologia jest to dyrektorka kierunku). Każdą

⁴⁰ <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/Akty-prawa-wewnetrznego/Zarzadzanie-Rektora-nr-201-z-dnia-23-listopada-2021-r..pdf>

modyfikację tytułu pracy, która nie wykracza poza zatwierdzony temat pracy, promotor(ka) pracy zgłasza niezwłocznie dyrektorowi kierunku. Po uzyskaniu akceptacji dyrektora kierunku pracowniczka/pracownik dziekanatu wprowadza do USOS skorygowany tytuł pracy. Zmiana tematu pracy wymaga złożenia przez promotorkę/promotora nowego wniosku.

Każda pisemna praca dyplomowa jest przed egzaminem dyplomowym przesyłana do JSA (Jednolity System Antyplagiatowy) w celu weryfikacji jej oryginalności oraz samodzielności jej sporządzenia. Jeśli zachodzi podejrzenie, że w pracy naruszone zostało prawo własności intelektualnej, promotor(ka) ma obowiązek poinformować o tym dziekana wydziału i złożyć wniosek o wstrzymanie procedury dyplomowania. Jeśli sytuacja taka nie wystąpi, następują dalsze etapy procedury dyplomowania. Po akceptacji pracy dyplomowej przez promotorkę/promotora, a także po uzyskaniu zaliczeń z wszystkich modułów objętych programem studiów (osiągnięciu efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów) dziekan wydziału wyznacza recenzenta/recenzentkę pracy, datę obrony, formę przeprowadzenia egzaminu dyplomowego oraz powołuje komisję do przeprowadzenia egzaminu dyplomowego. W Regulaminie dyplomowania na kierunku politologia określono, że w przypadku pracy magisterskiej przynajmniej jedna osoba recenzująca pracę (promotor(ka) lub recenzent(ka)) musi posiadać co najmniej stopień doktora habilitowanego. Promotor(ka) i recenzent(ka) wprowadzają do systemu APD recenzje pracy. Pracę dyplomową uznaje się za ocenioną pozytywnie, jeśli uzyskała dwie oceny pozytywne. Recenzje są jawne i podane do wiadomości osoby studiującej przed obroną. Uwzględnia się w nich takie elementy jak zbieżność treści pracy z tematem określonym w tytule, ocenę układu pracy, cele badawcze pracy, struktura podziału treści, kolejność rozdziałów, ocena merytoryczna pracy, nowatorstwo pracy, charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł, ocena formalnej strony pracy oraz możliwości dalszego wykorzystania pracy.

Po uzyskaniu pozytywnych ocen z pracy dyplomowej, sprawdzeniu pisemnej pracy dyplomowej z wykorzystaniem JSA oraz złożeniu wymaganych dokumentów za pośrednictwem serwisu USOSweb (<https://usosweb.us.edu.pl>), student(ka) dopuszczany/-a jest do **egzaminu dyplomowego**. Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest przez powołaną przez dziekana komisję egzaminacyjną, składającą się z przewodniczącego/przewodniczącej, którym jest pracownik naukowy ze stopniem co najmniej doktora, upoważniony/-a przez dziekana, promotora/promotorki oraz recenzenta/recenzentki pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i składa się z dwóch części: jawnej i niejawnej. **Część jawna** składa się z odpowiedzi dyplomanta/dyplomantki na trzy pytania egzaminacyjne pokrywające się z treściami programu studiów. Zakres pytań egzaminacyjnych obejmuje: problematykę pracy dyplomowej, metodologię badań w naukach o polityce, zagadnienia kierunkowe właściwe dla studiowanego kierunku lub specjalności, zamieszczone na stronie Wydziału Nauk Społecznych (**Załącznik K3_07** Lista zagadnień). **W części niejawnej** egzaminu dyplomowego komisja uzgadnia i ustala:

- ocenę pracy dyplomowej,
- ocenę egzaminu dyplomowego,
- ostateczny wynik studiów.

Na umotywowany wniosek studenta/studentki egzamin dyplomowy może być przeprowadzony poza siedzibą uczelni przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, zapewniających w szczególności: 1. transmisję egzaminu dyplomowego w czasie rzeczywistym między jego uczestnikami, 2. wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy egzaminu dyplomowego mogą wypowiadać się w jego toku z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa.

Członkowie i członkinie komisji zatwierdzają również w APD **protokół egzaminu dyplomowego**, co jest równoznaczne z jego podpisaniem. Po ustaleniu ocen w części niejawnej, student(ka) otrzymuje informację o wyniku egzaminu dyplomowego oraz o ostatecznym wyniku ukończenia studiów.

W przypadku uzyskania z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieprzystąpienia do tego egzaminu w ustalonym terminie dziekan wyznacza drugi termin egzaminu. Powtórny egzamin może się odbyć nie wcześniej niż przed upływem miesiąca i nie później niż po upływie trzech miesięcy od daty pierwszego egzaminu. Warunkiem ukończenia studiów jest złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Zasady obliczenia ostatecznego wyniku studiów określa § 38 Regulaminu studiów w UŚ.

Pracownik/pracowniczka dziekanatu po zakończonym egzaminie dyplomowym sporządza i włącza do teczeki osobowej studenta/studentki następujące dokumenty:

- wydruk protokołu egzaminu dyplomowego;
- wydruk recenzji pracy dyplomowej;
- wydruk Karty pracy dyplomowej, tzw. metryczki potwierdzającej archiwizację pracy
- w APD.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<i>Należy rozwijać warsztat naukowy i badawczy studentów w ramach prac dyplomowych poprzez wykorzystywanie najnowszej</i>	Zalecenie zostało zrealizowane. Promotorzy i promotorki stosują ustrukturyzowane kryteria oceny warsztatu metodologicznego pracy dyplomowej, obejmujące m.in. ocenę doboru i zastosowania metod badawczych właściwych dla nauki

	<i>teorii, metod i narzędzi badawczych właściwych dla nauk społecznych.</i>	o polityce i administracji, poprawność operacjonalizacji pojęć oraz rzetelność kwerendy źródłowej. Kryteria te są jawne i zawarte w recenzjach, które udostępniane są osobom studiującym przed obroną (zgodnie z § 35 Regulaminu studiów w UŚ). Ponadto, na seminariach dyplomowych na obu stopniach studiów, prowadzący regularnie omawiają ze studentami i studentkami aktualne publikacje z zakresu metodologii nauk społecznych. Weryfikacja wybranych prac dyplomowych pod kątem warsztatu metodologicznego jest prowadzona corocznie przez wyznaczonych nauczycieli akademickich zgodnie z Procedurami systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych.
2.	<i>Należy weryfikować osiągnięcie etapowych efektów uczenia się w zgodności z wymogami zawartymi w kartach przedmiotu.</i>	Zalecenie zostało zrealizowane. Przeprowadzono działania naprawcze: wdrożono systematyczny, dwusemestralny przegląd sylabusów wszystkich modułów realizowanych na kierunku politologia. Przegląd prowadzony jest w oparciu o raporty generowane z systemu USOS i obejmuje analizę ilościową (kompletność i terminowość udostępnienia sylabusów) oraz jakościową (zgodność deklarowanych metod weryfikacji z faktycznie stosowanymi). Dyrekcja kierunku studiów przeprowadza wybiórcze kontrole sprawdzające czy rzeczywiście efekty są weryfikowane. Koordynatorzy i koordynatorki modułów są zobowiązani do poinformowania osób studiujących o zasadach weryfikacji wiedzy i warunkach zaliczenia na

		pierwszych zajęciach w semestrze. Wyniki przeglądów są omawiane podczas spotkań z prodziekanem ds. studenckich i kształcenia. Analiza raportów z sesji egzaminacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji, gdy średnia ocen z danej weryfikacji dąży do wartości skrajnych (2,0 lub 5,0), umożliwia wczesne wykrywanie nieprawidłowości w procesie oceniania i podejmowanie działań naprawczych przez dyrekcję kierunku.
--	--	---

Dodatkowe Informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Dobre praktyki

- zintegrowany, dwusemestralny przegląd sylabusów z analizą wyników sesji:** na kierunku politologia wdrożono systematyczny przegląd sylabusów wszystkich modułów, prowadzony dwa razy w roku akademickim na podstawie raportów z systemu USOS. Przegląd łączy analizę ilościową (kompletność i terminowość sylabusów) z jakościową (zgodność deklarowanych metod weryfikacji z faktycznie stosowanymi). Uzupełnia go analiza wyników sesji egzaminacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem przypadków, gdy średnia ocen dąży do wartości skrajnych (2,0 lub 5,0), co umożliwia wczesne wykrywanie nieprawidłowości i podejmowanie działań naprawczych przez dyrekcję kierunku;
- elastyczna indywidualizacja seminariów dyplomowych:** kierunek politologia wypracował model, w którym student może przygotowywać pracę dyplomową pod kierunkiem pracownika naukowego, który w danym roku nie ma zaplanowanego seminarium – o ile wyrazi on zgodę i zainteresowania studenta są zbieżne z jego profilem badawczym. Rozwiązanie to skutkuje bardzo zróżnicowaną ofertą seminaryjną (grupy od 2 do 15 osób) i sprzyja wysokiej jakości opieki promotorskiej, dostosowanej do indywidualnych zainteresowań naukowych dyplomantów. Jest jednocześnie mechanizmem zatrzymującym studentów, którzy mogliby zrezygnować ze studiów wobec braku seminarium odpowiadającego ich zainteresowaniom.
- kierunek politologia stosuje wielopoziomowy system śledzenia postępów studentów,** obejmujący: bieżący monitoring dziekanatu, przeglądy wyników sesji, ankiety studentów oraz regularne spotkania ze studiującymi przewidziane w Procedurach systemu zapewniania jakości kształcenia.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba, struktura, kwalifikacje oraz dorobek naukowy nauczycielek i nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku

4.1.1. Liczba i struktura kadry prowadzącej zajęcia na kierunku politologia

Kierunek politologia jest organizowany przez Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (WNS). Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzone są w głównej mierze przez nauczycielki i nauczycieli akademickich zatrudnionych na WNS, jedna osoba jest pracowniczką Wydziału Humanistycznego UŚ. Większość zajęć na kierunku politologia prowadzą osoby zaszeregowane do grupy pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych (19 osób); 12 prowadzących jest przyporządkowanych do grupy pracowniczek i pracowników dydaktycznych.

Pracowniczki i pracownicy z grupy badawczo-dydaktycznej realizujący zajęcia na kierunku politologia prowadzą badania w dyscyplinach nauka o polityce i administracji. Większość z nich (16 osób) jest zatrudniona w Instytucie Nauk Politycznych. Liczebność pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych wraz ze wskazaniem dyscyplin, w których prowadzą badania, obrazuje **Tabela 1**.

Tabela 1. Pracowniczki i pracownicy z grupy badawczo-dydaktycznej prowadzący zajęcia na kierunku politologia⁴¹

Dyscyplina (Instytut)	Wydział Humanistyczny	Wydział Nauk Społecznych	Razem
nauki o polityce i administracji (Instytut Nauk Politycznych)	–	16	16

⁴¹ Prezentowane dane dotyczą obu poziomów kształcenia – studiów pierwszego stopnia oraz studiów drugiego stopnia – jednak z istotnym zastrzeżeniem odnoszącym się do aktualnego roku akademickiego 2025/2026. Na studiach drugiego stopnia przewidziane są cztery specjalności, natomiast ze względu na niewystarczającą liczbę kandydatów uruchomiona została wyłącznie jedna z nich – w konsekwencji w roku akademickim 2025/2026 nie został uruchomiony pierwszy rok studiów drugiego stopnia. Wszystkie dane dotyczące kadry, prowadzonych zajęć, ekspertów zewnętrznych oraz powiązań dydaktyki z działalnością naukową odnoszą się zatem wyłącznie do zajęć, które realnie odbywają się w bieżącym roku akademickim, co należy uwzględnić przy interpretacji przedstawionych informacji.

Dyscyplina (Instytut)	Wydział Humanistyczny	Wydział Nauk Społecznych	Razem
ekonomia i finanse	–	1	1
nauki o mediach i komunikacji społecznej (Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Medialnej)	–	1	1
historia (Instytut Historii)	1	–	1
Razem	1 osoba	18 osób	19 osób

Taki skład kadry prowadzącej zajęcia koresponduje z charakterem kierunku politologia, dla którego wiodącą dyscypliną są nauki o polityce i administracji. W gronie osób prowadzących zajęcia na kierunku przeważają pracowniczki i pracownicy zatrudnieni na stanowisku adiunkta (16 osób). Kadra obejmuje również profesorów oraz profesorów Uniwersytetu Śląskiego (zarówno doktorów, jak i doktorów habilitowanych), co obrazuje **Tabela 2**.

Tabela 2. Pracownicy i pracowniczki prowadzący zajęcia na kierunku politologia – stanowiska

Stanowisko	Pracowniczki i pracownicy badawczo-dydaktyczni	Pracowniczki i pracownicy dydaktyczni	Razem
profesor	1 osoba	–	1 osoba
profesor UŚ (ze stopniem dr hab.)	6 osób	1 osoba	7 osób
profesor UŚ (ze stopniem dr)	-----	3 osoby	3 osoby
adiunkt (ze stopniem dr hab.)	1 osoba	–	1 osoba
adiunkt (ze stopniem dr)	7 osób	8 osób	15 osób
mgr	1 osoba	---	1 osoba

Stanowisko	Pracowniczki i pracownicy badawczo-dydaktyczni	Pracowniczki i pracownicy dydaktyczni	Razem
Razem	16 osób	12 osób	28 osób

- Zajęcia na kierunku politologia prowadzone są również przez doktorantki i doktorantów kształcących się w Szkole Doktorskiej UŚ (bez wyjątku w dyscyplinie nauki o polityce i administracji) oraz ekspertki i ekspertów spoza grona pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych, w tym spoza Uniwersytetu Śląskiego, którym najczęściej powierza się zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem do zawodu. Współpraca z ekspertami zewnętrznymi- praktykami życia publicznego, przedstawicielami instytucji administracji publicznej, organizacji pozarządowych oraz podmiotów sfery społecznej jest systematyczna i wykracza poza incydentalne zaproszenia na gościnne wykłady oraz stanowi element trwale wpisany w strukturę programu studiów zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia.
- Włączenie ekspertów zewnętrznych realizowane jest na trzech przenikających się poziomach: **po pierwsze** – poprzez obecność wybitnych praktyków jako współprowadzących modułów programowych, **po drugie** – poprzez cykliczne wizyty specjalistów zapraszanych do prowadzenia zajęć tematycznych w ramach konkretnych przedmiotów, **po trzecie** – poprzez strukturalne powiązanie treści kształcenia z instytucjami, w których studenci realizują praktyki zawodowe i których przedstawiciele weryfikują adekwatność przygotowania absolwentów do potrzeb rynku pracy. Takie podejście odpowiada na jeden z kluczowych postulatów współczesnego kształcenia akademickiego – budowania mostu pomiędzy teorią a praktyką – i stanowi bezpośrednią realizację misji kierunku, polegającej na przygotowaniu absolwentów kompetentnych do działania w środowisku politycznym, administracyjnym i społecznym.
- **Przykładem praktyków** zaangażowanych we współprowadzenie modułów są **dr Anna Zasada-Chorab** - dyrektorka Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej (ROPS) Województwa Śląskiego w Katowicach. Dr Zasada-Chorab (doktor nauk społecznych) posiada rozległe doświadczenie jako długoletni kierownik instytucji o kluczowym znaczeniu dla regionalnej polityki społecznej. ROPS Katowice jest instytucją odpowiedzialną za koordynację i realizację

polityki społecznej na poziomie województwa śląskiego, zarządzającą środkami europejskimi przeznaczonymi na działania w obszarze włączenia społecznego, wspierającą gminy i powiaty w budowaniu systemu pomocy społecznej. Jako dyrektorka posiada bezpośrednią wiedzę o funkcjonowaniu systemu, z którym absolwenci kierunku politologia będą wchodzić w kontakt zawodowy. Dr Anna Zasada-Chorab została włączona do realizacji programu studiów I stopnia jako współprowadząca moduł „**Lokalna i regionalna polityka społeczna**” (sem. I/2, moduł specjalnościowy 1A, laboratorium 30 godz., 3 ECTS). W ramach swojego zaangażowania prowadzi **6 godzin dydaktycznych** poświęconych zagadnieniom integracji usług w ramach lokalnej polityki społecznej, koncepcji Centrum Usług Społecznych (CUS) jako innowacyjnego modelu organizacji pomocy na poziomie gminy, polityce społecznej na szczeblu regionalnym – roli województwa i ROPS jako instytucji koordynującej i systemowi pomocy społecznej w kontekście lokalnej i regionalnej polityki publicznej. Obecność dr. Anny Zasady-Chorab jako ekspertki zewnętrznej w programie kształcenia przynosi wymierne korzyści dydaktyczne i instytucjonalne. Z perspektywy jakości kształcenia, jej udział: zapewnia studiującym dostęp do wiedzy eksperckiej niedostępnej w publikacjach akademickich, w tym wiedzy o mechanizmach decyzyjnych, barierach wdrożeniowych i dobrych praktykach wypracowanych w warunkach rzeczywistego zarządzania instytucją publiczną oraz wzmacnia atrakcyjność modułu specjalnościowego przez powiązanie treści z żywą praktyką instytucjonalną województwa śląskiego. Nie bez znaczenia jest również fakt, że tworzy możliwość nawiązania przez studentów i studentki bezpośrednich relacji z przedstawicielem instytucji potencjalnie kluczowej dla ich przyszłej ścieżki zawodowej.

- Kolejnym przykładem stałego eksperta zewnętrznego wpisanego w program kształcenia jest **mgr Maciej Stachura** – wiceprezydent Katowic, specjalista w zakresie samorządowego brandingu i zarządzania tożsamością miejsca, praktyk z obszaru komunikacji strategicznej i kreowania wizerunku jednostek samorządu terytorialnego. Jego obecność w programie studiów I stopnia obejmuje dwa odrębne moduły zaawansowanego roku kształcenia (semestr III/6). W roku akademickim 2025/2026 mgr Maciej Stachura współprowadzi moduł Transformacja regionu – moduł ekspercki (III/sem.6; laboratorium, 30 godz., 3 ECTS). Mgr Maciej Stachura lokuje się na styku polityki publicznej, komunikacji strategicznej i zarządzania wizerunkiem - obszarach, które w ciągu ostatniej dekady stały się kluczowym polem kompetencji politologa pracującego na rzecz samorządu terytorialnego. Jego zaangażowanie związane jest z wprowadzeniem do programu perspektywę doświadczonego konsultanta,

który realizował projekty brandingowe dla rzeczywistych jednostek samorządu terytorialnego, dostarcza studentom i studentkom wiedzy o mechanizmach kreowania marki miejsca – obszarze stale zyskującym na znaczeniu w kontekście rywalizacji gmin oraz umożliwia realizację zajęć w formie projektowej, nastawionej na wytworzenie konkretnego produktu dydaktycznego, nie tylko na przyswojenie teorii.

- Warto również podkreślić udział **ekspertów uczestniczących w pojedynczych zajęciach** lub **wizyty studyjne w wybranych instytucjach**, w których studiujący spotykają się z ekspertami. **Praktyka zapraszania przedstawicieli instytucji zewnętrznych** do prowadzenia zajęć eksperckich w ramach poszczególnych modułów jest koordynowana przez dr Bożenę Zasępe w ramach nadzorowanych przez nią modułów, tworzy kalendarz regularnych spotkań studyjnych i warsztatów angażujących podmioty sfery publicznej i organizacje społeczne.
- W roku akademickim 2024 oraz w bieżącym roku akademickim 2025/2026 w zajęciach dydaktycznych uczestniczyli następujący eksperci zewnętrzni:

Tabela 3. Eksperti zewnętrzni zapraszani na zajęcia w ramach kierunku Politologia (lata 2024–2025)

Rok	Ekspert / Instytucja	Poziom / Rok studiów	Moduł	Temat wiodący zajęć
2024	Petros Tovmasyan (Klaster Innowacji Społecznych)	I / II rok	Innowacje w sferze społeczno-gospodarczej	Warsztat innowacji społecznych
	Iwona Rup-Staroń (MOPS Sosnowiec)	III / I rok	Instytucje bezpieczeństwa socjalnego	Pomoc społeczna jako element bezpieczeństwa socjalnego
	Małgorzata Chatys (ABK UŚ)	II / II rok	Analiza rynku pracy i e-portfolio zawodowe politologa	Oczekiwania pracodawców wobec absolwentów politologii. Losy zawodowe absolwentów. Wsparcie ABK.
	Agnieszka Kowaluk Magdalena Karpisz (PUP Katowice)	I / I rok	Lokalna i regionalna polityka społeczna	Rola PUP w polityce rynku pracy. Wsparcie osób młodych na rynku pracy.

Rok	Ekspert / Instytucja	Poziom / Rok studiów	Moduł	Temat wiodący zajęć
2025	Agnieszka Hajduk-Smaczniewska Dominika Kozubska (Wydział Rozwoju Miasta, UM Katowice)	II / I rok	Lokalne i regionalne strategie rozwoju	Planowanie strategiczne rozwoju społeczno-gospodarczego na przykładzie miasta Katowice
	Jacek Marciniak (MOPS Katowice)	I / I rok	Lokalna i regionalna polityka społeczna	Zadania gminy w zakresie wsparcia osób w kryzysie bezdomności
	Małgorzata Chatys (ABK UŚ)	II / II rok	Analiza rynku pracy i e-portfolio zawodowe politologa	Oczekiwania pracodawców wobec absolwentów politologii. Losy zawodowe absolwentów. Wsparcie ABK.
	Agnieszka Kowaluk Magdalena Karpisz (PUP Katowice)	I / I rok	Lokalna i regionalna polityka społeczna	Rola PUP w polityce rynku pracy.
	dr Anna Zasada-Chorab (Dyrektor ROPS Katowice)	I / I rok	Lokalna i regionalna polityka społeczna	Polityka społeczna na szczeblu regionalnym. Koncepcja Centrum Usług Społecznych (CUS).

Analiza powyższego zestawienia wskazuje na celowe i świadome budowanie sieci partnerskiej obejmującej instytucje kluczowe dla przyszłego środowiska zawodowego absolwenta politologii o profilach administracyjnym i społecznym:

► **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach**

– instytucja koordynująca regionalną politykę społeczną, realizująca zadania Marszałka Województwa Śląskiego w obszarze pomocy społecznej, włączenia społecznego i ekonomii społecznej. Udział jej Dyrektora, dr Anny Zasady-Chorab, w zajęciach dostarcza studentom wiedzy o mechanizmach regionalnego planowania polityki społecznej, systemie CUS i aktualnym stanie reformy pomocy społecznej w Polsce.

► **Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach**

– kluczowa instytucja rynku pracy. Agnieszka Kowaluk i Magdalena Karpisz reprezentują perspektywę operacyjną polityki zatrudnienia: narzędzia wsparcia dla osób bezrobotnych, instrumenty aktywizacji zawodowej osób młodych, rolę publicznych służb zatrudnienia w lokalnej polityce rynku pracy.

► **Urząd Miasta Katowice**

– jednostka odpowiedzialna za planowanie strategiczne i politykę rozwoju lokalnego. Ekspertki Agnieszka Hajduk-Smaczniewska i Dominika Kozubska prezentują rzeczywisty proces tworzenia i wdrażania strategii rozwoju społeczno-gospodarczego na przykładzie jednego z największych miast regionu śląskiego.

► **Akademickie Biuro Karier UŚ**

– instytucja uczelni pośrednicząca między środowiskiem akademickim a rynkiem pracy. Cykliczne zaangażowanie Małgorzaty Chatys (ABK) w zajęcia z analizy rynku pracy i e-portfolio politologa ma charakter dwukierunkowy: z jednej strony przekazuje studentom i studentkom aktualną wiedzę o oczekiwaniach pracodawców, z drugiej dostarcza kierunkowi cennych informacji zwrotnych o losach zawodowych absolwentów.

► **Klaster Innowacji Społecznych**

– sieć podmiotów działających na rzecz innowacji społecznych i ekonomii społecznej. Udział Petrosa Tovmasyana w zajęciach warsztatowych zapoznaje studiujących z podejściem design thinking stosowanym wobec wyzwań społecznych.

W ramach zajęć prowadzonych na kierunku Politologia regularnie zapraszani są do udziału w procesie dydaktycznym eksperci zewnątrz – przedstawiciele instytucji publicznych, samorządu terytorialnego i administracji regionalnej – którzy wprowadzają do procesu dydaktycznego perspektywę bezpośredniej praktyki zawodowej. Współpraca ta przyjmuje zarówno formę wizyt gości na zajęciach, jak i wyjść studyjnych do instytucji.

Przykłady

W dniu 20 stycznia 2025 r. na zajęciach z „Zarządzania projektem w samorządzie” gościł **Mariusz Jankowski – Naczelnik Wydziału Obsługi Inwestorów UM Katowice**. Z kolei 2 grudnia 2025 r., również w ramach tego przedmiotu, studenci odbyli wizytę studyjną do **Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego** – do Departamentu EFS oraz do Głównego Punktu Informacyjnego FE. Natomiast 17 grudnia 2025 r. w ramach modułu

„Etykieta zawodowa z elementami savoir-vivre” odbyła się wizyta studyjna do Willi Goldsteinów, która obecnie pełni podwójną funkcję instytucjonalną: obok uroczystości rejestracji stanu cywilnego jest miejscem reprezentacyjnych spotkań i wydarzeń organizowanych przez Urząd Miasta, w tym wizyt o charakterze protokolarnym i edukacyjnym. Dla studentów i studentek kierunku politologia wizyta w tym miejscu miała podwójną wartość – wizyta w ważnej przestrzeni o bogatej historii i znaczeniu symbolicznym dla tożsamości regionalnej Katowic oraz spotkanie z osobami zarządzającymi wizytami zagranicznymi i współpracą międzynarodową Urzędu Miasta Katowice.

W roku akademickim 2025/2026 zajęcia na kierunku prowadziło 5 ekspertów zewnętrznych oraz 1 profesor wizytujący. Skład osobowy tej części kadry z podziałem na stopnie i tytuły przedstawia **Tabela 4.**

Tabela 4. Osoby spoza grona pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych prowadzące zajęcia na kierunku politologia

	mgr	dr	dr hab.	prof.
doktorantki i doktoranci (Szkola Doktorska UŚ, dyscyplina: nauki o polityce i administracji)	2 osoby	–	–	–
ekspertki i eksperci spoza UŚ	2 osoby	3 osób	–	–
profesorowie wizytujący	–	–	–	1
Razem	4 osoby	3 osoby		1

Wsparcie procesu dydaktycznego zapewniają pracowniczki i pracownicy zatrudnieni w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (lektorki i lektorzy), Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu (zajęcia z wychowania fizycznego) oraz kadra administracyjna, w tym pracowniczki dziekanatu.

Taka struktura kadry prowadzącej zajęcia na kierunku politologia sprawia, że:

- kierunek pozostaje w ścisłym związku z dyscypliną, do której jest przyporządkowany, w szczególności do dyscypliny nauki o polityce i administracji, a osoby studiujące mają stały dostęp do aktualnych badań z nimi związanych;

- możliwa jest efektywna realizacja wszystkich zajęć określonych programem kształcenia;
- osoby studiujące mają kontakt z praktyczkami, praktykami, ekspertkami i ekspertami, pokazującymi im najważniejsze trendy rynku pracy w obszarze politologii;
- społeczność kierunku tworzą osoby reprezentujące różne pokolenia, środowiska i perspektywy, co stwarza okazję do wymiany opinii i budowania wieloaspektowego dialogu nad kształtem współczesnej politologii.

4.1.2. Kwalifikacje oraz dorobek naukowy nauczycielek i nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku politologia

Dorobek naukowy kadry prowadzącej zajęcia jest różnorodny i wpisuje się - między innymi - w takie obszary nauk o polityce i administracji jak systemy polityczne i parlamentaryzm, stosunki międzynarodowe, polityki publiczne oraz zachowania polityczne i wyborcze. Pracowniczki i pracownicy badawczo-dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku wykazują aktywność naukową związaną z programem studiów. Ta aktywność przejawia się zarówno w licznych recenzowanych publikacjach naukowych, jak i w udziale w konferencjach o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym oraz w szeroko pojętym dyskursie intelektualnym (granty badawcze, prowadzenie wykładów i seminariów w uczelniach zagranicznych).

Szczegółowe informacje o dorobku naukowym pracowniczek i pracowników związanych z kierunkiem politologii z lat 2022–2025 znajdują się w załączniku **Zał_K4_01**. Dorobek obejmuje monografie i współautorstwo monografii, redakcje monografii oraz artykuły w czasopismach z listy czasopism punktowanych. Dorobek publikacyjny za ostatnie 4 lata wskazuje na wysoką aktywność nauczycieli akademickich i związek prowadzonych badań z kształceniem na kierunkach związanych z Instytutem Nauk Politycznych. Działalność naukowa pracowników prowadzących zajęcia na kierunku politologia w latach **2022–2025** wykazuje tendencję wzrostową w zakresie jakości i umiędzynarodowienia dorobku. Szczególnym atutem kadry jest posiadanie w dorobku **publikacji za 300 pkt** oraz **artykułów za 200 pkt**, co sytuuje jednostkę w gronie liderów dyscypliny nauki o polityce i administracji w skali kraju. Publikacje te, ukazujące się w najbardziej prestiżowych czasopismach indeksowanych w bazach Scopus i Web of Science, stanowią bezpośrednie źródło wiedzy implementowanej do procesów dydaktycznych, szczególnie w ramach seminariów magisterskich i autorskich wykładów monograficznych. Równie istotny wpływ na profil

kształcenia mają publikacje za **140 pkt**. Analiza struktury publikacji potwierdza, że ponad **30% całego ujętego w wykazie dorobku to prace z najwyższych progów punktowych (140–300 pkt)**, co jest wskaźnikiem unikalnym dla kierunków o profilu ogólnoakademickim. Dynamika publikacyjna w badanym okresie wskazuje na silną aktualność prowadzonych badań – blisko **40% publikacji pochodzi z lat 2024–2025**, co zapewnia studentom i studentkom dostęp do najświeższych analiz dotyczących m.in. nowych wymiarów bezpieczeństwa, procesów manipulacji wyborczych czy strategii międzynarodowych w regionach o kluczowym znaczeniu geopolitycznym. Tak zdefiniowany potencjał naukowy stanowi trwałą gwarancję wysokiej jakości kształcenia, opartej na rzetelnych, recenzowanych i światowych standardach badawczych. Ponadto, pracowniczki i pracownicy wykazują aktywność badawczą w ramach założonych zespołów badawczych (**Zał_K4_02**) oraz w składaniu grantów.

Wyrazem uznania jakości działalności naukowej prowadzonej w dyscyplinie nauk o polityce i administracji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w latach 2017–2021 było przyznanie w postępowaniu ewaluacyjnym kategorii A+. Warto podkreślić, że górnośląski ośrodek politologiczny jako jedyny w Polsce prowadzący badania w tej dyscyplinie uzyskał najwyższą kategorię w pierwszej turze oceny. Daje ona uczelni uprawnienia do prowadzenia studiów, szkół doktorskich oraz do nadawania stopni i tytułów naukowych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Osoby prowadzące zajęcia na kierunku politologia biorą udział w stażach zagranicznych (**Zał_K4_03**), korzystając z możliwości programu Inicjatywa Doskonałości Badawczej (więcej na ten temat w punkcie 4.5). Otrzymują również liczne nagrody za swoje osiągnięcia naukowe (**Zał_K4_04**; więcej na temat nagród i systemu motywacyjnego w punkcie 4.5).

Na uwagę zasługuje podkreślenie znaczącej aktywności międzynarodowej pracowników Wydziału Nauk Społecznych. Szczególne możliwości w tym zakresie stworzyła współpraca w ramach sojuszu uniwersytetu europejskiego Transform4Europe – T4EU. Zaowocowała ona między innymi uzyskaniem finansowania dla projektu [Activating Students in Online Classes](https://us.edu.pl/en/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-pracownikow/active-class/)⁴² – Active Class, złożonego w konkursie Erasmus+ wraz z Uniwersytetem Witolda Wielkiego w Kownie (Litwa) oraz Sofijskim Uniwersytetem im. św. Klemensa z Ochrydy (Bułgaria). Kierowniczką projektu była dr Renata Jankowska, prof. UŚ. W szkoleniach w ramach projektu brali udział również wykładowcy kierunku politologia.

⁴² <https://us.edu.pl/en/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-pracownikow/active-class/>

Zajęcia dla studentów kierunku są prowadzone także w języku angielskim przez zagranicznych profesorów wizytujących (**Załącznik K7_01**). Liczba profesorów wizytujących w poszczególnych latach akademickich kształtowała się następująco:

- 2020/2021 – 2 profesorów
- 2021/2022 – 2 profesorów
- 2022/2023 – 2 profesorów
- 2023/2024 – 1 profesor,
- 2025/2026 – 1 profesor

Intensyfikacja współpracy międzynarodowej po 2020 roku jest konsekwencją przystąpienia Uniwersytetu Śląskiego do sojuszu Transform4Europe. Zacieśnienie współpracy z uczelniami konsorcjum zaowocowało zarówno nowymi projektami badawczymi, jak i intensyfikacją wymiany kadry dydaktycznej.

Wysoki poziom kompetencji dydaktycznych jest osiągany m.in. dzięki udziałowi kadry prowadzącej zajęcia w stażach dydaktycznych, a także w licznych szkoleniach mających na celu doskonalenie i unowocześnianie warsztatu dydaktycznego. W ostatnich latach pracownicy związani z kierunkiem brali udział w wielu szkoleniach, w tym kursach podnoszących kompetencje w zakresie posługiwania się językiem obcym oraz metodami kształcenia na odległość. Lista szkoleń, w których wzięli udział pracownicy i pracowniczki prowadzący zajęcia na kierunku politologia, znajduje się w załączniku **Załącznik K4_05**.

Kompetencje niezbędne do prowadzenia zajęć na kierunku w przypadku osób niebędących nauczyciel(k)ami akademickimi oraz należących do grupy ekspertek i ekspertów potwierdzane są przez dyrektora kierunku przed podpisaniem z nimi umów cywilnoprawnych. O właściwe kompetencje doktorantek i doktorantów dba Szkoła Doktorska UŚ, która wypracowała wyróżniający się model kształcenia oparty na kształceniu indywidualnym i umiędzynarodowieniu.

4.2. Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej

Obsadę zajęć prowadzonych na kierunku politologia w roku akademickim 2024/2025, na studiach pierwszego i drugiego stopnia, zawiera załącznik **Załącznik K4_06**, natomiast charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową przedstawiono w załączniku **Załącznik K4_01**.

W obsadzie zajęć na kierunku politologia zapewniona jest zgodność dorobku naukowo-badawczego oraz kompetencji dydaktycznych nauczycielek i nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z efektami uczenia się, treściami poszczególnych modułów oraz dyscyplinami naukowymi, z którymi są one związane. Stosunek liczby studentek i studentów na kierunku politologia (obecnie: 161 osób) do liczby osób prowadzących zajęcia (28 pracowniczek i pracowników, 2 doktorantów, 5 ekspertów niebędących nauczyciel(k)ami akademickimi) umożliwia prawidłową realizację zajęć.

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku politologia posiadają zwykle wieloletnie doświadczenie zawodowe zdobyte zarówno w Uniwersytecie Śląskim, jak i w innych uczelniach wyższych. Wszyscy etatowi pracownicy i pracowniczki mają bogaty dorobek naukowy i publikacyjny w dyscyplinach, z którymi są związani, a prowadzące na kierunku zajęcia pracownicy dydaktyczni mają udokumentowane osiągnięcia w zakresie akademickiej dydaktyki. Wszystko to gwarantuje wysoką jakość kształcenia.

Szczególny nacisk kładziony jest na prowadzenie zajęć specjalnościowych służących budowaniu badawczych kompetencji oraz seminariów przez doświadczonych nauczycieli i nauczycielki akademickie o uznanym dorobku naukowym, których badania są ściśle powiązane z dyscypliną nauki o polityce i administracji. Kadra ta to osoby posiadające szerokie doświadczenie zarówno w zakresie pracy badawczej, jak i dydaktyki na poziomie akademickim, co gwarantuje odpowiednie przygotowanie studentów do podejmowania wyzwań naukowych.

Przykłady modułów prowadzonych w powiązaniu z badaniami:

- 1) dr hab. Rafał Glajcar, prof. UŚ, System polityczny RP, Transformacja polskiego systemu politycznego

Wybrane publikacje:

- Spójność frakcji parlamentarnych w pierwszym roku działalności Sejmu RP IX kadencji [Przegląd Sejmowy, 140 pkt, 2022]
- Opposition of Parliamentary Groups and Their Internal (dis)unity [Przegląd Prawa Konstytucyjnego, 140 pkt, 2023]
- Prezydencjalizacja polskiego reżimu politycznego sensu stricto [Horyzonty Polityki, 100 pkt, 2025]

- 2) **dr hab. Sebastian Kubas, prof. UŚ**, Samorząd terytorialny, Systemy polityczne państw Europy Środkowej i Wschodniej

Wybrane publikacje:

- The Predominance of Hungarian Executive Power from the Perspective of Illiberal Democracy [Annales UMCS, 140 pkt, 2023]
 - The Rule of Law Backsliding in the Hungarian National Assembly and Polish Sejm (2010–2023) [Przegląd Sejmowy, 140 pkt, 2025]
 - Poland and the Visegrád Group [Oxford Handbook of Polish Politics, Oxford University Press, 75 pkt, 2025]
- 3) dr hab. Katarzyna Czornik, Międzynarodowe stosunki polityczne

Wybrane publikacje:

- E-jihad or the way Islamic fundamentalists utilize digital and ICT progress [Journal for the Study of Religions and Ideologies, 140 pkt, 2024]
 - AI and GenAI as tools in the hands of Islamic terrorist organisations [Journal for the Study of Religions and Ideologies, 140 pkt, 2025]
 - The unchangeable peaceful perception of the Tatars of indigenous Polish Muslims [European Journal of Science and Theology, 200 pkt, 2025]
- 4) dr Mateusz Wajzer, Metodologia badań politologicznych, Metody i techniki badań w politologii, Teoria gier

Wybrane publikacje:

- Gradual de-idealisation and progress in political science: a case study [Synthese, 200 pkt, 2024]
- On Leszek Nowak's Conception of the Unity of Science [Foundations of Science, 140 pkt, 2024]
- Wyborca racjonalny jako wyborca modelowy. Szkic metodologiczny [Przegląd Politologiczny, 70 pkt, 2025]

Przykład powierzenie prowadzenia seminariów dyplomowych pracownikom i pracownikom posiadającym stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora, których badania naukowe bezpośrednio korespondują z tematyką seminarium:

1) dr hab. Anna Czyż, prof. UŚ

Obszar badawczy:

Europa Środkowa i Wschodnia w obliczu zagrożeń dla bezpieczeństwa; systemy polityczne i ich transformacja; polityka zagraniczna Federacji Rosyjskiej; obszar poradziecki w stosunkach międzynarodowych.

Wybrane publikacje:

- Obszar poradziecki w polityce zagranicznej Federacji Rosyjskiej [monografia, WUŚ, 120 pkt, 2023]

- Stany nadzwyczajne w konstytucji Węgier z 2011 r. [Przegląd Prawa Konstytucyjnego, 140 pkt, 2023]
- The Russian-Ukrainian war and the Eastern Partnership Program [Przegląd Strategiczny, 70 pkt, 2024]

Przykładowe tematy prac dyplomowych:

- ✓ Rola propagandy w konfliktach zbrojnych w XXI wieku na przykładzie wojny rosyjsko-ukraińskiej
- ✓ Skuteczność działań antykorupcyjnych w ukraińskim sektorze publicznym od uzyskania niepodległości do współczesności
- ✓ Regulacje prawne dotyczące aborcji w Polsce i w wybranych państwach Unii Europejskiej
- ✓ Wpływ mediów społecznościowych na sytuację polityczną w Polsce w okresie pandemii Covid-19

2) dr Maciej Marmola

Obszar badawczy:

Ciągłość i zmiana w systemie partyjnym; zachowania wyborcze i aktywność obywatelska; zmiany demograficzne a rynek polityczny; aktywność społeczno-polityczna młodych wyborców.

Wybrane publikacje:

- Personality traits and civic activity of young voters [Athenaeum, 140 pkt, 2023]
- Generacja Z w działaniu: aktywność społeczno-polityczna młodzieżowych rad [monografia, WUŚ, 120 pkt, 2025]
- Zaufanie do policji i jego determinanty — analiza komparatystyczna [Przegląd Policyjny, 70 pkt, 2024]

Przykładowe tematy prac dyplomowych:

- ✓ Kampanie profrekwencyjne skierowane do kobiet: studium wyborów parlamentarnych w Polsce
- ✓ Ewolucja programowa Prawa i Sprawiedliwości w latach 2015–2023
- ✓ Polityka senioralna w Polsce wobec procesu starzenia się społeczeństwa
- ✓ Działania marketingowe klubu sportowego w mediach społecznościowych

4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączanie studentów w prowadzenie działalności naukowej

Obszary nauki i dydaktyki na kierunku politologia są ze sobą zintegrowane, dając studentom

i studentkom możliwość zapoznania się z ekspercką wiedzą pracowników Uniwersytetu, jak również pozwalają na twórcze rozwijanie ich naukowych zainteresowań przez uczestnictwo w realizowanych na uczelni projektach badawczych.

W zakresie objętym programem kształcenia łączenie przez nauczycielki i nauczycieli akademickich działalności dydaktycznej z działalnością naukową możliwe jest przede wszystkim w przypadku kadry zatrudnionej na stanowiskach badawczo-dydaktycznych. Działalność naukowa kadry odpowiadającej za kształcenie na kierunku politologia koresponduje z programem studiów, a także z efektami uczenia się, jakie są zakładane w jego ramach (zob. Kryterium 1 i 2). Łączenie działalności dydaktycznej z nauką najczęściej następuje w obrębie:

- prowadzonych na kierunku seminariów dyplomowych, których tematyka jest zbieżna z zainteresowaniami badawczymi promoterek i promotorów. Prowadzone przez konkretnych pracowników badania naukowe są wskazówką dla studentek i studentów przy wyborze promotorów prac dyplomowych. Prace dyplomowe powstające na kierunku politologia mają charakter badawczy, co oznacza, że osoba przygotowująca pracę projektuje i przeprowadza badania, wykorzystując poznane w toku studiów metody, techniki i procedury badawcze;

Przykład:

Na studiach drugiego stopnia seminarium dyplomowe prowadzi dr hab. Anna Czyż, prof. UŚ, W latach 2024–2025 wypromowała łącznie czternaście prac magisterskich, których tematyka konsekwentnie wpisuje się w jej dwa główne nurty badawcze: stosunki międzynarodowe w obszarze Europy Wschodniej oraz instytucje i procesy demokratyczne. W zakresie stosunków międzynarodowych i polityki wschodniej studiujący podejmowali zagadnienia takie jak **stosunki rosyjsko-ukraińskie po rozpadzie ZSRR (2024)** oraz **skuteczność działań antykorupcyjnych w ukraińskim sektorze publicznym od uzyskania niepodległości do współczesności (2025)**. Oba tematy bezpośrednio korespondują z monografią promotorki poświęconą obszarowi poradzieckim w polityce zagranicznej Federacji Rosyjskiej oraz jej artykułami o Grupie Wyszehradzkiej i Partnerstwie Wschodnim.

W obszarze instytucji politycznych i procesów demokratycznych studenci realizowali prace o **referendum w III RP jako formie demokracji bezpośredniej (2024)**, **wyborach samorządowych w Sosnowcu w latach 2002–2024 (2024)**, **działalności wojewody śląskiego i mazowieckiego w latach 2015–2023 (2024)** czy **wpływie mediów społecznościowych na**

sytuację polityczną w Polsce w okresie pandemii Covid-19 (2025). Tematyka ta odzwierciedla zainteresowanie promotorki funkcjonowaniem instytucji ustrojowych i mechanizmami partycypacji politycznej, obecne w jej pracach o stanach nadzwyczajnych i przemianach demokratycznych w Europie Środkowej.

- autorskich modułów zaprojektowanych z myślą o konkretnych badaniach – na kierunku taki charakter mają zwłaszcza kierunkowe moduły specjalizacyjne i fakultatywne, które pozwalają pracownikom i pracownikom badawczo-dydaktycznym na omówienie ze studiującymi efektów własnych projektów badawczych oraz popularyzację uzyskiwanych rezultatów;

Przykład modułów prowadzonych w powiązaniu z badaniami:

- Moduł **System polityczny RP** prowadzi dr hab. Rafał Glajcar, prof. UŚ. Treści modułu w pełni odpowiadają tematyce badawczej prof. Glajcara. Realizowany od 2024 roku projekt badawczy *Spójność frakcji parlamentarnych w Sejmach RP IX i X kadencji* jest modelowym przykładem przekuwania aktywnej działalności naukowej w treści dydaktyczne: wyniki badań publikowane w *Przeglądzie Sejmowym* – m.in. artykuły o spójności frakcji parlamentarnych (2022, 2024) i opozycji parlamentarnej w warunkach rządu jednolitej większości (2022) – stanowią bezpośrednie zaplecze merytoryczne dla omawiania funkcjonowania Sejmu RP, dynamiki koalicji i zachowań frakcji politycznych. Najnowszy artykuł o prezydencjalizacji polskiego reżimu politycznego (*Horyzonty Polityki*, 2025) wpisuje się natomiast w zagadnienia dotyczące pozycji ustrojowej prezydenta i relacji między władzą wykonawczą a ustawodawczą – kluczowych tematów przedmiotu. Studenci i studentki uczestniczący w zajęciach prof. Glajcara mają zatem dostęp do wiedzy kształtowanej przez bieżące, recenzowane badania empiryczne nad polskim parlamentaryzmem.

- Moduł **Systemy polityczne państw Europy Środkowej i Wschodniej** prowadzi dr hab. Sebastian Kubas, prof. UŚ, a jego dorobek naukowy stanowi jedno z najściślejszych powiązań badań z dydaktyką w całym Instytucie. Realizowany projekt *Dynamika przemian systemów politycznych państw Europy Środkowej w XXI wieku* bezpośrednio zasila treści przedmiotu. Seria artykułów o demokracji nieliberalnej na Węgrzech i w Polsce (*Przegląd Prawa Konstytucyjnego*, 2022), kryzysie węgierskiego parlamentaryzmu po 2010 roku (*Studia Politologiczne*, 2023), przewadze władzy wykonawczej nad legislatywą i sądownictwem na Węgrzech (*Annales UMCS*, 2023) oraz regresji praworządności w węgierskim parlamencie i polskim Sejmie (*Przegląd Sejmowy*, 2025) tworzy spójny, aktualny korpus wiedzy o procesach

demokratycznych i autorytarnych w regionie. Rozdział w *Oxford Handbook of Polish Politics* (2025) o Polsce i Grupie Wyszehradzkiej oraz artykuł o de-europeizacji w Słowenii (2025) poszerzają perspektywę porównawczą wykładu poza przypadek węgierski i polski. Studenci i studentki uczestniczący w tych zajęciach pracują na materiale badawczym tworzonym na bieżąco przez wykładowcę.

- **Moduł Mechanizmy prawno-polityczne UE** prowadzi dr hab. Tomasz Kubin, prof. UŚ. Dorobek naukowy prof. Kubina tworzy wyjątkowo spójne zaplecze dla tego przedmiotu. Analiza perspektyw rozszerzenia a reform UE (*Politeja*, 2024) oraz najnowszy artykuł o politycznym wpływie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE na proces integracji europejskiej (*Przegląd Sejmowy*, 2025) bezpośrednio odpowiadają kluczowym zagadnieniom przedmiotu – instrumentom prawnym UE, reformom instytucjonalnym i mechanizmom egzekwowania prawa unijnego. Realizowany projekt badawczy *Funkcjonowanie i perspektywy reform Unii Europejskiej w obliczu współczesnych wyzwań i zagrożeń* (2026–2028) gwarantuje, że treści zajęć będą systematycznie aktualizowane o nowe ustalenia naukowe. – perspektywę rzadko dostępną w standardowych podręcznikach do prawa europejskiego.

- modułów kierunkowych zaprojektowanych w sposób otwarty i elastyczny – tak, aby każda osoba prowadząca mogła na bieżąco modelować jego treści pod kątem własnych zainteresowań badawczych.

Poza programem kształcenia łączenie działalności dydaktycznej z naukową ma miejsce w następujących obszarach aktywności pracowniczek i pracowników:

- sprawowanie opieki nad kołami naukowymi, które daje studiującym możliwość rozwijania własnych zainteresowań badawczych, często wykraczających poza treści oferowane na zajęciach;
- angażowanie studentów i studentek w przygotowywanie publikacji naukowych – co stanowi bezcenną praktyczną lekcję prowadzenia badań oraz socjalizuje do roli uczzonego.

Ważnym aspektem relacji nauka–dydaktyka jest angażowanie studentów i studentek w przygotowywanie publikacji naukowych. Rozwiązanie to nawiązuje do modelu Mistrz-uczeń, nadając mu praktyczny, aplikacyjny wymiar. Przykładami takich działań na kierunku politologia są publikacje osób studiujących.

Przykład publikacji studenckich we współpracy z nauczycielami akademickimi

- 1) A. Olszanecka-Marmola, A. Brzózka, N. Pękała, A. Pokusa, N. Pyzik, A. Sobol, K. Kaczmarczyk, A. Nalepa, Satysfakcja studentów ze zdalnego nauczania w trakcie pandemii COVID-19: badanie empiryczne studentów Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Katowice 2021: Towarzystwo Inicjatyw Naukowych handle.net/20.500.12128/21024 – 10 cytowań wg Google Scholar;
- 2) A. Olszanecka-Marmola, M. Marmola, K. Darmoń A. Maślak, TikTok jako narzędzie budowania wizerunku politycznego: studium empiryczne oddziaływania przekazów na TikToku na odbiór polskich polityków. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio K: Politologia*, 2024, 31 (2), 73–87. <http://dx.doi.org/10.17951/k.2024.31.2.73-87>
- 3) M. Marmola, A. Olszanecka-Marmola, K. Jagoda (2023). Personality Traits and Civic Activity of Young Voters: Preliminary Evidence from Poland. *Polskie Studia Politologiczne*, 80, 117-137. DOI: 10.15804/athena.2023.80.07
- 4) M. Marmola, K. Darmoń (2022). The Political Image of Left-wing Leaders in Poland: How Young Voters Evaluate the Politicians from Different “Political Generations”. *Political Preferences*, 30(1), 5-18. <https://doi.org/10.31261/polpre.2022.1.5-18>
- 5) M. Marmola, M. Kaczmarczyk (2021). Odpartyjnienie samorządu, ale nie na każdym szczeblu – studium wyborów samorządowych 2018 w województwie śląskim. *Studia Politicae Universitatis Silesiensis*, 33, 45–59.
- 6) A. Olszanecka-Marmola, M. Marmola, M., K. Jagoda (2025). Osobowościowe korelaty postaw populistycznych: wstępne ustalenia w odniesieniu do Polski. *Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne*, 85, 147-172. <https://doi.org/10.15804/athena.2025.85.10>
- 7) K. Darmoń, M. Marmola (2025). Potencjał sztucznej inteligencji (AI) w budowaniu skutecznych narracji politycznych. *Studia Politicae Universitatis Silesiensis*, 41, 39–52. <https://doi.org/10.31261/spus.22851>
- 8) M. Moroń, D. Krok, D. Z. Niedbała, M. Biolik-Moroń, K. M. Matuszewski (2025). Dimensionality of scrupulosity and its associations with obsessive-compulsive symptomatology in a nonclinical sample: A network approach. *Psychology of Religion and Spirituality*, 17, Article 2. <https://doi.org/10.1037/rel0000520>

Szczególnym przejawem łączenia działalności naukowej z dydaktyczną jest praktyka tutoringu akademickiego. W latach 2024/2025 4 nauczycieli akademickich było

zaangażowanych jako tutorzy i tutorki osob studiujących w Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych UŚ, a w latach 2025/2026 5 nauczycieli i nauczycielek akademickich. Warto podkreślić, że bardzo często rezultatem spotkań tutor-tutee jest praca naukowa, najczęściej artykuł przygotowany przez osobę studiującą we współpracy lub pod kierunkiem tutora. Przykładem takich rezultatów są dwa artykuły Studenta, nad którym w latach 2022-2024 opiekę tutorską sprawował prof. Rafał Glajcar:

- Jakub Zieliński, *Czy Andrzej Duda jest Prezydentem RP? Wybrane aspekty legalności wyborów na Prezydenta RP w 2020 roku*, „Annales UMCS, sectio M – Balcaniensis et Carpathiensis” (2024, vol. 9, s. 169–191, DOI: 10.17951/bc.2024.9.169-191), 70 punktów na liście MNiSW

- Jakub Zieliński, *Nierówność wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 2023 r.*, „Studia Politicae Universitatis Silesiensis” (2024, tom 39, s. 17–29, DOI: 10.31261/spus.17290)

Oba teksty wpisują się bezpośrednio w nurt badań prowadzonych przez opiekuna naukowego, dotyczących systemu wyborczego i parlamentaryzmu RP, co dowodzi, że relacja tutorska przełożyła się na rzeczywiste wprowadzenie studenta w aktywną praktykę badawczą.

4.4. Polityka kadrowa

Pracownicy i pracowniczki prowadzący zajęcia na kierunku politologia spełniają wymogi przewidziane w regulacjach prawa powszechnie obowiązującego, w Statucie UŚ, a także w przyjętej Strategii Rozwoju UŚ na lata 2026–2029. Zakłada ona zatrudnianie pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych, legitymujących się dorobkiem naukowym i dydaktycznym adekwatnym do etapu ich kariery naukowej, w drodze otwartych konkursów.

Nadrzędne cele polityki kadrowej Uniwersytetu zostały ujęte w Strategii Rozwoju UŚ na lata 2026–2029 w obszarze strategicznym III: KADRA. Nawiązują one do zaleceń europejskich wytycznych HR Strategy 4 Researchers i ukierunkowane są na:

- zapewnienie i utrzymanie w Uniwersytecie wysoko wykwalifikowanej kadry na różnych etapach rozwoju zawodowego;
- sukcesywny wzrost potencjału zawodowego pracowniczek i pracowników;
- osiągnięcie wysokiej efektywności pracy;
- kształtowanie kultury pracy opierającej się na zaangażowaniu, odpowiedzialności, profesjonalizmie i wzajemnym szacunku;

- zapewnienie klimatu zaufania i poszanowania różnorodności;
- systematyczną poprawę i zwiększanie atrakcyjności warunków pracy oraz rozwój kadry.

Procesy kadrowe i awansowe w Uniwersytecie Śląskim są przejrzyste i oparte na wartościach takich jak otwartość, transparentność, merytoryka, równe traktowanie i równość szans. Podstawowe założenia polityki kadrowej w obszarze równości określa [Deklaracja Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – wspólnoty równych i różnorodnych](#)⁴³.

W Uniwersytecie Śląskim obowiązują zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Szczególnie istotne są następujące fakty:

- w Uniwersytecie Śląskim zostali powołani: rzecznik praw i wartości akademickich, rzecznik praw studenta i doktoranta, komisja ds. równości i różnorodności oraz pełnomocniczka ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu;
- przyjęta została [polityka antymobbingowa UŚ](#)⁴⁴;
- opracowana została procedura zgłaszania naruszeń – Regulamin zgłoszeń wewnętrznych określający procedurę zgłaszania naruszeń i podejmowania działań następnych.
- Za nadzorowanie polityki kadrowej w poszczególnych dyscyplinach nauki i sztuki zgodnie z Zarządzeniem nr 145 Rektora Uniwersytetu Śląskiego z dnia 1 października 2024 r. odpowiada prorektor ds. nauki, a za rozwój zawodowy oraz kompetencyjny pracowników oraz organizację konkursów na stanowiska nauczycieli akademickich – Rektor. Polityka kadrowa ukierunkowana jest na rozwój naukowy pracowników poprzez motywację do zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych, aplikowania w konkursach o pozyskiwanie funduszy na badania naukowe, rozwijania współpracy z zagranicznymi i krajowymi ośrodkami naukowymi, rozpowszechnianie osiągnięć naukowych na międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych oraz publikowanie wyników badań w renomowanych czasopismach naukowych.

⁴³ <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/#zasady-rownosci>

⁴⁴ <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-pracownicze/rowne-traktowanie/polityka-antymobbingowa/>

- Uniwersytet Śląski w Katowicach prowadzi usystematyzowane działania na rzecz zapewnienia wysokiej jakości kapitału ludzkiego i optymalizacji środowiska pracy naukowej, co znajduje obiektywne potwierdzenie w utrzymaniu prestiżowego wyróżnienia [HR Excellence in Research](#)⁴⁵ Pozytywny wynik ewaluacji przeprowadzonej przez Komisję Europejską w lutym 2025 r. oraz przedłużenie uprawnień do posługiwania się logo na cykl 2025–2028, stanowi dowód skuteczności wdrożonych w Uczelni standardów **Europejskiej Karty Naukowca** oraz polityki **OTM-R** (Open, Transparent and Merit-based Recruitment).
- Z punktu widzenia oceny jakości kształcenia na kierunku, kluczowe znaczenie ma korelacja strategii **HRS4R** z doskonaleniem kompetencji kadry dydaktycznej. Systemowe wsparcie rozwoju kariery naukowej oraz transparentność procesów rekrutacyjnych bezpośrednio przekładają się na wysoki poziom merytoryczny nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. Działania te nie tylko podnoszą potencjał dydaktyczny jednostki, ale również zwiększają stopień umiędzynarodowienia i skuteczność pozyskiwania zewnętrznych funduszy badawczych (np. z programu Horyzont Europa), co buduje stabilny fundament dla realizacji procesu kształcenia opartego na aktualnych wynikach badań naukowych.

Zatrudnienie na stanowiskach badawczo-dydaktycznych w przypadku pełnych etatów odbywa się wyłącznie na drodze konkursu. Zasady przeprowadzania konkursów reguluje [Zarządzenie nr 2 Rektora Uniwersytetu Śląskiego z dnia 14 stycznia 2022 r.](#) w sprawie ustalenia Regulaminu w sprawie szczegółowej organizacji, trybu i warunków przeprowadzania postępowania konkursowego przy zatrudnianiu nauczycieli akademickich w Uniwersytecie Śląskim. Pozyskiwanie nowych pracowniczek i pracowników odbywa się w drodze otwartych konkursów, przeprowadzanych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz z poszanowaniem zasad wynikających z Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych, w szczególności zasad OTM-R (Open, Transparent and Merit-based Recruitment of Researchers).

Na poziomie Wydziału Nauk Społecznych dobór nauczycieli akademickich jest poprzedzony analizą celowości zatrudnienia w kontekście rozwoju dyscyplin nauki o polityce i administracji potrzeb dydaktycznych kierunku studiów, jakości kształcenia, a także dorobku i perspektyw

⁴⁵ <https://us.edu.pl/hrs4r>

naukowych kandydatek i kandydatów. Opinie w tym zakresie wyraża zarówno dyrektor instytutu pod kątem działalności badawczej, jak i dyrektor kierunku pod kątem dydaktycznym, w celu zapewnienia powiązania pracy dydaktycznej z dorobkiem i doświadczeniem naukowym pracowniczek i pracowników.

Wypełnianie obowiązków badawczych, dydaktycznych oraz organizacyjnych przez nauczycieli akademickich jest weryfikowane podczas oceny okresowej dokonywanej co cztery lata. Ocena jest prowadzona zgodnie z [Zarządzeniem nr 141 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 25 września 2023 r.](#)⁴⁶ w sprawie ustalenia Regulaminu oceny okresowej nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Sprawy związane z oceną są regularnie poruszane na posiedzeniach rady instytutu oraz w czasie spotkań dyrekcji Instytutu Nauk Politycznych z pracowniczkami i pracownikami. Uzyskanie pozytywnej oceny okresowej jest warunkiem przedłużenia zatrudnienia oraz awansu.

Ocena działalności naukowej uwzględnia publikacje, udział w konferencjach naukowych, projektach badawczych, aplikowanie o granty, współpracę z instytucjami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą. Działalność dydaktyczna oceniana jest na podstawie hospitacji zajęć oraz ankietyzacji zajęć dydaktycznych. Uwagi i oceny studentek i studentów odgrywają istotną rolę w okresowej ocenie pracowników. W przypadku sytuacji niepokojących dyrektor kierunku odbywa rozmowę z nauczycielem oraz ustala wspólnie plan działań naprawczych.

Polityka kadrowa w Uniwersytecie Śląskim obejmuje także stały rozwój kompetencji. Uczelnia zapewnia dostęp do możliwości podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych w ramach oferty szkoleniowej oraz możliwości doskazywania zawodowego finansowanych ze środków grantowych (np. Zintegrowanego Programu Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz programu Jeden Uniwersytet – Wiele możliwości) lub inicjatyw własnych Uniwersytetu (np. powstałe w 2020 r. [Centrum Dydaktyki Akademickiej](#)⁴⁷ oferuje pracownikom różnorodne kursy i szkolenia oraz wsparcie dydaktyczne). Lista szkoleń, w których wzięli udział pracownicy i pracowniczki prowadzący zajęcia na kierunku politologia, znajduje się w załączniku **Załącznik K4_05**.

⁴⁶ <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5335/5/>

⁴⁷ <https://uniwersytetotwarty.us.edu.pl/centrum-dydaktyki/>

Na poziomie wydziałowym strategia w obszarze kadry zakłada w szczególności: realizację polityki zatrudnienia zapewniającej akademicką ciągłość i zastępowalność pokoleń; organizowanie szkoleń tematycznych dla wszystkich grup pracowniczych; wsparcie międzynarodowej mobilności pracowników (z celem osiągnięcia poziomu co najmniej 50% ogólnej liczby pracowniczek i pracowników w każdej grupie do 2029 roku); a także docenianie i nagradzanie wyjątkowych osiągnięć – w tym poprzez opracowany i zatwierdzony przez Kolegium Wydziału regulamin wnioskowania o nagrody Rektora (z dnia 11 marca 2025 r.), zapewniający transparentne zasady nagradzania za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne.

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Awanse naukowe kadry związanej z ocenianym kierunkiem studiów.

4.5.1. System wspierania i motywowania kadry

System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oparty jest w Uniwersytecie Śląskim na kilku filarach. Obejmuje on wypłatę dodatkowych wynagrodzeń w postaci dodatków projakościowych oraz organizowanie konkursów wewnątrzuczelnianych w celu rozwoju działalności naukowej (np. Inicjatywa Doskonałości Badawczej). Rozwój kompetencji dydaktycznych realizowany jest poprzez finansowanie szkoleń dla pracowników w ramach m.in. Programów Zintegrowanych, w tym podnoszenia kwalifikacji językowych oraz finansowanie udziału w stażach badawczo-dydaktycznych.

Do narzędzi motywujących pracowniczki i pracowników do podnoszenia kwalifikacji należy system nagród JM Rektora za działalność indywidualną albo zespołową obejmującą działalność badawczą, dydaktyczną oraz organizacyjną. System ten obejmuje też jednorazowe dodatki projakościowe dla pracowników, finansowane ze środków subwencji na działania projakościowe, za uzyskane granty czy wysoko punktowane publikacje. Szczegółowe informacje o programie projakościowym umieszczone są na stronie Uczelni: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-naukowe/dzialania-projakosciowe/>. Co roku wśród osób otrzymujących takie dodatki znajdują się pracowniczki i pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku politologia.

W celu wspierania i motywowania kadry powołany został [System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej \(SMoDA\)](#), projektowany jako proces stale doskonalony, w ramach którego

doceniane są działania w następujących przestrzeniach (zgodnych z certyfikatami doskonałości Polskiej Komisji Akredytacyjnej):

1. Doskonały kierunek,
2. Zawsze dla studenta,
3. Otwarty na świat,
4. Partner dla rozwoju.

Wśród laureatów i laureatek konkursów SMO DA znaleźli się pracownicy i pracowniczki realizujący zajęcia na kierunku politologia – łącznie 4 osoby, przy czym dr Renata Jankowska, prof. UŚ otrzymała to wyróżnienie dwukrotnie. W konkursie „Listy gratulacyjne JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach dla nauczycieli/nauczycielek akademickich za doskonałą dydaktykę w roku akademickim 2021/2022” wyróżnienie w kategorii innowacje dydaktyczne otrzymała dr Renata Jankowska, prof. UŚ. W konkursie „Wyróżnienia JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za doskonałą dydaktykę w roku akademickim 2023/2024” wyróżnienie w kategorii praca z osobami studiującymi lub uczącymi się w szkole doktorskiej otrzymała dr Agata Olszanecka-Marmola, a wyróżnienie w kategorii wybitna nauczycielka akademicka – dr Renata Jankowska, prof. UŚ. W IV edycji konkursu Wyróżnień JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za doskonałą dydaktykę w roku akademickim 2024/2025 wyróżnienie w kategorii innowacje dydaktyczne otrzymała dr Jolanta Klimczak.

Budując swoją pozycję jako uczelni badawczej, Uniwersytet Śląski w Katowicach szczególnie docenia starania badaczy dbających o najwyższą jakość swojego dorobku naukowego. W ramach [Inicjatywy Doskonałości Badawczej \(IDB\)](#) w latach 2022–2024 organizowano wiele konkursów i finansowano różne działania przyczyniające się do rozwoju zawodowego naukowców i podnoszenia jakości ich badań. Osoby prowadzące zajęcia na kierunku politologia były laureat(k)ami konkursów:

5. Swoboda badań – 10 osób, z czego dwie dwukrotnie, a jedna aż trzykrotnie. Celem konkursu jest doskonalenie warunków rozwoju naukowego pracowników, budowanie wysokiej jakości dorobku naukowego, upowszechnianie i komercjalizacja wiedzy, a w konsekwencji zwiększenie wpływu działalności naukowej uczelni na rozwój światowej nauki;

6. Mobilność i nauka – 3 osoby. Program przewiduje finansowanie staży naukowych w renomowanych zagranicznych jednostkach naukowych oraz w instytucjach partnerskich w ramach sojuszu Transform4Europe (T4EU);
7. Równość i różnorodność w badaniach naukowych – 1 osoba. Celem konkursu jest eksploracja problematyki oraz rozwój badań dotyczących kwestii równości i różnorodności społecznej.

Podnoszenie kompetencji kadry akademickiej jest możliwe również podczas organizowanego z inicjatywy Uniwersytetu Śląskiego [Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia](#). Wydarzenie odbywa się od 2022 roku i ma charakter cykliczny. Jego celem jest wymiana doświadczeń oraz realizowanie wspólnych projektów w zakresie jakości kształcenia. W Kongresie biorą udział nauczycielki i nauczyciele akademicy związani z kierunkiem politologia. Istotne jest, że pierwszy dzień Kongresu zawsze ma charakter wewnętrzny i obejmuje szkolenia o charakterze kaskadowym, dzięki którym szkoleni pracownicy i pracowniczki następnie szkolą kolejnych swoich współpracowników.

4.5.2. Awanse naukowe pracowniczek i pracowników

O stałym i konsekwentnym rozwoju kadry Instytutu Nauk Politycznych świadczą awanse naukowe. W latach 2023–2024 dwie osoby uzyskały tytuł profesora w dyscyplinie nauki o polityce i administracji:

- **prof. dr hab. Miron Lakomy** – w 2023 roku
- **prof. dr hab. Waldemar Wojtasik** – w 2024 roku

i jedna osoba uzyskała stopień doktora habilitowanego:

- **dr hab. Anna Budzanowska** – w 2025 roku

W związku z kategorią A+ przyznaną Uniwersytetowi Śląskiemu w dyscyplinie nauk o polityce i administracji w ostatniej ewaluacji jakości działalności naukowej posiada on uprawnienia do przeprowadzania postępowań związanych z nadaniem stopnia doktora i doktora habilitowanego. Aktualnie pod promotorską opieką pracowniczek i pracowników związanych z kierunkiem politologia znajduje się 5 doktorantek i doktorantów, spośród których 1 osoba prowadzi zajęcia dydaktyczne na kierunku.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Dobre praktyki

- **systematyczna integracja ekspertów zewnętrznych w strukturę programu studiów**, która na kierunku Politologia wykracza poza incydentalne zaproszenia gościnne i stanowi trwały element programu kształcenia. Realizowana jest na trzech poziomach: poprzez stałe współprowadzenie modułów przez wybitnych praktyków, cykliczne wizyty specjalistów z instytucji publicznych i organizacji społecznych w ramach konkretnych przedmiotów oraz wizyty studyjne w instytucjach regionalnych. Takie podejście zapewnia stały kontakt studiujących z aktualną praktyką zawodową i buduje trwałą sieć partnerską między kierunkiem a środowiskiem publicznym;
- **zaangażowanie nauczycieli i nauczycielek akademickich w tutoring akademicki** co prowadzi do wymiernych osiągnięć badawczych;
- **wielopoziomowy system wspierania rozwoju naukowego kadry sprzężony z jakością kształcenia** - Uniwersytet Śląski wdrożył kompleksowy, wzajemnie uzupełniający się system motywowania kadry, który bezpośrednio przekłada się na jakość dydaktyki na kierunku Politologia. Obejmuje on dodatki projakościowe za wysoko punktowane publikacje i granty (program IDB), finansowanie zagranicznych staży badawczych (program *Mobilność i nauka*), wyróżnienia rektorskie za doskonałą dydaktykę (system SMOA – cztery osoby z kierunku Politologia wśród laureatów) oraz certyfikat HR Excellence in Research przedłużony na cykl 2025–2028. Sprzężenie systemu motywacyjnego w wymiarze naukowym z wyróżnieniami dydaktycznymi tworzy środowisko, w którym rozwój naukowy i dydaktyczny kadry wzajemnie się wzmacniają.

Zalecenia dotyczące kryterium wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany

Budynek Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego na ocenianym kierunku znajduje się w centrum Katowic przy ul. Bankowej 11.

Budynek ten jest współdzielony z Wydziałem Humanistycznym. W części Wydziału Nauk Społecznych znajduje się baza lokalowa w postaci pokoi dla kadry naukowej dostosowanej do pracy naukowo-badawczej oraz baza dydaktyczna o różnych funkcjach i przeznaczeniu (35 sal dydaktycznych o łącznej pojemności 1652 osób). Sale te są współdzielone z innymi kierunkami Wydziału Nauk Społecznych. Zestawienie wszystkich sal dydaktycznych wraz z ich wyposażeniem zawiera załącznik (**Załącznik 05_01**).

Największym pomieszczeniem dydaktycznym w budynku Wydziału Nauk Społecznych przy ul. Bankowej 11 w Katowicach jest Aula im. K. Popiołka o powierzchni 334,39 m² (369 miejsc), wyposażona w nagłośnienie, mikrofony, system kamer DUO, komputer z dwoma monitorami, projektor. W styczniu 2026 oddano do użytkowania nowo wyremontowaną aulę o powierzchni 224 m² (192 miejsc) wyposażoną w nowoczesne nagłośnienie, zestaw multimedialny do prowadzenia wideokonferencji oraz pętlę indukcyjną dla osób niedosłyszących. Prawie wszystkie sale dydaktyczne wyposażone są w stanowiska komputerowe oraz projektory multimedialne. Dodatkowo sześć sal funkcjonuje jako sale hybrydowe (do nauczania hybrydowego) – z dodatkowo zamontowanymi kamerami, a trzy z nich, poza projektorem, mają dodatkowo wielkogabarytowe monitory interaktywne. Organizując wydarzenia w formule hybrydowej skierowanej do szerokich grup odbiorców pracownicy mają możliwość zwrócenia się do uniwersyteckiego **Centrum Komunikacji Medialnej**, które dysponuje profesjonalnym sprzętem i obsługuje transmisje wydarzeń m.in. w serwisach Youtube i Facebook. Do celów dydaktycznych możliwe jest również wypożyczenie na czas zajęć kamer przenośnych. W budynku mieszczą się cztery dydaktyczne pracownie komputerowe z 58 stanowiskami komputerowymi z systemem Windows 11. Na komputerach jest oprogramowanie używane do analizy danych Statistica 12 PL, Deep Freeze oraz Microsoft Office 2019 Standard EDU PL.

Lokalizacja Wydziału Nauk Społecznych stanowi jego duży atut, WNS zlokalizowany jest:

- w niedalekim sąsiedztwie Rektoratu, w którym znajduje się [Studencka Strefa Aktywności i Relaksu](#)⁴⁸, mieszcząca wszystkie biura wspierające studentów i absolwentów Uczelni takie, jak: Biuro Karier, Biuro Studenckich Spraw Socjalnych, Biuro Działalności Studenckiej Wsparcia Studentów, a także gabinety psychologów, psychoterapeutów i doradców zawodowych. Są one prowadzone w ramach [Centrum ds. Osób Studiujących](#)⁴⁹. W Studenckiej Strefie Aktywności i Relaksu znajduje się także sala warsztatowa, kącik czytelniczy oraz kącik zabaw dla dzieci. Przestrzeń ta jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Centrum ds. Osób Studiujących UŚ udostępnia sprzęt wspierający kształcenie, np. notebooki, dyktafony, systemy FM, lupy elektroniczne, zestawy książki mówionej. Osoby studiujące używające aparatów słuchowych mają możliwość wypożyczenia systemu FM, który wzmacnia działanie aparatu słuchowego. Uczelnia dysponuje 10 nadajnikami Campus S i 20 odbiornikami PhonakMicroLinkMLxS. Niezależnie od udogodnień technicznych, osoby studiujące niesłyszące lub niedosłyszące posługujące się polskim językiem migowym, mogą liczyć na pomoc tłumacza, który będzie im towarzyszył podczas zajęć, wizyt w bibliotece czy dziekanacie, a także w innych istotnych dla życia studenckiego sytuacjach. Platformy stosowane w kształceniu zdalnym synchronicznym i asynchronicznym uwzględniają potrzeby studiujących o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym osób z niepełnosprawnościami. Również [strona internetowa UŚ](#)⁵⁰ jest opracowywana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych,

- w niedalekiej odległości od jednego z najnowocześniejszych w Polsce [Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej \(CINiBA\)](#)⁵¹, będącego wspólnym projektem Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Uniwersytetu Ekonomicznego,

- w niedalekiej odległości od [spinPLACE](#)⁵², które jest nową inicjatywą mającą na celu wspomaganie kreatywności i coworkingu. Budynek przy ul. Bankowej 5 jest wyposażony w miejsca do organizowania spotkań, konferencji, mniej czy bardziej formalnych inicjatyw, dostępny jest dla całej społeczności Uniwersytetu oraz otoczenia biznesowego uczelni (podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni). SpinPLACE jest elementem wszechstronnego kształcenia, między innymi w zakresie umiejętności miękkich i praktycznego przygotowania młodych ludzi do tworzenia własnych miejsc pracy. Jest miejscem pracy grupowej, wykładów popularnonaukowych, ośrodkiem treningu

⁴⁸ <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/studencka-strefa-aktywnosci/>

⁴⁹ <https://us.edu.pl/student/wda/poznaj-cos/>

⁵⁰ <https://us.edu.pl>

⁵¹ <https://ciniba.edu.pl>

⁵² <https://spinplace.us.edu.pl>

przedsiębiorczości i biznesu. Publiczny charakter przestrzeni oraz organizowane w niej wydarzenia sprzyjają wymianie myśli i doświadczeń. To miejsce kreatywnego sieciowania, kreatywnej „nie-pracy”, twórczych i artystycznych działań oraz spotkań, prezentacji wyników badań i promocji innowacyjnych rozwiązań, inkubacji spółek spin-off oraz start-up, organizacji warsztatów i prototypowania projektów. Aktywności te mogą odbywać się w ciągłym kontakcie z przedstawicielami biznesu, samorządu terytorialnego i trzeciego sektora. W spinPLACE zlokalizowane są następujące jednostki wspierające przedsiębiorczość akademicką: Biuro Współpracy z Gospodarką, Biuro Karier, Biuro Rzeczników Patentowych, SPIN-US Sp. z o.o. – spółka celowa Uniwersytetu Śląskiego oraz centra badawcze. Wśród inicjatyw realizowanych w ramach spinPLACE są: Silesia Design School, Spin Business Accelerator, Start-ups Mill, 3D Prototyping Centre, R&D Fuse, Science Café. Więcej informacji o spinPLACE znajduje się na stronie spinPLACE – centrum kreatywności i coworkingu <https://spinplace.us.edu.pl/>. Oficjalne otwarcie nastąpiło 27 lutego 2024 r. Od tego czasu zorganizowano kilka aktywności podjętych z inicjatywy osób prowadzących jak i studiujących na kierunku politologia,

- w niedalekiej odległości od przystanków autobusowych oraz tramwajowych, a także Dworca PKP i Międzynarodowego Dworca Autobusowego, które zapewniają osobom studiującym transport autobusowy, tramwajowy i kolejowy. Ponadto, w ramach modernizacji linii kolejowej powstaje nowy przystanek kolejowy Katowice Uniwersytet, zlokalizowany w rejonie ulicy Paderewskiego,

- w pobliżu instytucji kulturalnych, **Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia – NOSPR, Muzeum Śląskiego**, które zapewniają osobom studiującym możliwość uczestnictwa w licznych wydarzeniach edukacyjnych, muzycznych i filmowych oraz udział w światowych i krajowych wydarzeniach muzycznych,

- w pobliżu **Spodka** oraz **Międzynarodowego Centrum Kongresowego**, gdzie odbywały się i odbywają m.in. takie światowe wydarzenia, jak Szczyt Klimatyczny ONZ, Internetowy Szczyt Cyfrowy IGF, Światowe Forum Miejskie (World Urban Forum), Europejski Kongres Gospodarczy, światowe festiwale muzyczne takie jak WOMAX, Tauron Nowa Muzyka, czy największe na świecie rozgrywki e-sportowe Intel Extreme Master, a także Śląski Festiwal Nauki, uznawany za jedno z najważniejszych tego typu wydarzeń w Europie, w którym aktywnie biorą udział studenci i studentki oraz pracowniczki oraz pracownicy,

- w niewielkiej odległości od Rynku, miejsca wielu inicjatyw lokalnych o charakterze kulturowym.

Sprawną nawigację po kampusie katowickim UŚ umożliwia platforma Wirtualny UŚ: <https://wirtualny-uniwersytet.us.edu.pl/kampus-katowice>.

Przed budynkiem na ulicy Bankowej 11 zorganizowano dla osób studiujących atrakcyjną przestrzeń umożliwiającą spędzenie czasu pomiędzy zajęciami na świeżym powietrzu (dodatkowe miejsca do siedzenia, nowe nasadzenia, fortepian etc.). Miejscem spotkań osób studiujących, wypoczynku, rozmów jest również **Strefa Studentów** znajdująca się w budynku. W bezpośrednim sąsiedztwie

budynku mieści się również parking dla osób studiujących, z wydzielonymi miejscami dla osób z niepełnosprawnościami.

Wszyscy użytkownicy przestrzeni i wyposażenia uczelni zobowiązani są do przestrzegania zasad BHP. Studiujący na początku pierwszego semestru realizują kurs na platformie Moodle [Vademecum studenckie - BHP - Bezpieczeństwo i Higiena Pracy](#)⁵³, natomiast pracownicy realizują kurs BHP okresowo.

W budynku Wydziału Nauk Społecznych przy ul. Bankowej 11 w Katowicach znajduje się Bistro „Famila” oferujące osobom studiującym i pracownikom Wydziału śniadania, obiady, napoje oraz produkty spożywcze. Istnieje również możliwość brania dań na wynos. Bistro jest czynne od poniedziałku do piątku od 7.30 do 15.30. Aby zaspokoić potrzeby grup studenckich, odbywających zajęcia w późniejszych blokach dydaktycznych oraz na wypadek urlopu w Bistro „Famila”, w przestrzeni Wydziału znajdują się maszyny vendingowe oferujące napoje ciepłe i zimne, produkty spożywcze oraz słodkie i słone przekąski. Uniwersytet udostępnił całej społeczności Wydziału dystrybutory wody pitnej. Bezpłatne dystrybutory zlokalizowane są w różnych częściach budynku i oferują wodę w temperaturze pokojowej, chłodzoną oraz niektóre z nich wodę gazowaną.

Osoby studiujące mają do dyspozycji przestrzenie, w których mogą spędzać czas, odpoczywać, relaksować się, spotykać oraz pracować. Jest to **Strefa Studenta** zlokalizowana na parterze z zapleczem socjalnym obejmującym m.in. czajnik, kuchenkę mikrofalową. Strefę wyposażono meble przeznaczone zarówno do nauki, pracy przy komputerze, jak i do relaksu, gry zespołowe, ekran do projekcji filmów. Ponadto w budynku przy ul. Bankowej 11 znajduje się „**pokój wyciszenia**” dla osób studiujących mających trudności z uczestnictwem w typowych zajęciach z grupą oraz takich, które mają obniżoną sprawność funkcjonowania społecznego. W pokoju wyciszenia osoby studiujące mają możliwość odseparowania się od bodźców i odreagowania napięcia. Wyposażenie pokoju wyciszenia stanowią: kanapy, szafki, biurko z regulacją wysokości, fotel biurowy ergonomiczny obrotowy, kłękosiad, kołdra obciążeniowa. Pokój może być wykorzystywany również przez osoby rodzicielskie w celu nakarmienia dziecka. Nieopodal, bezpośrednio przy dziekanatach zlokalizowany jest **kącik dla dzieci**, wyposażony w stół, krzesła, a w pobliskiej toalecie, znajduje się również przewijak. W budynku znajdują się sanitariaty z uwzględnieniem osób z niepełnosprawnością. W toaletach przeznaczonych dla kobiet, zostały zamontowane pudełka/skrzynki menstruacyjne, w których znajdują się artykuły higieniczne – działanie to podjęto w ramach walki z ubóstwem menstruacyjnym. Osoby studiujące mogą z nich korzystać bezpłatnie.

W podziemiach oraz w strefie studenta znajdują się **szatnie samoobsługowe** (zamykane szafki do dyspozycji osób studiujących)

⁵³ <https://el.us.edu.pl/mw/>

Dziekanaty ds. studenckich, dziekanaty dydaktyczne oraz dziekanaty ds. stypendiów znajdują się na parterze. W bliskim sąsiedztwie poszczególnych dziekanatów znajduje się gabinet, w którym dyżury odbywa prodziekan ds. studenckich i kształcenia.

Warto dodać, że na parterze w budynku WNS znajduje się księgarnia Liber oferująca szeroki wybór pozycji między innymi z zakresu nauk społecznych. **Księgarnia Liber** to nie tylko miejsce zakupu literatury akademickiej i popularnonaukowej, lecz także aktywna przestrzeń dialogu i wymiany myśli. Regularnie organizuje spotkania autorskie z pisarzami, badaczami i ekspertami, w których chętnie uczestniczą studenci różnych kierunków. Wydarzenia te stanowią wartościowe uzupełnienie procesu dydaktycznego – umożliwiają bezpośredni kontakt z autorami, pogłębienie omawianych zagadnień oraz dyskusję wykraczającą poza ramy sali wykładowej.

5.2 Infrastruktura i wyposażenia instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Obowiązkowe praktyki zawodowe na kierunku prowadzone są w firmach, instytucjach, działach, które korzystają z nowych mediów i to do nich należy zapewnienie infrastruktury niezbędnej do realizacji przez osobę studiującą programu praktyk - w sytuacji braku takiej, miejsce nie jest kwalifikowane na miejsce odbywania praktyki. Miejsce odbywania praktyk konsultowane jest bowiem wcześniej z akademickim opiekunem praktyk, co daje okazję również do ustalenia kwestii związanych z infrastrukturą i wyposażeniem w miejscu praktyk, aby umożliwiły zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, przypisanych do tego modułu. W trakcie realizacji praktyk akademicki opiekun praktyk pozostaje w kontakcie z opiekunem praktyk z ramienia praktykodawcy, co pozwala monitorować jakość praktyk również w tym zakresie. Praktykodawcy są zobowiązani do zapoznania studentki/studenta z zakładowym regulaminem pracy i przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy. Zgodnie z treścią składanego przez studenta oświadczenia przed rozpoczęciem praktyk, każda osoba studiująca zobowiązana jest m.in. do przestrzegania ustalonego w miejscu odbywania praktyki porządku i dyscypliny pracy oraz zasad BHP i ochrony przeciwpożarowej.

5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu i platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z

wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej

Salę dydaktyczną w budynku WNS wyposażono w **infrastrukturę informatyczną** (projekторы, komputery, nagłośnienie i systemy łączności), które umożliwiają realizację procesu dydaktycznego w sposób efektywny. Budynek ten przeszedł kompleksową przebudowę w latach 2020-2024, posiada sprzęt nowy, kompatybilny z wykorzystywanym oprogramowaniem. Dodatkowo można tu wspomnieć, że w budynku zapewniona jest najwyższa jakość przekazu audio i wideo obron doktorskich i innych ważnych wydarzeń dzięki sprzętowi w salach wideokonferencyjnych i hybrydowych.

Technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane są zarówno w procesie dydaktycznym (zgodnie z Zarządzeniem nr 176 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 15 października 2021 r. w sprawie zasad prowadzenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość), jak i w ramach obsługi administracyjnej studiów. Studenci wdrażają się w wykorzystanie różnorodnych narzędzi informacyjno-komunikacyjnych począwszy od pierwszych zajęć, gdy zapoznają się z systemem USOS, następnie na module *umiejętności akademickie* oraz kolejnych zajęciach, w tym z zestawu modułów dyplomowych. Obsługę systemów IT mogą się uczyć także przy wykorzystaniu strony <https://us.edu.pl/student/nowy-student/nowy-student-pierwsze-kroki/systemy-i-wsparcie-it/> oraz w ramach kursu Moodle *Vademecum studenckie - Pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej* (dostęp po zalogowaniu). Platforma Moodle jest też wykorzystywana do realizacji szkoleń z zakresu przysposobienia bibliotecznego i zasad BHP.

Wszystkie ważne informacje studenci znaleźć mogą na [stronie Uniwersytetu Śląskiego i podstronach](#)⁵⁴.

Całość obsługi administracyjnej opiera się na systemie USOS, który służy studentom m.in. do zapisywania się na zajęcia oraz bieżącego monitorowania wszelkich spraw związanych z przebiegiem studiów. Dostęp do USOS możliwy jest zarówno przez przeglądarkę internetową, jak i aplikację Mobilny USOS UŚ (opis: <https://us.edu.pl/student/aplikacja-mobilna-dostepny-us/>). System opracowany został przez licencjonowanych dostawców i daje gwarancję bezpieczeństwa danych studentów oraz pracowników, nad czym czuwają zarówno Inspektor Ochrony Danych UŚ, Lokalny Administrator Danych Osobowych oraz Pełnomocnik Lokalnego Administratora danych osobowych.

We wszystkich budynkach UŚ działa system EDUROAM (educationalroaming), który umożliwia autoryzowany dostęp do Internetu dla użytkowników wszystkich uczelni i jednostek akademickich, biorących udział w projekcie EDUROAM na całym świecie. Studenci mogą dodatkowo korzystać z

⁵⁴ <https://us.edu.pl/deklaracja-dostepnosci/>

zasobów sieci *student.us* oraz z wirtualnej sieci uczelni (VPN). Aktualnie trwają prace nad modernizacją sieci pod względem bezpieczeństwa i wydajności pracy.

Podstawowym narzędziem wykorzystywanym w nauczaniu zdalnym i hybrydowym jest Microsoft Teams na platformie Microsoft 365. Wszyscy studenci i pracownicy mają możliwość utworzenia konta w domenie Office365. Konto to zapewnia dostęp do aplikacji ułatwiających pracę, naukę i komunikację: MS Teams, SharePoint, Outlook, Word, Excel, OneNote i PowerPoint. Aplikacje te są dostępne dla studentów z ich prywatnych komputerów i urządzeń mobilnych oraz mogą być używane w ramach pracy własnej w dowolnym czasie i miejscu. Osoby nieposiadające konta w domenie o365 Uniwersytetu Śląskiego mogą uczestniczyć w każdym spotkaniu poprzez link z zaproszeniem od organizatora. MS Teams wykorzystywany jest do synchronicznej realizacji wybranych zajęć w formule zdalnej (część wykładów, statystyka, psychometria, moduły ogólnouczelniane) - ważnym atutem tego rozwiązania jest możliwość nagrywania zajęć, co studium systematycznie wskazują jako rozwiązanie bardzo korzystne. Dodatkowo rozwiązanie takie umożliwia samodzielną pracę każdej osobie studiującej na własnym komputerze. Na niektórych modułach pełni także rolę repozytorium materiałów dydaktycznych, zadań i komunikatora chat. Od bieżącego roku akademickiego MS Teams wykorzystywany jest także do przekazywania pilnych komunikatów osobom studiującym - utworzony został zespół, do którego może dołączyć każda osoba studiująca. Na jego stronie głównej pojawiają się bieżące komunikaty, a w zakładkach można znaleźć dodatkowe informacje tematyczne.

W celu rozwoju i monitorowania metod nauczania na odległość oraz wspierania jego jakości, z grona nauczycieli akademickich powołany został [Pełnomocnik Dziekana Wydziału Nauk Społecznych UŚ do spraw kształcenia na odległość](#)⁵⁵. Obecnie, funkcję tą sprawuje dr Monika Frania, prof. UŚ. Współpracuje on z jednostkami na poziomie uniwersyteckim, takimi jak Dział Kształcenia, Centrum Kształcenia na Odległości, Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów, a na poziomie wydziału z informatykami.

5.4 Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Budynek posiada szereg udogodnień dla pracowników i osób studiujących z niepełnosprawnościami, począwszy od sanitariatów, wind, ramp. Oprócz kamer i pozostałego specjalistycznego sprzętu AV, część auli oraz multimedialnych sal dydaktycznych jest wyposażona w sprzęt umożliwiający zdalne uczestnictwo w prowadzonych zajęciach i badaniach naukowych.

Na parkingu studenckim przy windzie zewnętrznej wydzielono dwa miejsca dla osób

⁵⁵ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/wladze/pelnomocnicy-dziekana/>

Z niepełnosprawnościami o odpowiednich parametrach, odmalowane farbą antypoślizgową i oznaczone znakami.

Przed wejściem zamontowana jest platforma, która umożliwia wjazd wózkiem do budynku. Aby uruchomić platformę należy przywołać pracownika z portierni za pomocą przycisku. W budynku znajdują się dwie windy osobowe (wewnętrzna i zewnętrzna) oraz pięć platform (pionowa przy wejściu głównym, przy portierni lewa, II piętro, III piętro, IV piętro). Pracownicy portierni służą pomocą w dotarciu do określonej lokalizacji budynku.

W budynku znajduje się też pokój wyciszenia. Warto tutaj dodać, że Centrum ds. Osób Studiujących UŚ udostępnia sprzęt wspierający kształcenie, np. notebooki, dyktafony, systemy FM, lupy elektroniczne, zestawy książki mówionej. Studenci używający aparatów słuchowych mają możliwość wypożyczenia systemu FM, który wzmacnia działanie aparatu słuchowego. Uczelnia dysponuje 10 nadajnikami Campus S i 20 odbiornikami PhonakMicroLinkMLxS. Niezależnie od udogodnień technicznych studenci niesłyszący lub niedosłyszący posługujący się Polskim Językiem Migowym, mogą liczyć na pomoc tłumacza, który będzie im towarzyszył podczas zajęć, wizyt w bibliotece czy dziekanacie, a także w innych istotnych dla życia studenckiego sytuacjach. Platformy stosowane w kształceniu zdalnym synchronicznym i asynchronicznym uwzględniają potrzeby studiujących o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami.

Dodatkową formą wsparcia mogą być także adresowane stypendia oraz zaangażowanie asystenta, ułatwiającego dojazd, poruszanie się po uczelni, sporządzanie notatek i załatwianie spraw organizacyjnych. Zgodnie z [Zarządzeniem nr 158 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 30 października 2024 r. w sprawie wsparcia procesu kształcenia i prowadzenia badań dla osób studiujących z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami](#)⁵⁶ dostępna jest również opcja indywidualnego dostosowania studiów, obejmującego między innymi możliwość nagrywania zajęć, wcześniejszego otrzymywania materiałów dydaktycznych, modyfikacji planu, wydłużenia czasu realizacji prac zaliczeniowych i egzaminów, dostosowania wielkości czcionki na egzaminie itp. Wszelkie formy wsparcia osób z niepełnosprawnościami opisane są na stronie:

<https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb>.

Biblioteka umożliwia korzystanie z książek w wersji cyfrowej, po złożeniu zamówienia.

(<https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/biblioteka-cyfrowa/>).

⁵⁶ <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/7657/5/?reporef=%2F%3Fsearch-global%3D158%252f2024>

Osoby studiujące mają możliwość korzystania z aplikacji [Dostępny UŚ](#)⁵⁷, która poprzez system wewnętrznej nawigacji umożliwia szybkie odnajdowanie ważnych miejsc w budynkach, a także oferuje dodatkowe funkcje, mające na celu bezpieczne i sprawne przemieszczanie się po terenie uczelni oraz komunikację w obrębie społeczności akademickiej (możliwość wezwania służb ratowniczych, przywołania asysty, otrzymywanie najnowszych komunikatów).

Uniwersytet Śląski oferuje również studentom i studentkom z niepełnosprawnościami wsparcie w postaci [asystenta studenta z niepełnosprawnością \(ASN\)](#)⁵⁸, którego zakres zadań jest określany indywidualnie w zależności od potrzeb studenta i obejmuje m.in. wsparcie w dojazdach, poruszaniu się po uczelni, sporządzaniu notatek oraz załatwianiu spraw organizacyjnych. Ze wskazaną przez studenta osobą zawierana jest umowa cywilnoprawna, a rozliczenie następuje na podstawie kart godzin pracy potwierdzanych przez pracowników uczelni, przy czym rola asystenta polega na wspieraniu samodzielności studenta, a nie na wyręczaniu go w obowiązkach akademickich.

Dziedzinaty studiów stacjonarnych i niestacjonarnych znajdują się na parterze w bliskiej odległości od siebie. Prowadzą do nich szerokie klatki schodowe oraz platforma schodowa, co jest niezmiernie istotne z punktu widzenia osób z dysfunkcją ruchu. Dodatkowo na bieżąco reagujemy na potrzeby naszej społeczności wydziałowej i zgłaszamy konieczność podjęcia różnych działań, jak odmalowanie sali, czy wymianę oświetlenia. Za stan techniczny budynku, czystość, remonty itp. odpowiada Dział Administracyjno-Gospodarczy.

5.5. Dostępność infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Uczelnia oferuje nieodpłatnie dostęp do STATISTICA i SPSS. Przyjęta została zasada, że studium powinni mieć możliwość prowadzenia analiz także po uzyskaniu dyplomu, dlatego promujemy aplikacje ogólnodostępne. Dodatkową zaletą JASP jest jego ciągły rozwój.

Do prowadzenia badań on-line w ramach projektów studenckich, rekomendowane jest stosowanie platform gwarantujących bezpieczeństwo danych: MS Forms i Formularze Google z kont Uniwersytetu oraz serwisu LimeSurvey, zainstalowanego na wewnętrznym serwerze uczelni. LimeSurvey daje bardzo duże możliwości konstruowania ankiet o zróżnicowanych pytaniach i mechanizmach przechodzenia między pytaniami. W przypadku nietypowych wyzwań lub trudności, studium mogą liczyć na wsparcie osoby administrującej serwisem. Metodologiczne, etyczne i techniczne przygotowanie do

⁵⁷ <https://us.edu.pl/student/aplikacja-mobilna-dostepny-us/>

⁵⁸ <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/asystent/>

stosowania tego typu narzędzi stanowi nieodpłatny, ogólnodostępny kurs *Badania ankietowe on-line* na platformie edukacyjnej [Navoica.pl](https://navoica.pl)⁵⁹.

Aplikacje i systemy wykorzystywane w nauczaniu zdalnym są dostępne dla studentek i studentów z prywatnych komputerów i urządzeń mobilnych i mogą być używane w ramach pracy własnej w dowolnym czasie i miejscu (bez ograniczenia co do lokalizacji). Dotyczy to nie tylko Platformy elearningowej, ale wszystkich aplikacji pakietu Office365. W konsekwencji materiały dydaktyczne przygotowywane przez dydaktyczki i dydaktyków i przesyłane student(k)om za pośrednictwem Microsoft Teams i SharePoint są dostępne w trybie ciągłym. Również z wszystkich elektronicznych zasobów biblioteki uniwersyteckiej osoby studiujące mogą korzystać z domu (lub dowolnej lokalizacji) po zalogowaniu do systemu HAN UŚ. W czasie pandemii COVID-19 działał dodatkowy projekt Dydaktyczna Biblioteka Cyfrowa UŚ (<https://bsf.us.edu.pl/pieknych-swiat/>) <https://ciniba.edu.pl/biblioteki-cyfrowe/988000-dydaktycznabiblioteka-cyfrowa-us>. W bibliotece tej były umieszczane teksty tych publikacji, które były niezbędne w procesie kształcenia (książki, artykuły, rozdziały), ale nie były dostępne w wersji elektronicznej. Z materiałów mogli skorzystać zarówno pracowniczki, pracownicy jak i studentki i studenci Uniwersytetu Śląskiego. Prośby o umieszczenie publikacji w Dydaktycznej Bibliotece Cyfrowej mogli przysyłać pracownicy i pracowniczki UŚ poprzez specjalnie przygotowany w tym celu formularz. Aktualnie studentki i studenci mają możliwość zdalnego zamawiania cyfrowej kopii materiałów (<https://ciniba.edu.pl/kopiowanie-zbiorow/>).

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz dostosowanie do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

W kampusie katowickim UŚ, w bezpośrednim sąsiedztwie WNS, znajduje się [Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka](https://ciniba.edu.pl)⁶⁰ (CINiBA) jedna z najnowocześniejszych bibliotek uniwersyteckich w Polsce, wybudowana wspólnie przez Uniwersytet Śląski w Katowicach i Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, w której połączono zbiory Biblioteki UŚ i Biblioteki Głównej UEK. Do zasobów CINiBA włączono również zasoby biblioteki WNS posiadającej bogaty księgozbiór z zakresu nauk społecznych. Budynek CINiBA ma ponad 12 tys. m² powierzchni i 63 tys. m³ kubatury. Na 7 kondygnacjach obiektu

⁵⁹ <https://navoica.pl>

⁶⁰ <https://ciniba.edu.pl>

równocześnie może przebywać 1000 osób. Znajduje się tam 340 komputerów i terminali, skanery, 54 km półek, 6 „selfchecków” do samodzielnego wypożyczania książek, wrzutnia (najnowszy i jedyny w Polsce model zawierający sorter do selekcjonowania zwracanych książek, np. wg ich miejsca przechowywania). Na każdym poziomie znajduje się samoobsługowy punkt ksero. Biblioteka jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – posiada automatycznie otwierane drzwi wejściowe, windy z kabinami dostosowanymi dla osób poruszających się na wózkach oraz niewidomych/niedowidzących, toalety dla osób z niepełnosprawnością ruchową, korytarze i pomieszczenia dostosowane do poruszania się na wózkach, stanowiska pracy dla czytelników i pracowników z niepełnosprawnościami.

Stan księgozbioru Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej z dziedziny politologii wynosi 32.760 woluminów oraz ponad 298 tytułów czasopism aktualnie prenumerowanych oraz archiwalnych. W roku 2025 zakupiono i włączono do księgozbioru CINIbA 450 tytułów (woluminów) nowych książek politologicznych. W CINIbA znajduje się także księgozbiór, liczący 15.162 tytuły książek, profesora Bogdana Suchodolskiego, który swym testamentem przekazał całość swoich zbiorów Uniwersytetowi Śląskiemu. Są to książki głównie z dziedzin filozofii, nauk filologicznych i społecznych i in.

Uniwersytet Śląski oferuje dostęp do 1500 pełnotekstowych czasopism elektronicznych i prawie 16 tys. książek elektronicznych z wyżej wymienionej dziedziny.

W zasobach biblioteki znajdują się publikacje wskazane studentom w sylabusach.

Studenci i pracownicy mają zdalny dostęp do około 30 baz danych w tym **Cambridge University Press Journals, Newspaper Source, Central and Eastern European Online Library (CEEOL)** oraz **JSTOR** i innych nauk pokrewnych (z zakupu, licencji krajowej i darmowych). Oferowany jest również dostęp do baz interdyscyplinarnych są to m.in.: ScienceDirect, SpringerLink, Academic Search Ultimate, czy Wiley Online Library.

W zasobach biblioteki znajdują się publikacje wskazane studentom w sylabusach.

Studenci i pracownicy mają zdalny dostęp do około 30 baz danych w tym **Cambridge University Press Journals, Newspaper Source, Central and Eastern European Online Library (CEEOL)** oraz **JSTOR** i innych nauk pokrewnych (z zakupu, licencji krajowej i darmowych). Oferowany jest również dostęp do baz interdyscyplinarnych są to m.in.: ScienceDirect, SpringerLink, Academic Search Ultimate, czy Wiley Online Library.

Warto odnotować, że pracowniczki i pracownicy, studentki i studenci kierunku politologia mają również wpływ na zakupy konkretnych tytułów: raz w roku można wskazać kilka, biblioteka najczęściej dokonuje zakupu wskazanych pozycji. Ponadto osoby studiujące politologię korzystają z systemu wypożyczeń międzybibliotecznych. Otwarty charakter CINIBy powoduje, że często wykorzystywany jest, podobnie jak spinPLACE, jako miejsce spotkań intelektualnych i spędzania czasu. CINIbA jest otwarta dla

wszystkich czytelników, a korzystanie z jej zasobów jest bezpłatne. O otwartym charakterze ksiąźnicy świadczy nie tylko wolny dostęp do krajowych i światowych publikacji w postaci tradycyjnej i elektronicznej, ale także fachowa pomoc ze strony bibliotekarzy, przyjazna architektura, najnowsze technologie i rozwiązania (w tym urządzenia samoobsługowe) oraz dostosowanie gmachu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Centrum jest czynne od poniedziałku do soboty, w godzinach 8.00-20.00. W czasie sesji egzaminacyjnych CINIBA jest czynna do 23.00. W Centrum zapewniony jest dostęp do krajowych i światowych publikacji naukowych w postaci tradycyjnej i elektronicznej. Czytelnicy CINiB-y mają do dyspozycji kolekcję liczącą ponad 1 milion woluminów książek i czasopism, wzbogaconą o bazy danych dostępne w bibliotece i zdalnie w dowolnym miejscu na świecie, po zalogowaniu do systemu. Znaczna część księgozbioru znajduje się w otwartych strefach i ma charakter ogólnodostępny. Są to książki najnowsze oraz zbiory wyselekcjonowane, publikacje istotne dla poszczególnych dziedzin naukowych, po które najczęściej sięgają pracownicy naukowci i studenci. Wolny dostęp do półek, możliwość swobodnego przeglądania książek, bez konieczności ich zamawiania, pozwala na swobodne korzystanie z zasobów i gwarantuje użytkownikom dużą samodzielność – od dotarcia do właściwej półki po wypożyczenie książki. Inteligentne rozwiązania np. funkcja „prowadź”, dostępna w katalogu INTEGRO, pozwala na szybką lokalizację książki. Po kliknięciu ikony „Prowadź”, wyświetla się podgląd piętra i regału, na którym znajduje się wybrana pozycja. CINIBA jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, które mogą swobodnie korzystać z zasobów biblioteki, wykorzystując specjalistyczne oprogramowanie i sprzęt komputerowy. W czytelni zlokalizowanej w CINiBA można korzystać z książek, czasopism, materiałów z magazynów zamkniętych oraz publikacji sprowadzonych z innych bibliotek. Na księgozbiór podręczny składają się: encyklopedie ogólne (polskie i zagraniczne), bibliografie dziedzinowe i seria Prace Naukowe UŚ. Oprócz tego w CINiBA zlokalizowana jest [Czytelnia Prasy Bieżącej](#)⁶¹ z najnowszą informacyjną i opiniotwórczą prasą, w tym m.in. polskimi i zagranicznymi gazetami i tygodnikami (https://ciniba.edu.pl/?option=com_content&view=category&layout=blog&id=8&Itemid=31&lang=pl). W budynku CINiBA znajduje się również Mediateka, w której zapewniony jest dostęp do multimediów oraz stanowisk komputerowych, na których można odtwarzać płyty wymagające zainstalowania programu i zrestartowania komputera. Budynek WNS znajduje się też w niedalekim położeniu od Biblioteki Śląskiej, biblioteki wojewódzkiej o statusie biblioteki naukowej uwzględniającej potrzeby środowisk akademickich śląskich uczelni otrzymującej egzemplarze obowiązkowe wszystkich książek wydanych w Polsce w nakładzie powyżej 100 egzemplarzy.

61

https://ciniba.edu.pl/?option=com_content&view=category&layout=blog&id=8&Itemid=31&lang=pl

5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

Przegląd posiadanego sprzętu i oprogramowania dokonywany jest regularnie. Zgodnie z [Wydziałowymi Procedurami Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych](#)⁶² na corocznych spotkaniach z spotkaniu z nauczycielami akademickimi i osobami studiującymi poruszane są kwestie dotyczące infrastruktury (**Załącznik K3_03**), zgłaszane problemy są przekazywane w raporcie do Dziekana.

Problemy zgłaszane są również na bieżąco informatykom, a zapotrzebowanie w zakresie wyposażenia infrastruktury przekazywane jest władzom dziekańskim. Baza dydaktyczna i naukowa uczelni jest oceniana regularnie, zazwyczaj co semestr lub rocznie, w ramach wewnętrznych procesów monitorowania i zapewnienia jakości, w tym jakości kształcenia prowadzonych przez odpowiednie jednostki Uczelni, takie jak komisje ds. jakości kształcenia, czy dziekan lub właściwi prodziekani w porozumieniu z Działem Administracyjno-Gospodarczym. Za infrastrukturę i zasoby dydaktyczne wydziału odpowiedzialny jest dziekan. Dyrektor kierunku i wydziałowa komisja ds. kształcenia i studentów w ramach swojej działalności zbierają informacje (zgłaszane m.in. przez pracowniczki i pracowników oraz studentki i studentów) o rozpoznanych potrzebach i najważniejszych problemach w tym zakresie i przekazują je dziekanowi. Zakres monitorowania obejmuje ocenę dostępności, stanu technicznego oraz jakości infrastruktury dydaktycznej (np. sal wykładowych, laboratoriów, pracowni komputerowych) oraz wyposażenia niezbędnego do prowadzenia zajęć. Dotyczy również sprzętu specjalistycznego, oprogramowania i narzędzi wykorzystywanych w procesie kształcenia oraz badań naukowych. W roku akademickim 2024/2025 dyrekcja kierunków politologicznych (bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, doradztwo polityczne i publiczne, międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, politologia) dzięki regularnej ocenie stanu technicznego i wyposażenia sal wykładowych oraz wsłuchiowaniu się w głosy społeczności kierunku politologia rozpoczęła również działania zmierzające do zmodernizowania sal. Wykaz remontów na Wydziale Nauk Społecznych znajduje się w Załączniku **Załącznik K5_02**).

Przykład: W roku akademickim 2025/2026 przeprowadzono modernizację sali 110, obejmującą poprawę standardu technicznego oraz funkcjonalności przestrzeni dydaktycznej. Zmiany były odpowiedzią na postulaty zgłaszane przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku politologia, które wskazywały na potrzebę usprawnienia wyposażenia audiowizualnego sali. Inicjatywa została przekazana dyrekcji kierunku, a następnie skierowana do właściwych jednostek administracyjnych uczelni odpowiedzialnych za zarządzanie infrastrukturą dydaktyczną (Dziekana WNS). Przeprowadzone

⁶² https://us.edu.pl/wydzial/wns/wp-content/uploads/sites/17/Bez-kategorii/WSZJK_2023-1.pdf

prace wpłynęły na zwiększenie komfortu prowadzenia zajęć oraz jakości procesu kształcenia, stanowiąc przykład skutecznego mechanizmu reagowania na potrzeby zgłaszane przez kadrę akademicką.

Za dopasowanie zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych do potrzeb dydaktycznych Wydziału odpowiedzialny jest prodziekan ds. studenckich i kształcenia we współpracy z dyrektorem Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego. Dyrektor kierunku i wydziałowa komisja ds. kształcenia i studentów w ramach swojej działalności zbierają informacje (zgłaszane m.in. przez pracowniczki, pracowników, studentki i studentów) o rozpoznanych potrzebach i najważniejszych problemach w tym zakresie i przekazują je prodziekanowi ds. studenckich i kształcenia, a ten przekazuje je dyrektorowi Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego. Dodatkowo, regularnie ocenia się dostępność nowych publikacji oraz aktualność zasobów w kontekście sylabusów. Ocenie podlegają dostępność tradycyjnych i elektronicznych zasobów bibliotecznych, w tym baz danych, czasopism i książek naukowych, zgodność zasobów z potrzebami dydaktycznymi oraz ich przydatność w realizacji programów studiów. Zapotrzebowanie na nowe materiały zgłaszają nauczycielki i nauczyciele akademicy oraz pracowniczki i pracownicy naukowcy. Na spotkaniach dyrekcji z osobami studiującymi przeprowadzane są rozmowy dotyczące warunków nauki, dostępności zasobów dydaktycznych i jakości infrastruktury. Zgłaszane uwagi są przekazywane wyżej i analizowane przez władze uczelni i komisje ds. jakości kształcenia, co pozwala na identyfikację potrzeb i obszarów do poprawy. Studenci mogą również zgłaszać swoje uwagi i propozycje bezpośrednio przez system USOS.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Dobre praktyki:

- Za dobrą praktykę uznać można zapewnienie wszystkim student(k)om UŚ bezpłatnego dostępu do pakietu MS Office 365, obejmującego takie aplikacje, jak Word, Excel, Teams, Power Point, One Drive, Forms, Outlook i inne. Aplikacje te są dostępne dla studentów z ich prywatnych komputerów i urządzeń mobilnych i mogą być używane w ramach pracy własnej w dowolnym czasie i miejscu (bez ograniczenia co do lokalizacji).
- Dobrą praktyką jest tworzenie zespołów na platformie MS Teams, wspierających zajęcia stacjonarne. Zespoły służą do komunikacji w ramach grupy jako repozytorium materiałów dydaktycznych oraz jako miejsce gromadzenia prac (jeśli takie są przewidziane). Zespoły pozwalają również na elastyczne przeniesienia zajęć w tryb online, gdy zajdzie potrzeba (np. w wypadku wyjazdu na konferencję czy staż prowadzącego zajęcia).
- Za dobrą praktykę należy również uznać dostęp do źródeł elektronicznych (baz danych, czasopism elektronicznych oraz ebooków) z komputerów innych niż uczelniane za pomocą systemu autoryzacji HAN (Hidden Automatic Navigator).

- Dobrą praktyką jest posiadanie rozbudowanego zaplecza socjalnego. Najważniejszą z nich na Wydziale Nauk Społecznych przy ul. Bankowej 11 w Katowicach jest Strefa Studenta, oddana do użytku w październiku 2024 roku. Strefa łączy różne funkcje: od studenckiej strefy odpoczynku, w której studiujący mogą odpocząć i zrelaksować się (wyposażona w kanapy), poprzez miejsce do pracy (wyposażone w biurka, punkty do ładowania sprzętu elektronicznego oraz szybki internet) oraz posilić się (strefa wyposażona w mikrofalówkę, czajnik do podgrzewania wody, dystrybutor wody pitnej, stoliki z krzesłami, a także automaty vendingowe). Do dyspozycji osób studiujących są także atrakcyjne przestrzenie na wolnym powietrzu, „pokój wyciszenia” dla studentek i studentów mających trudności z uczestnictwem w typowych zajęciach z grupą oraz takich, którzy mają obniżoną sprawność funkcjonowania społecznego. Atutem Wydziału jest także prężnie działające bistro.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1 Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym na kierunku politologia wpisuje się w nową strategię uczelni. Zgodnie z przyjętym powszechnie w regionie hasłem „Nauka nowym przemysłem Śląska” uniwersytet stał się inicjatorem i liderem wielu działań, które uczyniły go aktywnym uczestnikiem istotnych debat i planów dotyczących przyszłości województwa.

Cele strategiczne uczelni łączą się w sposób zasadniczy z działaniami dyrekcji kierunku politologia oraz władz dziekańskich Wydziału Nauk Społecznych UŚ w zakresie realizacji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zgodnie ze stwierdzeniem zawartym na s.29 dokumentu strategicznego na lata 2026-2029: „Uniwersytet ma duży autorytet opiniotwórczy w regionie, co daje mu mandat do zabierania głosu w kwestiach najistotniejszych dla przyszłości województwa śląskiego”. Za cel działania przyjęto zatem **aktywne uczestnictwo w najważniejszych gremiach oraz procesach decyzyjnych dotyczących transformacji regionu oraz rozbudowę sieci umów z podmiotami samorządowymi, gospodarczymi i społecznymi**. Takie podejście daje duże możliwości w obszarze realizowania programu studiów politologicznych. Uniwersytet Śląski działa bowiem w bardzo specyficznym otoczeniu podmiotów tworzących Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię (GZM). Istotnym celem kształcenia jest zatem **przygotowanie liderów gotowych do pracy i działania w jednostkach samorządu terytorialnego**, kluczowych dla procesu transformacji regionu.

Zgodnie z założeniami Strategii rozwoju Wydziału Nauk Społecznych na lata 2026-2029 celem strategicznym jest także wzmocnienie w studentkach i studentach cech przedsiębiorczych, polegających na umiejętności empatycznego rozumienia otoczenia społeczno-gospodarczego. Osoba studiująca powinna umieć określić jakie są aktualne potrzeby otoczenia i spróbować przewidzieć przyszłość, aby aktywnie wpływać na jego przekształcanie, a także odnaleźć się na coraz bardziej dynamicznym i zmiennym rynku pracy. Dlatego tak ważna w obszarze kształcenia jest intensyfikacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Współpraca instytucjonalna w tym zakresie jest realizowana na trzech poziomach.

NA POZIOMIE UCZELNI

Na poziomie ogólnouczelnianym działają dwie komplementarne jednostki. [Biuro Współpracy z Gospodarką](#)⁶³ (BWG) koncentruje się na budowaniu relacji instytucjonalnych z pracodawcami i jednostkami samorządu terytorialnego, wspierając u studentów i studentek postawy przedsiębiorcze. Biuro Karier UŚ odpowiada za bezpośrednie wsparcie studiujących w wejściu na rynek pracy: organizuje spotkania rekrutacyjne, warsztaty, staże i mentoring.

W ramach wsparcia studentów i studentek kierunku politologia [Biuro Karier](#)⁶⁴ Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach podjęło liczne działania. Były one realizowane zarówno w formie stacjonarnej, jak i zdalnej. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

1. **Spotkania z pracodawcami o charakterze informacyjno-rekrutacyjnym.** Organizacje zainteresowane zatrudnieniem prezentowały swoją firmę, a także informowały o wymaganiach rekrutacyjnych i przyjmowały dokumenty aplikacyjne. W ramach opisanego działania odbyły się następujące spotkania informacyjno-rekrutacyjne skierowane do studentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, w tym także studentów kierunku politologia:
 - Stoisko Banku Millennium S.A. – I 2026 r., Wydział Nauk Społecznych w Katowicach;
 - Świąteczne stoisko charytatywne PwC SDC – XII 2025 r., Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w Katowicach;
 - Spotkanie informacyjno-rekrutacyjne z firmą HireRight – XI 2025 r., spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
 - Spotkanie informacyjno – rekrutacyjne z przedstawicielem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – XI 2025 r., Wydział Nauk Społecznych w Katowicach;
 - Spotkanie informacyjno - rekrutacyjne z przedstawicielem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego - XI 2025 r.,;
 - Spotkanie z Ambasadorem Karier UE na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach - XI 2025 r., spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice (możliwe ścieżki kariery w instytucjach UE);
 - Spotkanie z Szefową Służby Cywilnej – X 2025 r., rektorat UŚ;
 - Stoisko Ambasadora Karier UE – X 2025 r., Wydział Nauk Społecznych w Katowicach (możliwe ścieżki kariery w instytucjach UE);
 - Spotkanie dot. pracy w Agencji Wywiadu, X 2025 r., spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;

⁶³ <https://us.edu.pl/absolwent/biuro-wspolpracy-z-gospodarka/>

⁶⁴ <https://us.edu.pl/bk>

- Spotkanie z Ambasadorem Karier UE na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach – VI 2025 r., online (możliwe ścieżki kariery w instytucjach UE);
- Spotkanie informacyjno – rekrutacyjne ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Młodzieży Dom Aniołów Stróżów – I 2025 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Konsultacje z Ambasadorem Karier UE na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach I 2025 r., Wydział Nauk Społecznych w Katowicach (możliwe ścieżki kariery w instytucjach UE);
- Konsultacje z Amabasadorem Kariery UE na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach – XII 2024 r., online (możliwe ścieżki kariery w instytucjach UE);
- Spotkanie dotyczące finansowania z Funduszy Europejskich- XI 2024 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Wykład CBA „Pełnoletni w służbie: Razem dla uczciwego państwa”, X 2024 r., spinPLACE- Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Spotkanie z Komendą Wojewódzką Policji w Katowicach – VI 2024 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Spotkanie z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego – VI 2024 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice
- Spotkanie z Komendą Miejską Policji w Katowicach - V 2024 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Spotkanie z Przedstawicielem Komisji Europejskiej Panem Carlosem Teránem – IV 2024 r., online;
- Konsultacje z Ambasadorem Kariery EU na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach - III 2024 r., spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu (możliwe ścieżki kariery w instytucjach UE)
- Spotkanie z Przedstawicielem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – II 2024 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Spotkanie z Przedstawicielami Krajowej Administracji Skarbowej – X 2023 r., Wydział Humanistyczny, Katowice;
- Spotkanie informacyjne dot. pracy w instytucjach UE – X 2023 r., online;
- Spotkanie z firmą Wiley Edge – X 2023 r., online;
- Spotkanie z Ambasadorem Kariery UE na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach – XI 2023 r., rektorat UŚ (możliwe ścieżki kariery w instytucjach UE);
- Spotkanie z Przedstawicielem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – VI 2023 r., rektorat UŚ;
- Spotkanie informacyjne „Zatrudnienie w instytucjach i organach Unii Europejskiej” - VI 2023 r., formuła hybrydowa;

- Spotkanie „Regionalizm i dyplomacja” – VI 2023 r.,;
- Spotkanie dot. konkursu „Aktywizacja Młodzieży w samorządach w woj. śląskim i małopolskim” – III 2023 r., rektorat UŚ;
- Konsultacje z Ambasadorką Kariery UE – III 2023 r., rektorat UŚ (możliwe ścieżki kariery w instytucjach UE);
- Spotkanie z przedstawicielką Biura Analiz Parlamentu Europejskiego - III 2023 r., online;
- Spotkanie dot. kariery w instytucjach UE – II 2023 r., online.

2. **Warsztaty, szkolenia i wykłady dotyczące zagadnień związanych z rynkiem pracy i szeroko rozumianych umiejętności**, zarówno „miękkich”, jak i technicznych. Wybrane szkolenia skierowane były do wszystkich studentów, także kierunku politologia. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

- Webinar „Duże Modele Językowe – czym są, jak działają i do je wykorzystywać” – I 2026 r., spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Pierwsze spotkanie wprowadzające do 13. edycji CRC – I 2026 r., spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Drugie spotkanie wprowadzające do 13. edycji CRC – I 2026 r., spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Szkolenie „Zarządzanie sobą w czasie: 24 godziny to naprawdę dużo – jak ogarnąć naukę, pasję i życie prywatne” – XII 2025 r., spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Wykład „Katowice. Przegląd z nowoczesnością” – XI 2025 r., spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Spotkanie informacyjne dot. funduszy europejskich – XI 2025 r., spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Szkolenie „W oko w oko z rekruterem – jak wyróżnić się na rynku pracy?” – XI 2025 r., spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Szkolenie „Wpływ sztucznej inteligencji na rynek pracy i wykorzystywanie technologii w praktyce” – VI 2025 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Spotkanie „Polityka komunikacyjna w instytucji publicznej – na przykładzie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych” - V 2025 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Szkolenie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z cyberzagrożeń – V 2025 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;

- Wykład „Zarządzanie Projektami” – III 2025 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Wykład „Historia Wyszukiwania – od starożytności do AI” – III 2025 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Webinar „Pozyskiwanie Funduszy na działalność gospodarczą” – III 2025 r., online;
- Wykład „IT – rzeczy, które warto wiedzieć, aby lepiej zrozumieć proces rozmowy kwalifikacyjnej” – II 2025 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Wykład „Wykorzystanie stylów zachowań oraz stylów pracy w życiu codziennym i biznesie w oparciu o DISC i teorie Wielkiej Piątki” – II 2025 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Szkolenie „Wykorzystywanie narzędzi AI w nauce i biznesie”, XII 2024 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Szkolenie „Z arsenału wchodzenia na rynek pracy: rezyliencja” Argemonia.pl, XI 2024 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Szkolenie „Podstawy Przedsiębiorczości: sprzedaż, marketing, finanse i rozwój firmy na start” Projekt Biznes, XII 2024 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Szkolenie „Zarządzanie finansami mikroprzedsiębiorstwa: od budżetu do rentowności” A. Dyś, XI 2024 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Szkolenie „Jak skutecznie rozpocząć i prowadzić własny biznes” Projekt Biznes, XI 2024 r., spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu, Katowice;
- Cykl webinarów Akademia Analityka LabMasters :
- Data Science w R Case’y rozmów kwalifikacyjnych, IX 2024 r., online;
- Data Science w Pythonie Case’y rozmów kwalifikacyjnych, IX 2024 r., online;
- Narzędzia Business Intelligence w Power BI – Case’y rozmów kwalifikacyjnych, IX 2024 r., online;
- Case’y rozmów kwalifikacyjnych w SQL, IX 2024 r., online;
- Case’y rozmów kwalifikacyjnych w VBA, IX 2024 r., online;
- Case’y rozmów kwalifikacyjnych w Excelu, IX 2024 r., online;
- Cykl certyfikowanych szkoleń - Steer Your Career – PwC Service Delivery Center we współpracy z kołem studenckim Students' Business Centre:
- „Excel – Tips&Tricks” – V 2024 r., online ;
- „Eye to eye with the recruiter – how to stand out on the job market?” – V 2024 r., online ;
- „Storytelling – win attention with your story” – VI 2024 r., online ;
- Szkolenie „Strategia marketingowa” – III 2023 r., rektorat UŚ;

- Webinar „Videomarketing” - III 2023 r., online ;
- Warsztaty „Sztuka udanych negocjacji. Zastosowanie umiejętności negocjacyjnych w praktyce.” – III 2023 r., rektorat UŚ;
- Warsztaty „Jak budować profesjonalny wizerunek w biznesie?” – IV 2023 r., rektorat UŚ;
- Webinar „Zarządzanie Sobą w czasie - Matryca Eisenhowera.” IV 2023 r., online;
- Szkolenie „Budowanie zespołu” – IV 2023 r., rektorat UŚ;
- Szkolenie „Typy osobowości, a style uczenia się” – V 2023 r., rektorat UŚ;
- Szkolenie „Efektywność, uważność i techniki szybkiego zapamiętywania dla studentów i osób pracujących”, V 2023 r., rektorat UŚ;
- Webinar „Salary negotiations” – VI 2023 r., online ;
- Webinar „Wystąpienia publiczne” – VI 2023 r., online;
- Szkolenie BK „Kompetencje przyszłości”, X 2023 r., rektorat UŚ;

3. **Speed Stazing** to specyficzny rodzaj targów kariery polegający na kilkuminutowych rozmowach z pracodawcami w zaplanowanym wcześniej czasie i miejscu. Wydarzenie swoją formułą nawiązuje do speed datingu, czyli szybkich randek pozwalających na zawarcie kilku znajomości w krótkim czasie. Targi rozpoczynają się od prezentacji pracodawców, podczas których dzielą się informacjami o profilu swojej działalności, kulturze organizacyjnej firmy, kierunkach rozwoju, charakterze pracy, poszukiwanych kandydatów i bieżących ofertach zatrudnienia. Po prezentacjach pracodawców uczestnicy Speed Stazingu mają okazję bliżej poznać wybranych pracodawców podczas indywidualnej rozmowy, która toczy się w kontrolowanym czasie – tak, aby w trakcie trwania wydarzenia możliwe było odbycie rozmów z kilkoma firmami, a pracodawcy mieli szansę poznać kilku kandydatów do pracy i zapoznać się z ich CV. Speed Stazing na Wydziale Nauk Społecznych w Katowicach odbył się 11 marca 2025 r. W wydarzeniu mogli uczestniczyć między innymi studenci kierunku politologia. Wzięły udział następujące podmioty:

- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży DOM ANIOŁÓW STRÓŻÓW;
- SD Worx Poland;
- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach;
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach;
- Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach;
- Urząd Statystyczny w Katowicach;
- Izba Administracji Skarbowej w Katowicach;

- PZU.
4. **Mentoring** – celem programu mentoringowego jest podniesienie świadomości studentów nt. możliwych ścieżek kariery zawodowej po ukończeniu studiów. Program mentoringowy to spotkanie typu Role Model z przedstawicielem firmy/indywidualnym przedsiębiorcą/przedstawicielem instytucji publicznej w przestrzeni, która pozwala na swobodne budowanie relacji i zadawanie pytań. Mentor ma za zadanie dzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem. Zadaniem przedstawiciela podmiotu zewnętrznego jest nakreślenie możliwych ścieżek rozwoju kariery absolwenta, promowanie przedsiębiorczej postawy oraz wskazanie w oparciu o własne doświadczenie jakie są możliwe ścieżki kariery po wybranych kierunkach studiów. W najbliższych miesiącach zaplanowano spotkania mentoringowe dla kolejnej grupy kierunków, w tym także dla kierunku politologia.
5. **Oferty pracy, praktyk, staży** – Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, wraz z dziewięcioma polskimi uczelniami, prowadzi serwis www.biurokarier.edu.pl. Jest to platforma umożliwiająca publikację ofert pracy/praktyk/staży. Pozwala ona dotrzeć z dedykowanymi ogłoszeniami do zdefiniowanej grupy odbiorców. Oferty pracy /staży/ praktyk są oferowane między innymi w następujących obszarach zawodowych:
- Administracja publiczna;
 - Bezpieczeństwo i służby ochrony;
 - Dyplomacja;
 - Współpraca międzynarodowa;
 - Organizacje pozarządowe (NGO).

Szczegółowe dane dotyczące ofert zamieszczonych w serwisie www.biurokarier.edu.pl⁶⁵ w latach 2023-2026 (do 29.01.2026) przedstawiają się następująco:

- 1671 oferty pracy stałej;
 - 170 ofert pracy czasowej;
 - 349 ofert staży/praktyk bezpłatnych i płatnych.
6. Biuro Karier UŚ podejmuje także liczne **inicjatywy dodatkowe**, skierowane do studentów politologii. Bez wątpienia należy do nich zaliczyć:
- Program stażowy WBG Pioneers – Grupa Banku Światowego;

⁶⁵ <https://www.biurokarier.edu.pl>

- Staż w Europejskim Komitecie Regionów;
- Praktyki, staże i wolontariat w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim;
- Warsztaty samoobrony dla studentek i studentów UŚ;
- Szkoleniach online w ramach projektu „Dyplom i co dalej?”;
- Program informacyjno edukacyjny Okręgowej Inspekcji Pracy w Katowicach „Kultura bezpieczeństwa”;
- Szkolenie z zakresu Microsoft Word;
- Program stażowy Krajowej Szkoła Administracji Publicznej (KSAP);
- Programu stażowy „Blue Book”;
- Konkurs historyczno-badawczy Agencji Wywiadu;
- Program stażowy NATO.

NA POZIOMIE WYDZIAŁU

Drugi poziom współpracy z interesariuszami zewnętrznymi to **poziom wydziału**. Są na nim realizowane porozumienia instytucjonalne o współpracy dydaktycznej i badawczej, a także wspólne projekty i przedsięwzięcia związane z organizacją wydarzeń. Dyskusja na temat kształtu programu studiów, jego zawartości i proporcji treści programowych, efektów uczenia się, sposobów ich realizacji i weryfikacji, a także realizacji praktyk zawodowych jest prowadzona w sposób ciągły, zgodnie z potrzebami związanymi z koniecznością wprowadzania niezbędnych modyfikacji. Okazją do jej przeprowadzenia były merytoryczne spotkania poprzedzające podpisanie umów o współpracy.

Przykład

27 stycznia 2026 roku została zawarta umowa o współpracy pomiędzy Miastem Katowice i Uniwersytetem Śląskim w Katowicach. Stanowi ona rozwinięcie idei współpracy sektora samorządu terytorialnego z sektorem szkolnictwa wyższego na rzecz transformacji i rozwoju Katowic. W sposób formalny potwierdziła ona chęć kontynuowania wieloletniej współpracy pomiędzy uczelnią i miastem.

Na podstawie umowy obydwie podmioty zobowiązały się do:

1. współpracy w zakresie działalności naukowej obejmującej badania naukowe oraz prace rozwojowe;
2. współpracy w zakresie działalności dydaktycznej związanej z kierunkami politologicznymi: Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, Doradztwo polityczne i publiczne, Międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, Politologia;

3. organizacji praktyk dla studentów kierunków politologicznych: Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, Doradztwo polityczne i publiczne, Międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, Politologia;
4. realizacji wspólnych projektów dydaktycznych, popularyzatorskich, w tym organizacji wykładów otwartych, konferencji, spotkań, działań promocyjnych;
5. wzajemnego prezentowania i propagowania osiągnięć obu stron oraz współudział we wspólnych przedsięwzięciach promocyjnych;
6. partnerstwa miasta dla prowadzonego w uniwersytecie kierunku studiów: Politologia.

Współdziałanie ma charakter merytoryczny i systemowy – służy wzmacnianiu praktycznego wymiaru kształcenia, podnoszeniu jakości realizowanych efektów uczenia się oraz dostosowywaniu programu studiów do zmieniających się uwarunkowań samorządu terytorialnego.

Efektem porozumienia jest trwałe powiązanie procesu dydaktycznego z praktyką funkcjonowania instytucji odpowiedzialnych za realizację zadań samorządu terytorialnego, co istotnie wspiera osiąganie kierunkowych efektów uczenia się w obszarze wiedzy specjalistycznej, umiejętności analitycznych oraz kompetencji społecznych właściwych dla absolwentów kierunku. **(Załącznik K6_01**

Umowa o współpracy Uniwersytetu Śląskiego z Miastem Katowice)

NA POZIOMIE KIERUNKOWYM – poprzez:

1. **Radę Dydaktyczną** kierunków politologicznych: bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, doradztwo polityczne i publiczne, międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, politologia, w skład której wchodzi osoby z otoczenia społeczno-gospodarczego z głosem doradczym. Do zadań członków Rady z otoczenia gospodarczego należy między innymi: wyrażanie opinii na temat oczekiwań pracodawców wobec absolwentów i absolwentek kierunków politologicznych, opiniowanie oferty edukacyjnej, wskazywanie możliwości rozwoju kierunku politologia.

Obecnie w skład Rady wchodzi następujący eksperci:

- Ambasador Artur Harazim
- Naczelnik w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Ireneusz Bochenek
- Wiceprezydent Miasta Katowice Maciej Stachura
- Wicestarosta Powiatu Pszczyńskiego Damian Ciszewski

Członkowie Rady są włączani w proces dydaktyczny jako **osoby współprowadzące zajęcia** dla studiujących. Są zapraszani na pojedyncze zajęcia kursowe, podczas których dzielą się z osobami studiującymi swoim doświadczeniem zawodowym oraz wiedzą ekspercką.

Członkowie Rady z otoczenia społeczno-gospodarczego biorą także czynny **udział w modyfikowaniu i doskonaleniu programu studiów**. Podczas posiedzeń Rady, ale także spotkań mniej sformalizowanych formułują opinie na temat pożądanych umiejętności i kompetencji absolwentów kierunku politologia. Ich sugestie są brane pod uwagę przy modyfikacji programu studiów.

2. Kontakt studentów i studentek z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego odbywa się również dzięki wizytom studyjnym i spotkaniom z przedstawicielami

Przykład wizyt studyjnych zorganizowanych w roku akademickim 2025/2026:

- **Wizyta studyjna w Starostwie Powiatowym w Pszczynie (20 listopada 2025 r.)**

Studenci i studentki kierunku politologia odwiedzili Starostwo Powiatowe w Pszczynie. Celem wizyty było zapoznanie z funkcjonowaniem samorządu powiatowego oraz praktycznymi aspektami pracy administracji publicznej na poziomie powiatu. W trakcie spotkania studium mieli możliwość rozmowy z przedstawicielami władz powiatu: starostą Grzegorzem Wanotem, wicestarostą Damianem Cieszewskim, skarbnikiem powiatu Markiem Dutkowskim oraz sekretarzem powiatu Szymonem Sektą. Przedstawiono strukturę organizacyjną urzędu, zakres zadań realizowanych przez powiat oraz podział kompetencji pomiędzy wydziały starostwa i jednostki organizacyjne.

Szczególną uwagę poświęcono zagadnieniom związanym z konstrukcją budżetu powiatu, źródłami dochodów jednostki samorządu terytorialnego oraz wyzwaniami finansowymi i organizacyjnymi stojącymi przed samorządem powiatowym.

- **Wizyta studyjna w Urzędzie Statystycznym w Katowicach, 26 listopada 2025 r.**

Studenci i studentki kierunku politologia uczestniczyli w warsztatach zorganizowanych przez Urząd Statystyczny w Katowicach, poświęconych funkcjonowaniu Banku Danych Lokalnych (BDL) – jednego z kluczowych narzędzi statystyki publicznej w Polsce. Podczas warsztatów studium zapoznali się z zasadami funkcjonowania systemu statystyki publicznej, strukturą i funkcjonalnościami Banku Danych Lokalnych oraz możliwościami wykorzystania danych statystycznych w analizie procesów społecznych, gospodarczych i politycznych. Zajęcia obejmowały również elementy pracy z bazami danych oraz interpretacji danych statystycznych dotyczących różnych poziomów administracyjnych. W trakcie wizyty przedstawiono także możliwości odbywania praktyk studenckich w Urzędzie Statystycznym, co stwarza dodatkowe perspektywy współpracy między instytucją a kierunkiem studiów.

6.2 Sposoby, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

Na kształt programu studiów oraz na sposób jego realizacji znaczący wpływ mają także interesariusze zewnętrzni. Są oni systematycznie zapraszani do współpracy przy aktualizacji i unowocześnianiu koncepcji kształcenia, a także omawiania oczekiwanych efektów uczenia się. Są także proszeni o wyrażanie opinii dotyczących programów studiów i ich realizacji. Ocena współpracy jest przeprowadzana corocznie w ramach procedur Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Przykładem współpracy dyrekcji kierunku politologia i władz miasta Katowice jest dokument przygotowany pod kierunkiem wiceprezydenta miasta Katowice, Macieja Stachury pt. „Misja: najlepsza specjalizacja samorządowa w Polsce” (**Załącznik K6_02**). Stanowi on analizę kluczowych kompetencji, których brak szczególnie uwidacznia się u młodych absolwentów rozpoczynających pracę w sektorze administracji publicznej. Dokument bazuje na szczegółowych rozmowach i korespondencji mailowej z:

- ponad 20 naczelnikami i naczelnikami Urzędu Miasta Katowice
- ponad 20 sekretarzami miast wojewódzkich i miast z woj. śląskiego
- pionem HR Urzędu Miasta Katowice (m.in. rekrutacja, onboarding)

Celem badania była identyfikacja luk kompetencyjnych oraz wskazanie działań, które umożliwią skuteczniejsze przygotowanie studentów do wymogów współczesnego rynku pracy. Podczas rozmów szczególną uwagę zwrócono na deficyty w obszarach praktycznych, takich jak: ogólna umiejętność pisania, selekcja informacji i ich zwięzłe opracowanie, zarządzanie sobą w czasie, praca zespołowa oraz zdolność do samodzielnego podejmowania decyzji.

Zidentyfikowano także trudności w przekładaniu wiedzy teoretycznej na praktyczne działania oraz niską świadomość istotnych kontekstów prawnych i organizacyjnych. Wskazano także na ograniczoną odporność młodych pracowników na stres, ich przygotowanie w zakresie komunikacji interpersonalnej oraz etykiety zawodowej. Opracowanie wskazuje priorytetowe obszary do rozwoju kompetencji. Proponowane rekomendacje mają na celu wspierać Uniwersytet Śląski w dostosowaniu programów kształcenia do realiów rynku pracy, w tym poprzez zwiększenie roli praktyk.

W założeniu autorów dokumentu, praca nad wymienionymi obszarami nie tylko powinna poprawić efektywność adaptacji młodych pracowników w strukturach administracyjnych, ale również pozwolić na podniesienie jakości realizowanych zadań oraz zmniejszenie ryzyka rotacji kadrowej w urzędach. Poprawa wskazanych obszarów jest niezbędna, aby młodzi pracownicy mogli efektywnie sprostać dynamicznym wyzwaniom współczesnej administracji publicznej. Za oczywiste przyjęto, że niektóre z wymienionych obszarów nie będą mogły się stać częścią procesu edukacyjnego prowadzonego przez

Uniwersytet (bo dotyczą bardziej aspektów związanych z osobowością, motywacją itp.) – aczkolwiek są sygnalizowane dla dopełnienia „obrazu młodego urzędnika”.

Należy podkreślić, że urzędy prowadzą tzw. „służbę przygotowawczą” (obowiązek samorządów), tj. cykl szkoleń przygotowujących młodych ludzi do podjęcia pracy. O ile jednak braki merytoryczne można na takich zajęciach uzupełniać, to braki kompetencyjne są trudne do nadrobienia w krótkim czasie. Implikacją tego stanu rzeczy może być niezadowolenie dwóch stron ze współpracy w pierwszej fazie – co z kolei może skutkować rozwiązaniem umowy o pracę.

Katowice wraz obszarem Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii zapewniają młodym absolwentkom i absolwentom wiele możliwości rozwoju ścieżek zawodowych – poprzez funkcjonowanie licznych urzędów i instytucji administracji rządowej czy samorządowej.

Pierwszym ze zbadanych obszarów kompetencji jest pisanie. Zauważono, że zatrudniani absolwenci mają zwykle problemy z formułowaniem pism i podstawowymi kompetencjami w pisaniu (w posługiwaniu się językiem prostym, bez błędów, stylistycznie poprawnie i z zachowaniem logiki), a także z selekcją informacji (wyciąganiem esencji, opracowaniem raportów, wizualizacją danych i treści, czyli tworzeniem wykresów i prezentacji). Owa kompetencja jest opisana jako pierwsza, bo zwróciło na nią uwagę ponad 90% rozmówców. Nawet osoby po kierunkach, na których więcej się pisze (typu dziennikarstwo) czasem nie potrafią składować notki.

Drugim wskazanym obszarem jest pakiet kompetencyjny miękkich. Najczęściej pojawiające uwagi dotyczyły problemów zarządzania sobą w czasie oraz odporności na stres. Zdaniem rozmówców młodzi pracownicy mają problemy z definiowaniem celów, planowaniem zadań czasochłonnych, kamieniami milowymi, raportowaniem i pracą pod presją czasu (często młody pracownik sam ją sobie tworzy – bo zwleka z realizacją zadania – per analogia do pisania np. pracy licencjackiej itp.), a także podejmowaniem samodzielnych decyzji (nawet w błahych sprawach). Do grupy problemów zaliczono także niski poziom samodzielności, „oczekiwanie instrukcji na każdym kroku”, brak okazywania inicjatywy, np. brak śledzenia zmian legislacyjnych („bo nikt nie kazał”), przychodzenie przez niektórych kandydatów na rekrutację ... z rodzicami, brak inicjatywy w szukaniu kreatywnych rozwiązań, śledzeniu nowości - ogólnie zauważana niska chęć samorozwoju, samokształcenia się (by nowe kompetencje wykorzystać w pracy). Zauważono również niski poziom zaangażowania (urząd to z reguły praca 8 godzin dziennie – ale czasem wymagane jest pozostanie dłużej lub realizacja pracy w innych miejscach (typu spotkania z mieszkańcami, innymi grupami). W porównaniu np. do godzin pracy w korporacjach - urząd daje możliwość work-life-balance – ale młody pracownik nie zawsze tak to odbiera – w szczególności taki, który nigdy nie pracował (nawet dorywczo). Młodym pracownikom często brakuje umiejętności dokonania analizy ryzyk w szerszym kontekście (brak postrzegania realizowanego zadania w ujęciu całego otoczenia/systemu), teamworkingu (nowe osoby mają czasem problem, jak się odnaleźć w pracy grupowej, jak się zachowywać podczas spotkań), większej

odporności na stres (młodzi pracownicy dużo częściej niż kiedyś zgłaszają, że praca w Urzędzie „jest bardzo stresująca” ... / oraz odporność na krytykę mieszkańców). Pożądane byłyby wyższe kompetencje w zakresie sztuki komunikacji, umiejętności współpracy w grupie oraz umiejętności udzielenia i przyjęcia informacji zwrotnej.

Trzecim zbadanym obszarem jest etykieta. Do głównych zarzutów pod adresem młodych pracowników zaliczono korzystanie z prywatnego smartfona w pracy (nikt nie ma pretensji o kilka telefonów czy smsów w trakcie dnia – ale o „spoglądanie w smartfon co chwilę” i „siedzenie na komórce” to zjawiska niepożądane). Wiele zastrzeżeń dotyczyło zasad dress codu, umiejętności prowadzenia korespondencji mailowej (np. stosowania zwrotów grzecznościowych), zachowania podczas spotkań („mówienie „dzień dobry” bywa odkryciem”, wymiana wizytówek, zasady dot. handshake), precedencji (np. przy witaniu gości, pismach, tytułowanie VIPów – „widziałem raz, gdy rektora tytułowano „Ekscelencja”, a biskupa „Magnificencja” – co i tak było o poziom wyżej niż „witamy pana”), a także posiadania bazowej wiedzy dotyczącej zasad obsługi klienta (choć stanowiska z bezpośrednią obsługą „okienko” – dotyczą tylko kilku wydziałów – to już obsługa telefoniczna / mailowa – prawie wszystkich urzędników).

Istotne uwagi zawarto w części „Pakiet prawny – przydatny na różnych stanowiskach”. Zauważono, że absolwenci uczelni, kandydujący na stanowiska pracy w urzędach powinno posiadać bazową wiedzę na temat informacji niejawnych, ochronę danych osobowych (RODO), kodeksu postępowania administracyjnego w wymiarze praktycznym (np. jako szereg drobnych casów – studenci mają problem z przełożeniem „wkutej ustawy” na codzienną pracę), bazowej wiedzy ogólnoustrojowej (rząd/ samorząd / organy JST / uchwała a ustawa itd.), a także przepisów antykorupcyjnych. Wiele osób podkreślało, że znajomość konkretnych (branżowych) ustaw jest zbyt słaba (np. w obszarze finansów, edukacji, polityki społecznej itd.), ale braki wiedzy można relatywnie szybko uzupełnić – samodzielnie, podczas toku pracy lub w ramach wspomnianej służby przygotowawczej.

Piąty pakiet zagadnień skoncentrował się na praktykach. Podkreślono w nim możliwość zapoznania się z pracą danej komórki. W miesiąc da się bowiem wstępnie poznać urząd, zapoznać z jego strukturą oraz charakterem pracy wydziału. Zdaniem badanych urzędników praktyka może dać odpowiedź na pytanie – czy chcę / czy nie chcę pracować w urzędzie. Czasem zdarza się, że młodzi ludzie (którzy nie zaliczyli wcześniej praktyk w urzędzie) – zwalniają się po 2-3 miesiącach - bo oczekiwali czegoś innego. To strata czasu dla młodego człowieka i problem dla samorządu (stracony czas na nabór, inwestowanie w nowego pracownika, który odchodzi). Praktyki pozwalają przekładać posiadaną wiedzę – na jej praktyczne wykorzystanie (np. w przypadku ustaw jest to wyzwanie).

Badanie wskazało także na znaczenie nauczania języków obcych, w tym przede wszystkim języka angielskiego. Podkreślono, że w epoce zaawansowanych translatorów – poziom nawet B1 może być w większości komórek wystarczający do codziennej pracy przy pismach/mailach (translator pomoże

w razie potrzeby). Jednak w języku mówionym pojawia się czasem konieczność spotkań służbowych (j. ang), wystąpień publicznych i w takich przypadkach znajomość angielskiego mówionego bywa czasem niewystarczająca (typu A2). Należy jednak podkreślić, że młodzi pracownicy statystycznie znają język angielski o wiele lepiej niż urzędnicy z dużym stażem. Bardzo dobra znajomość języka – jest też często przepustką do ciekawych zadań, wyjazdów zagranicznych, międzynarodowych konferencji itp. Zaprezentowane rekomendacje zostały uwzględnione przy tworzeniu propozycji nowej siatki dla drugiego stopnia studiów politologicznych.

W 2025 roku na Wydziale Nauk Społecznych została powołana [Rada Interesariuszy Wydziału Nauk Społecznych](#)⁶⁶ (**Załącznik 6.3 Regulamin Rady Interesariuszy**) Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Pierwsze spotkanie odbyło się 30 czerwca 2025 roku, w centrum współpracy i coworkingu spinPlace. Uczestnicy spotkania zostali podzieleni na 4 grupy, które realizowały spotkania w formule World Cafe. Każda grupa miała do dyspozycji 20 minut na dyskusję z moderatorami prowadzącymi spotkania.

- Grupa I prowadziła dyskusję na temat realizowania wspólnych projektów naukowych, badawczych, popularyzatorskich, grantowych. Omówiono między innymi problemy wyróżniających się, aktualnych obszarów badań oraz przeszkód utrudniających współpracę badawczą pomiędzy Wydziałem Nauk Społecznych WNS a instytucjami zewnętrznymi. Podjęto temat zjawisk identyfikowanych w ramach działalności instytucji zewnętrznych, wymagających szerokiego naświetlenia i popularyzacji przy współudziale przedstawicieli świata nauki oraz identyfikowano przyczyny dwustronnych problemów komunikacyjnych pomiędzy przedstawicielami świata nauki a instytucjami zewnętrznymi.
- Grupa II prowadziła dyskusję dotyczącą nowych kierunków studiów, modyfikacji programów nauczania, profilu absolwenta/tki, elastyczności i innowacyjności kształcenia. Rozważania skoncentrowano wokół takich problemów jak obszary wiedzy niedostatecznie reprezentowane wśród kandydatów do pracy oraz trendy społeczne i gospodarcze jakie będą miały kluczowe znaczenie w najbliższych latach.
- Grupa III prowadziła dyskusję na temat stałego poszerzania możliwości odbywania przez osoby studiujące praktyk studenckich i praktyk zawodowych, staży i programów bilateralnych. Zaproszeni interesariusze byli pytani o doświadczenia wynikające ze współpracy z UŚ w ramach umów bilateralnych oraz perspektywy i korzyści wynikające z realizowania w poszczególnych placówkach praktyk i staży przez osoby studiujące z UŚ.

⁶⁶ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/2025/01/29/rada-interesariuszy/>

- Grupa IV prowadziła dyskusję na temat wiedzy, umiejętności i kompetencji, jakie powinni posiadać absolwenci kierunków prowadzonych na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W trakcie jej trwania przedyskutowano kwestię kompetencji twardych i miękkich, a na końcu wysunięto wnioski końcowe.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	• Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<i>Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku należy zmodyfikować formę kooperacji z interesariuszami zewnętrznymi celem uzyskania wiarygodnego efektu synergii w sferze doskonalenia założeń koncepcyjnych programu studiów, jego realizacji, a także oddziaływania na wewnętrzny system zarządzania jakością kształcenia.</i>	Zalecenie zrealizowane. Podjęto następujące działania: • Włączenie ekspertów zewnętrznych jako współprowadzących moduły programowe oraz zapraszanie przedstawicieli instytucji zewnętrznych do prowadzenia zajęć eksperckich w ramach poszczególnych przedmiotów. • Rada Interesariuszy WNS, zrzeszająca ekspertów z otoczenia społeczno-gospodarczego, została włączona w proces doskonalenia programu studiów. Przedstawiciele Rady uczestniczą w pracach Rady Dydaktycznej kierunku, w ramach których opiniują założenia koncepcyjne programu, zgłaszają postulaty dotyczące jego modyfikacji oraz weryfikują adekwatność efektów uczenia się do potrzeb rynku pracy. Program studiów był przedmiotem bezpośrednich konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi — uwagi i rekomendacje zgłoszone przez ekspertów zostały uwzględnione przy jego doskonaleniu (przykład: Zał_K6_02).

		• Strukturalne powiązanie treści kształcenia z instytucjami, w których studenci realizują praktyki zawodowe. Przedstawiciele tych podmiotów — w tym jednostek samorządu terytorialnego współtworzących Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię — weryfikują adekwatność przygotowania absolwentów do potrzeb rynku pracy i przekazują informacje zwrotne wykorzystywane w procesie doskonalenia programu.
--	--	---

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów)

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest wyrazem realizacji misji UŚ jako uczelni o wymiarze europejskim, będącej miejscem, „którego tożsamość konstytuuje się nie poprzez izolację, lecz dzięki gotowości gościnnego przyjęcia tego, co Inne i Odmienne”. Zgodnie ze strategią Uniwersytetu Śląskiego na lata 2026-2029 “Współpraca międzynarodowa we wszystkich obszarach funkcjonowania Uniwersytetu jest naszym celem strategicznym, który w najbliższych latach spowoduje wzrost jego rangi w sojuszu T4EU. Efektywne wykorzystanie tego członkostwa ułatwi naszej kadrze akademickiej prowadzenie międzynarodowej współpracy naukowej i dydaktycznej, a osobom studiującym korzystanie z oferty dydaktycznej uczelni sojuszu. Przekształcanie Uniwersytetu w uczelnię międzynarodową jest celem strategicznym, a konieczność jego realizacji uzasadnia zarówno misja, jak i prognozy demograficzne”. Wykorzystanie wzorców międzynarodowych w kształceniu na kierunku politologia następuje na wielu płaszczyznach i za pomocą rozmaitych środków.

Dążenie do **umiędzynarodowienia procesu kształcenia** na kierunku politologia odbywa się głównie poprzez:

- wdrożenie na studiach I stopnia Nowej Koncepcji Studiów, która w swoich założeniach nawiązuje do międzynarodowych wzorców w zakresie projektowania programów kształcenia i kładzie duży nacisk na kształcenie kompetencji niezbędnych do uczestniczenia w międzynarodowym dialogu. Źródłem inspiracji dla Uniwersytetu Śląskiego przy tworzeniu Nowej Koncepcji Studiów były uniwersalne modele studiów i/lub dobre praktyki akademickie stosowane na takich uczelniach jak University of Columbia (USA), Sabanci University (Turcja), Leiden University (Holandia), University of Seoul (Korea Południowa), Vytautas Magnus University in Kaunas (Litwa), Stanford University (USA), Utrecht University (Holandia), Erasmus University Rotterdam (Holandia), Albert-Ludwigs-Universität Freiburg (Niemcy) oraz University of Southern Denmark (Dania). Wybór tych uczelni jako wzorców odniesienia nie był przypadkowy — poprzedzała go systematyczna analiza przeprowadzona przez powołany w tym celu zespół benchmarkingowy UŚ, który do marca 2022 roku zbadał ponad 20 uczelni

zagranicznych i kilkanaście krajowych pod kątem funkcjonujących w nich modeli kształcenia ogólnoakademickiego. Wyniki tej analizy zostały udokumentowane w „Raporcie z przeprowadzonych działań zespołu benchmarkingowego” (marzec 2022), stanowiącym podstawę merytoryczną dla projektowania założeń NKS (**Zał_K7_01**).

- Stworzenie szerokiej oferty mobilności (zarówno studenckiej, jak i pracowniczej i pracowników) w ramach programu Erasmus+ (więcej na ten temat w punkcie 7.4);
- angażowanie osoby studiujące oraz pracowników i pracowniczki w projekty międzynarodowe, zwłaszcza w ramach konsorcjum Transfrom4Europe-T4EU (np. możliwość udziału w [T4EU Bachelor Tracks](#), czy [T4EU Week](#))
- dostęp do literatury obcojęzycznej w CiNiBA;
- wsparcie strukturalno-organizacyjne: na Wydziale Nauk Społecznych powołano [koordynatorkę Dziekany ds. współpracy międzynarodowej](#) oraz [czworo pełnomocników ds. międzynarodowej wymiany akademickiej](#)⁶⁷;
- kontakt z przedstawicielami międzynarodowego środowiska naukowego poprzez uczestnictwo studentów i studentek w wykładach i zajęciach prowadzonych przez profesorów wizytujących (**Zał_K7_02**); więcej na ten temat w punkcie 7.2;
- włączenie do programów studiów pierwszego i drugiego stopnia zajęć z języka obcego (nie tylko lektoratów, lecz także zajęć z Ogólnodostępnych Modułów Akademickich – na studiach I stopnia oraz Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej – na studiach II stopnia);
- podnoszenie kompetencji językowych nauczycieli i nauczycielek akademickich w zakresie umiędzynarodowienia, m.in. poprzez udział w szkoleniach i kursach językowych;
- doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich poprzez udział w stażach zagranicznych i stypendiach, wymianie akademickiej w ramach programu Erasmus+ oraz w ramach realizacji umów bilateralnych. Ich doświadczenie i kompetencje zdobyte w ten sposób jest następnie wykorzystywane na płaszczyźnie dydaktycznej (wykaz staży dydaktycznych pracowników prowadzących zajęcia na kierunku politologia znajduje się w załączniku (**Zał_K7_03**);

⁶⁷ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/wladze/pelnomocnicy-Dziekana/>

- stałe podnoszenie kompetencji merytorycznych nauczycieli akademickich poprzez udział w międzynarodowych projektach, mających bezpośrednie przełożenie na zawartość merytoryczną zajęć na kierunku politologia oraz poprzez realizację staży naukowych (Załącznik K7_04);
- angażowanie osób studiujących, pracowniczek i pracowników w projekty międzynarodowe i wydarzenia, zwłaszcza w ramach konsorcjum [Transfrom4Europe](#) (np. możliwość udziału w [T4EU Bachelor Tracks](#), czy [T4EU Week](#))

Przykład Dr hab. Małgorzata Myśliwiec, prof. UŚ z Instytutu Nauk Politycznych, koordynatorka projektu Transform4Europe na Uniwersytecie Śląskim, regularnie uczestniczyła w posiedzeniach Steering Committee T4EU, podczas których dyskutowane były m.in. kwestie intensyfikacji współpracy dydaktycznej pomiędzy uczelniami członkowskimi sojuszu oraz zapraszania profesorów wizytujących do prowadzenia zajęć na kierunku politologia. Spotkania te odbyły się:

- maj 2023 – University of Alicante, Alicante (Hiszpania)
 - czerwiec 2024 – University of Primorska (Słowenia) & University of Trieste (Włochy)
 - październik 2024 – University of Silesia, Katowice (Polska)
 - maj 2025 – Jean Monnet University, Saint-Étienne (Francja)
 - październik 2025 – Vytautas Magnus University, Kowno (Litwa)
 - maj 2026 – Universidade Católica Portuguesa, Lizbona (Portugalia) (*planowane*).
- Ponadto, osoby studiujące na kierunku politologia miały możliwość udziału w wydarzeniach organizowanych w ramach tygodni T4EU.

PRZYKŁADY działań i inicjatyw służących umiędzynarodowieniu:

1) na poziomie ogólnouniwersyteckim:

- możliwość udziału w kursach, warsztatach, a także wyjazdach studyjnych w ramach programu Transform4Europe (<https://us.edu.pl/t4e/>);
- możliwość udziału w spotkaniach i warsztatach w ramach Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia, z których część jest otwarta dla studentek i studentów (<https://iceq.pl/>);

2) na poziomie grupy kierunków politologicznych: politologia, doradztwo polityczne

i publiczne, międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, politologia:

- możliwość udziału w pozaprogramowych wykładach, warsztatach i gościnnych seminariach wygłaszanych w języku angielskim dla studentek i studentek kierunków

politologicznych (część wydarzeń ma charakter otwarty dla całej społeczności Wydziału Nauk Społecznych) przez zaproszonych nauczycieli i nauczycielki akademickie z zagranicznych ośrodków, m.in.:

- **13.11.2025r.:** Międzynarodowa konferencja TRUEDEM
Rebuilding Trust in Democratic Institutions: Dialogue, Participation, and Inclusion,
Udział w wykładach i panelach:
 - The roundtable Fostering Institutional Trust through Credible, Inclusive, and Responsive Governance brings together
 - The Pillars of Trustworthiness in Democracies: Lessons for Europe and Beyond
 - The panel Civil Society Organisations and Civic Participation as Foundations of Democratic Trust features
 - The panel Reconsidering Political Trust and Distrust in Contemporary European Democracies brings together.
- **4.12.2025r.** wykład prof. Joanny Sondel-Cedarmas z Uniwersytetu La Sapienza w Rzymie: „Idea Euroafryki: od optyki kolonialnej do polityki sroziemnomorskiej”.
- **28.10.2025r.** wykład prof. Zsuzsanny Fejes z National University of Public Service (Węgry): "Cross-border Cooperation and Re-Bordering Tendencies in the European Union".
- **19.05.2025r.** wykład prof. Mariana-Cătălina Avramescu z Uniwersytetu w Bukareszcie: "Semi-Presidentialism at the crossroads".
- **31.03.2024r.** Międzynarodowe Seminarium Naukowe „Between Conspiracy Theories and Terrorist Propaganda: Identifying New Trends In Online Disinformation”.
- **18.04.2023r.** wykład prof. Boglárki Koller z University of Public Service w Budapeszcie: „European Images, Issues, and Messages in the 2022 Parliamentary Elections in Hungary”.
- **30.05.2023r.** wykład prof. Christiana Welzela z Uniwersytetu w Leuphana: „Democratic Horizons: What Value Change Reveals about the Future of Democracy”.
- **07.06.2022r.** wykład Prof. Rouslana Jalila z Ala-Too International University w Kirgistanie «Islam and politics ».
- **08.06.2022r.** Prof. Rouslan Jalil z Ala-Too International University w Kirgistanie : « Political culture ».

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Zgodnie z programem kształcenia na kierunku politologia w całokształcie umiejętności istotnych z perspektywy sylwetki absolwentki/absolwenta duże znaczenie ma **znajomość języków obcych**, toteż dwa z efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia dotyczą komunikowania się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (KJ.2023_U) oraz umiejętności językowych w zakresie przygotowania w sposób zrozumiały prac pisemnych i wystąpień ustnych o charakterze politologicznym w języku polskim i obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego [PO_1_U04].

Z kolei na studiach drugiego stopnia oczekuje się, że osoba studiująca będzie posługiwała się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Porozumiewa się w języku obcym posługując się komunikacyjnymi kompetencjami językowymi w stopniu zaawansowanym. Posiada umiejętność czytania ze zrozumieniem skomplikowanych tekstów naukowych oraz pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych (w tym badawczych) oraz wystąpień ustnych dotyczących zagadnień szczegółowych z zakresie danego kierunku w języku obcym [PO_2_U17 i PO_2_U18].

Osiągnięciu wskazanych efektów uczenia się i umiędzynarodowienia służą:

1) na studiach pierwszego stopnia:

- lektoraty z języków obcych (120 godzin na studiach stacjonarnych;
- moduły wybieralne z oferty wspierającej kształcenie kierunkowe (cyfrowy świat, ekspresja twórcza i krytyczne myślenie, społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorczość, ekspresja twórcza i krytyczne myślenie, granice nauki, środowisko naturalne i technologie, zdrowie i rozwój osobisty), z których część może być realizowana w języku angielskim;
- otwarte Moduły Uniwersyteckie – przedmiot do wyboru prowadzone w różnych językach (dla studentów politologii są dostępne w czwartym, piątym i szóstym semestrze);
- obowiązkowy moduł w języku angielskim *Contemporary political affairs*, 30 godz., 3 ECTS (5 semestr);
- możliwość zaplanowania modułów specjalnościowych w języku obcym; Program studiów na kierunku politologia przewiduje możliwość realizacji wybranych modułów specjalnościowych w języku obcym, przy czym rozwiązanie to ma charakter elastyczny i nie

nakłada sztywnych wymogów językowych na poszczególne zajęcia. Decyzja o prowadzeniu modułu w języku innym niż polski podejmowana jest każdorazowo na etapie planowania danego roku akademickiego, z uwzględnieniem dostępnych zasobów kadrowych, profilu naukowego osoby prowadzącej zajęcia oraz aktualnego zainteresowania określoną tematyką wśród osób studiujących. Rozwiązanie to zapewnia kierunkowi niezbędną elastyczność programową przy jednoczesnym zachowaniu wysokiej jakości merytorycznej oferowanych treści kształcenia. Językiem obcym najczęściej wykorzystywanym w ramach modułów specjalnościowych jest język angielski, co wynika zarówno z jego dominującej roli w międzynarodowym obiegu naukowym, jak i z profilu zawodowego absolwentów kierunku. Tematyka modułów realizowanych w języku obcym może być zróżnicowana i podlega aktualizacji w kolejnych latach akademickich — stanowi tym samym odzwierciedlenie bieżących zainteresowań badawczych kadry oraz potrzeb zgłaszanych przez osoby studiujące. Powyższe rozwiązanie wpisuje się w cele obszaru strategicznego dotyczącego umiędzynarodowienia kształcenia (obszar WOM Strategii Rozwoju UŚ 2026–2029) i sprzyja rozwijaniu kompetencji komunikacyjnych niezbędnych w środowisku akademickim i zawodowym o charakterze międzynarodowym.

2) na studiach drugiego stopnia:

- obowiązkowy moduł w języku angielskim *Deliberative Democracy. Theory and practice*, 30 godz., 3 ECTS (1 semestr);
- moduł językowy specjalistyczny do wyboru: osoby studiujące mogą wybrać w każdym semestrze 1 moduł w języku obcym spośród 2: *La science politique en français* (w języku francuskim) lub *Political Science in English* (w języku angielskim), laboratorium, 30 godz. 2 ECTS;
- możliwość zaplanowania konwersatoriów lub wykładów monograficznych w języku obcym; Podobnie jak w przypadku modułów specjalnościowych na studiach pierwszego stopnia, na studiach drugiego stopnia jest możliwość realizacji wybranych modułów specjalnościowych w języku obcym, przy czym rozwiązanie to ma charakter elastyczny i nie nakłada sztywnych wymogów językowych na poszczególne zajęcia.
- moduły Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej (OOD) – przewidziane w programie studiów wybieralne moduły, z których część prowadzona jest w języku angielskim.

7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

Studenci rozpoczynający kształcenie na kierunku politologia wykazują się różnorodną znajomością języków obcych. Dlatego dokonywany przez nich pierwszym roku studiów wybór języka i określenie poziomu lektoratu są bardzo ważne. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami, absolwent(ka) studiów pierwszego stopnia jest zobowiązany/-a do wykazania się znajomością języka obcego na poziomie B2, zaś absolwent(ka) studiów drugiego stopnia – na poziomie B2+.

W Uniwersytecie Śląskim jednostką odpowiedzialną za prowadzenie uniwersyteckich lektoratów oraz kursów doszkalających w zakresie nauki języków obcych, a także prowadzącą weryfikację osiągnięcia przez studentki i studentów wymaganych kompetencji językowych jest [Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych \(SPNJO\)](#)⁶⁸. Dla nowoprzyjętych studentek i studentów Studium organizuje diagnozę kompetencji językowych. Osoby studiujące są proszone o wzięcie udziału w teście poziomującym, po rozwiązaniu którego otrzymują diagnozę językową i opis optymalnej ścieżki kształcenia językowego. Ponieważ lektoraty wprowadzane są w programie studiów pierwszego stopnia od semestru drugiego, osoby, które nie posiadają kompetencji językowych na odpowiednim poziomie, mogą skorzystać z zajęć wyrównawczych (<https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/komunikaty/zajecia-wyrownawcze-2/>) organizowanych przez SPNJO. Stwarza to możliwość osiągnięcia i doskonalenia biegłości językowej. SPNJO odpowiada za kształcenie kompetencji językowych w ramach lektoratów, które odbywają się przez cztery semestry studiów pierwszego stopnia (od semestru drugiego). Działalność jednostki jest niezwykle ważna w kontekście umiędzynarodowienia, w szczególności dotyczącego studentek i studentów. Szczegółowe zasady prowadzenia lektoratów z języków obcych, w tym katalog certyfikatów zwalniających z uczestnictwa w lektoracie zawiera [Zarządzenie nr 182 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia lektoratów z języków obcych](#)⁶⁹ (więcej na ten temat można przeczytać w Kryterium 2).

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się są różnorodne i dostosowane do specyfiki efektów językowych (tj. standardowe testy zgodne z wymogami Europejskiego Systemu Opisu

⁶⁸ <https://us.edu.pl/kolegium/spnjo>

⁶⁹ <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/6915/5/?reporef=%2F%3Fsearch-global%3DZArz%25c4%2585dzenie%2B182%252f2023>

Kształcenia Językowego (ESOKJ); dodatkowo obejmują one prace projektowe kreatywne, wymagające produktywnego użycia języka i sprawdzające gotowość do posługiwania się językiem obcym w życiu zawodowym. Efekty są oceniane na bieżąco, w trakcie zajęć, na podstawie aktywnego udziału w zajęciach, na podstawie prac pisemnych czy przygotowywanych i omawianych prezentacji tematycznych. Ostatecznie student(ka) wykazuje osiągniętą biegłość językową poprzez zdanie egzaminu kończącego lektorat na odpowiednim poziomie lub przedłożenie stosownego certyfikatu biegłości językowej (również takiego, który został zorganizowany przez SPNJO).

W ramach studiów drugiego stopnia, oprócz modułów w języku angielskim (w ramach konwersatoriów i wykładów monograficznych, oraz oferty OOD), na kierunku politologia studentki i studenci realizują obowiązkowy moduł w języku angielskim *Deliberative Democracy. Theory and practice* (30 godz., 3 ECTS), a także co semestr 1 moduł językowy specjalistyczny do wyboru (osoby studiujące mogą wybrać w każdym semestrze 1 moduł w języku obcym spośród dwóch: *La science politique en français* (w języku francuskim) lub *Political Science in English* (w języku angielskim), laboratorium, 30 godz. 2 ECTS).

Dodatkowym sposobem weryfikacji osiąganych przez osoby studiujące kompetencji językowych na kierunku politologia jest monitorowanie ich udziału oraz ocen uzyskiwanych w ramach programów Erasmus+ oraz Transform4Europe. W przypadku pierwszego z nich studiujący mogą na podstawie **Learning Agreement** zaliczyć część programu kształcenia w zagranicznych ośrodkach akademickich (co oznacza, iż posiadają oni biegłość językową równą lub przewyższającą poziom zakładany w efektach uczenia się kierunku; w roku akademickim 2025/2026 jest to 5 osób studiujących na kierunku politologia). W przypadku zajęć, kursów i warsztatów realizowanych w ramach Transform4Europe, które odbywają się w języku angielskim, przyjętą na Wydziale Nauk Społecznych praktyką jest zaliczanie ich na wniosek studentki/studenta na poczet wskazanych przez dyrektora kierunku modułów kierunkowych (na ogół są to przedmioty fakultatywne).

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

Mobilność osób studiujących i kadry realizowana jest w drodze **staży badawczych i badawczo-dydaktycznych, wyjazdów studyjnych oraz stypendialnych**. W przeważającej większości mobilność ta odbywa się na mocy umów bilateralnych, w szczególności programu Erasmus+. Lista uczelni, z którymi podpisano umowy w ramach programu Erasmus+, obejmuje

54 szkoły wyższe, za współpracę z którymi odpowiada Wydział Nauk Społecznych UŚ (Załącznik K7_06). Studentki i studenci kierunku politologia są na bieżąco informowani i stale zachęceni do udziału w tym programie. **Corocznie organizowane są spotkania informacyjne**, upowszechniane na stronie Wydziału i w mediach społecznościowych, a także przez tradycyjne ogłoszenia i spotkania organizowane przez Biuro Wymiany Międzynarodowej.

W roku akademickim 2025/2026 11 osób zrekrutowało się na wyjazd w ramach Programu Erasmus+ do następujących Uniwersytetów: Universitat De Barcelona w Hiszpanii, Université de Lille we Francji, Istanbul Üniversitesi w Turcji, Universitaet Bremen w Niemczech, Neapolis University w Pafos na Cyprze i Università degli Studi di Palermo we Włoszech, na studia wyjechało jednak tylko 4 osoby (studenci zrezygnowali z wyjazdu do Neapolis University w Pafos na Cyprze (3 osoby) i Università degli Studi di Palermo we Włoszech (3 osoby)). (Załącznik K7_06).

Tabela 1. Mobilność osób studiujących na kierunku politologia – Erasmus+

Lp.	Rok akademicki	Nazwa uczelni partnerskiej	Kod uczelni	Liczba wyjeżdżających studentów
1	2021/2022	Universitaet Bremen	D BREMEN01	1
2	2021/2022	Université de Lille II – Droit et Santé	F LILLE02	1
3	2022/2023	Universidad de Granada	E GRANADA01	1
4	2023/2024	Università degli Studi di Padova	I PADOVA01	3
5	2024/2025	Istanbul Üniversitesi	TR ISTANBU03	1
6	2024/2025	Université de Lille	F LILLE103	1
7	2025/2026	Université de Lille	F LILLE103	1

Lp.	Rok akademicki	Nazwa uczelni partnerskiej	Kod uczelni	Liczba wyjeżdżających studentów
8	2025/2026	Istanbul Üniversitesi	TR ISTANBU03	1
9	2025/2026	Universitat de Barcelona	E BARCELO01	1
10	2025/2026	Universitaet Bremen	D BREMEN01	1
Razem				12

Podczas **rekrutacji na wyjazdy** w ramach programu Erasmus+ stosowane są zasady wyznaczone przez Narodową Agencję Programu Erasmus+ i zalecenia Biura Współpracy Międzynarodowej UŚ. W **procesie rekrutacji** bierze się pod uwagę średnią ocen oraz znajomość języka. W oparciu o te kryteria tworzona jest lista rankingowa, pozwalająca na zakwalifikowanie do wyjazdu studentek i studentów wykazujących najwyższe wyniki.

Osoby studiujące zakwalifikowane do programu są pod stałą opieką pracowników Biura Wymiany Międzynarodowej (<https://erasmus.us.edu.pl/>) oraz Pełnomocnika Dziekana ds. międzynarodowej wymiany akademickiej. W przypadku kierunków politologicznych (politologia, doradztwo polityczne i publiczne, międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, politologia) funkcję tę pełni dr Renata Jankowska, prof. UŚ.

Od roku akademickiego 2022/2023 studentki i studenci politologii mogą również korzystać z oferty wyjazdów w ramach programu Transform4Europe. Program zakłada także m.in. możliwość realizowania kursów on-line w zagranicznych uniwersytetach (oferta aktywności dla studentek i studentów znajduje się na stronie: <https://us.edu.pl/t4e/#1611145740103-bf620832-5355>). Jak dotąd z możliwości oferowanych przez ten program w zakresie mobilności korzystały pojedyncze osoby. To samo dotyczy pracowniczek i pracowników (<https://us.edu.pl/t4e/#1611145740224-213db801-3657>).

Kadra akademicka również uczestniczy w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus+ (**Zał_K7_06**). Dostępne są dwa rodzaje mobilności pracowniczej: [wyjazdy](#)

[dydaktyczne](#) (STA – Staff Teaching Assignment)⁷⁰, umożliwiające prowadzenie zajęć w partnerskiej uczelni zagranicznej, oraz [wyjazdy szkoleniowe](#) (STT – Staff Training)⁷¹, realizowane w celu podnoszenia kompetencji zawodowych. Wyjazdy dydaktyczne mogą być realizowane wyłącznie do uczelni, z którymi Uniwersytet Śląski zawarł umowę bilateralną w ramach Erasmus+ (**Erasmus+ Inter-Institutional Agreement**); miejscami w poszczególnych uczelniach dysponują wydziały zgodnie z dziedzinami edukacyjnymi wskazanymi w umowie. Koordynację wyjazdów na poziomie wydziałowym sprawuje wydziałowy **koordynator programu Erasmus+**, a obsługę administracyjną – Dział Współpracy z Zagranicą, Biuro Wymiany Międzynarodowej. W analizowanym okresie obejmującym lata akademickie 2022/2023–2025/2026 nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku politologia zrealizowali łącznie 14 wyjazdów do uczelni partnerskich zlokalizowanych w dziewięciu krajach. W roku akademickim 2022/2023 odbyły się cztery wyjazdy: do Università degli Studi Mediterranea di Reggio Calabria (Włochy), University of SS. Cyril and Methodius in Trnava (Słowacja) oraz dwukrotnie do Vytautas Magnus University w Kownie (Litwa). W roku akademickim 2023/2024 zrealizowano cztery kolejne wyjazdy – dwa do University of Ljubljana (Słowenia), jeden do Universidad Complutense de Madrid (Hiszpania) oraz jeden ponownie do Vytautas Magnus University. W roku akademickim 2024/2025 nastąpił wyraźny wzrost aktywności: odbyło się pięć wyjazdów, obejmujących University of Ljubljana, Universidad de Granada (Hiszpania), Sofia University St. Kliment Ohridski (Bułgaria) oraz – jako pierwsza mobilność do instytucji spoza obszaru europejskiego – Université Ibnou Zohr w Agadirze (Maroko). Na rok akademicki 2025/2026 zaplanowane zostały dwa wyjazdy: do Palacky University w Ołomuńcu (Czechy) oraz Leuphana University of Lueneburg (Niemcy).

Tabela 2. Mobilność kadry akademickiej – Erasmus+

Rok akademicki	Uczelnia partnerska	Liczba wyjazdów
2022/2023	Università Degli Studi Mediterranea di Reggio Calabria	1

⁷⁰ <https://erasmus.us.edu.pl/wyjazdy-dydaktyczne-sta/>

⁷¹ <https://erasmus.us.edu.pl/wyjazdy-szkoleniowe-stt/>

Rok akademicki	Uczelnia partnerska	Liczba wyjazdów
	University of SS. Cyril and Methodius in Trnava	1
	Vytautas Magnus University (×2)	2
2023/2024	University of Ljubljana (×2)	2
	Universidad Complutense de Madrid	1
	Vytautas Magnus University	1
2024/2025	University of Ljubljana	1
	Universidad de Granada	1
	Sofia University St. Kliment Ohridski	1
	Universite Ibnou Zohr a Agadir (Maroko)	1
2025/2026	Palacky University Olomouc	1
	Leuphana University of Lueneburg	1
Łącznie wyjazdów:		14

Zasięg geograficzny mobilności kadry systematycznie się poszerza – obejmuje uczelnie w Europie Środkowej i Wschodniej, Europie Zachodniej oraz basenie Morza Śródziemnego, a od roku 2024/2025 także Afrykę Północną. Warunki formalne wyjazdów dydaktycznych STA przewidują przeprowadzenie minimum 8 godzin zajęć, przy minimalnym czasie pobytu wynoszącym dwa dni (z wyłączeniem dni podróży) i maksymalnym czasie siedmiu dni. Każdy pracownik i pracowniczka mogą w całym okresie realizacji projektu zrealizować maksymalnie dwa wyjazdy, w tym jeden szkoleniowy (STT). Wyjazdy finansowane są ze stawek ryczałtowych programu Erasmus+ pokrywających koszty pobytu i podróży, a każdy uczestnik zobowiązany jest do zawarcia pisemnej umowy finansowej co najmniej 21 dni przed wyjazdem. Po powrocie wymagane jest złożenie potwierdzenia pobytu oraz wypełnienie indywidualnej ankiety uczestnika programu Erasmus+.

7.5. Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku

Kluczowym elementem koncepcji umiędzynarodowienia na kierunku politologia jest systematyczne angażowanie zagranicznej kadry akademickiej w proces dydaktyczny. Udział wykładowców z zagranicy nie ma charakteru incydentalnego, lecz opiera się na przyjmowaniu w każdym roku akademickim profesorów wizytujących (visiting professors), którzy prowadzą zajęcia włączone bezpośrednio w plan studiów. Pozwala to na realizację postulatu jedności nauki i dydaktyki, gdyż zaproszeni goście prezentują studentom wyniki swoich najnowszych badań.

1. W okresie objętym raportem oferta dydaktyczna kierunku była regularnie wzbogacana przez ekspertów z uznanych ośrodków międzynarodowych. W latach akademickich 2020/2021–2025/2026 zajęcia na kierunku politologia prowadziło łącznie siedmiu wykładowców z zagranicy, reprezentujących sześć krajów: Włochy, Kirgistan, Bułgarię, Hiszpanię, Ukrainę i Litwę. Goście zagraniczni realizowali **zajęcia w formie wykładów monograficznych**, obejmujących tematykę z zakresu historii regionalnej i pamięci zbiorowej, stosunków międzynarodowych, tożsamości europejskiej, zarządzania i administracji biznesowej, przywództwa politycznego oraz współczesnych procesów politycznych.
2. W roku akademickim 2020/2021 zajęcia poprowadziły dwie osoby: **Prof. Tullia Catalan z Università degli Studi di Trieste (Włochy)**, której wykład monograficzny *Public History and Borders Regions. Collective memories in the Upper Adriatic and Silesia* był adresowany do studentów II roku studiów I stopnia (sem. 4) oraz **Prof. Ibrahim Koncak z Ala-Too International University (Kirgistan)**, prowadzący wykład *International Relations and Central Asia* dla studentów III roku studiów I stopnia (sem. 6).
3. W roku akademickim 2021/2022 w zajęciach uczestniczyły dwie kolejne osoby: **Prof. Mariya Stoycheva z Sofia University St. Kliment Ohridski (Bułgaria)**, która poprowadziła zajęcia *European Identity* dla studentów II roku studiów II stopnia (sem. 3), oraz **Prof. Fátima Guadamillas Gómez z Universidad de Castilla-La Mancha (Hiszpania)**, realizująca zajęcia *Business Administration* na III roku studiów I stopnia (sem. 6). Prof. Guadamillas Gómez kontynuowała współpracę z kierunkiem w roku akademickim 2022/2023, prowadząc wykład monograficzny *Business Administration* na studiach II stopnia (II rok, sem. 3). W tym samym roku akademickim zajęcia *European Identity* na III roku studiów I stopnia (sem. 5) prowadziła ponownie Prof. Maria Stoicheva z tej samej uczelni bułgarskiej.

4. W roku akademickim 2023/2024 do grona wykładowców zagranicznych dołączyła **Prof. Viktoriia Zahurska-Antoniuk z Żytomierskiego Uniwersytetu Państwowego im. Iwana Franki (Ukraina)**, prowadząca wykład monograficzny *Przywództwo i elitaryzm* dla studentów III roku studiów I stopnia (sem. 5). Udział wykładowczyni z Ukrainy wpisuje się w szerszą politykę Instytutu Nauk Politycznych UŚ w zakresie wsparcia akademickiego dla środowisk dotkniętych konfliktem zbrojnym oraz rozwijania współpracy z ukraińskimi ośrodkami naukowymi.
5. W roku akademickim 2025/2026 zajęcia *Contemporary Political Affairs* na III roku studiów I stopnia (sem. 5) prowadzi **Prof. Andžej Pukšto z Vytautas Magnus University (Litwa)**.
6. Wszystkie zajęcia prowadzone były w języku angielskim, w formie zdalnej z wykorzystaniem platformy MS Teams, co umożliwiło nawiązanie i podtrzymanie relacji z zagranicznymi ośrodkami akademickimi bez konieczności fizycznego przyjazdu wykładowców do Katowic. Regularny udział wykładowców zagranicznych w programie studiów na kierunku politologia stanowi wymierny wskaźnik umiędzynarodowienia procesu kształcenia i jest zgodny z polityką internacjonalizacji realizowaną przez Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (**Zał_K_7_01**).

Obecność zagranicznej kadry ma fundamentalny wpływ na jakość kształcenia na kierunku politologia. Zmienia ona perspektywę studentów, wymuszając wyjście poza etnocentryczne postrzeganie nauk politycznych. Ponadto, prowadzenie zajęć w języku angielskim przez *visiting professors* znacząco podnosi standardy w zakresie kompetencji językowych studiujących, przygotowując ich do pracy w środowisku międzynarodowym. Dzięki bezpośredniemu kontaktowi z praktykami i naukowcami, studenci i studentki nabywają umiejętności niezbędne do interpretacji współczesnych kryzysów międzynarodowych w szerokim, globalnym kontekście.

7.6. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest na bieżąco monitorowane przez władze Wydziału, a także przez pełnomocniczkę dziekany ds. międzynarodowej wymiany akademickiej, którzy organizują co roku **spotkania informacyjne** dotyczące mobilności międzynarodowej, w których uczestniczą także pracownicy Biura Wymiany Międzynarodowej UŚ. Spotkania takie zawsze poprzedzone są stosownym ogłoszeniem skierowanym do

wszystkich studentów. W roku akademickim 2025/2026 odbyły się dwa spotkania informacyjne dotyczące wyjazdów w ramach Programu Erasmus+ - w grudniu 2025r. oraz w styczniu 2026r.

Warto dodać, że na Wydziale Nauk Społecznych prowadzona jest **aktywna polityka wspierania osób studiujących** w podejmowaniu decyzji o wyjeździe w ramach programu Erasmus+. Działania informacyjne i promocyjne wykraczają poza formalne spotkania organizowane przez pełnomocniczkę Dziekana — uzupełnieniem tych spotkań są organizowane cyklicznie nieformalne spotkania w **formie „stolików kawowych”**, podczas których osoby studiujące, które odbyły wymianę w ramach programu Erasmus+, dzielą się swoimi doświadczeniami, służą radą i wsparciem tym, którzy dopiero rozważają wyjazd. Formuła ta sprzyja **przekazywaniu praktycznej wiedzy** na temat realiów mobilności zagranicznej w sposób bezpośredni i autentyczny — z perspektywy osoby studenckiej, a nie instytucjonalnej. Tego rodzaju wymiana doświadczeń rówieśniczych stanowi uznaną dobrą praktykę w zakresie promocji umiędzynarodowienia i skutecznie obniża próg decyzyjny u osób, które z wyjazdem wiążą obawy organizacyjne lub adaptacyjne.

Kwestia umiędzynarodowienia jest również poruszana podczas **corocznych spotkań** z osobami studiującymi na kierunku politologia, zgodnie z [Wydziałowymi Procedurami Jakości Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez WNS](#).

7. W ramach tych spotkań omawiana jest m.in. adekwatność prowadzonych działań w zakresie wsparcia krajowej i międzynarodowej mobilności studentów do ich faktycznych potrzeb. Poruszane kwestie obejmują w szczególności: poziom świadomości studentów na temat możliwości wyjazdów w ramach Programu Erasmus+ i MOST, dostępność i przejrzystość informacji dotyczących tych programów, a także ewentualne trudności napotymane w trakcie wyjazdów lub po powrocie oraz skuteczność udzielonego wsparcia instytucjonalnego w ich rozwiązaniu.

8. Osoby studiujące wyjeżdżające w ramach programu Erasmus+ mogą przez cały czas trwania wymiany pozostawać w **stałym kontakcie z pełnomocniczką Dziekana ds. międzynarodowej wymiany akademickiej** — zarówno drogą mailową, jak i za pośrednictwem platformy MS Teams, na której pełnomocniczka każdego roku po przeprowadzeniu rekrutacji na wymianę w ramach Programu Erasmus+ tworzy dedykowany zespół dla studentów i studentek wyjeżdżających za granicą. Rozwiązanie to zapewnia bieżące wsparcie instytucjonalne w trakcie mobilności, umożliwia szybkie reagowanie na ewentualne trudności

organizacyjne lub programowe napotymane przez osoby studiujące podczas pobytu na uczelni partnerskiej, a także sprzyja utrzymaniu poczucia przynależności do wspólnoty akademickiej kierunku politologia na czas nieobecności w kraju. Pełnomocniczka pełni jednocześnie rolę osoby pierwszego kontaktu dla wszystkich uczestników i uczestniczek wymiany — zbiera na bieżąco opinie i sygnały zgłaszane przez osoby studiujące przebywające za granicą i na bieżąco podejmuje działania zmierzające do ich rozwiązania. W ten sposób monitoring przebiegu mobilności ma charakter ciągły i reaktywny: nie ogranicza się do oceny dokonywanej po powrocie studenta do kraju, lecz obejmuje cały okres wymiany, co pozwala eliminować ewentualne problemy jeszcze w trakcie jej trwania, zanim zdążą wpłynąć na jej przebieg lub końcowe rozliczenie.

9. Monitoring mobilności ma również wymiar **sformalizowany i dokumentacyjny**. Osoby studiujące, które powróciły z wymiany w ramach programu Erasmus+, zobowiązane są do wypełnienia obowiązkowego raportu końcowego w systemie **EU Survey**, w którym oceniają przebieg mobilności, jakość kształcenia na uczelni przyjmującej, warunki pobytu oraz poziom udzielonego wsparcia instytucjonalnego. Analogiczny obowiązek sprawozdawczy spoczywa na nauczycielach akademickich po powrocie z wyjazdów dydaktycznych STA — składają oni indywidualne sprawozdania z realizacji programu zajęć oraz ocenę współpracy z uczelnią partnerską. Dane pozyskiwane w ten sposób stanowią formalne źródło informacji zwrotnej, uzupełniające monitoring prowadzony w toku bezpośrednich spotkań z osobami studiującymi i kadrą akademicką. Ewaluacja umiędzynarodowienia ma zatem charakter dwupoziomowy: obejmuje zarówno bieżący, nieformalny przepływ informacji, jak i ustrukturyzowane narzędzia oceny wbudowane w procedury programu Erasmus+.

Ewaluacja umiędzynarodowienia ma zatem **charakter systematyczny i dwutorowy**: obejmuje zarówno działania informacyjno-promocyjne podejmowane przez władze Wydziału i właściwe działy uczelniane, jak i bezpośredni feedback pozyskiwany od osób studiujących w toku cyklicznych spotkań diagnostycznych.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Dobre praktyki:

- dobrą praktyką w zakresie umiędzynarodowienia kształcenia jest udział Uniwersytetu Śląskiego w sojuszu Transform4Europe (<https://us.edu.pl/t4e/>). Uniwersytet Śląski, wraz z dziesięcioma zagranicznymi szkołami wyższymi, tworzy prestiżowy uniwersytet europejski. Uczelnie łączą się, aby razem prowadzić badania naukowe na najwyższym poziomie oraz kształcić młodych ludzi na międzynarodowych kierunkach studiów. Tworzą również wspólny, wielojęzyczny kampus po to, aby zadbać o przyszłość swoich regionów, a przez to krajów i Europy. Osoby studiujące, nauczycielki i nauczyciele akademicki uczestniczą w licznych inicjatywach dydaktycznych (m.in. kursy akademickie, konferencje, szkolenia, wymiany międzynarodowe) oraz badawczych, realizowanych w ramach konsorcjum;
- dobrą praktyką związaną z umiędzynarodowieniem kształcenia jest udział pracowników prowadzących zajęcia na kierunku politologia w zagranicznych stażach naukowych i dydaktycznych. Doświadczenie zdobyte podczas wizyt na zagranicznych uczelniach pozwala wzbogacić zajęcia o nowe treści oraz nowe metody kształcenia. Owocuje też zawiązywaniem trwałej współpracy dydaktycznej i badawczej z zagranicznymi uczelniami;
- za dobrą praktykę można uznać organizowanie na poziomie kierunku wielu różnorodnych inicjatyw sprzyjających umiędzynarodowieniu (nie tylko gościnne wykłady osób z zagranicy, ale również dobrą praktyką w zakresie monitorowania mobilności i wsparcia osób studiujących podczas wymiany zagranicznej jest tworzenie przez pełnomocniczkę Dziekana ds. międzynarodowej wymiany akademickiej **dedykowanego zespołu na platformie MS Teams** dla studentów i studentek wyjeżdżających w ramach programu Erasmus+. Zespół jest zakładany każdorazowo po przeprowadzeniu rekrutacji na dany rok akademicki i funkcjonuje przez cały okres trwania wymiany. Rozwiązanie to zapewnia uczestnikom i uczestniczkom stały, bezpośredni kontakt z pełnomocniczką — osobą pierwszego kontaktu w sprawach organizacyjnych, programowych i formalnych — bez konieczności poszukiwania właściwego kanału komunikacji w sytuacjach wymagających szybkiej reakcji. Praktyka ta wykracza poza standardowe procedury obsługi mobilności realizowane na poziomie uczelnianym i stanowi wyraz

proaktywnego podejścia do opieki nad osobami studiującymi przebywającymi za granicą. Jej dodatkową wartością jest wymiar wspólnotowy: zespół skupia wszystkich wyjeżdżających studentów i studentki danego roku, co sprzyja wzajemnej wymianie doświadczeń i budowaniu sieci wsparcia rówieśniczego w trakcie mobilności;

- dobrą praktyką wspierającą umiędzynarodowienie kierunku jest **angażowanie osób, które powróciły z wymiany w ramach programu Erasmus+, we wsparcie osób dopiero planujących wyjazd**. Studenci i studentki, którzy odbyli wymianę zagraniczną, uczestniczą w organizowanych cyklicznie nieformalnych spotkaniach w formie „stolików kawowych”, podczas których dzielą się swoimi doświadczeniami, doradzają w kwestiach praktycznych i odpowiadają na pytania osób rozważających aplikowanie do programu. Formuła ta tworzy naturalny łańcuch przekazywania wiedzy i doświadczenia: każda kolejna grupa wyjeżdżających czerpie z doświadczeń poprzedników, a sama po powrocie staje się częścią tego systemu wsparcia. Praktyka ta skutecznie obniża próg decyzyjny u osób, które z wyjazdem wiążą obawy organizacyjne lub adaptacyjne, i buduje w społeczności kierunku kulturę otwartości na mobilność międzynarodową — opartą nie na instytucjonalnym przekazie, lecz na autentycznym, rówieśniczym świadectwie.

Zalecenia dotyczące kryterium wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów i studentek, w tym potrzeb studentów i studentek z niepełnosprawnością

System wsparcia studentów i studentek kierunku politologia realizowanego na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego opiera się na **rozwiązaniach systemowych** wdrożonych na poziomie całej Uczelni oraz na procedurach i praktykach wydziałowych i kierunkowych. Jego podstawową cechą jest **wielopoziomowość, komplementarność** oraz możliwość **indywidualizacji form wsparcia** w zależności od sytuacji studenta. Wsparcie dla studentów i studentek Wydziału Nauk Społecznych UŚ (WNS) realizowane jest na wielu płaszczyznach: **dydaktycznej, organizacyjnej, efektywnego procesu studiowania, udzielania pomocy materialnej oraz z zakresu wsparcia psychologicznego**. Wynika to z przyjętej w UŚ strategii, której priorytetowym celem jest uwzględnienie zróżnicowanych potrzeb studentów i studentek, zarówno grupowych, jak i indywidualnych. Należy podkreślić, że poza formami wsparcia, jakie oferowane są wszystkim osobom studiującym, szczególną uwagę zwraca się na studentów i studentki ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnościami, osoby uczestniczące w wymianach międzynarodowych, osoby rozpoczynające studia, osoby wymagające wsparcia materialnego, jak również osoby zainteresowane sportem, zaangażowane w działalność organizatorską czy osoby uzdolnione. Realizacja potrzeb grupowych studentów i studentek WNS jest zapewniana przez włączanie przedstawicieli i przedstawioelek studiujących w prace ciał kolegialnych funkcjonujących na Wydziale. Studenci i studentki wchodzą w skład Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia i Studentów, są także reprezentowane i reprezentowani w Radzie Dydaktycznej studiowanego kierunku. Kandydaci i kandydatki na członków i członkinie Rady Dydaktycznej są wskazywane i wskazywani przez Samorząd Studencki. Jako **członkowie i członkinie Rady Dydaktycznej Kierunku** opiniują kandydatów/-ki na stanowisko dyrektora/-ki kierunków. Samorząd Studencki wyraża swoje opinie o harmonogramach zajęć, a zgłoszone uwagi są uwzględniane przez jednostkę opracowującą ten harmonogram (§ 8 ust 1 Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach: [Regulamin Studiów UŚ](#)). Regulamin studiów oraz regulamin świadczeń dla studentów i studentek Uniwersytetu Śląskiego również wymaga uzgodnienia z Samorządem Studenckim. Udział studentów i studentek we wskazanych gremiach pozwala nie tylko na stałe monitorowanie ich potrzeb, ale także uwzględnianie pojawiających się postulatów.

Spotkania z osobami studiującymi na kierunku politologia poświęcone jakości kształcenia organizowane są przynajmniej dwa razy w roku. W roku akademickim 2025/2026 spotkania miały miejsce:

I stopień – studia stacjonarne: 05.02.2026r.

II stopień studia stacjonarne: 04.02.2026r.

W ich trakcie zgłaszane są uwagi związane m.in. z organizacją kształcenia, sesji egzaminacyjnej czy procesu dyplomowania. Spotkania te są również okazją do monitorowania i ewaluacji warunków studiowania, efektywności narzędzi i metod kształcenia, w tym na odległość, a także infrastruktury.

Na Wydziale Nauk Społecznych stwarza się studiującym możliwość udziału, a także włączenia się w organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć (**Załącznik K9_02**), w tym przede wszystkim **festiwali, konferencji, seminariów, warsztatów**. Chodzi tutaj nie tylko o aktywności, które organizowane są przez pracowników prowadzących zajęcia na kierunku politologia czy podejmowane szerzej – z inspiracji WNS, ale także te, które inicjowane są przez samych studiujących. Tego typu aktywności są organizowane lub współorganizowane przez działające na WNS:

Studenci i studentki kierunku politologia mogą działać w licznych kołach naukowych działających na WNS — wykaz kół oraz szczegółowy opis ich działalności znajduje się w pkt. 8.3B.

- Samorząd Studencki.

Studentki i studenci mają również **możliwość rezerwacji odpowiedniej auli lub sali** zgodnie ze swoimi potrzebami. Istnieje również możliwość skorzystania z dostępnych w aulach lub salach sprzętów, m.in. projektorów czy komputerów stacjonarnych. Niezwykle atrakcyjną przestrzenią do realizacji tego typu działań jest również strefa studencka (więcej na ten temat można przeczytać w opisie kryterium 5., w sekcji 5.1.). Spotkania indywidualne czy też grupowe osoby studiujące mogą organizować ponadto w nowo wyremontowanym budynku centrum kreatywności i coworkingu [spinPLACE](https://spinplace.us.edu.pl)⁷², jak również w salach [Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej \(CINiBA\)](https://ciniba.edu.pl/wynajem-sal/)⁷³ (więcej na ten temat można przeczytać w opisie kryterium 5., w sekcji 5.1. i 5.6.)

System wsparcia jest spójny z polityką dostępności i równości szans realizowaną przez Uniwersytet Śląski, w tym z programami rozwoju uczelni dostępnej oraz rozwiązaniami wdrażanymi w ramach projektów projakościowych i dostępnościowych.

- [strona główna UŚ – strefa studenta](https://us.edu.pl/student)⁷⁴
- [wsparcie i fundusze dla studentów i studentek](https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze)⁷⁵
- [dostosowanie do specjalnych potrzeb](https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb)⁷⁶

⁷² <https://spinplace.us.edu.pl>

⁷³ <https://ciniba.edu.pl/wynajem-sal/>

⁷⁴ <https://us.edu.pl/student>

⁷⁵ <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze>

⁷⁶ <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb>

Jednym z kluczowych elementów dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów i studentek jest **możliwość indywidualizacji organizacji procesu kształcenia**. Rozwiązania te mają charakter regulaminowy i są dostępne dla wszystkich studentów i studentek spełniających określone kryteria formalne.

Do podstawowych instrumentów należą:

1. Indywidualna Organizacja Studiów (IOS) (§15 Regulaminu Studiów), przyznawaną na jeden semestr. IOS to forma pomocy polegająca na specjalnym trybie organizacji zajęć skierowana do studentów i studentek, którym aktualna sytuacja uniemożliwia kontynuowanie toku studiów na zasadach ogólnych. Pozwala na:

- **indywidualne ustalenie sposobów realizacji uczenia się** w zakresie przewidzianym dla danego modułu – wybór grupy ćwiczeniowej, ustalenie terminów zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studiujących; w szczególności wcześniejsze wychodzenie z zajęć, nieobecność na niektórych zajęciach etc.;
- **indywidualne ustalenie terminu i sposobu weryfikacji efektów uczenia się** (egzaminów, zaliczeń) – z uwzględnieniem harmonogramu przyjętego na danym kierunku studiów.

O IOS może ubiegać się: studentka w ciąży; student będący rodzicem – niezależnie od wieku dziecka; w innych przypadkach – każdy student, jeśli zachodzą okoliczności uzasadniające przyznanie IOS, w szczególności: studiowanie na drugim kierunku lub specjalności, udział w wymianie międzyuczelnianej, prowadzenie aktywnej działalności w organach Uniwersytetu, organach samorządu studenckiego lub organizacjach studenckich, reprezentowania Uniwersytetu w dyscyplinach sportowych.

Na kierunku politologia z Indywidualnej Organizacji Studiów korzysta obecnie (w roku akademickim 2025/2026) 5 osób. Jest to wzrost w porównaniu z poprzednimi latami (w roku akademickim 2024/2025 z IOS korzystały 4 osoby, w roku akademickim 2023/2024 – 2 osoby).

2. Indywidualne Dostosowanie Studiów (IDS) (§16 Regulaminu studiów) - stosowane przede wszystkim wobec studiujących z niepełnosprawnościami oraz ze szczególnymi potrzebami zdrowotnymi lub edukacyjnymi. Obejmuje dostosowanie form realizacji zajęć i zaliczeń bez zmiany efektów uczenia się. Informacje na temat IDS są zebrane na stronie: [strona IDS na portalu studenta UŚ](#)

W roku akademickim 2025/2026 z Indywidualnego Dostosowania Studiów korzystały 3 osoby (w roku akademickim 2024/2025 z IDS korzystały 2 osoby, w roku akademickim 2023/2024 – również 2 osoby).

3. Indywidualny Tok Studiów (ITS) — przeznaczony dla studentów i studentek szczególnie uzdolnionych, umożliwiający przyspieszoną lub rozszerzoną realizację programu studiów pod opieką wskazanego nauczyciela akademickiego. Polega na doborze modułów w ramach realizacji uczenia się w zakresie przewidzianym na danym kierunku oraz w zakresie dodatkowym, a także na udziale studiujących w pracach naukowo-badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych – z uwzględnieniem

jego/jej zainteresowań. O ITS może ubiegać się studenci i studentki, którzy ukończyli 1 semestr studiów i uzyskali średnią ocen powyżej 4,0 lub zostali zatrudnieni w uczelni w konsekwencji zdobycia przez nich, indywidualnie lub w zespole, grantu na finansowanie działalności naukowej; lub ukończyli z oceną celującą studia pierwszego stopnia i kontynuują naukę na studiach drugiego stopnia lub są laureatami lub finalistami olimpiady stopnia centralnego albo laureatami konkursu międzynarodowego lub ogólnopolskiego – od momentu rozpoczęcia studiów.

W ostatnich latach nikt ze studiujących nie korzystał z ITS-u.

4. Uzyskanie urlopu zdrowotnego, dziekańskiego lub krótkoterminowego (§32 Regulaminu studiów); przyznawane w sytuacji, kiedy studiujący z ważnych przyczyn nie może uczestniczyć w zajęciach.

5. Realizacja wybranych efektów uczenia się z semestru wyższego niż wynika to z aktualnego wpisu na semestr (§30 ust. 1 Regulaminu studiów).

6. Wyznaczenie późniejszego terminu na złożenie pracy dyplomowej niż wynikający z Regulaminu studiów (§35 ust. 4 Regulaminu studiów).

7. Udział w programach wymiany, w szczególności Erasmus+ i MOST (§19 Regulaminu studiów).

Osoba studiująca na kierunku politologia w każdej indywidualnej sprawie studenckiej może liczyć na wsparcie [prodziekana ds. studenckich i kształcenia](#)⁷⁷, odpowiednich pełnomocników dziekana - na WNS są to: pełnomocnicy ds. studenckich, pełnomocnicy ds. studentów zagranicznych, pełnomocnicy ds. współpracy międzynarodowej, pełnomocniczka ds. zapewniania jakości kształcenia i akredytacji, pełnomocniczka ds. kształcenia na odległość, koordynatorki ds. dostępności ([strona pełnomocników dziekana WNS](#)) oraz [dyrekcji kierunku politologia](#)⁷⁸. Pomocą służą również [pracownicy właściwego dziekanatu](#)⁷⁹, a także Samorząd Studencki pozostający w stałym kontakcie z władzami Wydziału i kierunku.

Uniwersytet Śląski dokłada wszelkich starań, aby zapewnić **dostosowanie procesu dydaktycznego dla studentów i studentek ze szczególnymi potrzebami**, wynikającymi ze stanu zdrowia, integracji osób z niepełnosprawnościami ze środowiskiem akademickim, wyrównania szans edukacyjnych oraz likwidowania barier i przeciwdziałania wykluczeniu. Na wsparcie mogą liczyć studiujący, dla których niezbędna jest **pomoc asystenta dydaktycznego** lub którzy potrzebują wypożyczyć sprzęt, chcą wziąć udział w szkoleniach czy konferencjach, są aktywni/e sportowo, potrzebują usług doradczych lub konsultacji psychologicznych. Informacje o wszelkich dostępnych formach i zasadach wsparcia osób z niepełnosprawnościami, takich, jak m.in. pomoc asystenta dydaktycznego, użyczenie sprzętu, szkolenia, warsztaty, konferencje, zajęcia sportowe, usługi doradcze, konsultacje psychologiczne, a

⁷⁷ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/wladze/prodziekani/>

⁷⁸ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/dyrektor-kierunku-miedzynarodowe-studia-nauk-politycznych-i-dyplomacji/>

⁷⁹ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/struktura/administracja/diekanat/>

także osób doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego są dostępne: na stronie internetowej: [portal wsparcia dla osób ze szczególnymi potrzebami](#) u pracownika dziekanatu – koordynatora administracyjnego ds. dostępności oraz koordynatora merytorycznego ds. dostępności. Dane teleadresowe wszystkich koordynatorów są dostępne na stronie UŚ: [lista koordynatorów dostępności UŚ](#). Szczegółowo zadania Koordynatora ds. dostępności przedstawiono w opisie kryterium 2.

Wśród projektów ogólnouczelnianych na rzecz dostępności należy wymienić projekt [DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą](#) (2019–2023, POWR.03.05.00-00-A031/19), którego celem było zwiększenie dostępności i otwartości Uczelni; szczegółowy opis dostępny pod wskazanym linkiem.

W latach 2022–2024 UŚ realizował [Projekt edukacyjny UNIWERS-UŚ](#)⁸⁰ — projekt współfinansowany ze środków UE (EFS), którego celem było podniesienie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich w zakresie projektowania uniwersalnego.

Uczelnia realizuje **projekt „Uniwersytet Śląski wspólnotą dostępną, uniwersalną i otwartą – DUO II”** ([strona projektu DUO II](#)), dofinansowany ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027, Działanie 3.1 Dostępność szkolnictwa wyższego. Celem projektu jest zwiększenie dostępności oraz poziomu inkluzyjności i uniwersalności Uniwersytetu Śląskiego poprzez eliminację barier w zakresie korzystania z oferty edukacyjnej oraz tworzenie akademickiego środowiska przyjaznego osobom ze szczególnymi potrzebami i niepełnosprawnościami. Realizacja projektu obejmuje osiem obszarów dostępności, w tym zmiany organizacyjne i proceduralne, likwidację barier architektonicznych oraz poprawę dostępności informacyjno-komunikacyjnej. W ramach projektu prowadzone są szkolenia i warsztaty podnoszące kompetencje kadry kierowniczej, administracyjnej oraz nauczycieli akademickich.

Projekt wpisuje się w strategiczne działania Uczelni na rzecz budowania kultury inkluzyjności, wykraczając poza minimalne wymagania ustawowe i realizując ideę projektowania uniwersalnego jako standardu, a nie wyjątku. Powołany w ramach projektu interdyscyplinarny **Zespół ds. likwidacji barier dostępnościowych** prowadzi systemową identyfikację i usuwanie przeszkód utrudniających pełne uczestnictwo w życiu akademickim, wdrażając rozwiązania, z których korzysta cała społeczność akademicka.

W ramach **dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup** studentów i studentek należy również wspomnieć o przyjętym w 2021 r. [Planie Równości Płci w Uniwersytecie Śląskim](#)⁸¹, w ramach którego osoby studiujące same w sobie stanowią odrębną grupę beneficjentek i beneficjentów wielu działań w każdym z celów strategicznych sformułowanych w ramach pięciu obszarów. Na szczególnie

⁸⁰ <https://us.edu.pl/wydzial/wnst/strona-glowna/realizowane-projekty/projekty-dydaktyczne/uniwers-us/>

⁸¹ https://us.edu.pl/wp-content/uploads/pliki/level-up/plan-rownosci-plci_US.pdf

podkreślenie zasługuje szereg rozwiązań dla studentek w ciąży oraz osób studiujących sprawujących funkcje rodzicielskie lub opiekuńcze. Dla przykładu, w obszarze „Kultura organizacyjna oraz równowaga pomiędzy życiem prywatnym, zawodowym a uczeniem się”, w ramach zwiększenia równości szans dla osób uczących się przewidziano: umożliwienie wnioskowania o uwzględnienie obowiązków opiekuńczych w logowaniu na zajęcia oraz umożliwienie indywidualizacji uczenia się i form weryfikacji jego efektów osobom z obowiązkami rodzicielskimi i opiekuńczymi. Celem stworzenia dodatkowych mechanizmów wspierających osoby uczące się podjęte zostały wstępne rozmowy z władzami samorządowymi dotyczące miejsc w przedszkolach/żłobkach dla dzieci także osób studiujących w UŚ. W bliskiej przyszłości planuje się ponadto zorganizowanie wsparcia wewnątrz UŚ w zakresie opieki nad dziećmi, członkami rodziny o specjalnych potrzebach, starszymi członkami rodziny itp. oraz rozwój infrastruktury UŚ przyjaznej rodzicom z małymi dziećmi. W ramach budowania równowagi między obowiązkami rodzinnymi i wynikającymi z uczenia się w Planie duży nacisk kładzie się na stworzenie wytycznych sprzyjających planowaniu spotkań roboczych uwzględniających równowagę uczenie się – rodzina oraz monitorowanie potrzeb i reagowanie na problemy zgłaszane przez osoby studiujące w Uniwersytecie. Wreszcie, w ramach ułatwiania osobom uczącym się ponownego wdrożenia się (np. po urlopie związanym z rodzicielstwem), przewidziano wprowadzenie **praktyk typu „pozostawania w kontakcie”** dla osób długotrwale korzystających z uprawnień rodzicielskich (możliwość krótkotrwałego „zawieszenia” urlopu rodzicielskiego w celu np. uczestnictwa w szkoleniu).

Studiujący mają dostęp do pakietu narzędzi cyfrowych udostępnianych przez Uczelnię: MS365, Google Workspace, mobilnej wersji systemu USOS oraz sieci Wi-Fi eduroam dostępnej we wszystkich budynkach UŚ.

Serwis internetowy UŚ jest dostosowany do wymogów dostępności cyfrowej (WCAG); szczegóły, w tym informacje o dostępności architektonicznej i możliwości skorzystania z tłumacza PJM, zawiera [deklaracja dostępności](#)⁸².

W pierwszym tygodniu roku akademickiego organizowane są **Dni Adaptacyjne** dla studentów i studentek pierwszego roku, podczas których dyrekcja kierunku, opiekunowie pierwszych roczników i przedstawiciele samorządu przekazują informacje o organizacji studiów i życiu wydziału. W ramach Dni organizowane są również szkolenia obowiązkowe (BHP, prawa i obowiązki studiujących, obsługa systemów e-learningowych) oraz Dzień Integracyjny a także szkolenie z obsługi systemów zdalnego kształcenia – MS Teams i Moodle.

Studenci i studentki pierwszego roku studiów dowiadują się również o konieczności rejestracji do systemu USOS ([pierwsze kroki w USOSweb](#)) - najważniejszego serwisu USOSweb, który określa się

⁸² <https://us.edu.pl/deklaracja-dostepnosci/>

mianem wirtualnego dziekanatu. To tutaj studium mogą sprawdzić swoje oceny semestralne, przyznane stypendia, zapisać się na zajęcia, a także sprawdzić numer konta bankowego, na które będzie zobligowany/a wносить opłaty związane ze studiami. O systemie USOS, a szczególnie jego mobilnej wersji, odniesiono się bardziej szczegółowo w opisie kryterium 9.

Wydział dba o systemowe i kompleksowe wprowadzanie studentów i studentek w środowisko akademickie poprzez obowiązkowe szkolenia e-learningowe realizowane na uczelnianej platformie międzywydziałowej. W ramach tzw. **Vademecum Studenckiego** każda osoba rozpoczynająca studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie zobowiązana jest do ukończenia pięciu modułów tematycznych, co stanowi element obowiązkowego procesu dydaktycznego. Moduły te obejmują zagadnienia **bezpieczeństwa i higieny pracy, obsługę narzędzi do pracy zdalnej** – w tym platformy Teams i Moodle – a także orientację w strukturze i ofercie Uczelni oraz kwestie szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Tak zaprojektowany **program adaptacyjny** zapewnia wszystkim studium jednolity poziom przygotowania do korzystania z zasobów i infrastruktury dydaktycznej Wydziału oraz całego Uniwersytetu. Uzupełnieniem obowiązkowego cyklu jest rekomendowane **przysposobienie biblioteczne**, umożliwiające efektywne korzystanie z zasobów informacyjnych i naukowych dostępnych dla społeczności akademickiej. Oferta szkoleniowa uwzględnia również zróżnicowane potrzeby poszczególnych grup osób studium – dla studentów i studentek drugiego stopnia oraz doktorantów i doktorantek, którzy nie odbywali wcześniej kształcenia na Uniwersytecie Śląskim, przewidziano odrębny, dedykowany moduł z zakresu BHP. Świadczy to o **indywidualizowanym i odpowiedzialnym podejściu** Wydziału do kwestii bezpieczeństwa oraz **dobrostanu** całej społeczności studenckiej. Dostępność szkoleń w **formie e-learningowej** gwarantuje studentom elastyczność w realizacji obowiązków formalnych, niezależnie od trybu i miejsca studiowania. Wszystkie kursy są skatalogowane i dostępne zarówno z poziomu platformy międzywydziałowej, jak i centralnej strony Uniwersytetu, co sprzyja przejrzystości i łatwości dostępu do wymaganych treści ([katalog szkoleń obowiązkowych UŚ](#)).

8.2. Zakres i formy wspierania studentów i studentek w procesie uczenia się

Celem podkryterium 8.2 jest przedstawienie zakresu i form wsparcia oferowanego studentów i studentek kierunku politologia w procesie uczenia się. Wsparcie to obejmuje zarówno pomoc merytoryczną, organizacyjną, jak i materialną, umożliwiającą skuteczne ukończenie studiów i rozwój kompetencji. Kierunek politologia zapewnia różnorodne formy wsparcia, dostępne dla wszystkich osób studium niezależnie od trybu studiów.

Wśród form wspierania kształcenia studentów i studentek (poza **formami instytucjonalnymi** wynikającymi z przyjętego programu studiów – takimi jak wykłady, ćwiczenia, laboratoria, seminaria,

konwersatoria), osoby studiujące mogą uczestniczyć w **pozainstytucjonalnych formach** wspierających proces uczenia się. Są to przykładowo: tutoring, różnego typu warsztaty, szkolenia certyfikowane, seminaria naukowe, możliwość uczestniczenia w grupach projektowych.

Studenci i studentki w procesie uczenia się na kierunku politologia mają możliwość korzystania z następujących form **pomocy merytorycznej**:

- konsultacji pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych, w tym z konsultacji przez platformy edukacji zdalnej np. MS Teams,
- w ramach eksperckiego modelu przeliczania BUNY opracowany został obszerny katalog współpracy osób studiujących z nauczycielami akademickimi poza pomocą merytoryczną udzielaną studiującym w trakcie zajęć dydaktycznych i dyżurów (uwzględniający np. możliwość konsultowania harmonogramu czy materiałów uzupełniających względem wskazanych w sylabusie, konsultowanie wyników weryfikacji efektów uczenia się),
- indywidualnych zajęć prowadzonych w formie tutoringu,
- zasobów Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej (CINIBA), dysponującej bogatym księgozbiorem obejmującym dziedziny wiedzy reprezentowane przez wszystkie kierunki kształcenia (szczegółowe informacje dotyczące zasobów bibliotecznych zamieszczono w opisie **kryterium 5**),
- dostępu do czytelni studenckich wyposażonych w terminale komputerowe w budynku CINIBA,
- możliwości wyszukiwania i zamawiania książek i skryptów on-line, jak i korzystania z bogatego księgozbioru biblioteki cyfrowej, możliwość korzystania z prestiżowych, międzynarodowych baz czasopism elektronicznych, do których licencje posiada CINIBA, w szczególności [dostęp zdalny](https://ciniba.edu.pl/zdalny-dostep-us-i-ue/)⁸³ (z komputerów spoza sieci uniwersyteckiej) przez system HAN: Hidden Automatic Navigator.

Wsparcia w procesie uczenia się udzielają studentom i studentkom opiekunowie poszczególnych lat (**Załącznik K8_03**). Do ich zadań należy, między innymi, reprezentowanie studiujących w kontaktach z nauczycielami akademickimi i władzami Wydziału, przekazywanie studentom i studentkom podstawowych informacji na temat organizacji roku akademickiego i toku studiów.

Każdy student i studentka mogą korzystać z konsultacji dla studiujących. Nauczyciele i nauczycielki akademickie są zobowiązani do odbywania konsultacji dla studentów i studentek w wymiarze nie mniejszym niż 45 minut tygodniowo. Wszyscy pracownicy UŚ odbywają **obowiązkowe konsultacje** w wybranym dniu tygodnia w godzinach 13.00-13.45. Wprowadzenie pasma konsultacyjnego pozwala na łatwe i wygodnie zaplanowanie czasu na spotkania, które nie kolidują z innymi zajęciami uniwersyteckimi. Ewentualne dodatkowe terminy konsultacji są ustalane na początku każdego

⁸³ <https://ciniba.edu.pl/zdalny-dostep-us-i-ue/>

semestru, a informacja o nich jest zamieszczana w systemie USOSweb. Należy podkreślić, że na prośbę studentów i studentek pracownicy odbywają również zdalne konsultacje, wykorzystując np. platformę MS Teams oraz odbywają konsultacje w innych niż wyznaczony termin konsultacji.

Istotną rolę w procesie wspierania uczenia się odgrywa [Studencka Poradnia Prawna](#)⁸⁴. Poradnia świadczy bezpłatną pomoc prawną dla osób studiujących, nie tylko w ramach UŚ, a także dla osób niezamożnych, które nie posiadają w sprawie profesjonalnego pełnomocnika (np. adwokata, radcy prawnego). Świadczy także pomoc organizacjom społecznym – także takim, które dopiero podejmują swoją działalność. Mogą one wystąpić z prośbą o pomoc do Poradni o ile: są organizacjami niedochodowymi lub niskodochodowymi; ich statutowym celem jest ochrona praw człowieka, w szczególności w zakresie praw mniejszości, praw studenta, praw osób niepełnosprawnych oraz ochrony dóbr kultury. Nad działalnością poradni prawnej nadzór sprawuje Pełnomocnik Dziekana WPiA ds. studenckiej poradni prawnej oraz opiekunowie właściwych sekcji.

Studenci i studentki kierunku politologia uzyskali/ły dodatkowe wsparcie również w ramach projektów finansowanych m.in. z Unii Europejskiej, mając możliwość uczestniczenia bezpłatnie w latach 2018 – 2023, w wielu szkoleniach, również certyfikowanych, pozwalających na pogłębienie wiedzy, rozwój działań artystycznych, jak i zdobycie dodatkowych kwalifikacji wspierających w wejściu na rynek pracy. Wsparcie to uzyskali w ramach [projekt Zintegrowane Programy UŚ](#)⁸⁵: Zintegrowanego Programu Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (skrót ZPRUŚ) realizowanego od 1 października 2018 roku do 31 marca 2023 roku oraz Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany (skrót JUWM), realizowany od 1 października 2019 roku do 31 grudnia 2023 roku, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (POWR.03.05.00-00-Z117/17-00 oraz POWR.03.05.00-00-Z301/18-00). W ramach oferowanych działań w wyżej wymienionych projektach osoby studiujące otrzymały dodatkowe wsparcie, dzięki któremu podniosły swoje kompetencje, biorąc udział w:

- certyfikowanych szkoleniach prowadzących do uzyskania kwalifikacji i/lub zajęciach warsztatowych kształcących kompetencje,
- wykładach prowadzonych przez wykładowców zagranicznych,
- wykładach prowadzonych przez ekspertów w dziedzinie bezpieczeństwa,
- oraz w programach stażowych dla studentów i studentek.

Na uczelni funkcjonuje **Studencka strefa aktywności**. To miejsce, w którym osoba studiująca załatwi wszystkie sprawy związane z działalnością studencką (np. kołem naukowym, konferencją czy grantem), a także uzyska wsparcie prawne oraz wszystkie informacje na temat stypendiów, pomocy

⁸⁴ <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/dzialalnosc-studencka/poradnia-prawna/>

⁸⁵ <https://www.zintegrowane.us.edu.pl>

materialnej i akademików. Tutaj mieści się **Centrum ds. Osób Studiujących (COS)**. Strefa oferuje również doradcę zawodowego i coacha oraz psychologa. Wspiera studentów i studentek/ki w dostosowaniu organizacji studiów i badań naukowych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Kadrę wspierającą proces kształcenia oraz zapewniającą obsługę administracyjną studiujących stanowią pracownicy i pracowniczki dziekanatu WNS. Są to osoby z dużym doświadczeniem, profesjonalne, odnoszące się z życzliwością do studentów i studentek, otrzymujący pozytywne opinie studiujących. W obsłudze studentów i studentek ocenianego kierunku politologia, wyspecjalizowane są 3 osoby (do pracy nad kartą kierunków, wykonania pensum obciążeń pracowników, rozliczania z pensum i godzin ponadwymiarowych, harmonogramami zajęć, ustaleniami terminów egzaminów, dysponowanie zasobami lokalowymi, obsługi administracyjnej pracowników zewnętrznych w zakresie procesu dydaktycznego, do obsługi procesu dydaktycznego, świadczeń dla studentów i studentek, dyplomów, legitymacji, wydawania zaświadczeń, obsługi USOS (np. przypisywanie i przepisywania studentów i studentek do grup).

Studenci i studentki korzystają także, oprócz wsparcia merytorycznego i organizacyjnego, ze **wsparcia materialnego** w ramach **stypendiów wewnętrznych**. Istnieje kilka rodzajów stypendiów. Są to **stypendia socjalne, stypendium dla osób z niepełnosprawnością, stypendium rektora oraz zapomoga**. Szczegółowy tryb przyznawania poszczególnych rodzajów stypendiów określa m.in. [Regulamin świadczeń dla studentów i studentek Uniwersytetu Śląskiego](#)⁸⁶. Akty prawne, procedury i inne niezbędne informacje zamieszczone zostały na stronie Uniwersytetu w zakładce studia/[najważniejsze akty prawne](#)⁸⁷, a także w zakładce [Stypendia i zapomoga](#)⁸⁸.

Informacji na temat **wsparcia materialnego** udziela także pracownik dziekanatu i pracownicy Centrum ds. Osób Studiujących. Zgodnie z Regulaminem świadczeń dla studentów i studentek Uniwersytetu Śląskiego decyzje w zakresie przyznawania świadczeń podejmuje dziekan lub prodziekan na mocy upoważnienia rektora. Wysokość wszystkich świadczeń w kolejnych semestrach może ulegać zmianie. Świadczenia przysługują na studiach pierwszego i drugiego stopnia, oraz na studiach jednolitych magisterskich. Zgodnie z ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, studiujący może się ubiegać w uczelni o następujące świadczenia przyznawane ze środków funduszu stypendialnego: stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora i zapomogę. Studenci i studentki mogą również ubiegać się o zakwaterowanie w akademiku oraz zakwaterowanie małżonka

⁸⁶ <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/Stypendia/2025-09-22-Regulamin-swiadczen-tekst-jednolity-zalacznik-5-do-zarzadzenia-169-z-2025.pdf>

⁸⁷ <https://us.edu.pl/student/studia/najwazniejsze-akty-prawne>

⁸⁸ <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/>

lub dziecka w akademiku. Wszystkie rodzaje świadczeń przyznawane są na wniosek studentów i studentek, wypełniane są i składane w serwisie USOSweb.

Rodzaj świadczenia	Kryterium przyznania	Wnioskowanie
Stypendium socjalne	Trudna sytuacja materialna (dochód na os. w rodzinie poniżej progu ustalonego przez Rektora)	USOSweb, na wniosek
Stypendium dla osób z niepełnosprawnością	Orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności	USOSweb, na wniosek
Stypendium rektora	Wybitne wyniki w nauce lub osiągnięcia naukowe, artystyczne bądź sportowe (co najmniej poziom krajowy)	USOSweb, na wniosek
Stypendium ministra	Znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe	Wniosek przez uczelnię
Zapomoga	Przejęciowa trudna sytuacja życiowa (materialna, rodzinna, zdrowotna)	USOSweb, na wniosek

Wszystkie świadczenia przyznawane są na wniosek składany w serwisie USOSweb. Wysokość świadczeń ustalana jest co roku przez Rektora. Szczegółowe zasady przyznawania określa Regulamin świadczeń dla studentów i studentek Uniwersytetu Śląskiego, dostępny na stronie: <https://us.edu.pl/ksztalcenie/pomoc-materialna/>.

Tabela 1 Liczba studentów i studentek kierunku politologia, studia pierwszego i drugiego stopnia, pobierających pomoc materialną w latach 2023-2026

Rok akademicki	Stypendium socjalne	Stypendium dla osób z niepełnosprawnością	Stypendium rektora	Zapomoga
2023/2024	10	3	10	1
2024/2025	10	4	4	2
2025/2026	6	7	9	0
Razem	26	14	23	3

Uczelnia dysponuje miejscami dla studentów i studentek WNS spoza Katowic, którzy mogą zamieszkać w akademikach. Studiujący na politologii bądź innych kierunkach z Wydziału Nauk Społecznych, mają dostęp do wszystkich akademików. Wnioskują elektronicznie poprzez USOSweb, który akademik wybierają czy Katowice (3 akademiki), czy Sosnowiec (4 akademiki). Wybierają też, czy chcą mieszkać w pokoju 1-osobowym, czy 2-osobowym. Każdy wydział dysponuje określoną liczbą miejsc

w akademikach, szczególnie jeśli chodzi o pokoje 1-osobowe, więc może się zdarzyć, iż studium nie otrzyma pokoju 1-osobowego. Jednak po zamknięciu puli wydziałowej, jest otwierana pula rektorska i studium mogą starać się o akademik przez cały rok. Studenci i studentki kierunku politologia najczęściej zamieszkują w 3 domach studenckich na Osiedlu Akademickim w Katowicach – Ligocie (w roku akademickim 2021/2022 dwa domy zostały zmodernizowane), z dostępem do Internetu, ogólnodostępnych pralni, kuchni i pokoi do nauki oraz ochroną i monitoringiem zewnętrznym. Opis wszystkich akademików UŚ oraz zasady przyznawania miejsc zamieszczone są na stronie: [domy studenckie UŚ](#) .

8.3 Formy wsparcia: a) krajowej i międzynarodowej mobilności studentów i studentek b) prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników c) we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji d) aktywności studentów i studentek: sportowej, artystycznej, organizacyjnej

Podkryterium 8.3 opisuje formy wsparcia studentów i studentek kierunku politologia w czterech kluczowych obszarach: mobilności krajowej i międzynarodowej, działalności naukowej, wchodzeniu na rynek pracy oraz aktywności sportowej, artystycznej i organizacyjnej. Działania te mają charakter systemowy i są realizowane we współpracy z licznymi instytucjami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Ich celem jest wszechstronny rozwój osób studiujących oraz przygotowanie ich do aktywnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym.

Szczegółowe formy wsparcia dla osób studiujących określone są w Regulaminie Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach⁸⁹ oraz w Procedurach Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków WNS⁹⁰ — rozdział VI. Poniżej przedstawiono konkretne działania realizowane na kierunku politologia w czterech głównych obszarach wsparcia.

Organizacja spotkań powitalnych i Dni Adaptacyjnych dla studentów i studentek pierwszego roku opisana jest w pkt. 8.1.

W UŚ funkcjonuje również [strona internetowa przeznaczona dla studentów i studentek pierwszych lat studiów](#)⁹¹, na której znajdują się podstawowe informacje dotyczące struktury Uczelni, zasad funkcjonowania, wydarzeń dla studentów i studentek. We wszelkich sprawach studenci mogą liczyć na pomoc Pełnomocników dziekana ds. studenckich, dyrekcji kierunków studiów, Prodziekana ds. kształcenia i studentów i studentek.

⁸⁹ <https://us.edu.pl/wp-content/uploads/pliki/najwazniejsze-akty-prawne/Regulamin-studiow-w-Uniwersytecie-Slaskim-w-Katowicach.pdf>

⁹⁰ https://us.edu.pl/wydzial/wns/wp-content/uploads/sites/17/Bez-kategorii/WSZJK_2023-1.pdf

⁹¹ <https://us.edu.pl/student/nowy-student/nowy-student-pierwsze-kroki/>

A. Wsparcie w zakresie krajowej i międzynarodowej mobilności studentów i studentek

Regulamin studiów zawiera informację o możliwościach **odbywania wymiany krajowej i międzynarodowej**. Studenci mogą uczestniczyć przede wszystkim w programach: **MOST, Erasmus+**, a także z programu **DAAD** (Deutscher Akademischer Austauschdienst: www.daad.de) oferującego kursy letnie oraz wymianę studencką między innymi na pobyty semestralne w uczelni partnerskiej programu w Europie. [Program Mobilności Studentów i Doktorantów MOST](#)⁹² daje m.in. możliwość realizacji programu studiów na uczelni innej niż macierzysta, a także wyboru dodatkowych, związanych z zainteresowaniem osoby studiującej, zajęć dydaktycznych. Niezbędnych informacji udziela studiującym również Wydziałowy Koordynator ds. programu MOST.

Drugi z programów umożliwia realizację części studiów (jednego lub dwóch semestrów) w zagranicznej instytucji partnerskiej. **Erasmus+** daje również możliwość wyjazdów na staże w jednostkach naukowych. Na wydziale powołani zostali Pełnomocnicy Dziekana ds. międzynarodowej wymiany akademickiej, koordynujący proces wymiany i udzielający zainteresowanym niezbędnych informacji. Studiujący są na bieżąco informowani o rozpoczęciu kolejnych edycji programów (m.in. przez newsletter, wiadomości studenckie wysyłane mailowo do wszystkich studentów i studentek UŚ, ogłoszenia na stronie, mediach społecznościowych Uczelni). Corocznie odbywają się na Uniwersytecie Śląskim spotkania ze studentami i studentkami w celu promowania możliwości udziału w programie Erasmus+.

Rekrutację na rok akademicki 2025/2026 poprzedziło między innymi spotkanie ze studiującymi na Wydziale Nauk Społecznych, które odbyło się w grudniu 2025 r. W styczniu 2026r. na prośbę osób studiujących na kierunkach politologicznych (bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, doradztwo polityczne i publiczne, międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, politologia) odbyło się drugie spotkanie dla osób studiujących na kierunkach politologicznych. Szczegółowe informacje o programie Erasmus+ znajdują się na dedykowanej [stronie uczelnianej](#)⁹³ i [wydziałowej stronie internetowej](#)⁹⁴.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że oprócz wymian międzynarodowych, studiujący mogą również uczestniczyć w wyjazdach zagranicznych podczas staży czy praktyk.

Należy również wspomnieć, że studiujący mogą wziąć udział w programach oferowanych przez [Narodową Agencję Wymiany Akademickiej](#)⁹⁵ oraz wyjazdach w ramach sojuszu [Transform4Europe](#)⁹⁶.

⁹² <https://us.edu.pl/student/mobilnosc/wyjazdy-krajowe>

⁹³ <https://erasmus.us.edu.pl/wyjazdy-studentow-i-doktorantow/>

⁹⁴ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wspolpraca/miedzynarodowa/dla-osob-studiujacych/>

⁹⁵ <https://nawa.gov.pl/studenci/studenci-polscy>

⁹⁶ <https://us.edu.pl/t4e/>

B. Wsparcie w zakresie prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej

Programy studiów na kierunku politologii zapewniają studiujące **możliwość rozwoju swoich zainteresowań naukowych** i znaczną **indywidualizację kształcenia** poprzez wybór w toku studiów pierwszego stopnia ścieżek i modułów.

Wybór ten jest od roku akademickiego 2023/2024 znacznie bogatszy dzięki wejściu politologii – studia pierwszego stopnia do [Nowej Koncepcji Studiów](#)⁹⁷ (NKS) (Więcej na ten temat znajduje się w opisie **kryterium 2**). Studiujący mają także możliwość wyboru seminariów licencjackich i magisterskich. Mają również możliwość przedyskutowania z potencjalnymi promotorami pomysłów badawczych. Po dokonaniu wyboru seminarium i promotora, problematyka i temat pracy dyplomowej zawsze ustalany jest wspólnie z promotorem. Zindywidualizowanie współpracy zasługującymi służy ograniczenie wielkości grup seminaryjnych, dzięki czemu tworzone są możliwości zbudowania relacji **mistrz – uczeń**, co przekłada się również na wyniki naukowe. Kierunek politologia stwarza osobom studiującym realne możliwości prowadzenia samodzielnych badań naukowych pod opieką merytoryczną nauczycieli akademickich. Osoby studiujące są skutecznie motywowane do podejmowania aktualnych i kluczowych z punktu widzenia państwa problemów badawczych, a przykładem skuteczności **opieki naukowej i wsparcia rozwoju naukowego** osoby studiującej są projekty prowadzone pod kierunkiem nauczycieli i nauczycielek akademickich oraz wyróżnienia prac dyplomowych w konkursach.

Przykładem takiego działania jest **projekt badawczy** zrealizowany przez studenta kierunku politologia w semestrze zimowym roku akademickiego 2023/2024 w ramach pracy semestralnej. Student przeprowadził wieloaspektowe badania łączące metody ilościowe i jakościowe, poświęcone ocenie działalności władz samorządowych Raciborza w kadencji 2018–2024. Projekt był realizowany pod kierownictwem tutora dra Tomasza Słupika sprawującego indywidualną opiekę naukową nad studentem.

Jakość prowadzonej na kierunku działalności naukowo-badawczej znajduje potwierdzenie w osiągnięciach pracowników kierunku **w prestiżowych konkursach ogólnopolskich**. Przykładem wyróżnionej pracy jest rozprawa doktorska dr. Łukasza Wielgosza pt. *Polaryzacja polityczna w systemach partyjnych Polski i Węgier w pierwszych dwóch dekadach XXI wieku*, przygotowana pod opieką dr. hab. Rafała Glajcara, prof. UŚ, która zdobyła I nagrodę w Ogólnopolskim Konkursie im. Czesława Mojsiewicza na najlepszą pracę doktorską w dyscyplinie nauki o polityce i administracji za rok 2023. Konkurs organizowany jest przez Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych i stanowi

⁹⁷ <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/nowa-koncepcja-studiow>

najbardziej prestiżowe wyróżnienie w Polsce w zakresie doktoratów z nauk o polityce i administracji. Nagrodzenie pracy przygotowanej w ramach seminarium doktorskiego prowadzonego przez pracownika kierunku politologia potwierdza wysoki poziom naukowy kadry oraz jej zdolność do kształtowania kompetencji badawczych na najwyższym poziomie.

Studenci WNS mieli także możliwość udziału w projekcie „[Mistrzowie Dydaktyki](#)⁹⁸”. To projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego mający na celu m.in. wypracowanie metod pracy ze studentem opartych o zasady tutoring. Studenci WNS byli uczestnikami tego projektu, a cykle spotkań tutorskich prowadzili – między innymi – pracownicy związani z Instytutem Nauk Politycznych (np. dr Małgorzata Lorencka) oraz prowadzący zajęcia na kierunkach politologicznych (np. dr Renata Jankowska, prof. UŚ). Warto dodać, że tutoring (zarówno naukowy, jak i rozwojowy) jest również realizowany w ramach indywidualnej, niesformalizowanej współpracy nawiązywanej między pracownikami Wydziału i studentami poszczególnych kierunków.

W ramach wsparcia ogólnouczelnianego studenci i studentki mogą również ubiegać się o ponadto przyznanie [Wyróżnienia JM Rektora UŚ](#)⁹⁹, które ma na celu promowanie aktywnych i twórczych postaw na rzecz środowiska akademickiego i społecznego. Wyróżnienie Rektora jest nagrodą dla studentów i studentek posiadających znaczne osiągnięcia naukowe, sportowe, społeczne czy artystyczne.

Wsparcie studiujących na kierunku politologia w rozwoju swoich zainteresowań naukowych, a także w zdobywaniu kompetencji badawczych odbywa się również w ramach działalności licznych kół naukowych działających na WNS, wskazanych w pkt. 8.2. Koła posiadają wsparcie merytoryczne i organizacyjne ze strony pracowników Wydziału, będących opiekunami kół oraz wsparcie finansowe. Koła naukowe w ramach swojej działalności organizują spotkania, prelekcje, warsztaty i konferencje, uczestniczą w wizytach studyjnych oraz przygotowują stanowiska pokazowe podczas festiwali nauki. Szczegółowy wykaz organizacji studenckich zawarty jest na [stronie internetowej UŚ](#)¹⁰⁰.

Współpraca z Samorządem Studenckim, w tym finansowe wsparcie inicjatyw studenckich, opisana jest szczegółowo w pkt. 8.9.

Działalność naukowa studentów i studentek przejawia się w organizacji konferencji, seminariów, warsztatów w ramach kół naukowych funkcjonujących na Wydziale. Studenci w latach 2022-2026 organizowali lub współorganizowali ponad 20 konferencji, w tym krajowe i międzynarodowe konferencje z udziałem studentów i studentek całego Wydziału (**Załącznik K8_04**).

⁹⁸ <https://www.gov.pl/web/nauka/informacje-o-projekcie-mistrzowie-dydaktyki>

⁹⁹ <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/wyroznienia-jm-rektora-us/>

¹⁰⁰ <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/organizacje-studenckie/>

W ramach konferencji studenci uczestniczyli w sesjach referatowych i posterowych, a także mogli wziąć udział w dyskusji. Była to także możliwość wymiany doświadczeń z innymi studentami i pracownikami naukowymi, poznania nowych zagadnień tematycznych oraz szansa zdobycia nowej wiedzy. Jako **przykład wystąpień studenckich** wymienić można:

- **2022:** II Konferencja Wokół Nauk Społecznych 15 grudnia 2022, ul. Bankowa 11, Aula im. prof. Kazimierza Popiołka; Organizator: Wydział Nauk Społecznych UŚ
 - dr Maciej Marmola, Krzysztof Darmoń „Wizerunki polityczne liderów polskiej lewicy: jak młodzi oceniają liderów różnych "generacji politycznych"
 - dr Agata Olszanecka-Marmola, Klaudia Jagoda „Cechy osobowości a aktywność obywatelska młodych: studium empiryczne”
- **2023:** III Konferencja w ramach 50-lecia Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach „Wokół Nauk Społecznych – Czas” 14-15 listopada 2023 r., Teatr Korez w Katowicach (pl. Sejmu Śląskiego 2, Katowice); Organizator: Wydział Nauk Społecznych UŚ
 - Mateusz Jankowski, Czas klimatycznie odpowiedzialnego inwestowania? Badania świadomości klimatycznej spółek giełdowych.
- **2023:** Międzynarodowa Konferencja naukowa "What comes next?", 23 listopada 2023 r., ul. Bankowa 11, Aula im. prof. Kazimierza Popiołka; Organizator: Koło Naukowe Polityków Społecznych
 - Radosław Mańka, Próba wiary. Dyskryminacja religijna chrześcijan we współczesnym świecie
 - Jakub Grochowski, Cena bezpieczeństwa. Funkcjonowanie social credit system na przykładzie Chińskiej Republiki Ludowej
 - Paulina Tyła, Potrzeby społeczne w kierunku tworzenia miast - 15 minutowe miasto
 - Krzysztof Zarębski, Nauka na wyższym poziomie: Jak wykorzystać grywalizację w edukacji
- **2023:** Konferencja Naukowa „Interdyscyplinarne oblicza polityki” 19 maja 2023 r., Uniwersytet Śląski: kampus Cieszyn; Organizator: Koło Naukowe Doradztwa Politycznego
 - Denis Dąbrowski, Rola Młodzieżowych Rad w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego
 - Artur Maślak, E-voting. Szansa czy zagrożenie dla demokracji?
 - Klaudia Jagoda, Wybrane cechy osobowości a aktywność obywatelska: studium empiryczne
 - Krzysztof Darmoń, Jak młodzi postrzegają wizerunki liderów Lewicy z różnych pokoleń: badanie odbioru cech wizerunkowych
 - Klaudia Jagoda, Artur Maślak, Krzysztof Darmoń i Denis Dąbrowski, Analiza działalności Sławomira Mentzena w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram, TikTok)

Studenci i studentki WNS biorą udział w [Śląskim Festiwalu Nauki](https://slaskifestiwalnauki.pl/o-festiwalu)¹⁰¹ organizowanym przez UŚ od 2016 roku, przygotowując stanowiska pokazowe i prezentując wyniki swoich badań.

C. Wsparcie we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji

Wsparciu we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji służą **praktyki zawodowe**, realizowane na studiach pierwszego i drugiego stopnia.

Zakładane efekty kształcenia są ściśle powiązane z kierunkiem studiów. Miejsce realizacji praktyk odpowiada zawodowym zainteresowaniom studentów i studentek, powiązanym z realizowanym programem studiów. Na podkreślenie zasługuje możliwość zaliczenia na poczet praktyk, wykonywanej już pracy zawodowej. Szczegółowe informacje na temat praktyk znajdują się w punkcie 2.7.

Znaczącą rolę odgrywa również **wsparcie studentów i studentek w zakresie rozwoju kariery podczas studiów i planowaniu jej rozwoju po studiach**. Pomoc w tym zakresie świadczy **Biuro Karier UŚ**. Biuro zlokalizowane jest w budynku Rektoratu, przy ul. Bankowej 12 w Katowicach. Czynne jest w godzinach 7.30 – 15.30. Na [stronie internetowej Biura Karier](https://us.edu.pl/bk)¹⁰² znajdują się informacje zarówno dla osób studiujących jak i absolwentów i absolwentek, dotyczące możliwości dalszego rozwoju wraz z wykazem aktualnych szkoleń, ofert pracy, wydarzeń itp. Istotnym elementem instytucjonalnego wsparcia osób studiujących na kierunku politologia w procesie wchodzenia na rynek pracy jest systematyczna współpraca Wydziału Nauk Społecznych z Biurem Karier Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Zakres realizowanych działań jest szeroki i obejmuje kilka obszarów.

- **Spotkania z pracodawcami i wydarzenia rekrutacyjne.** W latach 2023–2026 zorganizowano kilkadziesiąt spotkań informacyjno-rekrutacyjnych skierowanych do studentów i studentek kierunków społecznych, w tym politologii, zarówno w formie stacjonarnej, jak i zdalnej. Wśród zaproszonych podmiotów znalazły się instytucje szczególnie istotne z perspektywy ścieżek kariery absolwentów politologii: Centralne Biuro Antykorupcyjne, NATO, Krajowa Administracja Skarbowa, Szefowa Służby Cywilnej oraz Ambasador Kariery Unii Europejskiej prezentujący możliwości zatrudnienia w instytucjach UE. W kwietniu 2024 r. na Wydziale Administracji i Prawa odbyły się Mobilne Targi Kariery z udziałem kilkunastu wystawców, których profil — obejmujący m.in. administrację skarbową, służby mundurowe i instytucje unijne — wpisywał się bezpośrednio w obszar kształcenia kierunku politologia.
- **Speed Stażing.** W marcu i kwietniu 2025 r. przeprowadzono dwa wydarzenia w formule Speed Stażingu — na Wydziale Nauk Społecznych oraz na Wydziale Humanistycznym. Formuła wydarzeń umożliwiała odbycie kilkuminutowych indywidualnych rozmów z przedstawicielami kilku pracodawców w trakcie jednego spotkania. Wśród uczestniczących instytucji znalazły się

¹⁰¹ <https://slaskifestiwalnauki.pl/o-festiwalu>

¹⁰² <https://us.edu.pl/bk>

m.in. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Urząd Statystyczny w Katowicach, Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach oraz Izba Administracji Skarbowej w Katowicach.

- **Szkolenia, warsztaty i Akademia Rozwoju Kariery.** Studenci i studentki kierunku politologia mają dostęp do bogatej oferty szkoleń i warsztatów z zakresu kompetencji zawodowych i miękkich, organizowanych przez Biuro Karier w trybie ciągłym. W ramach cyklicznej Akademii Rozwoju Kariery — realizowanej w miesiącach wakacyjnych przez przedstawicieli rynku pracy — w edycjach 2023, 2024 i 2025 zrealizowano łącznie kilkadziesiąt szkoleń obejmujących m.in. przywództwo, komunikację, zarządzanie projektem, budowanie marki osobistej, kompetencje cyfrowe i sztuczną inteligencję w miejscu pracy.

Zajęcia „Wprowadzenie na rynek pracy” i doradztwo zawodowe. W dniu 27 marca 2025 r. zorganizowano dla studentów i studentek kierunku politologia dedykowane spotkanie z doradczynią zawodową Biura Karier, podczas którego omówiono perspektywy zawodowe po kierunku, tworzenie profilu zawodowego i przygotowanie dokumentów aplikacyjnych. Kolejne spotkanie dla wszystkich roczników zaplanowano na 11 lutego 2026 r. Uzupełnieniem jest stałe doradztwo zawodowe i coaching kariery, z których studenci i studentki mogą korzystać indywidualnie, a także cykliczne stoiska Biura Karier na Wydziale Nauk Społecznych (akcja „Biuro Karier on tour”, maj 2024 i maj 2025).

- **Oferty pracy, praktyk i staży.** Za pośrednictwem platformy www.biurokarier.edu.pl w latach 2023–2026 udostępniono studentom politologii łącznie ponad 3 000 ofert pracy, praktyk i staży w obszarach zawodowych odpowiadających profilowi kierunku (dyplomacja i współpraca międzynarodowa, administracja publiczna, fundusze UE, praca asystencka i biurowa). W Bazie Dobrych Praktykodawców opublikowano 13 ofert praktyk skierowanych bezpośrednio do studentów i studentek politologii — w instytucjach takich jak urzędy miejskie i marszałkowski, Wojewódzki Urząd Pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Urząd Statystyczny czy organizacje pozarządowe.
- **Program stażowy i program mentoringowy.** W ramach projektu „Jeden Uniwersytet. Wiele Możliwości. Program Zintegrowany.” zrealizowano cztery tury rekrutacji na płatne staże (120 i 360 godzin), w których łącznie wzięło udział 24 studentów i studentek kierunku politologia (rekrutacje 2022–2023). Program zapewniał uczestnikom wynagrodzenie, ubezpieczenie NNW i badania lekarskie. Biuro Karier realizuje ponadto program mentoringowy w formule spotkań typu Role Model — dotychczas zrealizowano 7 edycji, kolejne zaplanowano w najbliższych miesiącach.
- **Inicjatywy dodatkowe i programy międzynarodowe.** W ramach projektu Transform4Europe — prestiżowego sojuszu dziesięciu europejskich uczelni, którego UŚ jest członkiem — studenci

uzyskali dostęp do międzynarodowych szkół przedsiębiorczości, konkursów na biznesplan z nagrodą pieniężną oraz bazy staży i praktyk w siedmiu krajach europejskich. Biuro Karier promowało ponadto kilkadziesiąt dodatkowych inicjatyw i programów skierowanych do studentów i studentek politologii, w tym programy stażowe KSAP, Blue Book, NATO, staże w Kancelarii Sejmu, a także warsztaty przygotowujące do rekrutacji w instytucjach unijnych (testy EPSO).

Opisane działania potwierdzają, że wsparcie osób studiujących na kierunku politologia w zakresie wejścia na rynek pracy ma charakter systemowy, wielowymiarowy i jest realizowane we współpracy z szerokim gronem interesariuszy zewnętrznych — instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz podmiotów sektora prywatnego.

Szczegółowa wykaz działań wspierających osoby studiujące na politologii w wejściu na rynek pracy, realizowanych przez Biuro Karier UŚ znajduje się w załączniku (**Załącznik K8_05**).

Wsparcie studentów i studentek we wchodzeniu na rynek pracy jest realizowane również w ramach odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa studentek i studentów i studentek UŚ komplementarnych z efektami kształcenia, poprzez realizację **programu rozwoju kompetencji** w tym: certyfikowanych szkoleń i warsztatów, wizyt studyjnych, dodatkowych zadań praktycznych w formie projektów i zajęć realizowanych z pracodawcami; dostosowanie i realizację programów kształcenia ukierunkowanych na wyposażanie studentów i studentek w praktyczne umiejętności. W ramach programów na WNS realizowane są – między innymi – **warsztaty z pracodawcami**, wpisującymi się w różne aktywności zawodowe, które będą podejmowali absolwenci i absolwentki kierunków organizowanych przez Wydział, w tym absolwentów i absolwentki kierunku politologia.

Przykład

Warsztaty dla osób studiujących na kierunku politologia w 2024 r.:

- Warsztat innowacji społecznych, Petros Tovmasyan (Klaster Innowacji Społecznych),
- Oczekiwania pracodawców wobec absolwentów politologii. Losy zawodowe absolwentów politologii. Wsparcie ABK, Małgorzata Chatys (ABK)
- Rola PUP w polityce rynku pracy. Wsparcie osób młodych na rynku pracy, Agnieszka Kowaluk, Magdalena Karpisz (PUP w Katowicach)

Warsztaty dla osób studiujących na kierunku politologia w 2025 r.:

- Planowanie strategiczne rozwoju społeczno-gospodarczego na przykładzie miasta Katowice, Agnieszka Hajduk – Smacznińska, Dominika Kozubska (Wydział Rozwoju Miasta, UM Katowice),
- Rola PUP w polityce rynku pracy, Agnieszka Kowaluk, Magdalena Karpisz (PUP w Katowicach)

W roku akademickim 2025/2026 studenci i studentki drugiego roku kierunku politologia odbyli trzy wizyty studyjne: w Starostwie Powiatowym w Pszczynie (20 listopada 2025 r.), w Urzędzie Statystycznym w Katowicach (26 listopada 2025 r.) oraz w Radzie Gminy Wyry (27 listopada 2025 r.). Szczegółowy opis celów i przebiegu wizyt zawarty jest w załączniku (**Załącznik K8_wizyty**).

D. Wspieranie aktywności studentów i studentek: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

Wydział i Uczelnia wspierają również **aktywność sportową, artystyczną, organizacyjną oraz w zakresie przedsiębiorczości**. Przykładem wsparcia działalności artystycznej jest działalność [Studenckiego Zespołu Pieśni i Tańca „Katowice” Uniwersytetu Śląskiego](https://us.edu.pl/wydzial/wns/studencki-zespol-piesni-i-tanca-katowice-uniwersytetu-slaskiego/)¹⁰³, [chóru studenckiego Uniwersytetu Śląskiego „Harmonia”](https://us.edu.pl/instytut/ismuz/chor-uniwersytetu-slaskiego-harmonia/)¹⁰⁴, [studenckiego radia Egida](https://egida.us.edu.pl)¹⁰⁵ czy [Telewizji UŚ](https://www.youtube.com/user/telewizjaus/featured)¹⁰⁶. Należy także wspomnieć, że sukcesy w ramach działalności artystycznej kwalifikowane są w ramach kryteriów przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów i studentek. Działalność sportowa wspierana jest przede wszystkim na poziomie uniwersyteckim poprzez działalność [Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu UŚ](https://cwfis.us.edu.pl)¹⁰⁷. Funkcjonuje również [Akademicki Związek Sportowy UŚ](https://azsus.pl)¹⁰⁸. Aktywność sportowa jest także premiowana w ramach stypendium Rektora dla najlepszych studentów i studentek. Aktywność organizacyjna wspierana jest poprzez pomoc w zakładaniu, animowanie i koordynowanie działalności organizacji studenckich na WNS. Studenci i studentki mogą liczyć na pomoc poszczególnych pracowników wydziału, zarówno badawczo-dydaktycznych, jak i administracyjnych. Studenci biorą również aktywny udział w pracach ciał kolegialnych wydziału, są przedstawicielami studentów i studentek w Uczelnianej Komisji ds. Kształcenia i Studentów oraz w Radzie Dydaktycznej kierunków. Aktywnością w zakresie przedsiębiorczości w skali UŚ zajmuje się Biuro Karier. Na internetowej stronie Biura Karier UŚ student może odnaleźć informacje dotyczące testów psychozawodowych, doradztwa kariery, próbnych rozmów kwalifikacyjnych, praktyk na studiach, ofert pracy, staży, praktyk, rozwoju osobistego, coachingu kariery, szkoleń i warsztatów, Akademii Rozwoju Kariery, spotkań z Pracodawcami, Wolontariatu.

¹⁰³ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/studencki-zespol-piesni-i-tanca-katowice-uniwersytetu-slaskiego/>

¹⁰⁴ <https://us.edu.pl/instytut/ismuz/chor-uniwersytetu-slaskiego-harmonia/>

¹⁰⁵ <https://egida.us.edu.pl>

¹⁰⁶ <https://www.youtube.com/user/telewizjaus/featured>

¹⁰⁷ <https://cwfis.us.edu.pl>

¹⁰⁸ <https://azsus.pl>

8.4. System motywowania studentów i studentek do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów i studentek wybitnych

Podkryterium 8.4 przedstawia system motywowania studentów i studentek kierunku politologia do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz formy wsparcia kierowane do osób wybitnych. System ten ma charakter wielopoziomowy i obejmuje zarówno instrumenty finansowe, jak i rozwojowe. Celem jest promowanie postaw proaktywnych, innowacyjnych i badawczych wśród społeczności studenckiej. Na kierunku politologia, realizowanym na Wydziale Nauk Społecznych (WNS), wdrożono kompleksowy i wielopoziomowy system motywowania osób studiujących. Jest on ściśle skorelowany z misją Uniwersytetu Śląskiego jako uczelni badawczej i opiera się na założeniu, że wsparcie powinno mieć charakter nie tylko finansowy, ale przede wszystkim rozwojowy, promujący postawy proaktywne i innowacyjne.

Poniżej przedstawiono szczegółową charakterystykę filarów tego systemu:

1. System wsparcia finansowego i stypendialnego

Fundamentem motywacji materialnej jest transparentny system świadczeń, obsługiwany w pełni cyfrowo poprzez system USOSweb, co zapewnia studentom łatwy dostęp i szybkość decyzji.

- **Stypendium Rektora:** Jest to kluczowe narzędzie premiujące wybitne wyniki. Na kierunku politologia o stypendium ubiegać się mogą nie tylko osoby z wysoką średnią ocen, ale także (a często przede wszystkim) studenci wykazujący się osiągnięciami naukowymi (publikacje w punktowanych czasopismach, monografiach, czynny udział w konferencjach), artystycznymi lub sportowymi. Listy rankingowe są tworzone w sposób przejrzysty, co buduje poczucie sprawiedliwości i motywuje do systematycznej pracy.
- **Stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego:** Wydział aktywnie wspiera najzdolniejszych studentów i studentek w procedurze aplikacyjnej o to prestiżowe stypendium. Opiekunowie naukowcy oraz pracownicy dziekanatu pomagają w kompletowaniu dokumentacji potwierdzającej znaczące osiągnięcia, co w ostatnich latach skutkowało przyznawaniem tych wyróżnień studentom WNS.
- **Zwiększenie stypendium doktoranckiego (dla Szkoły Doktorskiej):** Najlepsi absolwenci i absolwentki, kontynuujący naukę w Szkole Doktorskiej UŚ, mają szansę na dodatkowe gratyfikacje finansowe z programów projakościowych (np. w ramach Inicjatywy Doskonałości – Uczelni Badawczej), co motywuje do wyboru ścieżki naukowej jeszcze na etapie studiów magisterskich.

2. Instytucjonalne wsparcie rozwoju naukowego i badawczego

Kierunek politologia wyróżnia się znaczącym zaangażowaniem pracowników Instytutu Nauk Politycznych we włączanie osób studiujących i doktorantów w realizowane projekty badawcze.

Współpraca ta odbywa się w kilku komplementarnych wymiarach, obejmując zarówno **udział w badaniach empirycznych**, jak i **wspólne publikacje naukowe** oraz **przygotowywanie wniosków grantowych**. Osoby studiujące są angażowane w konkretne zadania badawcze — od przygotowania narzędzi i realizacji badań terenowych, przez kodowanie i analizę danych, po współtworzenie raportów i publikacji naukowych. Przykładem takiego działania jest projekt realizowany w ramach zajęć dr Agaty Olszaneckiej-Marmoli, w którym grupa studentów i studentek kierunku politologia pod kierunkiem studentki stworzyła narzędzie do badania efektywności działania jednostek samorządowych, a następnie wzięła udział w badaniach komercjalizacyjnych dla Urzędu Miasta Katowice z udziałem 660 respondentów. Innym przykładem jest działalność badawcza dr Anny Muś, prof. UŚ, która w 2024 roku prowadziła wraz z osobami studiującymi terenowe badania dotyczące interaktywnej mapy poczucia bezpieczeństwa w Katowicach — wyniki zaprezentowano podczas Śląskiego Festiwalu Nauki. Efektem współpracy naukowej z osobami studiującymi i doktorantami jest szereg wspólnych publikacji w recenzowanych czasopismach naukowych, w tym m.in. artykuły opublikowane w „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne”, „Studia Politicae Universitatis Silesiensis” oraz „Political Preferences”. Doktoranci Szkoły Doktorskiej UŚ związani z kierunkiem realizują własne projekty badawcze w ramach trzech zespołów badawczych, podejmując takie tematy jak zmiany demograficzne jako wyzwanie dla rynku politycznego, ciągłość i zmiana w systemie partyjnym oraz bezpieczeństwo Europy Środkowej i Wschodniej. Niektórzy doktoranci podejmują również samodzielne próby pozyskania finansowania zewnętrznego — mgr Tural Asgarli złożył w 2024 roku wniosek w konkursie NCN Preludium dotyczący geopolitycznej dynamiki konfliktów w Donbasie i Górskim Karabachu. Opisane działania świadczą o tym, że relacja między kadrą dydaktyczną a osobami studiującymi i doktorantami wykracza poza tradycyjny model kształcenia i przyjmuje wymiar rzeczywistej współpracy badawczej, której efekty mają mierzalną wartość naukową i praktyczną.

Ponadto, instytucjonalne wsparcie przejawia się w takich aspektach jak:

- **System Grantów Uczelnianych i Wydziałowych:** studenci i studentki mają możliwość pozyskiwania środków na własne projekty badawcze. Przykładem jest program „Swoboda Badań” (w ramach IDUB) oraz specjalne konkursy grantowe związane z obchodami **Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024;**

Aktywność w kołach naukowych jest dodatkowo premiowana przy ubieganiu się o stypendia oraz nagrody (wykaz kół działających na kierunku politologia — zob. pkt. 8.3B).

3. Indywidualizacja kształcenia i Tutoring Akademicki

Dla studentów i studentek wykazujących szczególne uzdolnienia lub zainteresowania badawcze, Uczelnia oferuje zaawansowane formy wsparcia dydaktycznego:

- **Tutoring akademicki:** UŚ rozwija program tutoringu, w ramach którego uzdolnieni studenci politologii mogą pracować „jeden na jeden” z tutorem. Praca ta pozwala na odkrycie i rozwój

potencjału naukowego studenta, planowanie ścieżki kariery oraz realizację ambitnych projektów, wykraczających poza standardowy program studiów.

- **Indywidualna Organizacja Studiów (IOS):** studenci i studentki angażujący się w działalność naukową, organizacyjną, a także łączący studia z pracą w branży (np. w biurach poselskich, mediach, urzędach), mogą ubiegać się o IOS. Jest to forma nagrody i ułatwienia, pozwalająca na elastyczne dopasowanie harmonogramu zaliczeń do aktywności zawodowej i badawczej.

4. Umieździarnodowienie jako czynnik motywujący

Możliwość odbycia części studiów za granicą jest traktowana jako istotny element systemu motywacyjnego.

- **Program Erasmus+ i umowy bilateralne:** Wydział posiada szeroką sieć umów z uczelniami partnerskimi. Rekrutacja na wyjazdy stypendialne ma charakter konkursowy (decyduje m.in. średnia ocen i znajomość języków), co stanowi silny bodziec do osiągnięcia dobrych wyników w nauce.
- **Wyjazdy krótkoterminowe w ramach Transform4Europe**

5. Nagrody i promocja sukcesów

Wydział dba o to, by sukcesy studentów i studentek były dostrzegane i odpowiednio uhonorowane:

- **Wyróżnienia JM Rektora UŚ:** corocznie, najlepsi studenci i absolwenci otrzymują z rąk Rektora wyróżnienia za wybitne osiągnięcia naukowe, działalność społeczną oraz sukcesy sportowe;

6. Wsparcie przedsiębiorczości i kariery zawodowej

Dopełnieniem systemu jest ścisła współpraca z **Biurem Karier UŚ**. Studenci i studentki osiągający najlepsze wyniki mają pierwszeństwo w dostępie do płatnych staży i praktyk oferowanych przez partnerów Wydziału (urzędy marszałkowskie i wojewódzkie, agencje PR, think-tanki). Ponadto studium mogą skorzystać ze wsparcia Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości przy zakładaniu własnych start-upów.

8.5. Sposoby informowania studentów i studentek o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Skuteczne informowanie studentów i studentek o dostępnych formach wsparcia jest warunkiem ich realnego wykorzystania. Celem podkryterium 8.5 jest przedstawienie kanałów i metod komunikacji stosowanych na kierunku politologia w celu przekazywania informacji o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej. Uniwersytet Śląski stosuje wielotorowy system informowania, obejmujący platformy cyfrowe, spotkania bezpośrednie oraz materiały drukowane.

Do osób studiujących regularnie rozsyłany jest newsletter od prorektor ds. kształcenia i studentów i studentek na podany w systemie USOS adres mailowy. W newsletterze przesyłane są m.in. informacje dotyczące wsparcia, w tym pomocy materialnej. Informacje dotyczące omawianych zakresów znajdują

się także na stronach: us.edu.pl i us.edu.pl/student, stronach wydziałów, kierunków oraz na [Facebooku Sprawy Studenckie UŚ](#)¹⁰⁹.

Wszelkie niezbędne informacje dotyczące pierwszych kroków na uczelni studiujący mogą także znaleźć na stronie Uniwersytetu Śląskiego, przeznaczonej dla nowych studentów i studentek/ek: [portal nowego studenta UŚ](#). Studiujący mogą tam odnaleźć wszelkie niezbędne informacje na temat samorządu, mediów akademickich, mediów społecznościowych, organizacji studenckich, mobilności, wsparcia, spraw socjalnych i rozwoju. Przygotowane zostały materiały informacyjne zarówno w postaci plików pdf jak i filmów zamieszczonych w mediach społecznościowych Uczelni.

Informacje dotyczące wsparcia studentów i studentek i studentek przekazywane są również, i aktualizowane, na spotkaniach dyrekcji kierunku ze studiującymi, odbywających się co najmniej raz w roku (protokoły z tych spotkań znajdują się w dokumentacji dyrekcji kierunku). Informacje dotyczące wsparcia studiujących w obszarze specjalnych potrzeb:

- **Studenci i studentki spoza Katowic mogą ubiegać się o możliwość zamieszkania w domach studenckich UŚ.** Szczegółowe informacje dotyczące akademików znajdują się na stronie internetowej UŚ: [domy studenckie UŚ](#);
- **Studenci i studentki ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi** znajdą informację o wsparciu u Wydziałowych Koordynatorów dostępności oraz w Centrum ds. Obsługi Osób Studiujących: [Centrum ds. Osób Studiujących \(COS\)](#). Na stronach internetowych Centrum ds. Obsługi Osób Studiujących oraz WNS znajdują się wszelkie niezbędne informacje dotyczące możliwych do uzyskania form i zakresu wsparcia, jak również dane kontaktowe specjalistów zatrudnionych w Centrum;

Studenci i studentki z problemami natury psychologicznej i emocjonalnej mogą skorzystać z bezpłatnego wsparcia psychologicznego — szczegóły opisano w pkt. 8.8. z Centrum ds. Obsługi Osób Studiujących UŚ.

Informacje na temat wsparcia w zakresie **wymiany międzynarodowej** studenci i studentki mogą uzyskać bezpośrednio u pełnomocnika ds. umiędzynarodowienia. Informacje są też zamieszczone na stronie internetowej UŚ: [portal Erasmus+ UŚ](#).

Uniwersytet Śląski oferuje studentom/kom szeroki zakres możliwości realizowania pasji sportowych i artystycznych w ramach zorganizowanych działań. Informacje na temat **wspierania aktywności sportowej** można znaleźć na [stronie internetowej Uniwersytetu Śląskiego](#)¹¹⁰ oraz na stronie [Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu](#)¹¹¹: [Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu UŚ](#) na stronie

¹⁰⁹ <https://www.facebook.com/studenckastrefaaktywnosci/>

¹¹⁰ <https://us.edu.pl/student/>

¹¹¹ <https://cwfis.us.edu.pl/>

[Akademickiego Związku Sportowego](#)¹¹². Studenci/cki mogą zapisać się na dodatkowe zajęcia z wychowania fizycznego oraz w ramach legitymacji AZS brać udział w zajęciach licznych sekcji sportowych. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia realizowane są obowiązkowe zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60h (na drugim i trzecim semestrze studiów).

Na temat wspierania **działalności studenckiej i organizacyjnej** informacje można znaleźć na [stronie internetowej Uniwersytetu](#)¹¹³.

Studujący znajdują informacje o **aktualnych wydarzeniach, możliwościach udziału w konkursach, stażach i aktywnościach samorządu** bezpośrednio na stronie internetowej: [strona Samorządu Studenckiego UŚ](#).

8.6. Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów i studentek oraz jego skuteczności

Skuteczny system rozpatrywania skarg i wniosków jest istotnym elementem ochrony praw osób studiujących i budowania ich zaufania do instytucji. Celem podkryterium 8.6 jest przedstawienie mechanizmów, dzięki którym studenci i studentki kierunku politologia mogą składać skargi, wnioski i odwołania oraz uzyskać ich rzetelne rozpatrzenie. Procedury te regulowane są Regulaminem Studiów i zapewniają przejrzystość oraz terminowość działania.

Studującym przysługuje **prawo składania skarg i wniosków**. Za rozpatrywanie indywidualnych spraw zgłaszanych przez osoby studiujące, zgodnie z Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia, odpowiedzialny jest dziekan, prodziekan ds. studenckich i kształcenia oraz pełnomocnicy dziekana ds. studenckich zgodnie z przepisami [Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Śląskiego](#)¹¹⁴

w Katowicach, którzy działają w oparciu o przepisy Regulaminu Studiów w UŚ i innych aktów prawa uczelnianego oraz powszechnie obowiązującego, właściwych dla danej sprawy. Zwykle osobą, do której studujący politologię zgłaszają swoje skargi bądź wnioski, jest któraś z przedstawicielek dyrekcji kierunku. Studujący mogą skorzystać również z pomocy oferowanej przez [Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta](#)¹¹⁵ (skrót RPSiD) oraz wspomniane już szerzej **Centrum ds. Osób Studiujących**.

Rektor powołuje Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta (RPSiD) po zasięgnięciu opinii Samorządu Studenckiego. Do zadań Rzecznika należy m.in. ochrona praw osób studiujących, podejmowanie mediacji w sytuacjach konfliktowych, doradztwo w zakresie przepisów oraz przekazywanie władzom uczelni sprawozdań o sytuacjach problematycznych. Do zadań Rzecznika należy w szczególności:

¹¹² <https://azsus.pl/>

¹¹³ <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/organizacje-studenckie/>

¹¹⁴ <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/240/5/>

¹¹⁵ <https://us.edu.pl/student/wda/skarbiec-wiedzy/rzecznik-praw-studenta-i-doktoranta/>

- ochrona praw studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych UŚ,
- podejmowanie mediacji w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych,
- doradztwo w zakresie przepisów regulujących przebieg kształcenia, w tym w zakresie stypendiów,
- przekazywanie władzom uczelni sprawozdań nt. sytuacji problematycznych dotyczących studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych.

Wykonując swoje obowiązki, Rzecznik ma prawo w szczególności:

- zwracać się do rektora i osób pełniących funkcje w uczelni,
- uczestniczyć z głosem doradczym w posiedzeniach uczelnianej komisji ds. kształcenia i studentów, wydziałowych komisji ds. kształcenia i studentów oraz rad kierunków,
- za zgodą studenta, doktoranta lub uczestnika studiów podyplomowych otrzymać dostęp do dokumentacji związanej z przebiegiem kształcenia tej osoby, w tym w zakresie stypendiów,
- za zgodą studenta, doktoranta lub uczestnika studiów podyplomowych uczestniczyć w postępowaniu dyscyplinarnym dotyczącym tej osoby, w szczególności w posiedzeniach komisji dyscyplinarnych i przesłuchaniach.

Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta w UŚ jest osobą prężnie działającą, współpracującą z zespołem, realizującą różne projekty. Od 1 września 2020 roku funkcję Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach pełni dr hab. Agnieszka Bielska-Brodziak, prof. UŚ. Rzecznik prowadzi działania wspólnie z czterema pełnomocnikami. W skład zespołu wchodzi trzech prawnicy: dr Marlena Drapalska-Grochowicz, dr Sławomir Piekarczyk oraz dr Marek Suska – wszyscy posiadają tytuł naukowy doktora nauk prawnych i są nauczycielami akademickimi. Czwartym członkiem zespołu jest dr Dagna Kocur, psycholog i nauczyciel akademicki. Fachowe przygotowanie oraz zaangażowanie wszystkich członków zespołu umożliwiają sprawną reakcję na problemy zgłaszane Rzecznikowi Praw Studenta i Doktoranta UŚ. Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta przeprowadza sprawy indywidualne, dotyczące komunikacji z pracownikami, współpracy z promotorami, zajęć, w tym skreśleń i powtarzania zajęć, egzaminów, spraw finansowych i socjalnych, postępowania dyscyplinarnego, nadużyć psychicznych (nękania, zastraszania, upokarzania), wewnętrznych sporów studentów i doktorantów i in. RPSiD wraz z zespołem w pełny, merytoryczny i czytelny sposób komunikuje o zakresie swojej działalności, formach kontaktu i obowiązujących procedurach, wskazując również inne ścieżki postępowania (szczegóły znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/ksztalcenie/rpsid/>). Podczas organizowanych przez prodziekana/dyrektora kierunków spotkań, poświęconych kształceniu, ze studiującymi porusza się **kwestie rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków**, a ewentualne wnioski dyrektor kierunków studiów

przedstawia na posiedzeniu Rady Dydaktycznej i Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia i Studentów, która formułuje postulaty w tym zakresie i przekazuje je dziekanowi.

Na podstawie § 12 ust 4 Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach indywidualne sprawy studiujących, niewymagające wydania decyzji administracyjnych **są załatwiane w drodze rozstrzygnięć**. Osoby uprawnione na podstawie przepisów odrębnych do wydawania rozstrzygnięć wydają je niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia wniesienia podania, chyba że przepisy Regulaminu stanowią inaczej. W przypadku niewydania rozstrzygnięcia w terminie, studiującym przysługuje skarga do dziekana na nieterminowe załatwienie sprawy. Rozpatrując skargę, dziekan rozstrzyga w indywidualnej sprawie studenckiej lub wyznacza imiennie osobę zobowiązaną do jej załatwienia, ustalając odpowiedni termin, jednakże nie dłuższy niż 14 dni. Zgodnie z § 12 ust. 8 Regulaminu studiów treść rozstrzygnięcia zawiera wskazanie:

- osoby wydającej rozstrzygnięcie;
- daty wydania rozstrzygnięcia;
- adresata rozstrzygnięcia;
- sposobu rozstrzygnięcia sprawy;
- w przypadku negatywnego załatwienia indywidualnej sprawy studenta także motywów prawnych i faktycznych rozstrzygnięcia.

Od negatywnego załatwienia sprawy w trybie rozstrzygnięcia, studentowi **przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy** do dziekana, w razie podtrzymania rozstrzygnięcia przez dziekana – **odwołanie do Rektora**. W przypadku gdy rozstrzygnięcie w indywidualnej sprawie podejmuje Rektor, jest ono ostateczne.

Decyzje administracyjne wydaje Rektor albo z upoważnienia Rektora Dziekan lub Prodziekan ds. studenckich i kształcenia w sprawach wskazanych w § 12 ust 2 Regulaminu studiów. Od decyzji administracyjnych wydanych w pierwszej instancji przez Rektora lub osobę działającą z jego upoważnienia, studentowi przysługuje **wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy**.

8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów i studentek, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

Wysoka jakość obsługi administracyjnej ma bezpośredni wpływ na komfort i efektywność studiowania. Celem podkryterium 8.7 jest przedstawienie zakresu, poziomu i skuteczności systemu obsługi administracyjnej studentów i studentek kierunku politologia, ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia. Wydział Nauk Społecznych zapewnia specjalistyczną, wielopoziomową obsługę administracyjną dostępną przez cały cykl kształcenia.

W celu zapewnienia jak **najwyższych standardów obsługi studentów i studentek**, na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, wyodrębnione zostały następujące, ściśle ze sobą współpracujące, komórki obsługujące studentów i studentek kierunku:

- **Dziekanat finansowy ds. płatności i stypendiów** za usługi edukacyjne (2 przy lokalizacji Bankowa 11). Zakres zadań: obsługa spraw dotyczących odpłatności za studia, windykacja należności od studiujących, sprawy socjalno-bytowe (stypendia, akademiki, zapomogi); Tu nie ma sztywnego przypisania pracownika komórki do obsługi studentów i studentek tego konkretnego kierunku, mamy zasadę, że gdzie się studiujący zgłosi, tam zostanie przyjęty i obsłużony;
- **Sprawy absolwentów i absolwentek** (4 pracowników dziekanatu na lokalizacji Bankowej 11, obowiązuje zasada zastępowalności: w razie nieobecności jednego pracownika, sprawę każdego/ą absolwenta/kę poprowadzi drugi);
- **Obsługa toku studiów i spraw studenckich** (4 pracowniczki w budynku przy ul. Bankowej 11). Zakres zadań: zapisy na studia po rekrutacji, zakładanie teczek osobowych studiujących, rozliczanie zaliczenia semestru, wznowienie na studia, powtarzanie modułu/modułów, powtarzanie semestru, urlopy, dyplomy, legitymacje ELS, wydawanie zaświadczeń, rejestrowanie i wyrejestrowywanie z ubezpieczeń, przepisywanie studentów i studentek do określonej grupy;
- **Administracyjna obsługa dydaktyki** (4 pracowników przy lokalizacji Bankowa 11). Zakres zadań: obciążenia dydaktyczne, rozliczanie z wykonania pensum i godzin ponadwymiarowych, harmonogramy: zajęć, sesji egzaminacyjnej oraz dyżurów pracowników, ustalanie terminów egzaminów dyplomowych, praca nad kartami kierunków, dysponowanie zasobami lokalowymi, obsługa administracyjna pracowników zewnętrznych w zakresie procesu dydaktycznego oraz zatrudnionych pracowników dydaktycznych przypisanych do kierunku; obsługa systemu rejestracji na zajęcia.

Jednostką „pierwszego kontaktu” dla studiujących na kierunku politologia od rekrutacji po uzyskanie dyplomu (także po ukończeniu studiów w zakresie np. zaświadczeń) jest **dziekanat zajmujący się obsługą studiujących**. Kadra dziekanatu Wydziału Nauk Społecznych legitymizuje się doskonałymi kompetencjami w zakresie wiedzy oraz komunikacji interpersonalnej. Są to osoby zatrudnione na stanowisku specjalistów, samodzielnych referentów i referentów. Dziekanat obsługi studentów i studentek/ek kierunku zlokalizowany jest na parterze przy ul. Bankowej 11 (osoby z niepełnosprawnością ruchową mają dostęp do karty, aby móc korzystać z wejść bocznych, dzięki czemu mają łatwy dostęp do windy).

Formularze wniosków są dostępne na stronie internetowej Wydziału, na podstronie przeznaczonej dla studiujących: [Wzory dokumentów | Wydział Nauk Społecznych | Uniwersytet Śląski w Katowicach](#)¹¹⁶.

Wypełnione formularze studiujący mogą złożyć osobiście w dziekanacie. Zgodnie z § 12 ust. 6, Regulaminu Studiów na UŚ, podania i wnioski niewymagające decyzji administracyjnej można również składać bądź przez system USOS, bądź bezpośrednio na adres właściwego dziekanatu, korzystając z adresu poczty e-mail zarejestrowanej w systemie USOS. Wnioski przekazane takimi kanałami nie wymagają własnoręcznego podpisu, kwalifikowanego podpisu elektronicznego czy też podpisu wymagającego użycia profilu zaufanego. Zadaniem pracowników Dziekanatu jest obsługa spraw studenckich dotyczących toku studiów, która odbywa się w sposób kompetentny. Zespół Dziekanatu w swojej codziennej pracy wykorzystuje programy informatyczne: USOS, SAP. Poza osobistym stałym kontaktem z pracownikami dziekanatu, studenci mają również możliwość uzyskania informacji drogą telefoniczną i mailową. Ponadto wszystkie istotne informacje i ogłoszenia są umieszczane na stronie internetowej wydziału, w mediach społecznościowych (fb) a w razie potrzeby także przesyłane na indywidualny adres email studenta. Zadaniem dziekanatu – obsługi studenta jest zarządzanie tokiem studiów w systemie USOS i wsparcie studiujących na każdym etapie kształcenia. Kadra dziekanatu w razie potrzeby przeprowadza krótkie szkolenia z obsługi systemu USOS, udziela wskazówek jak korzystać z platform e-learningowych (m.in.: kursy BHP oraz przysposobienia bibliotecznego), wspiera w procesie logowania oraz rejestracji na zajęcia oraz – w przypadku studiujących, którym przysługują świadczenia materialne – kieruje do odpowiedniej jednostki na Wydziale.

Pracownicy dziekanatu podnoszą na bieżąco swe kompetencje uczestnicząc w szkoleniach poszerzających ich umiejętności twarde i miękkie. Należy tutaj wspomnieć o m.in. szkoleniach: z zakresu nowych przepisów archiwalno-kancelaryjnych dla pracowników administracji; dotyczących obsługi systemu służącego do elektronicznego obiegu dokumentów – EZD; z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej; dotyczących procesu rekrutacji na studia; z obsługi systemu SAP; z zakresu obsługi programu do tworzenia harmonogramów zajęć; z zakresu ochrony danych osobowych; z zakresu komunikacji międzykulturowej; z zakresu wdrożenia nowej funkcjonalności dotyczącej umów cywilno-prawnych. Uczestniczą również w szkoleniach zewnętrznych dotyczących np. problematyki świadczeń pomocy socjalnej, weryfikacji zagranicznych dokumentów. W celu zwiększenia kompetencji pracowników w procesie kontaktu ze studiującymi, Uniwersytet Śląski w 2020 roku przygotował specjalne poradniki. Wydział Nauk Społecznych szczyli się indywidualnym podejściem do studiujących. Każdy może liczyć na doradztwo pracowników dziekanatu w zakresie znalezienia najkorzystniejszego rozwiązania zgodnego z regulaminem.

¹¹⁶ <https://us.edu.pl/wydzial/wns/sprawy-studenckie/wzory-dokumentow/>

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów i studentek, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów i studentek, jak również pomocy jej ofiarom

Zapewnienie bezpieczeństwa studentów i studentek oraz przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji i przemocy stanowią priorytet Uniwersytetu Śląskiego. Celem podkryterium 8.8 jest przedstawienie działań informacyjnych, edukacyjnych i instytucjonalnych podejmowanych na rzecz ochrony osób studiujących. Uczelnia wdrożyła skoordynowany system reagowania na zagrożenia, obejmujący procedury zgłaszania, wsparcie psychologiczne i prawne oraz organy odpowiedzialne za monitoring równego traktowania.

Rozpoczynając studia, studenci i studentki UŚ zobowiązani są do zaliczenia [szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy](#)¹¹⁷ (jedno ze szkoleń w ramach Vademecum studenckiego). Szkolenie realizowane jest na platformie e-learningowej. Składa się ono z kilku elementów. Najpierw zostały przedstawione ogólne przepisy i zasady BHP, a następnie omówione są zasady udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej – na każdym bowiem w razie wypadku spoczywa obowiązek nie tylko wezwania służb ratunkowych, ale również udzielenia osobie poszkodowanej pomocy. Następnie uczestnicy poznają zasady dotyczące ochrony przeciwpożarowej, by przejść – do szczególnie istotniej w dzisiejszych czasach – dużej części poświęconej cyberbezpieczeństwu (UŚ był pierwszą uczelnią, która wprowadziła szkolenia w tym zakresie). Studentki i studenci, którzy zrealizują całe szkolenie, otrzymają zaliczenie.

Na spotkaniach dyrekcji kierunku politologia z osobami studiującymi zachęca się te osoby do pierwszego kontaktu z dyrekcją kierunku we wszelkich budzących niepokój czy wątpliwości kwestiach. Dyrekcja, po zorientowaniu się w charakterze skargi, jak również wniosku, reaguje na te, jeśli pozostaje to w jej gestii lub kieruje osobą zainteresowaną w inne, odpowiednie miejsce. Na spotkaniach dyrekcji z osobami studiującymi informuje się również o możliwości zgłaszania skarg i wniosków właściwej prodekan ds. studenckich i kształcenia.

Każda osoba studiująca otrzymuje regularnie newsletter od prorektor ds. studenckich i kształcenia na podany w systemie USOS adres mailowy. W ten sposób osoby studiujące są bezpośrednio na bieżąco informowane o tym, co dzieje się na Uniwersytecie (prócz informacji dostępnych na stronach us.edu.pl i us.edu.pl/student, stronach wydziałów, kierunków oraz na [Facebooku Sprawy Studenckie UŚ](#)¹¹⁸.

¹¹⁷ <https://el.us.edu.pl/mw/>

¹¹⁸ <https://www.facebook.com/studenckastrefaaktywnosci/>

W Newsletterze przesyłane są także informacje dotyczące bezpieczeństwa. Podobne newslettery otrzymują też pracownicy UŚ.

Uniwersytet Śląski, mając świadomość, że wspólnotę akademicką tworzą ludzie reprezentujący różne perspektywy i idee; różną wiedzę i kulturę, co stanowi dodatkową wartość Uniwersytetu, świadczącą o jego sile i mądrości, co wyraża § 4 [Statutu](#)¹¹⁹, przyjmuje i realizuje [Zasady Równości i Różnorodności](#)¹²⁰. Z myślą o członkach Wspólnoty Uniwersyteckiej przygotowano w ramach strony internetowej poświęconej kwestiom równości i różnorodności szereg specjalistycznych sekcji tematycznych. Istotną dla studentek i studentów i studentek UŚ jest sekcja poświęcona konkretnym informacjom, gdzie w sytuacjach kryzysowych mogą oni uzyskać szybką i specjalistyczną pomoc: [Polityka równości UŚ](#)[Polityka równości UŚ](#). W ramach [witryny internetowej](#)¹²¹ funkcjonuje ponadto podstrona informacyjna dotycząca problemu dyskryminacji. W sekcji „wsparcie” zawarte są informacje służące identyfikacji takich zjawisk jak dyskryminacja, mobbing i molestowanie, a także poradniki i informatory, wyjaśniające w praktyczny sposób, jak radzić sobie z wymienionymi problemami. Co istotne, w ramach tej sekcji dostępne są również [raporty z badań opinii wspólnoty Uniwersytetu Śląskiego](#)¹²², co stanowi przykład autoewaluacji uczelni. Prezentowane są wyniki ankiet skierowanych do osób studiujących, doktorantów i pracowników UŚ. Spośród ankiet adresowanych do studentów i studentek wymienić można badanie dotyczące nierównego traktowania i dyskryminacji oraz raport na temat trudnych spraw dla osób studiujących. Szczególnie wartym podkreślenia jest zapewnienie kompleksowego wsparcia w zakresie bezpieczeństwa i równego traktowania poprzez zaprojektowanie i wdrożenie odpowiednich procedur, w tym przyjęcie pod koniec 2021 r. [Planu Równości Płci w Uniwersytecie Śląskim](#)¹²³. Wdrażanie Planu Równości Płci w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach przedłużono do końca czerwca 2026 roku, tj. do czasu zakończenia prac nad nowym Planem. 29 grudnia 2022 roku w UŚ powołano podmiot odpowiedzialny za monitorowanie przestrzegania zasad równego traktowania i poszanowania różnorodności w UŚ, tj. Komisję ds. równości i różnorodności, której zasady działania określa [statut Komisji](#)¹²⁴. Do jej zadań należy w szczególności:

- monitorowanie realizacji polityki równości;

¹¹⁹ <https://us.edu.pl/wp-content/uploads/pliki/najwazniejsze-akty-prawne/Statut-Uniwersytetu-Slaskiego-w-Katowicach.pdf>

¹²⁰ <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/>

¹²¹ <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/jak-reagowac-na-dyskryminacje>

¹²² <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/raporty-z-badan-opinii-wspolnoty-us/>

¹²³ https://us.edu.pl/wp-content/uploads/pliki/level-up/plan-rownosci-plci_US.pdf

¹²⁴ <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/6048/5/>

- podnoszenie świadomości na temat zasad równości oraz upowszechnianie problematyki równości
- i różnorodności w badaniach i kształceniu, a także przygotowywanie rekomendacji i projektów działań, w tym inicjatyw legislacyjnych związanych z urzeczywistnianiem przyjętych zasad;
- opiniowanie zgłaszanych projektów działań;
- współpraca z podmiotami reagującymi na naruszenia równościowe;
- przygotowywanie raportów w zakresie monitorowania wdrażania polityki równości i różnorodności.

W odniesieniu do przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy seksualnej opracowana została ścieżka postępowania („krok po kroku”) w przypadku zgłoszenia przypadków dyskryminacji, natomiast w ramach zorganizowania profesjonalnego systemu pomocy prawnej i psychologicznej dla osób doświadczających dyskryminacji lub przemocy ze względu na płeć powołano [Pełnomocniczkę ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu](#)¹²⁵ (od 1 stycznia 2023 roku). Obecnie, funkcję tą pełni dr Dagna Kocur.

Do jej zadań należy w szczególności:

- przyjmowanie zgłoszeń i wstępne rozpoznanie spraw dotyczących molestowania seksualnego,
- udzielanie wsparcia psychologicznego i prawnego osobom zgłaszającym, inicjowanie procedur reagowania wobec sprawcy naruszenia, współpraca z Komisją ds. równości i różnorodności oraz informowanie rektora o przyjętych zgłoszeniach.

Pełnomocniczka prowadzi także działania edukacyjne i prewencyjne, uczestniczy w badaniach dotyczących problemu molestowania oraz proponuje rozwiązania systemowe.

Szczególą rolę w omawianym zakresie odgrywa również Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta: [strona RPSiD \(portal studenta\)](#).

W przypadku kwestii spornych występujących na linii osoba studiująca-pracownik uniwersytetu **Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta** (więcej nt. RPSiD pkt. 8.6. Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów i studentek oraz jego skuteczności, s. 34-35) współpracuje z [Rzecznikiem Praw i Wartości Akademickich](#)¹²⁶, który powołany został do ochrony interesów tej drugiej grupy. Jednak współdziałanie obu rzeczników daje szansę na wygaszenie potencjalnych konfliktów znacznie szybciej i łatwiej, a także pozwala uniknąć wszczęcia postępowań dyscyplinarnych przeciwko którejś ze stron.

Do szczegółowych zadań Rzecznika Praw i Wartości Akademickich należy:

- stanie na straży przestrzegania zasad wolności akademickiej oraz standardów etycznych

¹²⁵ <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/przeciwdzialanie-molestowaniu-seksualnemu/>

¹²⁶ <https://us.edu.pl/uczelnia/o-nas/wladze-universytetu-slaskiego/rzecznik-praw-i-wartosci-akademickich>

w pracy naukowej oraz dydaktycznej;

- dążenie do polubownego rozwiązywania konfliktów i sporów pomiędzy pracownikami uczelni, a także pomiędzy pracownikami a organami i administracją uniwersytetu;
- włączanie się w sprawy, gdy pracownik lub grupa pracowników czuje się krzywdzona, mobbingowana, molestowana, dyskryminowana bądź w inny sposób niewłaściwie traktowana.

Ponadto, w zakresie przyznanych mu kompetencji, Rzecznik sprawuje kontrolę nad aktami, decyzjami i uchwałami wydawanymi w uniwersytecie. Funkcję Rzecznika obecnie pełni prof. dr hab. Jacek Górecki z Wydziału Prawa i Administracji, który w maju 2025 roku został wybrany na kolejną kadencję (2025–2030).

Dla studiujących przewidziana jest ponadto możliwość **wsparcia psychologicznego**. Osoby studiujące w UŚ mogą nieodpłatnie korzystać z poradnictwa i doradztwa psychologicznego w Centrum ds. Osób Studiujących (COS) (parter w budynku rektoratu, ul. Bankowa 12, Studencka Strefa Aktywności): [Centrum ds. Osób Studiujących \(COS\)](#) oraz w Biurze Karier (w budynku spinPLACE, ul. Bankowa 5, Studencka Strefa Aktywności): [portal kariery i rozwoju UŚ](#)/. W zależności od potrzeby, można zgłosić się do wybranego specjalisty, preferowany jest wcześniejszy kontakt mailowy. W miarę możliwości porady udzielane są również drogą elektroniczną.

Wielu nauczycieli akademickich UŚ odbyło szkolenie „Świadomy UŚ. Zrozumienie” (w ramach projektu DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą dofinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych).

Tematem szkolenia były zagadnienia związane z:

- 1) molestowaniem, w tym przejawami i zakresem zjawiska;
- 2) zaburzeniami psychicznymi występującymi w populacji studentów i studentek i ich skutkami;
- 3) wyzwaniem w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych osób ze specjalnymi potrzebami;
- 4) prawną sytuacją osób niebinarnych i w tranzycji w procesie edukacji w uczelni.

Kontynuację tych działań stanowi projekt DUO II realizowany w latach 2025–2029 (opis w pkt. 8.1).

8.9 Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi jest kluczowym elementem demokratycznego zarządzania uczelnią i realnego uwzględniania głosu osób studiujących. Celem podkryterium 8.9 jest przedstawienie form i mechanizmów współpracy między władzami Wydziału Nauk Społecznych a Wydziałową Radą Samorządu Studenckiego i organizacjami studenckimi.

Współpraca ta ma charakter stały i obejmuje zarówno bieżące sprawy kształcenia, jak i udział studentów w organach kolegialnych uczelni.

Na WNS odbywa się stała współpraca pomiędzy władzami wydziału a Wydziałową Radą Samorządu Studenckiego i organizacjami studenckimi. Obejmuje ona różnorodne formy, do których można zaliczyć:

1. **Cykliczne spotkania WRSS z władzami WNS**, podczas których poruszane są aktualne sprawy dotyczące kształcenia, a także sprawy studenckie;
2. Stały kontakt przedstawicieli WRSS z Prodziekanem ds. studenckich i kształcenia oraz Pełnomocnikami dziekana ds. studenckich dotyczące bieżących spraw studenckich, a w sytuacjach pilnych kontakt telefoniczny z władzami, co pozwala na podejmowanie natychmiastowych interwencji w sprawach niecierpiących zwłoki;
3. Stały kontakt przedstawicieli WRSS z Dyrekcją kierunków politologicznych: bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, doradztwo polityczne i publiczne, międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, politologia w zakresie spraw dotyczących kształcenia;
4. Włączanie przedstawicieli samorządu studenckiego w pracę ciał kolegialnych Wydziału: Rad Dydaktycznych, Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia i Studentów;
5. Zapewnienie odpowiedniej bazy lokalowej dla Samorządu Studenckiego (pok. 36).

8.10. Sposoby, częstość i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów i studentek, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów i studentek

Systematyczne monitorowanie i doskonalenie systemu wsparcia pozwala na jego ciągle dostosowywanie do rzeczywistych potrzeb osób studiujących. Celem podkryterium 8.10 jest przedstawienie sposobów, częstości i zakresu oceny systemu wsparcia i motywowania studentów i studentek na kierunku politologia, a także udziału różnych grup interesariuszy w tym procesie. Wyniki monitoringu służą jako podstawa do wprowadzania konkretnych ulepszeń w organizacji i realizacji wsparcia.

System wsparcia osób studiujących podlega ciągłemu monitoringowi i ocenie przez pracowników dziekanatu, przez dziekanę, prodiekan ds. studenckich i kształcenia, dyrektor kierunku i jej zastępczynię w zakresie spraw dotyczących kształcenia, a także pełnomocników dziekan ds. studenckich. Stałe monitorowanie znajduje swój oddźwięk w corocznej ocenie w Raporcie z oceny jakości kształcenia na poziomie dyrekcji kierunku.

Należy podkreślić, że zgodnie z wydziałowymi Procedurami Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunku studiów prowadzonych na WNS organizowane są raz w roku spotkania ze studentami,

podczas których monitorowane są kwestie dotyczące systemów wsparcia oraz motywowania studentów i studentek, jak również działalność kadry wspierającej proces kształcenia i dziekanatów. Podczas tych spotkań społeczność studencka może wypowiadać się na tematy ściśle związane z procesem organizacji i realizacji nauczania, pełniąc tym samym istotną funkcję ewaluatorów jakości kształcenia na kierunku politologia. Pracownicy odpowiedzialni za wspieranie procesu kształcenia (m.in. za układanie harmonogramów zajęć, zarządzanie salami do zajęć, itp.) podlegają ocenie przez kierowniczki organizacyjne Wydziału (dla pracowników niebędących nauczycielami akademickimi) oraz dziekan (dla nauczycieli akademickich), a obsługa techniczna i administracyjna studentów i studentek przez pracowników dziekanatu, związana z bieżącym tokiem studiów, prowadzeniem akt studiujących, stypendiów, w zakresie spraw dotyczących kształcenia itp., podlega stałej ocenie prodziekan ds. studenckich i kształcenia oraz dziekany. Osoby studiujące mają możliwość zgłaszania swoich uwag podczas dyżurów dyrektor kierunków (także przekazując uwagi mailowo w sposób ciągły), dziekany i prodziekan ds. studenckich i kształcenia, poprzez przedstawicieli Samorządu Studenckiego i za pośrednictwem pełnomocników ds. studenckich. Wszystkie uwagi mogą zostać wykorzystane do opracowania działań doskonalących pracę UŚ, które są wprowadzane każdego roku. Należy również wspomnieć, że system wsparcia i motywowania studentów i studentek i studentek, a także działalność kadry wspierającej proces kształcenia jest na bieżąco monitorowana poprzez cykliczne spotkania władz Wydziału z Samorządem Studenckim, w toku których omawiane są kwestie powiązane z kształceniem na Wydziale, poprzez bieżące kontakty prodziekan ds. studenckich i kształcenia, pełnomocników ds. studenckich oraz dyrekcji kierunku politologia w zakresie spraw dotyczących kształcenia z Samorządem Studenckim. Za zapewnianie właściwej obsługi administracyjnej studiujących odpowiedzialny jest kierownik organizacyjny Wydziału.

Dobre praktyki w zakresie monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów i studentek, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów i studentek:

1. Kompleksowe wsparcie adaptacji nowo przyjętych osób studiujących — działający od pierwszego dnia portal nowego studenta (us.edu.pl/student/nowy-student/), spotkania organizacyjne z prodziekanem i opiekunami pierwszych lat, obowiązkowe szkolenia e-learningowe (BHP, przysposobienie biblioteczne) oraz szkolenia z obsługi systemów USOS i Moodle. Stanowi to spójny, wielopoziomowy system wdrażania w życie akademickie.
2. Dostosowanie form aktywności naukowej do współczesnych potrzeb studentów i studentek — obok tradycyjnych kół naukowych rozwijane są krótkoterminowe grupy projektowe i badawcze, które pozwalają na elastyczne angażowanie się w działalność naukową bez długofalowych zobowiązań. Działa to zachęcająco dla szerszego grona studiujących.

3. Strategia otwartości wobec osób ze szczególnymi potrzebami — rozszerzony system Indywidualnego Dostosowania Studiów objął nie tylko osoby z niepełnosprawnościami, ale również osoby z innymi szczególnymi potrzebami niezwiązanymi ze stanem zdrowia; na każdym wydziale powołano koordynatorów ds. dostępności; realizowane są projekty DUO i DUO II (zob. pkt. 8.1).

4. Studencka Poradnia Prawna — unikalna inicjatywa zapewniająca bezpłatną pomoc prawną osobom studiującym, które nie posiadają profesjonalnego pełnomocnika. Poradnia działa w strukturach Uczelni i stanowi dodatkową ścieżkę wsparcia uzupełniającą działania Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta.

5. Wielotorowa polityka informacyjna — newsletter prorektor ds. kształcenia, portal us.edu.pl/student, strony wydziałowe i kierunkowe oraz media społecznościowe tworzą spójny system informowania osób studiujących o wszystkich formach wsparcia (szczegóły w pkt. 8.5).

Zalecenia dotyczące kryterium wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

9.1. Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych osób studiujących, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach

Uniwersytet Śląski w Katowicach, w myśl ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2001 nr 112 poz. 1198), **zapewnia publiczny dostęp do informacji** na temat funkcjonowania uczelni poprzez ich publikację w **Biuletynie Informacji Publicznej** (<https://bip.us.edu.pl/>). Wszelka informacja publiczna, która w tym serwisie nie została udostępniona, jest udostępniana na wniosek. Ponadto dostęp do informacji jest zapewniony przez **stronę internetową UŚ** (<https://us.edu.pl/>), która co do zasady została opracowywana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. 2019 poz. 848). Standardy WCAG 2.0 nakładają na dostawcę informacji w Internecie wymóg spełnienia czterech podstawowych kryteriów w zakresie dostępności tj.: postrzegalności, funkcjonalności, zrozumiałości i solidności. Każdy ma zatem prawo do wystąpienia z żądaniem zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub dowolnego ich elementu. Można także zażądać udostępnienia informacji za pomocą alternatywnego sposobu dostępu, na przykład przez odczytanie niedostępnego cyfrowo dokumentu, opisanie zawartości filmu bez audiodeskrypcji itp. Wszelkie problemy związane z dostępnością cyfrową rozwiązywane są przez **Centrum ds. Osób Studiujących (COS)** (dostepnosc@us.edu.pl). Ze względu na ciągłe aktualizacje treści, pojawić się mogą elementy nie w pełni dostępne. Informacje na ten temat przedstawione są na stronie <https://us.edu.pl/deklaracja-dostepnosci/>.

Dostęp do wszystkich aktów prawnych Uniwersytetu Śląskiego jest możliwy przez stronę: <https://aktyprawne.us.edu.pl/>. Aby zalogować się do serwisu, należy zaznaczyć warunek „logowanie anonimowe”. Wyszukiwarka umożliwi odnalezienie aktu prawnego m.in. poprzez wprowadzenie szukanej frazy, opcję wyszukiwania zaawansowanego oraz wg słownika. Dokumenty są uporządkowane m.in. wg haseł (rodzaje dokumentów) i poszczególnych lat, w tym w podziale na rodzaje dokumentów. Wszystkie dokumenty są w pełni dostępne i możliwe do eksportu wraz z ewentualnym załącznikami.

Informacje o kryteriach naboru, programie studiów na politologia, warunkach jego realizacji i rezultatach osiągniętych przez osoby studiujące, są publikowane i przekazywane **za pośrednictwem różnorodnych kanałów**, które każdorazowo są dostosowywane do treści i formy przekazu. Wśród

kanałów służących do przekazywania informacji kandydat(k)om i student(k)om kierunku można wyróżnić:

- komunikację ustną i pisemną pracowniczek i pracowników Wydziału Nauk Społecznych (opiekunowie roku, spotkania z dyrektorem kierunków, spotkania z opiekunami praktyk, system dyżurów pracowniczek i pracowników),
- komunikację ustną i pisemną pracowniczek i pracowników administracji wydziałowej,
- stronę internetową Wydziału Nauk Społecznych: <https://us.edu.pl/wydzial/wns> oraz Instytutu Nauk Politycznych (INP): <https://us.edu.pl/instytut/inp>,
- stronę internetową kierunku politologia: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/politologia/>,
- stronę internetową dotyczącą praktyk zawodowych na kierunkach prowadzonych w INP, w tym na kierunku politologia: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/praktyki-instytut-nauk-politycznych/>,
- podstronę na stronie Wydziału Nauk Społecznych z informacjami dla osób studiujących: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/sprawy-studenckie/>,
- serwis Internetowej Rejestracji Kandydatów: <https://irk.us.edu.pl/pl/>,
- serwis dla kandydatów i kandydatek na studia w Uniwersytecie Śląskim: <https://us.edu.pl/kandydat/>, w tym podstronę dedykowaną kandydatkom i kandydatom na kierunek politologia: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/politologia/>,
- Kartę Kierunków & Informator ECTS Uniwersytetu Śląskiego: <https://informator.us.edu.pl/?s=1>, w tym informacje na temat kierunku politologia: <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/all/BM/>,
- katalog i wyszukiwarkę kierunków i programów studiów: <https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/programy/index>,
- stronę FB Wydziału Nauk Społecznych: <https://www.facebook.com/WNSKatowice> i Instytutu Nauk Politycznych: <https://www.facebook.com/INPunisia>,
- stronę FB kierunku politologia: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61585837076293>,
- serwisy USOS i APD,
- pocztę uniwersytecką i wiadomości mailowe,
- stronę dla studentek i studentów z informacjami dotyczącymi m.in. studiowania, akademików, pomocy materialnej itp.: <https://us.edu.pl/student/>,
- MS Teams – zespoły poszczególnych przedmiotów, funkcjonalności takie jak czat,
- newslettery wysyłane m.in. przez Centrum ds. Osób Studiujących (COS),
- media akademickie, takie jak Radio Egida (<https://radio.us.edu.pl/>) czy „Gazeta Uniwersytecka” (<https://gazeta.us.edu.pl/>),

- wydarzenia organizowane przez Wydział Nauk Społecznych skierowane do społeczności uniwersytetu/wydziału i interesariuszy zewnętrznych.

A. KOMUNIKACJA USTNA I PISEMNA PRACOWNIKÓW ADMINISTRACJI WYDZIAŁOWEJ

Informacja o strukturze informacji wydziałowej wraz z zakresem obowiązków poszczególnych osób zamieszczona jest na stronie internetowej Wydziału Nauk Społecznych. w zakładce Wydział: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/>, <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/wladze/> oraz Student: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/zakres-kompetencji-w-zakresie-dydaktyki/>. Umożliwia to zainteresowanym odnalezienie i nawiązanie kontaktu z osobą, która może posiadać wiedzę w interesującym ich temacie (dzięki danym kontaktowym tj. adres mailowy, numer telefonu służbowego, informacje o godzinach pracy). Kandydaci, kandydatki, studentki i studenci, którzy mają problem ze zidentyfikowaniem pracowników lub pracowniczek, do których mogą się zwrócić w celu uzyskania pomocy, mają możliwość wysłania wiadomości na adres mailowy: wns@us.edu.pl (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/kontakt/>). Wiadomości spływające na ten adres są przekierowywane, w zależności od tematyki sprawy, do poszczególnych jednostek zajmujących się obsługą studentów, studentek lub do innych pracowniczek i pracowników WNS albo UŚ, którzy mogliby udzielić pomocy zainteresowanej osobie. Odpowiedzi na zapytania studentek i studentów – w miarę możliwości i zależnie od poziomu skomplikowania sprawy – pracowniczki i pracownicy udzielają także ustnie: telefonicznie lub w bezpośredniej rozmowie. Informacje na temat godzin przyjmowania studentek i studentów w dziekanacie są dostępne na stronie internetowej Wydziału Nauk Społecznych: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/struktura/administracja/dziekanat/>. Kompleksowe dane, m.in. odnośnie harmonogramów (zajęć, rejestracji, sesji), dyżurów pracowniczek i pracowników, programu studiów, praktyk, egzaminów licencjackich i magisterskich są zamieszczone na stronie wydziałowej na podstronie Student: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/sprawy-studenckie/>.

B. STRONA INTERNETOWA WYDZIAŁU NAUK SPOŁECZNYCH, INSTYTUTU NAUK POLITYCZNYCH I KIERUNKU POLITOLOGIA

Strona internetowa WNS osadzona w domenie us.edu.pl jest głównym nośnikiem treści dotyczących Wydziału. Jej zadaniem jest przede wszystkim dostarczanie wiadomości o funkcjonowaniu Wydziału pracowni(cz)kom, student(k)om, kandydat(k)om, absolwent(k)om oraz przedstawiciel(k)om otoczenia zewnętrznego bliższego i dalszego. Najważniejsze informacje dla kandydatek i kandydatów znajdują się w zakładce Studiuj: <https://us.edu.pl/kandydat/strona-glowna/lista-kierunkow/> oraz <https://us.edu.pl/kandydat/>, gdzie zamieszczone są opisy kierunków, zawierające informację m.in. o kryteriach przyjęć, programie studiów, praktykach i stażach, perspektywach zawodowych (informacje dla kierunku politologia: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/politologia/>).

Z kolei wiadomości zamieszone w zakładce **Student**: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/sprawy-studenckie/> w menu głównym skierowane są do osób studiujących, które pozyskują z niej informacje niezbędne w toku studiów. Znajdują się tam m.in.: informacje dotyczące pracy dziekanatu, harmonogram zajęć, harmonogram rejestracji na zajęcia, harmonogram sesji egzaminacyjnej, informacje na temat wsparcia studentów w procesie kształcenia, harmonogram dyżurów pracowników, programy studiów, informacje o praktykach studenckich, a także o sposobie organizowania egzaminów licencjackich i magisterskich, wzory dokumentów – podań, składanych w dziekanacie, informacje na temat zakresu kompetencji poszczególnych osób w zakresie dydaktyki.

Na stronie WNS w zakładce **Wydział** można znaleźć informacje na temat składu rady dydaktycznej kierunków, w tym politologicznych: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/struktura/rad-kierunkow/>, składu Wydziałowej Komisji ds. kształcenia i studentów WNS: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/wladze/komisje-dziekanske/> oraz wykaz Pełnomocników Dziekana i Koordynatorek/Wydziałowych Koordynatorek: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/wladze/pelnomocnicy-dziekana/>. Z poziomu zakładki Student udostępniana jest informacja dotycząca **Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia**: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/szjk/>. Na podstronie znaleźć można m.in. informacje na temat składu Wydziałowego Zespołu do spraw Jakości Kształcenia oraz Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych.

W celu **upowszechniania wiedzy i dorobku Instytutu Nauk Politycznych** uruchomiona została strona internetowa z wiadomościami instytutowymi, informacją na temat zainteresowań naukowych pracowników prowadzących zajęcia na kierunkach politologicznych, historią instytutu, projektach badawczych, wybranych publikacjach naukowych, międzynarodowej współpracy naukowej, współpracy z otoczeniem itp.: <https://us.edu.pl/instytut/inp>.

Aktualizacje stron internetowych Wydziału i Instytutu dokonywane są na bieżąco wraz z napływającymi nowymi wiadomościami (co oznacza aktualizacje następujące nawet kilka razy dziennie, jeśli jest taka potrzeba). Zmiany wprowadzają wybrane pracowniczki i pracownicy administracji wydziałowej (posiadający odpowiednie uprawnienia i po wcześniejszym przeszkoleniu).

Celem dostępnej w domenie **us.edu.pl** strony kierunku **politologia**: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/politologia/> jest dostarczenie kandydatkom i kandydatom szerokiej informacji, której zakres został przedstawiony w punkcie B.

C. INFORMACJA DLA KANDYDAT(KI)A: INTERNETOWA REJESTRACJA [IRK] ORAZ SERWIS KANDYDATA UŚ

Pełna informacja o procesie rekrutacji na studia na kierunku politologia (pierwszego oraz drugiego stopnia) zamieszczana jest w **systemie IRK**: (<https://us.edu.pl/kandydat/studia-i-stopnia-oraz->

[jednolite-magisterskie](#)). Poza informacjami podstawowymi znajdują się tam także (zamieszczane zgodnie z harmonogramem publikacji): terminarz rekrutacji, opis kierunku, kryteria kwalifikacji (stara/nowa matura, matura międzynarodowa, europejska i zagraniczna), ulgi w postępowaniu kwalifikacyjnym, opłaty za kształcenie oraz dane kontaktowe do członków komisji rekrutacyjnej i do punktów informacyjnych, w których można uzyskać informacje na temat rekrutacji oraz otrzymać pomoc dotyczącą przebiegu rejestracji (m.in. Dział Kształcenia, Biuro Rekrutacji Międzynarodowej, Dział Portalu i Serwisu WWW, Centrum ds. Osób Studiujących (COS)).

Ponadto **serwis Kandydat UŚ** (<https://us.edu.pl/kandydat/>) w przystępnej formie prezentuje kierunki studiów oferowane w Uniwersytecie Śląskim. Informacje o kierunku politologia przedstawiane są w zakładkach tematycznych, w ramach których opisywane są istotne dla kandydat(ek)ów zagadnienia, m.in. na temat kierunku, jego specyfiki, kryteriów przyjęć, praktyk i stażów czy perspektywach zawodowych: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/politologia/>.

Kandydatkom i kandydatom na studia uniwersytet oferuje **wsparcie w wyborze studiów**. Doradztwo w zakresie wyboru kierunku studiów i kariery to spotkanie lub cykl spotkań, w trakcie których osoba zainteresowana otrzymuje informacje oraz wskazówki i porady dotyczące, wyboru kierunku studiów, sytuacji na rynku pracy, perspektyw po ukończeniu konkretnego kierunku, możliwości podjęcia zatrudnienia w czasie studiów bądź odbycia praktyk i staży. Możliwe jest także przeprowadzenie diagnozy **predyspozycji zawodowych i kompetencji oraz sporządzenie indywidualnego planu działania**. Na spotkanie można umówić się poprzez formularz zgłoszeniowy lub kontakt telefoniczny albo mailowy z doradczynią zawodową Biura Kandydata i Absolwenta UŚ: <https://us.edu.pl/kandydat/wsparcie-w-wyborze-studiow-na-uniwersytecie-slaskim/>.

Serwis Kandydat UŚ pozwala także na zorientowanie się w ofercie **studiów prowadzonych w języku angielskim**, a także warunkach **podejmowania studiów przez osoby będące laureatami lub finalistami olimpiad stopnia centralnego albo laureatami konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich lub finalistami Mistrzostw Polski w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego w ramach programu Akademickie Mistrzostwa Polski**. Różnorodny zakres wsparcia jest związany z uruchomieniem od roku akademickiego 2024/2025 programu Fundusz Talentów, skierowanego do kandydatów i kandydatek biorących udział w rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich: <https://us.edu.pl/kandydat/fundusz-talentow/>.

W pierwszej edycji– 2024/2025 z kierunku politologia z Funduszu Talentów skorzystały dwie osoby. W roku akademickim 2025/2026 żadna osoba studiująca nie skorzystała z Funduszu Talentów.

Serwis zawiera także pełną informację dla osób cudzoziemskich, zamierzających podjąć studia na Uniwersytecie Śląskim: <https://us.edu.pl/kandydat/en/cudzoziemcy/>. Procedury są koordynowane i w dużej mierze prowadzone przez Biuro Rekrutacji Międzynarodowej.

W przypadku **kandydatek i kandydatów z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi** w procesie rekrutacji oferowane jest wsparcie Centrum ds. Osób Studiujących (COS). Można także uzyskać informację na temat możliwych form wsparcia w czasie studiów: <https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/kandydaci-ze-specjalnymi-potrebami-edukacyjnymi/>.

Ważnym elementem serwisu są materiały **kampanii promocyjnej #NaszUniwersytet!** (<https://us.edu.pl/kandydat/nasz-uniwersytet/>), w której każdy obszar UŚ ma swojego reprezentanta. Ambasadory to osoby wyjątkowe – wyróżniające się nie tylko pasją zawodową, ale również aktywnością realizowaną poza pracą i studiami. Profile reprezentantów uczelni zawierają zatem nie tylko informacje o działalności naukowej, ale także o ich zainteresowaniach, pasjach i hobby. Ambasadorem kierunku politologia jest Maciej Sitek (<https://us.edu.pl/kandydat/maciej-sitek-ambasador-kierunku-studiow/>) oraz dr Tomasz Okraska, prof. UŚ (<https://us.edu.pl/kandydat/tomasz-okraska-ambasador-kierunku-studiow/>).

D. INFORMACJA O PROGRAMIE STUDIÓW I WARUNKACH JEGO REALIZACJI

Pełna informacja o programie studiów jest niezwykle ważna z punktu widzenia osób studiujących, ale także osób rozważających podjęcie studiów na konkretnym kierunku. Z uwagi na dokonywane regularnie modyfikacje programów studiów w nowych cyklach kształcenia istotne jest także, aby osoby studiujące miały dostęp do programów obowiązujących w poprzednich latach. Daje im to możliwość zaplanowania własnej ścieżki kształcenia i np. uniknięcia różnic programowych w przypadku powtarzania roku lub semestru.

Sylwetka absolwentki/absolwenta oraz programy studiów wraz z kompletnymi danymi dotyczącymi opisu modułu oraz formy i liczby godzin danych zajęć, liczby punktów ECTS, opisu kierunku i specjalności, efektów uczenia się, celów kształcenia, obszarów możliwego zatrudnienia, przyznawanych kwalifikacjach i tytułów zawodowych oraz możliwości dalszego kształcenia itp. zamieszczone są w **otwartym serwisie ogólnouniwersyteckim Karta Kierunku & Informator ECTS**. Obecnie w serwisie znajdują się programy studiów na kierunku politologia na studiach I stopnia od roku akademickiego 2024/2025 do roku akademickiego 2025/2026: <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/first/PO/> natomiast na studiach II stopnia od roku akademickiego 2017/2018 do roku akademickiego 2025/2026: <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/second/PO/>. Zamieszczono programy obejmujące informacje ogólne, opis kierunku, efekty uczenia się oraz rozkład modułów w ramach poszczególnych semestrów.

Informacje o programie studiów są dostępne także z **konta w systemie USOSweb**: <https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=news/default> w katalogu, gdzie osoba studiująca

ma możliwość zweryfikowania bądź pozyskanie pełnej informacji o modułach, których zaliczenie jest niezbędne w toku studiów.

Sylabusy udostępniane są osobom studiującym przez nauczycieli akademickich przede wszystkim za pośrednictwem systemu USOSweb. Ponadto od roku akademickiego 2025/2026 sylabusy są także ogólnodostępne z poziomu serwisu Karta Kierunku & Informator ECTS (<https://informator.us.edu.pl/>). Kompletność sylabusów i nadzór nad wypełnianiem wymogów w tym zakresie sprawują prodziekan ds. studenckich i kształcenia we współpracy z dyrektcją kierunku.

W toku studiów osoby studiujące mogą skorzystać z dostępnych **programów wymiany krajowej** (Program Mobilności Studentów i Doktorantów MOST) i **zagranicznej** (np. Program Erasmus+, Transfor4Europe). Informacje na temat Programu **MOST** są zamieszczone w dedykowanej zakładce mobilność w serwisie Student: <https://us.edu.pl/student/mobilnosc/wyjazdy-krajowe/>, gdzie można znaleźć m.in. informacje dotyczące regulamin i dokumentów Programu, procesu rekrutacji, link do strony <https://most.amu.edu.pl/> i profilu na FB oraz dane kontaktowe uczelnianych koordynatorek programu i koordynatorów wydziałowych/kierunkowych (w tym koordynatorki programu dla kierunków politologicznych) W przypadku wymiany zagranicznej wszystkich informacji udziela Biuro Wymiany Międzynarodowej i Uczelniany Koordynator ds. wymiany międzynarodowej. Informacje na temat **Programu Erasmus+** znajdują się na stronie: <https://erasmus.us.edu.pl/wyjazdy-studentow-i-doktorantow/>, na stronie Wydziału Nauk Społecznych: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wspolpraca/miedzynarodowa/dla-osob-studiujacych/> i w serwisie Student <https://us.edu.pl/student/mobilnosc/wyjazdy-zagraniczne/>. Osoby studiujące mogą je także uzyskać u Pełnomocniczki Dziekana ds. międzynarodowej wymiany akademickiej dla kierunków politologicznych dr Renaty Jankowskiej, prof. UŚ. Z poziomu konta w systemie USOSweb dostępna jest instrukcja składania wniosków na wyjazdy objęte programem Erasmus w systemie USOSWeb oraz Obsługi porozumień o programie zajęć (Learning Agreement) – po zalogowaniu: <https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=news/default>. Informacje o aktywnościach i mobilności w ramach sojuszu **Transfor4Europe** (<https://us.edu.pl/t4e/en/>) są udostępniane na stronie: <https://us.edu.pl/t4e/en/#1611145740103-bf620832-53554b7b-8931>.

Na stronie <https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/> znajduje się **Regulamin Studiów** obowiązujący od 1 października 2024 r. (tj. załącznik do uchwały Senatu UŚ nr 525/2024), który określa m.in. zasady uznawania efektów uczenia się uzyskanych w szkolnictwie wyższym (np. reguluje w §18 procedurę przeniesienia się do UŚ, w § 19 odbywanie części studiów na innej uczelni w ramach programów wymiany krajowej i międzynarodowej). Na tej samej stronie opisane są m.in. urlopy: dziekański, dla studentek w ciąży, zdrowotny, indywidualna organizacja studiów (IOS), indywidualny tok studiów (ITS), indywidualne dostosowanie studiów (IDS), wznowienie studiów i zaskarżanie rozstrzygnięć i decyzji podjętych w indywidualnych sprawach osób studiujących.

Informacje na temat **uczestnictwa w lektoratach językowych** są dostępne na stronie Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych: <https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/lektorat/>, gdzie opisano m.in. zasady rejestracji, zasady poświadczania poziomu znajomości języka obcego na poziomie B2, regulaminy, zasady zwolnień z zajęć lektoratów i zasady uczestnictwa w lektoracie. Osoby studiujące mogą korzystać z kursów e-learningowych i materiałów interaktywnych do nauki języków obcych, dostępnych na Uczelnianej Platformie E-learningowej: <https://el.us.edu.pl/spnjo/>. Z kolei na stronie Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu osoby studiujące znajdą informację na temat zasad zaliczenia obligatoryjnych **zajęć z wychowania fizycznego**, zasad odrabiania zajęć i zwolnienia z zajęć wychowania fizycznego i tygodniowy plan zajęć: <https://cwfis.us.edu.pl/#portfolio>. W przypadku **osób cudzoziemskich**, które chcą podjąć **studia z wykładowym językiem polskim** istotne informacje m. in. na temat kursu przygotowawczego do studiów w Polsce, letniej szkoły języka, literatury i kultury polskiej czy kursów języka polskiego są zamieszczone na stronie Szkoły Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego: <https://www.sjkip.us.edu.pl/pl/>.

Od roku akademickiego 2021/2022 Uniwersytet Śląski w Katowicach w programach studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich wprowadził moduły ogólnoakademickie, ogólnoakademickie społeczne i ogólnoakademickie humanistyczne, realizowane w ramach **Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej (OOD)**. Z kolei w ramach Nowej Koncepcji Studiów w roku akademickim 2023/2024 wdrożono nowy model kształcenia, który ma na celu przygotowanie studentów do wyzwań współczesnego świata. W programach studiów większości kierunków I stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich zostało wprowadzone **kształcenie obszarowe** wspomagające kształcenie kierunkowe oraz **Otwarte Moduły Uniwersyteckie (OMU)**. Na stronie Kolegium Dydaktyki Ogólnoakademickiej: <https://us.edu.pl/kolegium/kdo/> dostępne są informacje na temat modułów OMU: <https://us.edu.pl/kolegium/kdo/omu/omu/> i OOD: <https://us.edu.pl/kolegium/kdo/omu/ood/>, procedury kształcenia ogólnoakademickiego w przypadku różnic programowych, studiów na więcej niż jednym kierunku czy wyjazdu/powrotu z Programu Erasmus+: <https://us.edu.pl/kolegium/kdo/roznice-programowe/> oraz informacje obejmujące ofertę bieżącego roku akademickiego: Step by step dla osób studiujących stacjonarnie i niestacjonarnie, a także Kształcenie obszarowe 2025/2026 (m.in. organizacja kształcenia opis modułów obszarowych, harmonogramy semestru zimowego i tygodnia projektowego, dane koordynatorów modułów obszarowych, informacje na temat mikropoświadczeń).

Ponadto warto wspomnieć, że informacje o **potwierdzaniu efektów uczenia się** uzyskanych poza systemem studiów znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/potwierdzania-efektow-uczenia-sie-uzyskanych-poz-systemem-studiow/>. Z kolei kwestie związane ze **stypendiami i wsparciem materialnym** opisane zostały na stronie: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/>, informacje **dla**

studentów i studentek z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi znajdują się pod adresem: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/>, na temat pomocy w sytuacjach kryzysowych, pomocy psychologicznej i jej dostępności oraz zasad korzystania zostały zamieszczone na stronie: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/pomoc-psychologiczna/>. Na stronie Biura Karier UŚ znaleźć można z kolei informacje na temat praktyk, staży, szkoleń, warsztatów oraz losów zawodowych absolwentów: <http://www.bk.us.edu.pl/>. Kwestie związane z zaliczaniem praktyk zawodowych znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/student/studia/praktyki-studenckie/> a także na stronie WNS: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/sprawy-studenckie/praktyki/>. Informacji na temat praktyk udzielają również opiekunowie praktyk na kierunku politologia: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/organizacja-praktyk-studenckich-na-kierunku-politologia-studia-i-i-ii-stopnia/>

E. KSZTAŁCENIE PROWADZONE Z WYKORZYSTANIEM METOD I TECHNIK KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Pracowniczki i pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku politologia są zachęceni do zakładania zespołów na platformie **MS Teams** w celu ułatwienia komunikacji ze studium, a także przechowywania prac semestralnych. W zespołach tych studentki i studenci mogą – w zależności od decyzji prowadzącego znaleźć materiały na zajęcia, informacje o zajęciach, uzyskanych zaliczeniach itd. Studentki i studenci korzystają również z **czatu MS Teams**, który obok poczty akademickiej oraz funkcjonalności USOSmail, jest najchętniej wykorzystywanym kanałem bezpośredniej komunikacji z prowadzącymi zajęcia.

Niektóre z modułów mają zaplanowany cykl realizacji programu na **Wydziałowej Platformie E-learningowej**: <https://el.us.edu.pl/wns/>. Kursy dla kierunku politologia są dostępne przez platformę pod adresem: <https://el.us.edu.pl/wns/course/index.php?categoryid=20> i wykorzystują środowisko **Moodle 5.x**. Na Uczelnianej Platformie E-learningowej dostępne są **kursy Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych**: <https://el.us.edu.pl/spnjo/> i **Kolegium Dydaktyki Ogólnouniwersyteckiej**: <https://el.us.edu.pl/kdo/course/index.php>. Dla osób rozpoczynających studia istotny jest pakiet informacji, składających się na **Vademecum studenckie** (BHP, Narzędzia pracy zdalnej MS Teams i Moodle, Pierwsze kroki w UŚ, Zajęcia ogólnouniwersyteckie, Bezpieczeństwo). Kursy dotyczące zasad BHP i bezpieczeństwa są także organizowane dla osób rozpoczynających studia na drugim stopniu. Kursy w tym zakresie, a także **Przysposobienie biblioteczne** są oferowane na Międzywydziałowej Platformie E-learningowej UŚ: <https://el.us.edu.pl/mw/>.

F. UNIWERSYTETCKI SYSTEM OBSŁUGI STUDIÓW (USOS)

System USOS jest podstawowym narzędziem do gromadzenia i przekazywania informacji o toku studiów na kontach osób studiujących. Dane w systemie USOS uzupełniane są przez pracowniczki i pracowników różnych jednostek UŚ, a tokiem studiów zarządzają osoby zatrudnione w dziekanacie. Z systemem USOS zintegrowany jest szereg serwisów internetowych przeznaczonych dla osób studiujących oraz nauczycielek i nauczycieli akademickich.

Najważniejszym z nich jest **serwis USOSweb**, który jest określany mianem wirtualnego dziekanatu: <https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=news/default>. Na koncie studenckim, tworzonym w chwili przyjęcia kandydatki/kandydata na studia rejestrowane są wszystkie dane dotyczące ścieżki studiów. Po zalogowaniu na swoje konto osoba studiująca uzyskuje informacje m.in. o: programie swoich studiów, planie zajęć, modułach, których zaliczenie jest wymagane, treściach kształcenia ujętych dla każdego modułu w sylabusach, które doprecyzowują program ujęty w karcie kierunku, tj. już konkretnie dla grupy, do której osoba studiująca się zarejestrowała, uzyskanych wynikach zaliczeń i egzaminów, decyzjach dziekańskich w sprawie złożonych przez siebie wniosków, numery indywidulnego konta bankowego (ewentualne opłaty powiązane ze studiami), wymianie studenckiej itp.: https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=dla_stud/index – pełny dostęp tylko po zalogowaniu.

Serwis USOSweb jest wykorzystywany także do **elektronicznej rejestracji** do grup zajęciowych. Uczelnia przygotowała dla studentek i studentów **szczegółowe instrukcje dokonywania niezbędnych działań** w tym systemie, m.in. dotyczące rejestracji na zajęcia, podpięć, składania podań, wymiany międzynarodowej itd., które dostępne są na stronie www (bez konieczności logowania). W sprawach problematycznych można skorzystać z **pomocy helpdesku** technicznego USOSweb oraz serwisu mUSOS (Mobilny USOS): <https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=news/kontakt>.

Dzięki systemowi USOS osoby studiujące mają możliwość wysyłania wiadomości do wszystkich wykładowczyń i wykładowców oraz kontaktu z dziekanatem, bez konieczności wychodzenia z domu, na bieżąco otrzymują informacje o swoich osiągnięciach w procesie weryfikacji efektów uczenia się, mogą złożyć większość podań dotyczących studiowania bez konieczności osobistego stawiania się w dziekanacie. Z kolei nauczycielki i nauczyciele akademicy mogą wykorzystać swoje konto do pilnego kontaktu z grupą zajęciową lub konkretnym studentem czy studentką, wysyłając wiadomość na podany przez nich adres mailowy.

Od stycznia 2026 r. z **systemem USOS współpracuje serwis USOS-DOK** (Elektroniczna Dokumentacja Kształcenia), który pełni rolę elektronicznego repozytorium dokumentów związanych z tokiem studiów, m.in. dokumentów związanych ze skreśleniem z listy studentów: <https://usosdok.us.edu.pl/s/strona-glowna>. Za pośrednictwem USOS-DOK osoba studiująca może złożyć podanie o skreślenie z programu studiów oraz wygenerować samodzielnie zaświadczenie o

statusie na programie, które jest podpisane elektronicznie kwalifikowaną pieczęcią uczelni. Zaświadczenie to jest uproszczoną wersją zaświadczenia o byciu studentem. W celu ułatwienia korzystania z nowego serwisu przygotowano **instrukcję**: <https://usosdok.us.edu.pl/s/pomoc>.

W przypadku problemów technicznych należy kontaktować się z Działem Informatycznej Obsługi Toku Studiów: <https://usosdok.us.edu.pl/s/kontakt>.

G. ARCHIWUM PRAC DYPLOMOWYCH (APD)

APD: <https://apd.us.edu.pl/documents/welcome/> jest jednym z wielu serwisów internetowych współpracujących z USOS. Aplikacja ta pełni funkcję **katalogu i repozytorium elektronicznych wersji pisemnych prac dyplomowych** oraz rozpraw doktorskich powstających w UŚ. Cały proces, od momentu rejestracji tematu pracy dyplomowej, przez złożenie pracy, przygotowanie recenzji, aż po sporządzenie protokołu z egzaminu końcowego przebiega z wykorzystaniem tego systemu. Jest to udogodnienie dla wszystkich studentek i studentów, a także pracowniczek i pracowników. Wraz z każdą pracą przechowywane są powiązane z nią szczegółowe informacje, takie jak: imię i nazwisko autora/autorki, promotora/promotorki pracy (określanych w APD mianem kierującego pracą) i recenzentów/recenzentek, a także recenzje oraz oceny z pracy i egzaminu dyplomowego. W funkcji **Katalog serwis APD** umożliwia przeszukiwanie baz prac dyplomowych, które powstały w UŚ. Katalog można przeszukiwać wg następujących kryteriów: tytuł, autor, promotor, recenzenci, streszczenie, słowa kluczowe, jednostka organizacyjna, seminarium, typ pracy. Baza ta jest pomocna dla osób studiujących na etapie planowania pracy dyplomowej, umożliwia bowiem dokonanie rozpoznania w polach badawczych, tematach znajdujących się w kręgu zainteresowań promotora/promotorki itp. Zasadniczą funkcją APD jest jednak wspomaganie procedury składania i archiwizacji prac dyplomowych. W czynności te zaangażowanych jest kilka osób, które na określonych etapach mają obowiązek wykonania pewnych zadań. Serwis APD pomaga skoordynować i uprościć te działania, definiując składający się z kilku kroków proces i dając jednocześnie osobie studiującej możliwość monitorowania postępów w realizacji procedury. APD zawiera też czytelne **instrukcje działania** dla studiujących, kierujących pracami i osób przygotowujących recenzje prac oraz obowiązujące akty prawne dotyczące m.in. procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w bazie elektronicznej, a także projekt strony tytułowej pracy, w tym w języku angielskim.

H. POCZTA UNIWERSYTECKA, WIADOMOŚCI MAILOWE I NEWSLETTERY

Wszyscy pracownicy i pracowniczki mają obowiązek regularnego sprawdzania swoich służbowych kont mailowych (konta te są rozpoznawalne, adresy mailowe są bowiem tworzone w oparciu o imiona i nazwiska pracowniczek i pracowników). Wszystkie osoby studiujące w UŚ mają możliwość – i jest to rekomendowane – założenia **konta mailowego w domenie us.edu.pl**. Konto to nie tylko umożliwia

posługiwanie się adresem pocztowym w domenie uniwersyteckiej, ale jest warunkiem niezbędnym do korzystania z uniwersyteckiej sieci eduroam (dostęp do Internetu w budynku WNS i na terenie kampusu uniwersyteckiego).

Komunikacja pomiędzy osobami studiującymi a pracowniczkami i pracownikami uniwersytetu (zarówno kadrą dydaktyczną, jak i administracją wydziałową) odbywa się m.in. poprzez konta pocztowe studiujących (na adresy wskazane i zarejestrowane na ich kontach w systemie USOS). System USOSweb (**USOSmail**) umożliwia wysłanie nie tylko wiadomości do jednej osoby studenckiej, ale także zbiorczego komunikatu do grup studenckich (grupy zajęciowej, wykładowej lub całego rocznika studiów). Tą drogą osoby studiujące są informowane o ważnych wydarzeniach czy terminach, ale także np. o odwołaniu zajęć spowodowanych sytuacjami losowymi (takimi jak choroba osoby prowadzącej zajęcia).

Ponadto ważne informacje dla wspólnoty akademickiej są regularnie (dwa razy w miesiącu poza okresem wakacyjnym) przesyłane przez Biuro Rektora za pośrednictwem poczty służbowej wszystkim pracownikom i pracowniczkom Uniwersytetu. Informacje o wydarzeniach, które mają pojawić się w newsletterze można przysyłać na adres: newsletter@us.edu.pl, natomiast treści, które są zamieszczane na stronie głównej uniwersytetu można przysyłać na adres: wiadomosci@us.edu.pl. W przypadku osób studiujących Centrum Obsługi Studentów co tydzień rozsyła drogą mailową newsletter Wiadomości Studenckie, który jest zbiorem informacji dotyczących m.in. konferencji, wykładów gościnnych, ofert pracy, wolontariatu, imprez i wydarzeń studenckich, wiadomości o ważnych terminach i wydarzeniach. Spora część informacji zamieszczanych w newsletterze pochodzi od samych osób studiujących, a można je zgłaszać na adres: dlastudenta@us.edu.pl.

I. PROFILE NA FACEBOOKU

Główny **profil Wydziału Nauk Społecznych** na Facebooku został utworzony w celu przekazywania informacji o aktualnościach wydziałowych: bieżących wydarzeniach, np. wykładach gościnnych, konferencjach, konkursach, sformalizowanych współpracach z interesariuszami zewnętrznymi, a także sukcesach pracowniczek/pracowników i osób studiujących: https://www.facebook.com/WNSKatowice?locale=pl_PL. Ponadto zamieszczane są tam informacje dotyczące wydarzeń kierowanych do interesariuszy zewnętrznych, przede wszystkim potencjalnych kandydatek i kandydatów na studia oraz na temat inicjatywy jednostek uczelnianych. Informacje związane z tokiem studiów, a także dotyczące **Instytutu Nauk Politycznych** zamieszczane są na **odrębnym profilu** FB: https://www.facebook.com/INPunisilesia?locale=pl_PL. Profil ten jest obsługiwany przez wyznaczonych nauczycieli akademickich oraz pracowników administracji.

Z perspektywy społeczności kierunku politologia istotna jest **strona kierunku** na FB, która służy do informowania o ważnych sprawach (terminy, rejestracje na zajęcia, obowiązkowe szkolenia i spotkania

itp.) oraz o bieżących wydarzeniach (wykładach gościnnych, konferencjach, konkursach, wizytach studyjnych, sukcesach pracowników/pracowniczek, osób studiujących i absolwentek/absolwentów). Zamieszczane są na niej także informacje, które mogą być szczególnie <https://www.facebook.com/profile.php?id=61585837076293>.

Członkinie i członkowie kierunku **mogą także korzystać z mediów wydziałowych oraz akademickich**, takich jak: profil FB WNS, profil FB Samorządu Studenckiego Wydziału Nauk Społecznych: https://www.facebook.com/WNSUS?locale=pl_PL, profil FB Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach: https://www.facebook.com/UniwersytetSlaski/?locale=pl_PL oraz **mediów społecznościowych wybranych organizacji studenckich, kół naukowych** itp., w tym współtworzonych przez studentki i studentów bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego. Szczególnie istotne znaczenie ma **strona FB Koła Naukowego Politologów**, na której zamieszczane są informacje na temat inicjatyw Koła, istotnych z perspektywy kierunku wydarzeń czy wspólnych działaniach podejmowanych z innymi Kołami Naukowym: https://www.facebook.com/profile.php?id=61575262504717&locale=pl_PL Koło Naukowe Stosunków Międzynarodowych UŚ (profil Koła na FB: https://www.facebook.com/KNSMUS/?locale=pl_PL).

J. WYDARZENIA ORGANIZOWANE PRZEZ UŚ, WNS I SPOŁECZNOŚĆ KIERUNKÓW POLITOLOGICZNYCH

Szczególną formą komunikatu kierowanego do osób studiujących, potencjalnych kandydatek i kandydatów oraz całego otoczenia kierunku są wydarzenia takie jak np. **Śląski Festiwal Nauki**. Ponadto w ramach **Dni Otwartych Uniwersytetu Śląskiego** przedstawiana jest m.in. oferta dydaktyczna, obejmująca kierunki politologiczne, prowadzone w Instytucie Nauk Politycznych UŚ.

Dla społeczności kierunku szczególnie ważne są organizowane od 2024 roku **Dni Otwarte Kierunków Politologicznych UŚ - POLITIFEST**. Podczas wydarzenia uczennice i uczniowie śląskich szkół ponadpodstawowych wraz z opiekunami mają okazję zapoznać się badaniami prowadzonymi przez pracowniczki i pracowników INP (wykłady, mini-wykłady, warsztaty), poznać inicjatywy podejmowane przez Koła Naukowe działające w ramach kierunków politologicznych (m.in. Koło Naukowe Politologów), porozmawiać z osobami studiującymi na poszczególnych kierunkach na temat programu studiów, działalności studenckiej, możliwości rozwijania zainteresowań czy perspektyw zawodowych. W ramach promowania kierunków politologicznych i programu studiów pracowniczki i pracownicy INP prowadzą wykłady powiązane ze swoim profilem badawczym na terenie szkół ponadpodstawowych. Od 2024 roku prowadzony jest także projekt „Politologia dla szkół” - **cykl wykładów dla szkół w przestrzeniach Wydziału Nauk Społecznych** przy ul. Bankowej 11 (**Zał_K9_01**) Wykłady odbywają się z częstotliwością jeden/dwa miesięcznie, w powiązaniu z organizacją roku szkolnego i akademickiego, we wtorki, w stałych pasmach godzinowych (11.30–13.00). Ich celem jest nie tylko zainteresowanie

uczestników konkretnymi tematami i badaniami naukowymi, powiązanymi z prowadzonymi w INP kierunkami studiów, ale także budowanie relacji ze szkołami. Z perspektywy uczennic i uczniów takie wydarzenia mogą być pomocne w wyborze ścieżki edukacyjnej, dają szansę rozszerzenia wiedzy poza program szkolny a także pozwalają wstępnie rozpoznać środowisko akademickie. Program proponowanych zajęć dla szkół znajduje się w załączniku **Załącznik K9_01**.

Cennymi inicjatywami środowiska społeczności kierunku politologia są także **organizowane dla społeczności uniwersytetu**, a szczególnie wydziału **wydarzenia**, np. **konferencje naukowe czy spotkania z ekspertami zewnętrznymi**. Wykaz najważniejszych wydarzeń organizowanych na Wydziale Nauk Społecznych w latach 2022-2026 (luty 2026 r.) znajduje się w załączniku **Załącznik K9_02**, Konferencje naukowe pozwalają także na integrację międzyuczelnianą i budowanie tożsamości kierunku, poprzez prezentację badań i zainteresowań naukowych w studenckiej przestrzeni akademickiej (w konferencjach biorą udział przedstawicielki i przedstawiciele innych ośrodków akademickich).

K. INFORMACJA O UZYSKANYCH REZULTATACH

Informacje o rezultatach uzyskanych przez osoby studiujące w toku studiów zamieszczane są przede wszystkim w systemie USOS. Po zalogowaniu na swoje konto każda z osób studenckich może sprawdzić, jakie oceny uzyskała w ramach zaliczeń i egzaminów, a także jakie jeszcze przedmioty musi zaliczyć, aby zostać wpisana na kolejny semestr. W **zakładce Rankingi** osoby zainteresowane uzyskaniem stypendium Rektora mają możliwość sprawdzenia informacji o swojej średniej, a także ustalenia, jak dany wynik przedstawia się na tle całego rocznika.

9.2. Sposoby, częstość i zakres monitoringu i oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym osób studiujących, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie.

Za treści publikowane na stronach UŚ odpowiedzialne są pracownicy i pracowniczki poszczególnych jednostek Uniwersytetu. W przypadku strony kierunku politologia są to dyrektorka kierunku ściśle współpracująca z pracowniczkami dziekanatu ds. dydaktycznych.

Sposób realizacji publicznego dostępu do informacji jest oceniany na bieżąco w kontakcie z interesariuszami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi i jest ujęty w ramach **procedur Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych**. Kwestie związane z dostępem (przewidziane w informacji o studiach w serwisach WWW uczelni) są też podejmowane podczas spotkań dyrektorki kierunku z osobami studiującymi, pracowniczkami i

pracownikami (spotkania monitorujące) na zasadach przewidzianych w powyższych procedurach: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/szjk/>.

Współpraca z Prodziekaną ds. współpracy międzynarodowej i krajowej, Samorządu Studenckiego, osobami reprezentującymi społeczność kierunku politologia, przedstawiciel(k)ami kół naukowych oraz poszczególnych kierunków/roczników daje możliwość monitorowania czy informacje kierowane do osób studiujących, wcześniej także kandydatek i kandydatów na studia, spełniają kryteria czytelności, poprawności i funkcjonalności. **Zgłaszane przez osoby studiujące lub ich przedstawiciel(k)i uwagi**, umożliwiają doskonalenie procedur przepływu informacji i weryfikację doboru optymalnych kanałów komunikacyjnych. Podobne sugestie, zgłaszane przez osoby prowadzące zajęcia w ramach kierunków prowadzonych na WNS stają się także podstawą do audytu wcześniejszych inicjatyw i podejmowania nowych działań.

Wyniki **semestralnej ankietyzacji zajęć** są w każdym semestrze omawiane przez dyрекcję kierunków politologicznych osobno na spotkaniach z osobami studiującymi oraz osobami prowadzącymi zajęcia na kierunkach politologicznych. **Stopień i jakość, w tym kompletność udostępnionych** w każdym semestrze **syllabusów** są monitorowane przez dyрекcję kierunku oraz radę dydaktyczną. Ponadto w każdym roku akademickim dyрекcja kierunków politologicznych opracowuje **raport z jakości kształcenia**, będący podstawą do sporządzenia raportu wydziałowego. Z kolei raporty wydziałowe są bazą wiedzy (obok innych źródeł ogólnouczelnianych) pomocną przy opracowaniu raportu ogólnouniwersyteckiego.

Zalecenia dotyczące kryterium wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		nie dotyczy

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Dobre praktyki

- dobrą praktyką na poziomie kierunku jest projekt „**Politologia dla szkół**” jako instrument budowania świadomej rekrutacji — od 2024 roku realizowane są cykliczne wykłady dla uczniów szkół ponadpodstawowych prowadzone w przestrzeniach

Wydziału Nauk Społecznych (raz lub dwa razy w miesiącu, we wtorki w stałych pasmach godzinowych 11.30–13.00). Inicjatywa pozwala potencjalnym kandydatkom i kandydatom na wstępne rozpoznanie środowiska akademickiego i świadome wybranie kierunku studiów, co bezpośrednio przekłada się na ograniczenie zjawiska drop-outu wynikającego z rozbieżności między oczekiwaniami a ofertą dydaktyczną;

- za dobrą praktykę można uznać coroczne (cykliczne) Dni Otwarte Kierunków Politologicznych -POLITIFEST, organizowane od 2024 roku. Politifest łączy funkcję promocyjną z funkcją wspólnototwórczą: uczniowie szkół ponadpodstawowych uczestniczą w wykładach i warsztatach pracowniczek i pracowników związanych z kierunkiem Politologia, a jednocześnie wchodzi w bezpośredni kontakt ze studentkami i studentami kierunku. Tego rodzaju wydarzenie, angażujące jednocześnie kandydatów, osoby studiujące i kadrę akademicką, stanowi rzadko spotykaną praktykę na poziomie kierunku — wyróżniającą politologię na tle innych kierunków Wydziału.
- dobrą praktyką na poziomie uniwersytetu jest inicjatywa powołania **ambasadorów kierunku** - w ramach kampanii promocyjnej #NaszUniwersytet! Kierunek politologia jest reprezentowany zarówno przez studenta (Maciej Sitek), jak i pracownika naukowego (dr Tomasz Okraska, prof. UŚ), co zapewnia autentyczne i wielowymiarowe przedstawienie kierunku kandydatkom i kandydatom. Połączenie perspektywy studenckiej i akademickiej w komunikacji promocyjnej stanowi dobrze zaplanowaną praktykę budowania wizerunku kierunku;
- dobrą praktykę na poziomie Uczelni można uznać wielokanałowość publikowania informacji o programach studiów np. karta kierunku, Usos, APD, strony i podstrony WWW, MS Teams, Newsletter dla studentów i pracowników, informator, poczta, Fb. Pełna informacja o programie studiów wraz z kompletnymi danymi dotyczącymi opisów modułów oraz formy liczby godzin poszczególnych przedmiotów, liczby punktów ECTS, opisu kierunku i specjalności, efektów kształcenia itp. Zamieszczona jest otwarty w serwisie ogólnouniwersyteckim Karta Kierunku & Informator ECTS.
- za dobrą praktyką można uznać dbałość o jakość komunikacji w Uniwersytecie Śląskim np. Newslettery regularnie rozsyłane do pracowników i osób studiujących z bieżącymi informacjami.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1a. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów

System Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach został wprowadzony uchwałą nr 126 Senatu UŚ z dnia 24 kwietnia 2012 r. Od 2021 roku jego funkcjonowanie jest oparte bezpośrednio na Statucie Uniwersytetu Śląskiego (§ 77 pkt 6). Funkcjonowanie SZJK reguluje ponadto Zarządzenie nr 145 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 października 2019 r. w sprawie określenia [Polityki jakości kształcenia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach](#)¹²⁷. Ostatnia aktualizacja wzoru procedur, według którego wydziały przygotowują własne rozwiązania, nastąpiła w grudniu 2022 roku (Uchwała nr 1 uczelnianej Komisji ds. Kształcenia i Studentów).

System obejmuje w szczególności następujące elementy:

- politykę i procedury zapewniania jakości kształcenia na Uczelni;
- zasady rekrutacji na studia;
- analizę i doskonalenie programów studiów;
- system weryfikacji zakładanych efektów uczenia się;
- zasady zapewnienia wysokiego poziomu kadry dydaktycznej;
- ocenę procesu kształcenia, w tym organizacji i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych;
- badanie opinii studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych o prowadzonych zajęciach dydaktycznych i obsłudze procesu kształcenia oraz opinii pracowników o warunkach kształcenia;
- badanie kariery zawodowej absolwentów w celu doskonalenia procesu kształcenia;
- badanie opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej
 - i wykorzystywanie tych badań w procesie tworzenia i doskonalenia programów studiów;
- zasady monitorowania, przeglądu i podnoszenia poziomu i jakości wyposażenia niezbędnego do nauki oraz środków wsparcia dla studentów i doktorantów.

Działaniem SZJK objęci są studiujący wszystkich poziomów i form studiów, doktoranci i słuchacze studiów podyplomowych oraz osoby prowadzące zajęcia. System jest zbudowany na poszanowaniu autonomii i specyfiki wydziałów oraz innych jednostek dydaktycznych Uniwersytetu — każda jednostka

¹²⁷ <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/221/5/>

opracowuje adekwatne dla swojej specyfiki procedury w zakresie zapewniania, monitorowania i oceny jakości kształcenia, kierując się własnymi dobrymi doświadczeniami.

Na płaszczyźnie ogólnouniwersyteckiej za wyznaczanie kierunków rozwoju oraz ewaluację SZJK odpowiada [Zespół ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji](#)¹²⁸, kierowany przez Pełnomocniczkę Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji, dr Marzenę Będkowską-Obłąk. W skład Zespołu wchodzi pełnomocnicy dziekanów poszczególnych wydziałów UŚ oraz pracownicy Biura Jakości Kształcenia (BJK), wyodrębnionego w ramach Działu Jakości i Analiz Strategicznych. Do zadań Zespołu należy między innymi:

- monitorowanie funkcjonowania SZJK na poziomie ogólnouczelnianym i w poszczególnych jednostkach organizacyjnych;
- wspieranie koncepcyjno-organizacyjne działań Pełnomocniczki Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji;
- opracowanie koncepcji badań jakości kształcenia, koordynowanie realizacji badań
 - i opracowywanie raportów z tych badań;
- monitorowanie przebiegu ewaluacji jakości kształcenia, w tym akredytacji dokonywanych przez Polską Komisję Akredytacyjną, gromadzenie i analizowanie dokumentacji oraz udzielanie wsparcia merytorycznego w przygotowaniach do akredytacji;
- dbanie o spójną politykę informacyjną dotyczącą jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim;
- przygotowywanie projektu corocznego sprawozdania z oceny jakości kształcenia na potrzeby Komisji ds. Kształcenia i Studentów.

Biuro Jakości Kształcenia (BJK) działa w trybie ciągłym, niezależnie od kadencyjności innych organów odpowiedzialnych za jakość kształcenia. Aktualnie pracuje w nim czterech specjalistów, wspomaganych przez pracowników Działu Jakości i Analiz Strategicznych.

Na poziomie **Wydziału Nauk Społecznych** — jako jednostki organizującej kształcenie na kierunku politologia — główne struktury WSZJK tworzą:

- Dziekana Wydziału Nauk Społecznych — dr hab. Małgorzata Myśliwiec, prof. UŚ;
- Prodziekan ds. kształcenia i studentów WNS — dr Monika Żak;
- Dyrektor kierunków politologicznych (bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, doradztwo polityczne i publiczne, międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, politologia) — dr Renata Jankowska, prof. UŚ (od 2022 r.);
- Pełnomocniczka Dziekana ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji — dr Sabina Pawlik;

¹²⁸ <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/biuro-jakosci-ksztalcenia/zespol-ds-jakosci-ksztalcenia-i-akredytacji/>

- Rada Dydaktyczna Kierunków studiów: bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, doradztwo polityczne i publiczne, międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, politologia; (Skład Rady Dydaktycznej – Zał_K6_02).
- Wydziałowa Komisja ds. Kształcenia i Studentów (WKKS);
- Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego WNS.

Zapewnienie, monitorowanie, ocena, doskonalenie i wdrożenie działań naprawczych w zakresie jakości kształcenia na WNS realizowane są poprzez Procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia https://us.edu.pl/wydzial/wns/wp-content/uploads/sites/17/Bez-kategorii/WSZJK_2023-1.pdf¹²⁹ dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych, które są spójne z uczelnianymi procedurami SZJK. Dokument ten obejmuje następujące obszary: monitorowanie skuteczności osiągania efektów uczenia się, współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, doskonalenie programu studiów, zapewnianie jakości procesu dydaktycznego, infrastruktura i zasoby dydaktyczne, wsparcie studentów w procesie uczenia się, publikowanie informacji oraz ocena jakości kształcenia na Wydziale w danym roku akademickim (Załącznik K10_01).

Elementem uzupełniającym SZJK są organizowane w uczelni konkursy projakościowe w ramach [Systemu Motywacyjnego w Dydaktyce Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego](#)¹³⁰ (SMODA).

W dotychczasowych edycjach konkursu nagradzano rozwiązania mające doskonalić metody kształcenia i oceniania, rozwijać umiejętności dydaktyczne nauczycieli akademickich, promować rezultaty działań projakościowych, poszerzać pulę zajęć do wyboru oraz zwiększać możliwości rozwoju umiejętności praktycznych i kompetencji miękkich w trakcie studiów.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że wśród laureatów konkursów SMODA znaleźli się pracownicy Instytutu Nauk Politycznych oraz Wydziału bezpośrednio związani z kierunkiem politologia: dr Jolanta Klimczak (2024/2025; kategoria: Innowacje dydaktyczne); dr Agata Olszanecka-Marmola (2023/2024; kategoria: Praca z osobami studiującymi lub uczącymi się w szkole doktorskiej); dr Renata Jankowska, prof. UŚ (2023/2024; kategoria: Wybitna nauczycielka akademicka).

Doskonaleniu jakości kształcenia ma służyć również wdrożenie na kierunku politologia nowej koncepcji studiów pierwszego stopnia (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/nowa-koncepcja-studiow/>), zgodnie z wypracowanym na poziomie ogólnouczelnianym wzorcem, co szerzej opisano w sekcji 10.2.

¹²⁹ https://us.edu.pl/wydzial/wns/wp-content/uploads/sites/17/Bez-kategorii/WSZJK_2023-1.pdf

¹³⁰ <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/system-motywacyjny-w-dydaktyce-akademickiej-smoda/>

10.1b. Kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia

Kompetencje poszczególnych podmiotów w zakresie nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów uregulowane zostały w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 2018 r., Statucie Uniwersytetu Śląskiego z 2019 r. z późn. zm. oraz licznych zarządzeniach Rektora i uchwałach Senatu UŚ.

Zadania i kompetencje w zakresie kontroli jakości kształcenia określone zostały następujące:

Rektor – tworzy studia na określonym kierunku, poziomie i profilu.

Zadania rektora określone są w § 15 ust. 2 Statutu, zgodnie z którym do jego zadań należą wszelkie sprawy dotyczące Uniwersytetu, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych ustawą lub statutem do kompetencji innych organów. Rektor określa i zmienia politykę jakości kształcenia po zasięgnięciu opinii komisji kształcenia (§ 153 ust. 1 Statutu). Bieżący nadzór nad SZJK sprawuje przy pomocy właściwego prorektora lub prorektorów, komisji kształcenia, dziekanów, dyrektorów kierunków studiów oraz dziekana szkoły doktorskiej (§ 153 ust. 3 Statutu). Rektor może w trybie § 116 Statutu uchylić lub zmienić decyzję podjętą przez osobę pełniącą funkcję kierowniczą, jeśli jest ona niezgodna z przepisami prawa lub sprzeczna ze strategią uczelni.

Prorektor ds. studenckich i kształcenia – uczestniczy w pracach komisji ds. kształcenia i studentów; na mocy pełnomocnictwa wspiera rektora w wykonywaniu powyższych zadań.

Senat – uchwała regulamin studiów, ustala programy studiów i określa sposoby potwierdzania efektów uczenia się. Zgodnie z § 148 ust. 4 Statutu, program studiów dla określonego kierunku, poziomu i profilu ustala Senat po zasięgnięciu opinii komisji kształcenia oraz samorządu studenckiego. Senat określa również wytyczne dotyczące wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów.

Komisja do spraw kształcenia i studentów jest organem doradczym Rektora, Senatu i Rady Uniwersytetu w sprawach z zakresu kształcenia. Do jej zadań (§ 77 ust. 1 Statutu) należą między innymi: wspieranie rektora w realizacji strategii w zakresie kształcenia; przygotowywanie projektów wytycznych dla tworzenia programów studiów; inicjowanie oraz opiniowanie zmian w programach studiów; opracowywanie projektów regulaminów studiów; opiniowanie wniosków dotyczących zasad rekrutacji na studia; opracowywanie wytycznych do tworzenia procedur SZJK; przedstawianie rektorowi propozycji działań doskonalących proces kształcenia; opracowywanie i przedstawianie Senatowi corocznych sprawozdań z oceny jakości kształcenia; wyrażanie opinii w sprawach przekazanych do rozpatrzenia przez rektora, senat, rada Uniwersytetu lub prorektora właściwego ds. kształcenia i spraw studenckich; inne zadania określone w regulaminie organizacyjnym uniwersytetu.

Dziekan – organizuje i koordynuje działalność dydaktyczną Wydziału (§ 53 Statutu UŚ). Określa procedury SZJK dla kierunków studiów, biorąc pod uwagę wytyczne komisji kształcenia oraz specyfikę kształcenia (§ 153 ust. 2 pkt 1 Statutu). Na mocy Regulaminu studiów Dziekan jest decydem w sprawach studenckich związanych z tokiem studiów. Do kompetencji Dziekana należy ponadto zatwierdzanie planów zajęć dydaktycznych oraz określanie liczebności grup zajęciowych (§ 53 ust. 2 pkt 1 Statutu). Dziekan ma uprawnienie do uchylecia lub zmiany decyzji dyrektora kierunku studiów, o czym zawiadamia rektora i radę dydaktyczną kierunku.

Prodziekan ds. studenckich i kształcenia – m.in. przewodniczy pracom wydziałowej komisji ds. kształcenia i studentów i wydaje decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach i studentów i studentek. W zakresie sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, w tym w odniesieniu do ewaluacji i doskonałości jakości kształcenia na kierunku, zadania po dziekana ds. studenckich kształcenia polegają szczególności na:

- współpracy z radami dydaktycznymi kierunków studiów;
- zatwierdzaniu obsady dydaktycznej i indywidualnych przydziałów zajęć dydaktycznych zaproponowanych przez dyrektora kierunku studiów;
- nadzorze nad wydziałowym SZJK;
- opracowaniu założeń dotyczących obciążeń dydaktycznych pracowników Wydziału w danym roku akademickim;
- wspieraniu Dziekana w zakresie polityki kadrowej dotyczącej pracowników dydaktycznych na Wydziale.

Aktualny skład komisji ds. studenckich kształcenia funkcjonującej na wydziale nauk społecznych można znaleźć na stronie: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/szjk/>

Pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji: pełni kluczową rolę w systemie zapewniania jakości na poziomie wydziałowym. Do jej zadań należą:

- wspieranie WKKS w opracowywaniu raportu z oceny własnej Wydziału w zakresie jakości kształcenia;
- wspieranie i koordynowanie działań na rzecz przygotowania Wydziału do ocen jakości prowadzonego kształcenia przez podmioty zewnętrzne;
- monitorowanie wdrażania wniosków i zaleceń poakredytacyjnych;
- koordynacja na poziomie wydziałowym gromadzenia danych niezbędnych na potrzeby akredytacji;
- bieżąca współpraca z Biurem Jakości Kształcenia i pełnomocnikami dziekanów ds. jakości kształcenia innych wydziałów UŚ.

Szczegółowy zakres obowiązków Pełnomocniczki Dziekana ds. JKIA zawarty jest w **Załączniku K10_02**.

Dyrektor kierunku/kierunków studiów - odpowiada za organizację kształcenia w ramach danego kierunku studiów, prowadzi monitoring kadry, w szczególności w zakresie jego stabilności i występowania potencjalnych zagrożeń do spełnienia warunków prowadzenia studiów. Monitoruje w szczególności:

- wypełnienie ustawowego wymogu realizacji odpowiedniego procenta godzin zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy,
- opracowuje i przedstawia dziekanowi propozycję przedziału zajęć dydaktycznych pracownikom mającym odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie bez konieczności powierzenia im na zmiany liczby godzin ponad wymiarowych oraz potencjalnych zagrożeń w tym zakresie,
- opracowuje propozycje zmian programu studiów,
- sprawuje nadzór merytoryczny i organizacyjny na zajęciami prowadzonymi na danym kierunku.

Wnioski z monitoringu przekazywane są każdego roku dziekanowi, który bierze jej pod uwagę w prowadzeniu polityki kadrowej. Dyrektor kierunku studiów podejmuje szereg decyzji związanych z tokiem studiów. Obok tych działań dyrektor, kierunku studiów wykonują zadania powierzone przez prodziekana ds. studenckich kształcenia, a także spotykają się z nim regularnie na zebraniach poświęcone sprawą organizacyjnym oraz bieżącemu monitorowaniu i zapewnieniu jakości kształcenia na wydziale.

Rada Dydaktyczna Kierunku Studiów – zgodnie z treścią § 83 Statutu UŚ rada dydaktyczna kierunku studiów jest organem doradczym dyrektora kierunku studiów.

Na Wydziale Nauk Społecznych działa wspólna Rada Dydaktyczna dla grupy kierunków studiów: bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, doradztwo polityczne i publiczne, międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, politologia.

Szczegółowe zadania rady dydaktycznej kierunku studiów określa regulamin organizacyjny uniwersytetu. W skład rady dydaktycznej kierunku wchodzi: 1) dyrektor kierunku studiów – jako przewodniczącego; 2) zastępca lub zastępcy dyrektora kierunku; 3) co najmniej jeden przedstawiciel pracowników badawczo – dydaktycznych wskazanych przez dyrektora instytutu właściwego ze względu na dyscyplinę, z jaką powiązany jest dany kierunek studiów; liczbę takich przedstawicieli oraz dyscyplin reprezentowanych w razie taktycznej określa czeka na wniosek dyrektora kierunku; 4) co najmniej jeden przedstawiciel pracowników dydaktycznych, mające doświadczenie w prowadzeniu

zająć na danym kierunku – wskazany przez dyrektora kierunku; 6) po jednym przedstawicielu studentów każdego kierunku i poziomu studiów objętego działaniami rady, wskazanym przez właściwy organ samorządu studenckiego; 7) inne osoby wskazane przez dziekana lub dyrektora kierunku – z głosem doradczym, w tym przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, reprezentujący otoczenie społeczno – gospodarcze.

Do zadań rady dydaktycznej należy między innymi:

- opiniowanie zmian w programach studiów;
- opiniowanie propozycji warunków rekrutacji;
- realizowanie procedur wskazanych w WSZJK;
- realizowanie innych zadań związanych z prowadzeniem kształcenia na kierunku studiów powierzone przez dziekana lub dyrektora kierunku studiów;

Kontrola decyzji i aktów wewnętrznych

Do wydawania, uchylania, zmiany, stwierdzania nieważności lub wygaśnięcia decyzji administracyjnych stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego (KPA), jeżeli Ustawa lub inne przepisy nie stanowią inaczej (§ 12 ust. 3 Regulaminu Studiów). Indywidualne sprawy studentów, niewymagające decyzji administracyjnej, są załatwiane w drodze rozstrzygnięć wydawanych nie później niż w terminie 14 dni od dnia wniesienia podania. Rektor, w trybie § 116 Statutu, może uchylić lub zmienić decyzję podjętą przez osobę pełniącą funkcję kierowniczą, jeśli jest ona niezgodna z przepisami prawa lub narusza ważny interes Uniwersytetu.

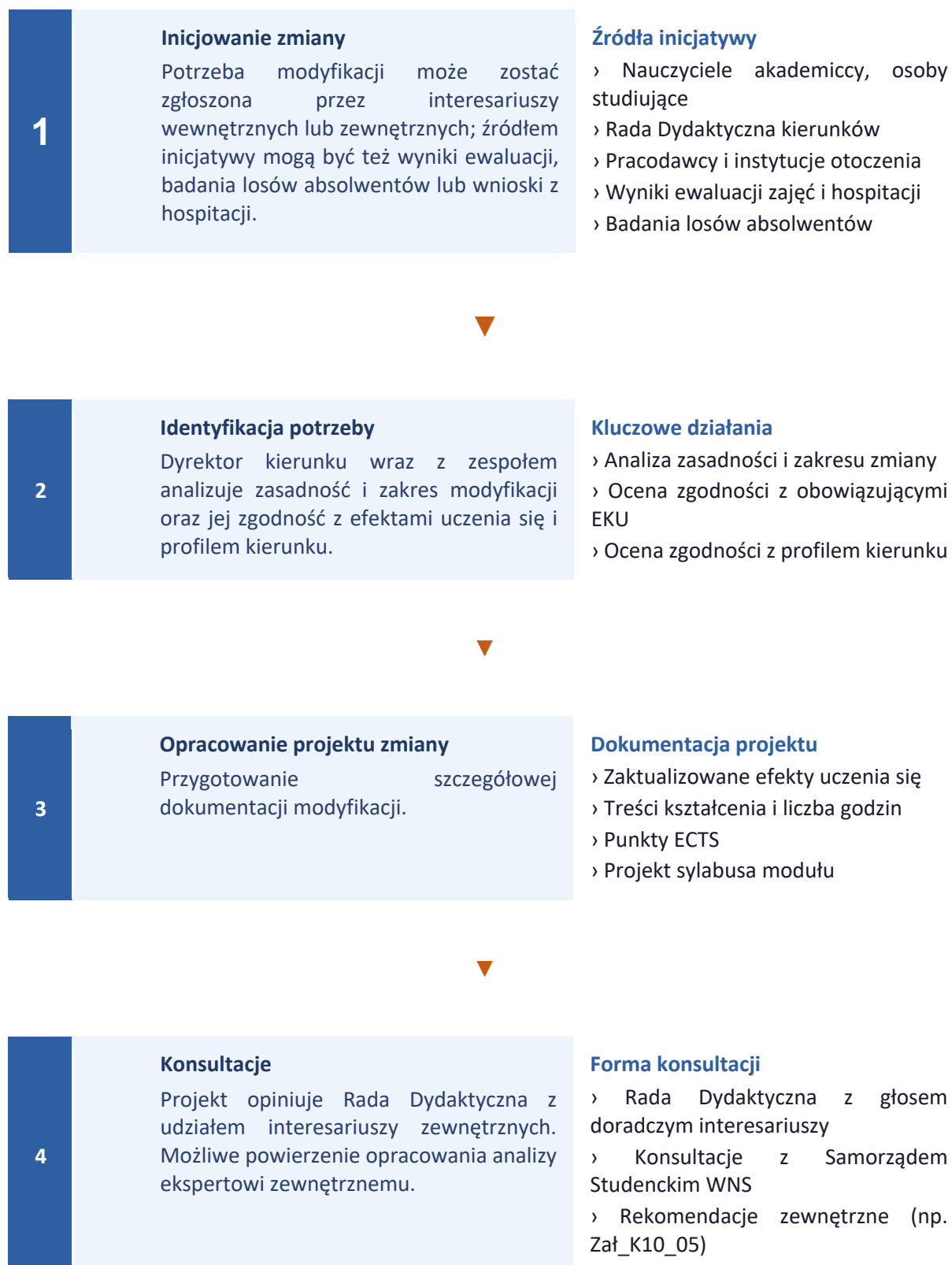
10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Statutu, studia na określonym kierunku, poziomie i profilu tworzy Rektor UŚ (§ 148 Statutu). Działania w zakresie doskonalenia programu studiów inicjuje i koordynuje Dyrektor kierunku (§ 35 pkt 1 ust. 3 Regulaminu organizacyjnego UŚ), natomiast zmiany w programach studiów opiniuje Rada Dydaktyczna (§ 16 pkt 4 ust. 3 Regulaminu organizacyjnego). Zgodnie z Zarządzeniem nr 6/2015 Rektora UŚ, dokumentację programu studiów sporządza się oraz modyfikuje z wykorzystaniem Karty Kierunku. Wersja dokumentacji do wydruku generowana jest za pomocą systemu USOS.

Przy przygotowywaniu propozycji doskonalenia programu studiów bierze się pod uwagę: zmiany w przepisach prawa, analizę losów absolwentów, informacje płynące z otoczenia społeczno-gospodarczego, dobre praktyki realizowane w wiodących ośrodkach krajowych i zagranicznych, a także informacje dotyczące skuteczności osiągania efektów uczenia się. Kwestie te reguluje Uchwała nr 490

Senatu UŚ z dnia 28 stycznia 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów (zaktualizowana Uchwałą nr 385 Senatu UŚ z dnia 23 maja 2023 r.).

Procedura zmian w programie studiów

Dobłą praktyką przyjętą w SZJK na UŚ jest weryfikacja modyfikowanego programu studiów przez pełnomocników ds. jakości kształcenia i akredytacji — przed opiniowaniem przez uczelnianą Komisję ds. Kształcenia i Studentów program jest poddany weryfikacji formalnej przez dwóch wyznaczonych pełnomocników pod kątem zgodności z ustawą i przepisami wewnętrznymi UŚ.

Przykład kompleksowej zmiany programu studiów: Nowa Koncepcja Studiów (2023/2024)

Największą i najbardziej systemową zmianą programu studiów w ostatnich latach było wdrożenie Nowej Koncepcji Studiów (NKS) na kierunku politologia od roku akademickiego 2023/2024. Zmiany zostały przyjęte uchwałą nr 8/203 Rady Dydaktycznej kierunków bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, doradztwo polityczne i publiczne, międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, politologia z dnia 30 maja 2023 r. w sprawie zaopiniowania programu studiów stacjonarnych pierwszego stopnia zgodnych z nową koncepcją studiów (NKS) na kierunku: Politologia obowiązującego od roku akademickiego 2023/2024. Modyfikacja została pozytywnie zaopiniowana przez Radę Samorządu Studenckiego WNS UŚ.

Najważniejsze zmiany związane z dostosowaniem programu do potrzeb lokalno-regionalnej administracji samorządowej:

- likwidacja specjalności: administracja publiczna, polityka społeczna, współczesne stosunki międzynarodowe,
- wprowadzenie modułów obszarowych (Nowa Koncepcja studiów) w semestrach: 2, 3, 4, 5,
- wprowadzenie modułów dziedzinowych ujednoliconych z kierunkiem Doradztwo polityczne i publiczne,
- wprowadzenie nowego modułu w języku angielskim: Contemporary political affairs,
- wprowadzenie nowych modułów (np. Metody i techniki badań w politologii (15 godz., 2 ECTS); Etykieta zawodowa z elementami savoir-vivre (30 godz., 3 ECTS); Doktryny polityczne (30 godz., 3 ECTS); Mechanizmy prawno-polityczne UE (60 godz., 4 ECTS); Zarządzanie publiczne (60 godz., 4 ECTS); Wprowadzenie do projektu naukowego (15 godz., 2 ECTS)

Powyższe zmiany stanowią odpowiedź na wyniki analizy losów absolwentów, rekomendacje interesariuszy zewnętrznych oraz wnioski z corocznych spotkań ze studentami i pracownikami kierunku. Zmiany konsultowano z interesariuszami, przede wszystkim wewnętrznymi oraz zewnętrznymi, a następnie skierowano do zaopiniowania przez komisję ds. kształcenia i studentów i do zatwierdzenia przez Senat UŚ.

W roku akademickim 2024/2025 dokonano korekty programu w zakresie zwiększenia liczby modułów prowadzonych w językach obcych — planowane rozszerzenie tej oferty weszło w życie od roku akademickiego 2025/2026 (Uchwała nr 7/2025 Rady dydaktycznej kierunków Bezpieczeństwo

narodowe i międzynarodowe, Doradztwo polityczne i publiczne, Międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji, Politologia z 29 kwietnia 2025r.).

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowy przegląd programu studiów na kierunku politologia oraz źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach

Monitorowanie programu studiów na kierunku politologia odbywa się w trybie bieżącym i cyklicznym, na kilku poziomach odpowiedzialności. Podstawowym instrumentem monitorowania jest **coroczna procedura przygotowywania Raportu z Oceny Jakości Kształcenia na kierunku**, opracowywanego przez Dyrektora kierunku we współpracy z Radą Dydaktyczną. Raport jest następnie poddawany analizie na poziomie Wydziału przez władze dziekańskie i staje się załącznikiem do wydziałowego raportu jakości kształcenia, który trafia do Biura Jakości Kształcenia i stanowi podstawę uczelnianego Raportu z Oceny Jakości Kształcenia.

Aktywność Dyrektora kierunku koncentruje się przede wszystkim na **bieżącej analizie funkcjonowania kierunku** oraz pomocy w rozwiązywaniu problemów zgłaszanych przez studentów i pracowników. Dyrektor analizuje wpływające wnioski związane z tokiem studiów, rejestruje powtarzające się problemy — w tym te wiążące się z realizacją programu studiów — oraz odnotowuje uwagi, sugestie i oczekiwania formułowane przez poszczególnych studentów i ich przedstawicieli.

Źródła informacji i narzędzia monitorowania

1. Ankiety ewaluacji zajęć dydaktycznych

Od roku akademickiego 2021/2022 studenci mają możliwość wyrażania opinii na temat wszystkich zajęć, w których biorą udział. Ankieta ma formę zdalną i jest udostępniana za pośrednictwem systemu USOS. Od roku akademickiego 2022/2023 w proces oceny włączono również nauczycieli akademickich, którzy mogą oceniać swoją współpracę z danymi grupami.

Tabela 1. Wyniki ankiet studenckich za rok akademicki 2024/2025 na kierunku politologia:

Semestr	Średnia ocena pracowników	Zakres ocen
Zimowy 2024/2025	4,71	2,0 – 5,0
Letni 2024/2025	4,67	2,0 – 5,0

Rok akademicki 2024/2025 łącznie	4,69	2,0 – 5,0
-------------------------------------	------	-----------

Oceny ankietowanych modułów są ogólnie wysokie. Najniższa ocena wynosi 2,22, najwyższa ocena wynosi 5,0. Rozkład ocen: średnia poniżej 3,0: 2 osoby; średnia od 3,0 – 4,0: 8 osób

Zwrotność ankiet: niska zwrotność ankiet wpływa na jakość danych.

Na 101 wypełnionych ankiet, 35 ocen dotyczyło prowadzących, którzy uzyskali ocenę 5,0, ale wiele z tych ocen było wynikiem pojedynczych odpowiedzi (1 do 4 wypełnione ankiety). Pojawiają się też nieliczne komentarze co ogranicza możliwość dokładnej wyników ankiet.

Kluczowym problemem pozostaje niska zwrotność ankiet — w jednym przypadku prowadząca, która uzyskała ocenę 2,22 została oceniona jedynie przez 1 osobę na 20 uczestników zajęć.

Kluczowym problemem pozostaje niska zwrotność ankiet — w jednym przypadku prowadząca, która uzyskała ocenę 2,22, została oceniona jedynie przez 1 osobę na 20 uczestników zajęć, co nie zapewnia reprezentatywności wyniku. Dyrekcja kierunku regularnie zachęca osoby studiujące do wypełniania ankiet podczas semestralnych spotkań. Jednocześnie dyrekcja kierunku każdorazowo interpretuje wyniki ankiet w szerszym kontekście: uwzględniając rodzaj zajęć, liczebność grupy, zwrotność ankiety oraz inne czynniki mogące wpływać na uzyskaną ocenę — co pozwala na rzetelną i wyważoną ocenę jakości kształcenia nawet przy ograniczonej reprezentatywności pojedynczych wyników. Podjęto następujące działania naprawcze:

Podjęto następujące działania naprawcze:

- indywidualne rozmowy wyjaśniające z prowadzącymi, którzy uzyskali niskie wyniki;
- zaplanowano hospitacje kontrolne zajęć prowadzonych przez osoby z niskimi ocenami;
- weryfikacja dokumentacji zajęć i sylabusów.

2. Hospitacje zajęć dydaktycznych

Zgodnie z procedurą SZJK, w każdym roku akademickim przeprowadza się hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzonych na kierunku politologia. W roku akademickim 2024/2025 przeprowadzono 2 hospitacje na studiach I stopnia (hospitowane zajęcia: 1 adiunkt z grupy pracowników dydaktycznych, 1 pracownik nieetatowy). Hospitacje przeprowadza Dyrektor kierunku, a także członkowie Rady Dydaktycznej.

WYNIKI HOSPITACJI 2024/2025

Wykładowcy wykazali się wysokim poziomem merytorycznego przygotowania do zajęć. Wprowadzenie do tematów było dobrze zorganizowane, a cele wykładu były klarownie określone na początku zajęć. Zastosowane metody dydaktyczne były zróżnicowane i dostosowane do tematyki wykładów.

W trakcie zajęć odnotowano aktywność studentów, którzy chętnie uczestniczyli w dyskusjach oraz wykazywali zainteresowanie omawianymi tematami. Uczestnicy zajęć mieli możliwość swobodnego wyrażania swoich myśli i zadawania pytań, co pozytywnie wpływało na dynamikę zajęć.

Podczas jednych z hospitowanych zajęć studenci przedstawiali swoje prezentacje. Zwrócono uwagę Prowadzącemu, że prezentacja nie powinna zdominować zajęć, równie ważne jak przedstawienie prezentacji są dyskusje związane z omawianym przez studentów tematem.

Osoby hospitujące każdorazowo sporządzają protokół z hospitacji, w którym formułują zalecenia. Protokół jest podpisywany przez osobę wizytującą i osobę prowadzącą zajęcia, która ma możliwość ustosunkowania się do uwag.

3. Cykliczne spotkania ze studentami i pracownikami

Co najmniej raz w roku akademickim Dyrektor kierunku zaprasza wszystkich studentów i studentki na spotkanie poświęcone jakości prowadzonego kształcenia. W zależności od warunków, spotkania odbywają się w formie kontaktowej lub zdalnej. Tematyka spotkań obejmuje:

- ocenę programu studiów i efektów uczenia się;
- organizację kształcenia i sesji egzaminacyjnej;
- proces dyplomowania;
- realizację praktyk zawodowych;
- infrastrukturę i zasoby dydaktyczne;
- dostęp do zasobów bibliotecznych i informacyjnych;
- wsparcie w zakresie mobilności krajowej i międzynarodowej;
- działalność kół naukowych i możliwości zaangażowania badawczego.

Lista poruszanych zagadnień znajduje się w **Załączniku K5_02**.

Co najmniej raz w roku akademickim Dyrektor kierunku zaprasza również wszystkich wykładowców i

wykładowczyźnie na spotkanie dotyczące jakości kształcenia, podczas którego dyskutowane są sprawy dotyczące programu, organizacji kształcenia, infrastruktury i zasobów dydaktycznych oraz funkcjonowania SZJK. Wyznaczony członek Rady Dydaktycznej sporządza notatkę ze spotkania, która jest przekazywana Dziekanowi.

4. Analiza wyników weryfikacji efektów uczenia się

Dyrekcja kierunku we współpracy z Radą Dydaktyczną, w oparciu o dane z systemu USOS, dokonuje corocznej analizy wyników weryfikacji efektów uczenia się (zaliczeń, egzaminów i ocen końcowych modułów), sprawdzając w szczególności, czy występują sytuacje, gdy średnia ocen z danej weryfikacji efektów uczenia się dąży do wartości skrajnej (2,0 lub 5,0). W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości Dyrektor zleca analizę narzędzi weryfikacji efektów uczenia się i — jeśli jest to konieczne — poleca pracownikowi podjęcie działań naprawczych.

5. Monitoring procesu dyplomowania

Monitorowanie procesu dyplomowania na kierunku politologia obejmuje:

- organizację corocznych spotkań dotyczących sposobu wyboru seminariów dyplomowych;
- weryfikację efektów uczenia się zakładanych w ramach seminarium dyplomowego poprzez analizę co najmniej 5% prac dyplomowych powstałych w danym roku (przy nie mniej niż 3 pracach dla kierunku); wyboru prac dokonuje Rada Dydaktyczna, zapewniając reprezentację prac ze wszystkich realizowanych seminariów;
- analizy prac dokonują nauczyciele akademicki posiadający co najmniej stopień doktora
- i doświadczenie w kierowaniu pracami dyplomowymi; sporządzają protokół z analizy, który jest przekazywany do RDKS i WKKS;
- zatwierdzanie tematów prac dyplomowych przez Komisję ds. zatwierdzania tematów prac dyplomowych. Obecny skład Komisji: dr hab. Katarzyna Czornik, prof. UŚ, dr hab. Rafał Glajcar, prof. UŚ, dr Renata Jankowska, prof. UŚ.

6. Monitoring praktyk zawodowych

Opiekun praktyk zobowiązany jest do corocznego przedstawienia Dyrektorowi informacji o odbytych przez studentów praktykach i ewentualnych problemach w ich realizacji. Monitoring efektów uczenia się podczas praktyki odbywa się zarówno przez bieżący kontakt z osobą odbywającą praktykę, jak i na etapie zaliczenia — przez weryfikację raportu studenta z realizacji praktyk. Wnioski z analizy przebiegu praktyk zawodowych stanowią istotny argument na rzecz doskonalenia programu kształcenia.

**10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów kierunku politologia,
z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia oraz wykorzystanie wyników tej oceny
w doskonaleniu programu studiów**

Metody oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów uzależnione są od formy zajęć (wykład, ćwiczenia, seminarium, lektorat, warsztaty, laboratorium, praktyka), a szczegółowy sposób ustalania oceny końcowej danego modułu określa jego sylabus. Zgodnie z § 23 Regulaminu Studiów **okresem zaliczeniowym jest semestr**. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie zaliczeń wszystkich modułów przewidzianych planem studiów i uzyskanie łącznie co najmniej **30 punktów ECTS**. Weryfikacja efektów uczenia się przeprowadzana jest w języku, w jakim był prowadzony moduł. Ocena końcowa modułu może być ustalana: (1) na podstawie ocen uzyskanych w ramach zaliczeń poszczególnych efektów uczenia się; (2) na podstawie egzaminu obejmującego weryfikację wszystkich efektów uczenia się modułu; (3) na podstawie egzaminu obejmującego weryfikację części efektów uczenia się, przy uwzględnieniu ocen za pozostałe zaliczenia. Dla egzaminów wyznacza się dwa terminy: pierwszy i drugi (poprawkowy). Ocena końcowa może uwzględniać oceny niedostateczne uzyskane w ramach terminów zaliczeniowych i egzaminacyjnych.

Zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość prowadzone są z wykorzystaniem platform: Microsoft Office 365, Moodle oraz Google (w zakresie umowy licencyjnej). Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w tej formie odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce.

W roku akademickim 2024/2025 na kierunku politologia studiowało łącznie 129 osób. Szczegółowy rozkład studentów według roku i stopnia studiów przedstawia tabela:

Tabela 2. Liczebność na kierunku politologii

Rok/Stopień studiów	Stacjonarne
I rok (I stopień)	48
II rok (I stopień)	21
III rok (I stopień)	38
I rok (II stopień)	7

II rok (II stopień)	15
ŁĄCZNIE	129

Średnia ogólna ocen uzyskanych przez studentów na kierunku politologia wyniosła w roku akademickim 2024/2025: 4,21. Szczegółowy rozkład średnich według roku studiów przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Średnia ocen według roku studiów

Rok/Stopień	Średnia ocen
I rok (I stopień)	3,96
II rok (I stopień)	4,14
III rok (I stopień)	4,16
I rok (II stopień)	4,32
II rok (II stopień)	4,42
łącznie	4,21

Analiza wykazała, że na 10 modułach wszyscy studenci z grupy uzyskali ocenę bardzo dobrą (5), a na 25 modułach średnia ocen przekroczyła wartość 4,75. Zidentyfikowano 4 moduły, na których średnia ocen wynosiła poniżej 3,0. W odniesieniu do tych modułów podjęto działania wyjaśniające i naprawcze (rozmowy z prowadzącymi, weryfikacja narzędzi oceniania, hospitacje). Obniżona średnia na pierwszym roku studiów (3,96) jest zjawiskiem obserwowanym w skali ogólnej i może wynikać z trudności adaptacyjnych studentów przechodzących z systemu oceniania szkoły średniej do systemu szkolnictwa wyższego. Kwestia ta jest systematycznie poruszana na spotkaniach ze studentami pierwszego roku.

Weryfikacja efektów uczenia się poprzez seminarium dyplomowe i egzamin dyplomowy

Weryfikacja efektów uczenia się zakładanych do realizacji w ramach seminarium dyplomowego odbywa się przez: przedstawienie tematyki pracy i określenie problemu badawczego, wskazanie

założeń metodologicznych, struktury pracy oraz kolejnych fragmentów, w tym części prezentującej wyniki badań i wnioski. Uzyskanie zaliczenia z seminarium dyplomowego w ostatnim semestrze studiów następuje poprzez zaakceptowanie przez promotora ostatecznej wersji pracy, gotowej do obrony.

Tabela 4. Analiza procesu dyplomowania w roku akademickim 2024/2025 na kierunku politologia:

Wskaźnik	Wartość
Liczba przeprowadzonych egzaminów dyplomowych	40
Średnia ocena z egzaminów dyplomowych	4,57
Prace z oceną 5 (bardzo dobry)	23
Prace z oceną 4,5	8
Prace z oceną 4 (dobry)	7
Prace z oceną 3,5 i 3 (dostateczny)	2
Prace z oceną 2	0

Tabela 5. Rozkład ocen na dyplomie ukończenia studiów:

Ocena na dyplomie	Liczba absolwentów
6 (celujący)	3
5 (bardzo dobry)	7
4,5 (dobry plus)	16
4 (dobry)	14
3,5 i 3 (dostateczny)	0
2	0

W roku akademickim 2024/2025 przeprowadzono 40 egzaminów dyplomowych. Średnia ocena uzyskana przez studentów wynosi 4,57, co świadczy o wysokim poziomie jakości prac dyplomowych oraz skuteczności przygotowania studentów do obrony. Najwyższą ocenę bardzo dobrą (5,0) uzyskały 23 prace, co stanowi 57,5% wszystkich obron i potwierdza wysoką jakość prezentowanych prac dyplomowych. Ocenę 4,5 uzyskało 8 prac, co wskazuje na dobry poziom merytoryczny tych prac, natomiast ocenę 4,0 — 7 prac, co również należy uznać za wynik zadowalający. Jedna praca otrzymała ocenę 3,5. W zakresie ocen wpisywanych na dyplomie: trzy osoby uzyskały ocenę celującą, siedem osób — ocenę 5,0, zaś najniższa ocena na dyplomie wynosi 4,0, co świadczy o dobrej jakości nauczania na kierunku.

Weryfikacja efektów uczenia się w ramach praktyk zawodowych

W roku akademickim 2024/2025 praktyki zawodowe na kierunku politologia zrealizowało łącznie 33 studentów: 25 na studiach I stopnia oraz 8 na studiach II stopnia. Wymiar praktyki wynosi 160 godzin i jest realizowany do końca szóstego semestru na studiach pierwszego stopnia i do końca czwartego semestru na studiach drugiego stopnia. Miejsca realizacji praktyk w roku 2024/2025 obejmowały szeroki wachlarz instytucji:

1. Argentarius Sp. z o.o., 44-100 Gliwice, ul. Bojkowska 6
2. Biuro Poselskie Posłanki RP Moniki Rosy, 40-131 Katowice, ul. Korfantego 62
3. Biuro Poselskie Posła RP Marka Wesołego, 41-709 Ruda Śląska, ul. Niedurnego 69
4. Biuro Senatorskie Senatora RP Macieja Kopca, 40-082 Katowice, ul. Jana III Sobieskiego 11
5. Incobex Elplast, 43-300 Bielsko – Biała, ul. M. Grażyńskiego 71
6. Kancelaria RES Rafała Korasadowicza, 40-002 Katowice, ul. Pocztowa 16/3
7. Komenda Miejska Policji w Zabrzu, 41-800 Zabrze, ul. 1-go Maja 10
8. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Katowice – Zachód, Sebastian Bednarz, Kancelaria Komornicza nr II w Katowicach, 40-055 Katowice, ul. Poniatowskiego 13/4
9. MOPS w Katowicach, 40-040 Katowice, ul. Wita Stwosza 7

10. Pośrednictwo Ubezpieczeniowe Tomasz Kuśmierz, 42-200 Częstochowa, ul. Kazimierza Pużaka 8/17
11. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., 41-902 Bytom, ul. Wrocławska 122
12. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu Zdroju, 44-330 Jastrzębie Zdrój, ul. S. Staszica 3
13. Starostwo Powiatowe w Pszczynie, 43-200 Pszczyna, ul. 3-go Maja 10
14. Stowarzyszenie BoMiasto, 40-064 Katowice, ul. Kopernika 14
15. Stowarzyszenie DĄBROWELOVE, 41-300 Dąbrowa Górnicza, ul. Sienkiewicza 6A
16. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego – Kancelaria Sejmiku, 40-037 Katowice, ul. Ligonja 46
17. Urząd Miejski w Chrzanowie, 32-500 Chrzanów, Al. Henryka 20
18. Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej(Wydział infrastruktury Miejskiej), 41-300 Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 21
19. Urząd Miejski w Gliwicach, 44-100 Gliwice, ul. Zwycięstwa 21
20. Urząd Miasta Ruda Śląska, 41-709 Ruda Śląska, Pl. Jana Pawła II 6
21. Urząd Miasta Siemianowice Śląskie, 41-100 Siemianowice Śląskie, ul. Jana Pawła II 10
22. Urząd Miejski w Sosnowcu, 41-200 Sosnowiec, Al. Zwycięstwa 20
23. Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich, 47-100 Strzelce Opolskie, Pl. Myśliwca 1
24. Urząd Miasta i Gminy Wolbrom, 32-340 Wolbrom, ul. Krakowska

4 osoby studiujące na pierwszym stopniu zaliczyły praktyki na podstawie pracy zawodowej (PRA):

- 1) Zaliczenie na podstawie PRA – ukończenie szkolenia w ramach Dobrowolnej Zasadniczej Służby Wojskowej, w 6 Batalionie Powietrznodesantowym w Gliwicach,
- 2) Zaliczenie na podstawie PRA – Decathlon Sp z o.o.40-878 Katowice, Trasa Nikodema i Józefa Renców 30,
- 3) Zaliczenie na podstawie PRA – Centrum Opieki i Rozwoju „Hajduczek”, 41-506 Chorzów, ul. Podmiejska 62,
- 4) Zaliczenie na podstawie PRA – Radny Miasta Siemianowice Śląskie, 41-100 Siemianowice Śląskie.

Opiekun praktyk weryfikuje poprawność złożonej dokumentacji zarówno pod kątem formalnym, jak i merytorycznym. W przypadku wątpliwości przeprowadza rozmowę ze studiumjącymi i podejmuje decyzję o zaliczeniu praktyki lub wskazuje możliwości uzupełnienia braków. Wnioski płynące z analizy przebiegu praktyk stanowią istotny wkład w doskonalenie programu kształcenia i pogłębiają relacje Wydziału z interesariuszami zewnętrznymi.

W roku akademickim 2025/2026 Rada Dydaktyczna kierunków politologicznych przyjęła decyzję o wprowadzeniu do zestawu dokumentów praktyk **ankiety**, w której studenci mogą ocenić praktykodawcę. Narzędzie to pozwala na systematyczne gromadzenie opinii osób studiumjących na temat jakości i wartości merytorycznej odbywanych praktyk — z perspektywy bezpośredniego studenta/studentki. Zgromadzone dane staną się podstawą do zbudowania Bazy Dobrych Miejsc Praktyk — wewnętrznego zasobu informacyjnego, który umożliwi osobom studiumjącym na kierunku politologia świadomy i ułatwiony wybór miejsca realizacji obowiązkowej praktyki zawodowej. Baza będzie regularnie aktualizowana na podstawie kolejnych roczników ankiet. Wdrożenie tego narzędzia było jednym z tematów posiedzeń Rady Dydaktycznej w roku akademickim 2025/2026. Dyrekcja kierunku z zadowoleniem odnotowała, że to właśnie studenci — jako przyszli użytkownicy ankiety — zgłosili najwięcej uwag i sugestii dotyczących jej kształtu, co jest zjawiskiem szczególnie pozytywnym

i świadczy o realnym zaangażowaniu przedstawicieli osób studiumjących w dbałość o jakość procesu kształcenia. Na wniosek Samorządu Studenckiego WNS, który opiniował zmiany w procesie dyplomowania, ankieta będzie narzędziem nieobligatoryjnym dla osób, które odbywały praktyki.

Wykorzystanie wyników oceny w doskonaleniu programu studiów

Ocena osiągania efektów uczenia się przez studentów kierunku politologia jest systematycznie wykorzystywana w doskonaleniu programu kształcenia. Działania mają charakter dwukierunkowy: polegają zarówno na bieżącym przeglądzie i wzbogacaniu oferty modułów do wyboru, jak i na periodycznym przeglądzie programów studiów i wprowadzaniu zmian doskonalących jakość kształcenia.

Przykłady zmian programu wynikających z analizy osiągnięcia efektów uczenia się:

- na podstawie analizy wyników sesji i średnich ocen — podjęto działania wyjaśniające w stosunku do modułów, na których stwierdzono brak różnicowania ocen;
- na podstawie wniosków z analizy praktyk i opinii opiekunów praktyk — nawiązano formalną współpracę z Urzędem Miasta Katowice, co ułatwi studiumjącym realizację praktyk w tej instytucji.

10.5. Zakres i formy udziału oraz wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Interesariusze wewnętrzni (przede wszystkim studenci/studentki, doktorantki/doktoranci, nauczycielki nauczyciele akademicy) uczestniczą w realizacji i doskonaleniu programu studiów w zróżnicowany sposób. Podstawowe formy partycypacji obejmują:

- udział w pracach rady dydaktycznej bezpośrednio odpowiedzialnych za doskonalenie programów kształcenia i monitorowanie jakości kształcenia na kierunku – w skład rady wchodzi przedstawicielki i przedstawiciele nauczycieli i nauczycielek akademickich, a także wskazane przez samorząd studencki osoby reprezentujące wszystkie poziomy studiów,
- udział studentów i studentek w pracach Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia i Studentów, która obligatoryjnie wypowiada się w szeregu kwestii, takich jak przyjęcie czy zmiana regulaminu studiów, powołanie dyrektora kierunku lub prodziekana ds. studenckich na temat jakości kształcenia. Studenci i studentki, poprzez swoich przedstawicieli i przedstawicielki, opiniują harmonogramy zajęć,
- uczestnictwo w regularnych spotkaniach z Dyrekcją kierunku,
- zgłaszanie przez nauczycieli i nauczycielki akademickie modułów do wyboru lub potrzeby ich modyfikacji,

Co najmniej raz w roku dyrektor kierunku zaprasza studentów i studentki na **spotkanie poświęcone jakości prowadzonego kształcenia** – jest to najważniejszy element SZJK, dzięki któremu poruszanych jest szereg kwestii, których badanie przy pomocy ankiety jest trudne metodologicznie i nieefektywne z racji niskiej zwrotności. W zależności od warunków i możliwości kontaktowania się, spotkania odbywają się w formie kontaktowej lub zdalnej. W praktyce, na kierunku politologia spotkania to odbywają się częściej niż raz w roku. Minimalny katalog poruszanych tematów określony jest procedura systemu zapewnienia jakości kształcenia – jego pełna treść to:

Lista spraw do poruszenia

na spotkaniu z osobami studiującymi na kierunku

(Poniższe pytania należy potraktować jako przykładowe. Osoba prowadząca spotkanie powinna zdecydować o czym i w jaki sposób rozmawiać z osobami studiującymi, aby uzyskać maksimum informacji przydatnych z punktu widzenia zapewniania jakości kształcenia)

Organizacja kształcenia

program studiów i efekty uczenia się

(Czy mają dostęp do programu i efektów uczenia się? Czy są zadowoleni? Czy są przedmioty, które nie spełniają ich oczekiwań i dlaczego? Czy czegoś brakuje? Czy przedmioty powielają się treściami? Jak oceniają kształcenie w zakresie j. obcego? Co jest szczególnie ciekawego/fajnego?)

organizacja kształcenia i sesji egzaminacyjnej

(Czy mają jakieś problemy z rejestracją na zajęcia? Czy ilość miejsca w grupach jest właściwa? Czy mieli możliwość realnego wyboru zajęć wybieralnych? Czy są problemy harmonogramem zajęć? Czy przerwy między zajęciami są wystarczające? Czy otrzymali sylabusy? Czy prowadzący jasno określili warunki zaliczenia i następnie trzymali się tych warunków? Czy organizacja sesji była właściwa? Czy był odpowiedni odstęp czasowy między egzaminami? Czy terminy zaliczeń poprawkowych poprzedzały terminy egzaminów poprawkowych?)

proces dyplomowania

(Czy mają jakieś uwagi/wnioski odnośnie sposobu wyboru pracowni/seminariów dyplomowych? Czy oferta tematyczna seminariów możliwych do wyboru jest wystarczająco szeroka? Czy liczebność grup seminaryjnych jest odpowiednia? Czy są jakieś problemy w kontakcie z promotorami/dostępnością promotorów?)

praktyki zawodowe i pedagogiczne

Warunki studiowania:

infrastruktura i zasoby dydaktyczne

(Czy warunki lokalowe są odpowiednie? Czy nie brakuje sprzętu/wyposażenia? Czy jest dość miejsca w salach? Czy liczba stanowisk w laboratoriach/pracowniach jest wystarczająca? Co można by poprawić?);

zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

(Czy literatura wymagana na zajęciach jest dostępna? Czy jest dość egzemplarzy? Czy mają dostęp do elektronicznych baz publikacji? Co można by poprawić?)

adekwatność prowadzonych działań w zakresie wsparcia krajowej i międzynarodowej

mobilności studentów do ich potrzeb (ERASMUS+; MOST; Czy mają informacje o możliwych wyjazdach? Czy wiedzą gdzie ich szukać? Czy w trakcie wyjazdów/po powrocie były jakieś problemy? Czy otrzymali wsparcie w ich rozwiązaniu? Co można by poprawić?)

adekwatność wsparcia prowadzenia badań i działalności artystycznej przez studentów

do ich potrzeb

(Czy wiedzą, że działają koła naukowe? Czy działają/chcą działać w kołach? Jeśli nie, to dlaczego? Czy są jakieś problemy w działalności kół naukowych? Czy wiedzą co to ITS? Czy korzystają?)

adekwatności prowadzonych działań informacyjnych o możliwościach wsparcia dla studentów oraz jego zakresie, w tym o pomocy materialnej, do ich potrzeb

(Czy wiedzą, gdzie szukać pomocy? Czy wiedzą, że mogą otrzymać nieodpłatną pomoc psychologa/Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta/Centrum Obsługi Studentów? Czy wiedzą, jak się ubiegać o stypendia i gdzie szukać informacji? Co można by poprawić?)

sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków studentów;

(Czy są jakieś problemy systemowe?)

obsługa administracyjna studentów

(Czy dziekanat działa ich zdaniem właściwie? Czy są problemy? Co można by poprawić?)

Inne sprawy

System Zapewniania Jakości Kształcenia

(na pierwszym spotkaniu z osobami rozpoczynającymi studia należy zaprezentować najważniejsze informacje o SZJK i o roli osób studiujących w zapewnianiu i doskonaleniu jakości kształcenia – w szczególności należy poruszyć temat ankiety, udziału w spotkaniu i komunikowania ewentualnych problemów odpowiednim władzom jednostki)

największe wady i zalety Uniwersytetu/Wydziału/kierunku studiów

(najbardziej pozytywne i najbardziej negatywne doświadczenie związane ze studiami w trakcie minionego roku).

Z każdego spotkania przygotowywany jest raport przekazywany dziekanowi Wydziału. Raport zawiera nie tylko kwestie omawiane podczas spotkania ze studiującymi, ale również rekomendacje. Przykładowe raporty ze spotkania znajdują się w Załącznikach: **Zał_K10_03** i **Zał_K10_04**).

Przykładem bezpośredniego przełożenia wniosków ze spotkań ze studiującymi na konkretne działania instytucjonalne jest reakcja dyrekcji kierunku na postulat zgłoszony podczas spotkania z osobami studiującymi na studiach drugiego stopnia kierunku politologia, dotyczący niewystarczającej widoczności studenckich kół naukowych i informacji o ich działalności. W odpowiedzi na zidentyfikowany problem dyrekcja kierunku powołała dwuosobowy zespół złożony z nauczycieli akademickich, którego zadaniem jest opracowanie aktualnego wykazu aktywnych kół naukowych działających na kierunku, a następnie — we współpracy z opiekunami i opiekunkami oraz członkiniami

i członkami poszczególnych kół — przygotowanie materiałów informacyjnych o ich działalności, które zostaną udostępnione w formie ekspozycji w gablotach na pierwszym piętrze Wydziału Nauk Społecznych. Działanie to ilustruje funkcjonowanie mechanizmu pętli jakości: sygnał płynący bezpośrednio od osób studiujących zostaje przekształcony w sformalizowane działanie naprawcze, realizowane przez wyznaczonych przedstawicieli kadry akademickiej.

Analogicznie, co najmniej raz w roku akademickim **dyrektor kierunku studiów zaprasza wszystkich wykładowców i wykładowczynie na spotkanie** osób prowadzących zajęcia na kierunku studiów poświęcone jakości kształcenia. Podczas spotkania dyskutowane są wszystkie sprawy istotne dla kształcenia na danym kierunku studiów, między innymi kwestie dotyczące organizacji warunków realizacji kształcenia, jak np. adekwatność sformułowania efektów uczenia się, katalogu modułów czy układu tematów do poruszenia, aby uzyskać jak najwięcej informacji z zakresu wszechstronnie rozumianego monitorowania jakości kształcenia.

**Lista spraw do poruszenia
na spotkaniu z osobami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne
na kierunku studiów**

(Poniższe pytania należy potraktować jako przykładowe. Osoba prowadząca spotkanie powinna zdecydować o czym i w jaki sposób rozmawiać z osobami prowadzącymi zajęcia, aby uzyskać maksimum informacji przydatnych z punktu widzenia zapewniania jakości kształcenia.)

1) Organizacja kształcenia

- **program studiów i efekty uczenia się**

(Czy efekty uczenia się kierunku są dobrze sformułowane? Czy efekty uczenia się prowadzonych modułów są dobrze sformułowane? Czy rodzaj zajęć, liczba godzin i liczba punktów ECTS przewidzianych dla zajęć w opisie modułu, które prowadzą pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia przez studentów? Czy prowadzony moduł zajęć jest przewidziany we właściwym semestrze? Czy osoby studiujące, w momencie, gdy rozpoczynają zajęcia z danego modułu, posiadają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne konieczne, by uczęszczać na dane zajęcia? Czy moduły zajęć nie pokrywają się treściami? Czy przewidziana w opisie modułu forma weryfikacji efektów uczenia się pozwala na jej przeprowadzenie w odpowiedni sposób? Czy należałoby wprowadzić jakieś nowe moduły zajęć? Czy jest coś, na co osoby studiujące szczególnie się skarżą? Czy dostrzegają jakieś inne problemy?)

- **organizacja kształcenia**

(Czy harmonogram zajęć jest odpowiedni? Czy liczebność grup zajęciowych jest właściwa?)

4 dobre praktyki w kształceniu

(Co szczególnie dobrze działa lub pozytywnie wyróżnia kierunek?)

- praktyki zawodowe i pedagogiczne

2) Warunki realizacji kształcenia:

• infrastruktura i zasoby dydaktyczne

(Czy warunki lokalowe są odpowiednie? Czy nie brakuje sprzętu/wyposażenia koniecznego do prowadzenia zajęć? Czy jest dość miejsca w salach? Czy liczba stanowisk w laboratoriach/ pracowniach jest wystarczająca? Co można by poprawić? Jakie powinny być priorytety w zakresie infrastruktury?);

• zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

(Czy pozycje literatury przewidziane w sylabusach zajęć są dostępne w bibliotece wydziałowej/ uczelnianej? Czy są nowe pozycje literatury, których zakup byłby istotny dla właściwej realizacji kształcenia? Co można by poprawić?)

Inne sprawy

funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Wydziału (Czy WSZJK działa właściwie? Czy potrzebne są jakieś zmiany?)

- inne problemy/postulaty zmian w prowadzonym kształceniu

Interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, absolwenci) mają wpływ na doskonalenie i realizację programu studiów przede wszystkim poprzez zgłaszanie uwag i sugestii w zakresie oczekiwanych kompetencji absolwentów, udział w procesie dydaktycznym jako eksperci oraz zawieranie formalnych porozumień o współpracy. Uwagi zgłaszane mogą być podczas Rady dydaktycznej czy dodatkowych spotkań lub konsultacji.

Na kierunku politologia eksperci zewnętrzni są **zapraszani do prowadzenia wybranych modułów** dydaktycznych, wzbogacając program studiów o perspektywę praktyczną. Nie są oni stałymi nauczycielami akademickimi zatrudnionymi w uczelni, lecz specjalistami z instytucji życia publicznego, administracji rządowej i samorządowej, służb dyplomatycznych, organizacji pozarządowych oraz mediów, których wiedza i doświadczenie zawodowe stanowią cenne uzupełnienie kształcenia akademickiego.

Przykład modułów współprowadzonych przez ekspertów zewnętrznych:

Lokalna i regionalna polityka społeczna, laboratorium, 30 godz., 3 ECTS, semestr drugi, I stopień,
współprowadzenie: dr A. Zasada-Chorab

Transformacja regionu, laboratorium, 30 godz., 3 ECTS, semestr szósty I stopień, współprowadzenie: mgr Maciej Stachura.

Udział ekspertów zewnętrznych w realizacji programu studiów przynosi korzyści wielowymiarowe: po pierwsze, zapewnia studiującym kontakt z wiedzą aktualną i weryfikowaną przez codzienną praktykę zawodową; po drugie, buduje sieć relacji między Wydziałem a instytucjami, ułatwiając studiującym dostęp do praktyk, staży i informacji o ścieżkach kariery; po trzecie, eksperci — jako reprezentanci pracodawców — stanowią naturalny kanał informacji zwrotnej o kompetencjach oczekiwanych od absolwentów i absolwentek, co bezpośrednio wspiera doskonalenie programu kształcenia.

Szczególnym przykładem zaangażowania interesariusza zewnętrznego w doskonaleniu programu studiów jest współpraca z mgr Maciejem Stachurą, wiceprezydentem Miasta Katowice, który na zaproszenie dyrektora kierunku opracował dokument analityczny identyfikujący luki kompetencyjne absolwentów kierunków politologicznych podejmujących pracę w administracji samorządowej. Dokument – oparty na wywiadach z ponad 20 naczelnikami i sekretarzami miast z terenu województwa śląskiego oraz pionem HR Urzędu Miasta Katowice – zawiera konkretne rekomendacje dotyczące modyfikacji programu studiów drugiego stopnia. Wnioski te stały się jednym z kluczowych źródeł informacji przy pracach nad zmianami programowymi na studiach drugiego stopnia. Dokument stanowi załącznik **Zał_K10_05**.

Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego pełni funkcję podmiotu konsultacyjnego zewnętrznego wobec Wydziału. Podejmuje działania polegające na organizacji szkoleń, staży, spotkań z pracodawcami, a także prowadzi i aktualizuje bazę dostępności praktyk. Dane o losach absolwentów gromadzone przez Biuro Karier, a także dane z Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA — <https://ela.nauka.gov.pl/pl>), stanowią istotne źródło informacji wykorzystywane w procesie doskonalenia programu kształcenia. W ramach realizacji **polityki wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy**, uczelnia prowadzi systematyczny monitoring oczekiwań interesariuszy zewnętrznych, czego potwierdzeniem jest **raport z badania** przeprowadzonego przez Biuro Karier w czerwcu 2024 roku na grupie 72 pracodawców, „**Badanie oczekiwań pracodawców 2024**” (**Zał_K10_06**). Wnioski dotyczące absolwentów politologii (klasyfikowanych w grupie kierunków społecznych) wskazują na wysoką adekwatność ich profilu kształcenia względem potrzeb rynku pracy, gdyż aż 80% pracodawców potwierdza bezpośredni związek oferowanych stanowisk z ukończonym wykształceniem. Absolwenci ci znajdują zatrudnienie w zróżnicowanych rolach, m.in. jako pracownicy ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi (NGO), specjaliści ds. kontroli w pomocy społecznej, social media managerowie, asystenci oraz pracownicy działów sprzedaży i marketingu. Kluczowym atutem tej grupy są bardzo

wysoko oceniane kompetencje społeczne (średnia 9,0/10) oraz pożądane cechy osobowości (8,8/10), a także dobra znajomość podstawowych pojęć merytorycznych, empatia i komunikatywność. Jako główne luki kompetencyjne pracodawcy wskazują niedobór doświadczenia zawodowego oraz brak specjalistycznej wiedzy biznesowej, co sugeruje potrzebę intensyfikacji praktyk i staży w procesie wspierania studentów. Jednocześnie raport identyfikuje kompetencje językowe jako obszar wymagający szczególnej uwagi, gdyż zostały one ocenione najniżej w zestawieniu (4,8/10). Idealny kandydat według respondentów to osoba wykazująca się motywacją, odpowiedzialnością oraz zdolnością do wykorzystania wiedzy w praktyce, często popartą wcześniejszą aktywnością wolontaryjną. Choć ogólna ocena przygotowania do rynku pracy przez uczelnię jest zróżnicowana, wyniki te stanowią dla jednostek wspierających rozwój zawodowy studentów politologii jasną wskazówkę do kładzenia większego nacisku na budowanie relacji z biznesem i wzmacnianie kompetencji praktycznych.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na kierunku politologia

Na Wydziale Nauk Społecznych prowadzonych jest **szereg działań ewaluacyjnych**, które mają **charakter wewnątrzuniwersytecki**, lecz są jednocześnie zewnętrzne wobec samego kierunku studiów.

Wydziałowy i uczelniany raport jakości kształcenia — w szczególności wydziałowy — stanowią cenne źródło refleksji nad kierunkiem, poddawane dogłębnej analizie przez Dyrektora kierunku i Radę Dydaktyczną. Raporty te są publikowane na stronie Uczelni: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/raport-jakosci-ksztalcenia/>.

Przykładem systemowego podejścia do zewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia był proces przygotowania i wdrażania Nowej Koncepcji Studiów, poprzedzony szerokimi badaniami i analizami. Przed wprowadzeniem zmian do programu studiów na kierunku politologia przeprowadzono bardzo szerokie konsultacje obejmujące:

- nauczycieli i nauczycielki akademickie Uczelni;
- osoby studiujące;
- otoczenie społeczno-gospodarcze — w tym pracodawców z obszaru administracji samorządowej.

Niezwykle cennym źródłem zewnętrznej oceny jakości kształcenia na kierunku są **opinie absolwentów oraz ekspertów zewnętrznych** zapraszanych do prowadzenia zajęć i szkoleń. Wskazują oni na ciągłe potrzeby aktualizowania programu z punktu widzenia pracodawcy, poszukującego pracownika

o określonym profilu kompetencji. Wnioski te są systematycznie zbierane przez opiekunów praktyk oraz Dyрекcję kierunku w trakcie spotkań z ekspertami zewnętrznymi i bezpośrednio rzutują na modyfikację programu kształcenia.

Coroczny **wydziałowy raport z oceny jakości kształcenia** jest opracowywany przez WKKS na podstawie raportów kierunkowych. Po przyjęciu przez Dziekana jest przekazywany do uczelnianej Komisji ds. Kształcenia i Studentów. Dzięki temu jakość kształcenia na kierunku politologia rozpatrywana jest z trzech perspektyw: kierunkowej, wydziałowej i ogólnouniwersyteckiej. Wyniki corocznych analiz służą do formułowania wniosków i rekomendacji, które są następnie wdrażane przez Dyрекcję kierunku i Radę Dydaktyczną.

O tym, że procedury SZJK funkcjonują na kierunku politologia w sposób poprawny i efektywny, świadczą opisane w niniejszym kryterium **konkretne modyfikacje programów i działania podjęte**:

- w wyniku analizy wyników sesji — zidentyfikowanie problemów z niską średnią na pierwszym roku, i podjęcie działań wyjaśniających;
- w wyniku analizy ankiet ewaluacyjnych — przeprowadzenie rozmów wyjaśniających z prowadzącymi o niskich ocenach, zaplanowanie hospitacji kontrolnych (przeprowadzenie rozmów wyjaśniających z prowadzącymi, którzy uzyskali niskie oceny, oraz zaplanowanie hospitacji kontrolnych; ankiety przeprowadzone w kolejnym semestrze wykazały poprawę ocen w przypadku osób objętych działaniami naprawczymi, co potwierdza skuteczność przyjętego mechanizmu reagowania);
- w wyniku analizy procesu dyplomowania — podjęcie decyzji o rotacji recenzentów prac dyplomowych, oraz rozszerzenie grona recenzentów; działanie to ma na celu zapewnienie większej obiektywności oceny i różnorodności perspektyw merytorycznych w procesie recenzowania, a także równomierne rozkładanie obciążeń dydaktycznych wśród pracowników kierunku.
- w wyniku opinii interesariuszy zewnętrznych — praca nad modyfikacją programu drugiego stopnia;
- w zakresie infrastruktury — systematyczne zgłaszanie przez Dyрекcję potrzeb w zakresie poprawy warunków lokalowych i stanu technicznego sprzętu do władz Wydziału (Przykładem skuteczności tego mechanizmu jest zdiagnozowanie w roku akademickim 2024/2025 złego stanu sali 110 i zgłoszenie konieczności jej remontu — sala została wyremontowana i obecnie spełnia wymagania prowadzenia zajęć dydaktycznych)

Zalecenia dotyczące kryterium wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

• Lp.	• Zalecenia dotyczące kryterium wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	• Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
• 1.	Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów należy podjąć działania na rzecz podniesienia skuteczności działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w sferze projektowania kierunku studiów, we wdrażaniu zaleceń PKA z ocen odnoszących się do sfery nauczania, jak i instytucjonalnej.	- W odpowiedzi na zalecenie podjęto następujące działania systemowe: - Wdrożenie Nowej Koncepcji Studiów (NKS) na kierunku politologia na pierwszym stopniu od roku akademickiego 2023/2024 – kompleksowa reforma, oparta na konsultacjach z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. - Coroczna procedura składania raportu z oceny jakości kształcenia na kierunku politologia do wydziałowych i uczelniach struktur SZJK. - Systematyczne spotkania z osobami studiującymi i pracownikami, i konsultowanie kluczowych kwestii dotyczących działania systemu zapewnienia jakości kształcenia jako instrument bieżącego nadzoru nad jakością kształcenia. - Wprowadzenie ankiety oceny praktykodawców jako narzędzie wzmacniające powiązanie kształcenia z otoczeniem społeczno-gospodarczym. - Zacieśnienie współpracy z Urzędem Miasta Katowice (Umowa o współpracy).

Dobre praktyki

- Cykliczne spotkania ze studiującymi jako główny instrument monitorowania jakości kształcenia.

Spotkania prowadzone są w oparciu o ustrukturyzowaną listę zagadnień wynikającą z Procedur SZJK WNS, obejmującą wszystkie kluczowe obszary jakości kształcenia. Ich szczególną wartością jest możliwość pozyskania informacji, których uzyskanie drogą ankietową jest metodologicznie trudne lub niemożliwe z uwagi na niską zwrotność ankiet. Wnioski ze spotkań są każdorazowo dokumentowane w formie notatki i przekazywane Dziekanowi, a zidentyfikowane problemy skutkują konkretnymi działaniami naprawczymi.

- Włączenie interesariusza zewnętrznego w analityczne doskonalenie programu studiów. Szczególnie

wartościowe dla nowego programu na drugim stopniu praktyką jest konsultacja i opracowanie dokumentu analitycznego zewnętrznemu ekspertowi. Dokument, oparty na wywiadach z ponad

dwudziestoma naczelnikami, sekretarzami miast i pionem HR Urzędu Miasta Katowice, identyfikuje konkretne luki kompetencyjne absolwentów i absolwentek oraz formułuje rekomendacje programowe. Takie pogłębione, badawcze podejście do konsultacji z interesariuszem zewnętrznym — wykraczające poza standardowe opiniowanie gotowych propozycji — stanowi wzorcowy przykład budowania pętli jakości opartej na danych z otoczenia społeczno-gospodarczego.

- **Kompleksowa reforma programu studiów prowadzona w trybie partycypacyjnym.** Wdrożenie Nowej Koncepcji Studiów (NKS) na kierunku politologia od roku akademickiego 2023/2024 zostało poprzedzone wielopłaszczyznowymi konsultacjami z interesariuszami wewnętrznymi (nauczycielami akademickimi, studentami) i zewnętrznymi. Zmiany programowe były pozytywnie zaopiniowane przez Radę Samorządu Studenckiego WNS. Taki model reformy — oparty na szerokim rozpoznaniu potrzeb, a nie wyłącznie na decyzjach eksperckich — stanowi dobrą praktykę w zakresie projektowania i zatwierdzania programu studiów.

- **Budowanie Bazy Dobrych Miejsc Praktyk jako narzędzie doskonalenia kształcenia praktycznego**

W roku akademickim 2025/2026 wdrożono ankietę oceny praktykodawców, opracowaną przy aktywnym udziale studiujących, którzy zgłosili najwięcej uwag dotyczących jej kształtu. Zebrane dane posłużą do budowania Bazy Dobrych Miejsc Praktyk — systematycznie aktualizowanego zasobu informacyjnego umożliwiającego osobom studiującym świadomy wybór miejsca praktyki. Inicjatywa ta jest przykładem zamykania pętli jakości: opinie studiujących przekształcają się w trwałe narzędzie instytucjonalne, a sami studiujący stają się współtwórcami rozwiązań systemowych, co wzmacnia ich podmiotowe uczestnictwo w SZJK.

Spis załączników do części I

numer załącznika	tytuł załącznika
Załącznik_K1_01	wykaz zmian od roku akademickiego 2023/2024 i od roku akademickiego 2025/2026
Załącznik_K1_02	matryca pokrycia efektów uczenia się studiów pierwszego stopnia
Załącznik_K1_03	matryca pokrycia efektów uczenia się studiów drugiego stopnia
Załącznik_K2_01	program studiów pierwszego stopnia
Załącznik_K2_02	program studiów drugiego stopnia
Załącznik_K2_03	regulamin praktyk na kierunku politologia
Załącznik_K2_04	wykaz przykładowych miejsc realizacji praktyk
Załącznik_K2_05	prezentacja na spotkanie w sprawie praktyk
Załącznik_K2_06	raport z przebiegu praktyki zawodowej
Załącznik_K3_01	kryteria kwalifikacji
Załącznik_K3_02	regulamin Dzikiego Indeksu
Załącznik_K3_03	kwestie poruszane podczas spotkania ze studiumi
Załącznik_K3_04	diagnoza zjawiska drop-outu na studiach I, II stopnia i jednolitych magisterskich w Uniwersytecie Śląskim (lata 2019–2024)
Załącznik_K3_05	efekty uczenia się dla modułu Praktyka
Załącznik_K3_06	przykładowy arkusz weryfikacji efektów uczenia się
Załącznik_K3_07	lista zagadnień do egzaminu dyplomowego na kierunku politologia
Załącznik_K4_01	wykaz publikacji pracowników badawczo-dydaktycznych Instytutu Nauk Politycznych UŚ
Załącznik_K4_02	zespoły badawcze działające w Instytucie Nauk Politycznych UŚ
Załącznik_K4_03	staże zagraniczne pracowników prowadzących zajęcia na kierunku politologia
Załącznik_K4_04	zestawienie nagród dla pracowników INP i WNS
Załącznik_K4_05	lista szkoleń pracowników prowadzących zajęcia na kierunku politologia
Załącznik_K4_06	Obsada zajęć na kierunku politologia
Załącznik_K5_01	wykaz sal
Załącznik_K5_02	zagadnienia do poruszenia podczas spotkań ze studentami
Załącznik_K5_03	wykaz remontów WNS
Załącznik_K6_01	umowa o współpracy Uniwersytetu Śląskiego z Miastem Katowice
Załącznik_K6_02	Misja: najlepsza politologia samorządowa w Polsce
Załącznik_K6_03	Regulamin Rady Interesariuszy WNS
Załącznik_K7_01	wykaz zajęć prowadzonych przez profesorów wizytujących

Załącznik K7_02	raport z przeprowadzonych działań zespołu benchmarkingowego
Załącznik K7_03	zagraniczne staże dydaktyczne pracowników Instytutu Nauk Politycznych i osób prowadzących zajęcia na kierunku politologia
Załącznik K7_04	udział w projektach dydaktycznych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku politologia
Załącznik K7_05	udział w projektach badawczych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku politologia
Załącznik K7_06	lista uczelni z którymi podpisano umowy w ramach programu Erasmus+
Załącznik K7_07	mobilność osób studiujących na kierunku Politologia - Erasmus+
Załącznik K7_08	mobilność kadry akademickiej prowadzącej zajęcia na kierunku politologia - Erasmus+
Załącznik K8_01	przykładowy protokół ze spotkania z osobami studiującymi na kierunku politologia
Załącznik K8_02	działalność studenckich kół naukowych
Załącznik K8_03	wykaz opiekunów roczników
Załącznik K8_04	wykaz konferencji studenckich organizowanych przez osoby studiujące na Wydziale Nauk Społecznych
Załącznik K8_05	wykaz działań zorganizowanych przez Biuro Karier UŚ w latach 2023-2026
Załącznik K9_01	inicjatywa "Politologia dla szkół"
Załącznik K9_02	wykaz inicjatyw organizowanych na Wydziale Nauk Społecznych w latach 2022-2026
Załącznik K10_01	wydziałowe procedury jakości kształcenia
Załącznik K10_02	zakres obowiązków pełnomocniczki Dziekana Wydziału Nauk Społecznych ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji
Załącznik K10_03	raport ze spotkania z osobami studiującymi na pierwszym stopniu na kierunku politologia
Załącznik K10_04	raport ze spotkania z osobami studiującymi na drugim stopniu na kierunku politologia
Załącznik K10_05	rekomendacje dotyczące programu studiów
Załącznik K10_06	badanie oczekiwań pracodawców _raport_2024

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony 1. Kategoria naukowa A+ dyscypliny <i>Nauki o polityce i administracji</i> na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, gwarantująca wysoki poziom merytoryczny prowadzonych zajęć dydaktycznych. 2. Kadra naukowo-dydaktyczna o udokumentowanym dorobku badawczym z zakresu nauk o polityce i administracji, której aktywność naukowa bezpośrednio przekłada się na jakość kształcenia. 3. Zaangażowanie w proces dydaktyczny zagranicznych profesorów wizytujących, gwarantujących wysokiej jakości zajęcia dydaktyczne i przedstawiający osobom studiującym różne możliwości interpretacji przedstawianych problemów i zjawisk. 4. Program studiów przygotowany i modyfikowany w oparciu o konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni, przede wszystkim z przedstawicielami organów administracji publicznej, działających w na obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM). 5. Szeroka baza miejsc realizacji praktyk zawodowych w jednostkach administracji publicznej, działającej w województwie śląskim, wzmacniająca powiązania z rynkiem pracy.	Słabe strony 1. Niski poziom mobilności międzynarodowej studentów kierunku, zarówno na pierwszym, jak i na drugim stopniu, w porównaniu z oferowanymi możliwościami. 2. Brak zainteresowania dostępną ofertą sojuszu Transform4Europe (T4EU Bachelor Tracks, T4EU Week) – nieuczestniczenie w zajęciach oferowanych w ramach formatu T4EU Bachelor Tracks, brak aplikacji studenckich w żadnej z edycji T4EU Week w latach 2023–2025. 3. Słabe zainteresowanie kandydatów studiami drugiego stopnia (nieuruchomienie grupy na pierwszym roku w roku akademickim 2025/2026). Rekrutowanie kandydatów w drugim naborze oraz duża liczba osób niepodejmujących studiów. 4. Niska liczba modułów kierunkowych prowadzonych wyłącznie w języku angielskim na studiach I stopnia, ograniczający atrakcyjność kierunku dla kandydatów zagranicznych. 5. Nierównomierny poziom kompetencji językowych wśród osób studiujących.

Czynniki zewnętrzne	Szanse	Zagrożenia
	1. Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego, na którym prowadzony jest oceniany kierunek <i>Politologia</i>, jest umiejscowiony w Katowicach – stolicy województwa śląskiego oraz unikatowej w skali państwa: Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Stwarza to szczególną możliwość w zakresie współpracy z podmiotami administracji publicznej. 2. Członkostwo w sojuszu Transform4Europe (T4EU) jako platformie pogłębiania współpracy z 11 uczelniami europejskimi, realizacji wspólnych programów dydaktycznych i badawczych oraz pozyskiwania profesorów wizytujących. 3. Okręgi wyborcze, położone w województwie śląskim, mają szczególną pozycję w regionalnym i ogólnopolskim systemie wyborczym. Dlatego absolwenci kierunku politologia są chętnie zatrudniani do pomocy w wykonywaniu funkcji publicznych przez pochodzących z regionu polityków. 4. Zainteresowanie absolwentami kierunku politologia jest widoczne także po stronie licznych organów administracji publicznej, działających na obszarze województwa śląskiego. 5. Obecność w regionie wielu firm, zainteresowanych absolwentami kierunku politologia, organizującymi spotkania dla studentów za pośrednictwem Biura Karier UŚ.	1. Spadek liczby kandydatów na studia, związany z prognozami demograficznymi w regionie. 2. Duża konkurencja uczelni publicznych i niepublicznych, zlokalizowanych w konurbacji śląskiej, oferujących bogatą ofertę kierunków. 3. Spadek zainteresowania kandydatów studiami drugiego stopnia i wysoki poziom drop out-u, związany ze specyfiką pokolenia Z, z którego wywodzi się większość kandydatów (koncentracja na własnych potrzebach i dobrostanie, częste przypadki zmiany planów, a także porzucanie podjętych uprzednio zobowiązań). 4. Postępująca prekaryzacja rynku pracy i konieczność łączenia studiów z pracą zarobkową, ograniczająca czas i możliwości udziału studentów w aktywnościach międzynarodowych i projektach pozadydaktycznych. 5. Niepewność regulacyjna wynikająca z częstych zmian przepisów prawa o szkolnictwie wyższym, generująca duże obciążenie administracyjne kadry i utrudniająca długofalowe planowanie dydaktyczne.

Mocne strony kierunku politologia

Jednym z kluczowych atutów kierunku politologia prowadzonego na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach jest najwyższa możliwa kategoria naukowa A+, przyznana dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Kategoria ta stanowi obiektywne potwierdzenie wyjątkowo wysokiego poziomu działalności badawczej prowadzonej w ramach jednostki i jest bezpośrednią gwarancją merytorycznej jakości zajęć

dydaktycznych oferowanych studentom. Kształcenie akademickie prowadzone przez pracowników posiadających aktywny dorobek naukowy daje możliwość zetknięcia się z aktualnymi wynikami badań, uczestniczenia w dyskusjach osadzonych w najnowszym stanie wiedzy oraz kształtowania własnego warsztatu naukowego w bezpośrednim kontakcie z osobami twórczo zaangażowanymi w rozwój dyscypliny.

Kadrę dydaktyczną kierunku tworzą naukowcy z udokumentowanym i uznanym dorobkiem badawczym z zakresu nauk o polityce i administracji. Ich aktywność naukowa — obejmująca publikacje w recenzowanych czasopismach krajowych i zagranicznych, udział w projektach badawczych oraz prezentacje wyników badań na konferencjach naukowych — bezpośrednio przekłada się na jakość i aktualność treści programowych. Dzięki temu studenci kierunku mają dostęp do wiedzy osadzonej w aktualnych badaniach, a nie jedynie w podręcznikowych schematach. Wartość kadry wzmacnia ponadto zaangażowanie w proces dydaktyczny zagranicznych profesorów wizytujących, którzy wnoszą do zajęć perspektywę porównawczą i międzynarodową. Obecność wykładowców z zagranicy pozwala studentom poznać różnorodne podejścia interpretacyjne, odmienne tradycje badawcze i alternatywne sposoby analizy zjawisk politycznych, co jest szczególnie istotne w kontekście kształcenia przyszłych specjalistów działających w coraz bardziej zglobalizowanym środowisku instytucjonalnym.

Kolejnym wyróżnikiem kierunku jest sposób projektowania i aktualizowania programu studiów. Odbywa się on w oparciu o regularne konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni, a w szczególności z reprezentantami organów administracji publicznej działających na obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM). Takie podejście zapewnia, że treści kształcenia pozostają adekwatne do realnych potrzeb rynku pracy i aktualnych wyzwań stojących przed instytucjami publicznymi regionu. Program nie jest tworzony wyłącznie w oderwaniu od praktyki, lecz uwzględnia kompetencje faktycznie poszukiwane przez pracodawców i instytucje, które w przyszłości mogą stać się miejscem zawodowej aktywności absolwentów. Ścisłe powiązanie z praktyką administracyjną i samorządową regionu jest tym cenniejsze, że Katowice — miasto, w którym zlokalizowany jest wydział — pełnią funkcję stolicy województwa śląskiego i stanowią centrum unikatowej w skali kraju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Stwarza to wyjątkowe możliwości współpracy dydaktycznej i naukowej z podmiotami publicznymi o dużym znaczeniu ustrojowym i organizacyjnym. Dopełnieniem tych atutów jest szeroka baza miejsc realizacji praktyk zawodowych w jednostkach administracji publicznej województwa śląskiego, która umożliwia studentom zdobycie praktycznego doświadczenia zawodowego już w trakcie

studiów, a tym samym skutecznie wzmacnia ich pozycję na rynku pracy po ukończeniu kształcenia.

Słabe strony kierunku politologia

Analiza słabych stron kierunku politologia ujawnia kilka istotnych obszarów wymagających podjęcia działań naprawczych lub intensyfikacji dotychczasowych starań. Pierwszym i szczególnie wyraźnym problemem jest niski poziom mobilności międzynarodowej studentów. Dotyczy to zarówno osób studiujących na pierwszym, jak i na drugim stopniu kształcenia. Jest to zjawisko tym bardziej niepokojące, że nie wynika ono z braku dostępnych możliwości, lecz z niewystarczającego zainteresowania samych studentów istniejącą ofertą wyjazdową. Uczelnia dysponuje rozwiniętą infrastrukturą programów wymian zagranicznych, jednak wskaźniki faktycznego uczestnictwa studentów kierunku pozostają niskie w stosunku do potencjału. Szczególnym przejawem tego problemu jest niemal całkowity brak zainteresowania ofertą sojuszu Transform4Europe (T4EU) — jednej z flagowych inicjatyw Komisji Europejskiej w zakresie szkolnictwa wyższego, w ramach której Uniwersytet Śląski współpracuje z jedenastoma uczelniami z różnych państw europejskich. W żadnej z edycji T4EU Week organizowanych w latach 2023–2025 nie odnotowano aplikacji ze strony studentów kierunku politologia, a format T4EU Bachelor Tracks pozostał całkowicie niewykorzystany. Taki stan rzeczy wskazuje na potrzebę nie tylko szerszej promocji dostępnej oferty, ale również głębszej refleksji nad barierami — motywacyjnymi, językowymi lub organizacyjnymi — które powstrzymują studentów przed aktywnością w wymiarze międzynarodowym.

Poważnym wyzwaniem strukturalnym jest słabe zainteresowanie kandydatów studiami drugiego stopnia. Problem ten przybrał szczególnie dotkliwą postać w roku akademickim 2025/2026, kiedy nie udało się uruchomić grupy studenckiej na pierwszym roku studiów magisterskich. Sytuacja ta jest sygnałem ostrzegawczym dotyczącym atrakcyjności i rozpoznawalności oferty dydaktycznej na poziomie rozszerzonym. Dodatkowym utrudnieniem jest konieczność prowadzenia rekrutacji w drugim naborze oraz wysoki odsetek kandydatów, którzy — mimo pozytywnego przejścia procesu rekrutacyjnego — ostatecznie nie podejmują studiów. Zjawisko to wpisuje się w szerszy kontekst społeczno-demograficzny, związany ze specyfiką pokolenia Z, z którego wywodzi się większość współczesnych kandydatów na studia. Pokolenie to charakteryzuje się większą koncentracją na własnych potrzebach i dobrostanie, częstszymi zmianami planów edukacyjnych i zawodowych oraz wyższą gotowością do

rezygnacji z podjętych zobowiązań akademickich, co generuje wysoki poziom zjawiska określanego jako drop-out.

Kolejną słabością jest niska liczba modułów kierunkowych prowadzonych wyłącznie w języku angielskim na studiach pierwszego stopnia. W realiach coraz bardziej umiędzynarodowionego szkolnictwa wyższego ograniczona oferta anglojęzyczna stanowi poważną barierę dla kandydatów zagranicznych i zmniejsza atrakcyjność kierunku w kontekście europejskich programów wymiany studenckiej. Brak wystarczającej liczby przedmiotów w języku angielskim uniemożliwia pełnoprawne włączenie studentów przyjeżdżających z zagranicy w tok studiów, a jednocześnie osłabia zdolność kierunku do budowania rzeczywistej wielokulturowej społeczności akademickiej. Problem ten ściśle wiąże się z obserwowanym nierównomiernym poziomem kompetencji językowych wśród studiujących, który stanowi dodatkowe utrudnienie zarówno w procesie internacjonalizacji kształcenia, jak i w przygotowaniu absolwentów do funkcjonowania w wielojęzycznym środowisku zawodowym. Wyrównanie tych kompetencji oraz rozbudowa oferty anglojęzycznej wydają się niezbędnymi krokami w kierunku podniesienia konkurencyjności kierunku na tle innych uczelni regionu i kraju.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Katowice, dnia 13.03.2026

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku Politologia

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat 2022/2023	Bieżący rok akademicki 2025/2026	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	81	93	nie dotyczy	nie dotyczy
	II	30	44	nie dotyczy	nie dotyczy
	III	44	18	nie dotyczy	nie dotyczy
	IV	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
II stopnia	I	40	0	nie dotyczy	nie dotyczy
	II	15	6	nie dotyczy	nie dotyczy
jednolite studia magisterskie	I	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	II	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	III	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	IV	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	V	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	VI	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Razem:		210	161	nie dotyczy	nie dotyczy

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2023	85	37	nie dotyczy	nie dotyczy
	2024	78	23	nie dotyczy	nie dotyczy
	2025	81	28	nie dotyczy	nie dotyczy
II stopnia	2023	33	18	nie dotyczy	nie dotyczy
	2024	40	19	nie dotyczy	nie dotyczy
	2025	36	13	nie dotyczy	nie dotyczy
jednolite studia magisterskie	...	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	...	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	...	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Razem:		353	138	0	0

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)¹³¹

Studia stacjonarne pierwszego stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 ECT
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2170
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	105
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	156
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	94
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	6
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	160h
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60h
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./

¹³¹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Studia stacjonarne drugiego stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry 121 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	Specjalności: Administracja publiczna: 1120 Doradztwo polityczno-publiczne: 1120 Polityka społeczna: 1120 Współczesne stosunki międzynarodowe: 1150
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	114
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	Specjalności: Administracja publiczna: 75 Doradztwo polityczno-publiczne: 75 Polityka społeczna: 75 Współczesne stosunki międzynarodowe: 75
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	8
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	45
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	6
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	160h
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	

1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów¹³²

Politologia, studia I stopnia, stacjonarne

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Metody i techniki badań w politologii	konwersatorium	15	2
Najnowsza historia polityczna Polski	konwersatorium	30	3
Nauka o państwie i polityce	Wykład / ćwiczenia	60	5
Polityka demograficzna i migracyjna	konwersatorium	30	3
Śląsk w XX i XXI w.-polityka i kultura	konwersatorium	30	3
Ekonomia i polityka gospodarcza	Wykład / ćwiczenia	60	4
Etykieta zawodowa z elementami savoir-vivre	Laboratorium	30	3
Polityki publiczne	Wykład / ćwiczenia	60	4
Prawoznawstwo	konwersatorium	30	3

¹³² Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Doktryny polityczne	konwersatorium	30	3
Mechanizmy prawno-polityczne UE	Wykład / ćwiczenia	60	4
Samorząd terytorialny	Wykład / ćwiczenia	60	4
Moduł specjalnościowy 1A	Laboratorium	30	3
Moduł specjalnościowy 1B	Laboratorium	30	3
Administracja publiczna	Wykład / ćwiczenia	60	4
Moduł specjalnościowy 2A	Laboratorium	30	3
Moduł specjalnościowy 2B	Laboratorium	30	3
Postępowanie administracyjne	Konwersatorium	30	3
Zarządzanie publiczne	Wykład / ćwiczenia	60	4
Międzynarodowe stosunki polityczne	Wykład / ćwiczenia	60	4
System polityczny RP	Wykład / ćwiczenia	60	4
Moduł specjalnościowy 3A	Laboratorium	30	3
Moduł specjalnościowy 3B	Laboratorium	30	3
Seminarium dyplomowe	seminarium	30	2
Systemy polityczne państw UE i USA	Wykład / ćwiczenia	60	4
Wprowadzenie do projektu naukowego	Laboratorium	15	2
Partie i ruchy polityczne	Wykład / ćwiczenia	60	4

Contemporary political affairs	Konwersatorium	30	3
Moduł specjalnościowy 4A	Laboratorium	30	3
Moduł specjalnościowy 4B	Laboratorium	30	3
Polityka rozwoju kapitału ludzkiego	Wykład / ćwiczenia	60	4
Seminarium dyplomowe	Seminarium	30	2
Socjotechnika polityczna	Laboratorium	30	3
Moduł specjalnościowy 5A	Laboratorium	30	3
Moduł specjalnościowy 5B	Laboratorium	30	3
Seminarium dyplomowe2	Seminarium	30	8
Systemy polityczne państw Europy Środkowej i Wschodniej	Wykład / ćwiczenia	60	4
Praktyki	Praktyka	160	6
Razem:		1630	156

Politologia, studia II stopnia, stacjonarne – administracja publiczna

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Deliberative Democracy. Theory and practice	Konwersatorium	30	3
Konwersatorium monograficzne	Konwersatorium	30	2
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Moduł laboratoryjny do wyboru	Laboratorium	15	2
Postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne	Wykład / ćwiczenia	30	4
Procesy decentralizacji we współczesnej Europie	Konwersatorium	15	2
Ruchy społeczne	Konwersatorium	15	2
Diagnoza i ewaluacja polityki	Laboratorium	15	2
Elementy coachingu grupowego	Laboratorium	15	2
Metodologia badań politologicznych	Konwersatorium	30	2
Teoria polityki	Wykład / ćwiczenia	30	5
Teorie demokracji	Konwersatorium	15	2
Górny Śląsk w XX i XXI wieku – polityka i kultura	Wykład / ćwiczenia	30	4
Konwersatorium monograficzne	Konwersatorium	30	2
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2

Najnowsze technologie w administracji	Laboratorium	15	2
Prawo europejskie	Wykład	15	2
Prawo o stowarzyszeniach i fundacjach - teoria i praktyka	Konwersatorium	30	3
Zarządzanie kryzysowe	Laboratorium	15	2
Zarządzanie zasobami ludzkimi	Wykład / ćwiczenia	30	4
Grupowy projekt badawczy	Laboratorium	15	2
Psychologia polityki	Laboratorium	15	2
Socjologia polityki	Wykład	15	2
Tutoring i mentoring akademicki seminarium magisterskie	Seminarium	30	3
Komunikowanie i decydowanie polityczne	Laboratorium	15	2
Konwersatorium monograficzne	Konwersatorium	30	2
Międzynarodowe stosunki gospodarcze	Wykład / ćwiczenia	30	4
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Prawo wyborcze i referendalne	Wykład	30	3
Udostępnianie i ochrona informacji w administracji	Konwersatorium	15	2
Zagadnienia wiedzy ogólnej (KSAP)	Konwersatorium	15	2
Nowe wyzwania dla polityki zagranicznej i bezpieczeństwa państw. Teoria i praktyka	Konwersatorium	15	2

Nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne	Laboratorium	15	2
Praktyczne i teoretyczne aspekty funkcjonowania instytucji politycznych	Wykład / ćwiczenia	30	4
Tutoring i mentoring akademicki - seminarium magisterskie	Seminarium	30	5
Analiza rynku pracy i e-portfolio zawodowe politologa	Laboratorium	15	1
Ewolucja polskiego systemu partyjnego	Konwersatorium	15	2
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Transformacja polskiego systemu politycznego	Wykład / ćwiczenia	45	5
Praktyki zawodowe	Praktyka	160	6
Tutoring i mentoring akademicki - seminarium magisterskie	Seminarium	30	12
Razem:		1090	118

Politologia, studia II stopnia, stacjonarne – doradztwo polityczno-publiczne

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Deliberative Democracy. Theory and practice	Konwersatorium	30	3
Demokratyczny proces dyskusji i podejmowania decyzji	Wykład	15	2
Konwersatorium monograficzne	Konwersatorium	30	2
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Moduł laboratoryjny do wyboru	Laboratorium	15	2
Praktyczne aspekty reklamy	Laboratorium	15	2
Ruchy społeczne	Konwersatorium	15	2
Techniki autoprezentacyjne	Laboratorium	15	2
Diagnoza i ewaluacja polityki	Laboratorium	15	2
Elementy coachingu grupowego	Laboratorium	15	2
Metodologia badań politologicznych	Konwersatorium	30	2
Teoria polityki	Wykład / ćwiczenia	30	5
Teorie demokracji	Konwersatorium	15	2
Analiza rynku politycznego	Wykład / ćwiczenia	30	4
Badania marketingowe	Wykład / ćwiczenia	30	4
Kampanie wyborcze w mediach społecznościowych	Laboratorium	15	2

Konwersatorium monograficzne	Konwersatorium	30	2
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Prawo europejskie	Wykład	15	2
Rzecznictwo prasowe	Konwersatorium	15	1
Techniki wpływu społecznego	Laboratorium	15	2
Zarządzanie kryzysowe	Laboratorium	15	2
Grupowy projekt badawczy	Laboratorium	15	2
Psychologia polityki	Laboratorium	15	2
Socjologia polityki	Wykład	15	2
Tutoring i mentoring akademicki seminarium magisterskie	Seminarium	30	3
Finansowanie kampanii wyborczych	Konwersatorium	15	2
Komunikowanie i decydowanie polityczne	Laboratorium	15	2
Konwersatorium monograficzne	Konwersatorium	30	2
Międzynarodowe stosunki gospodarcze	Wykład / ćwiczenia	30	4
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Prawo wyborcze i referendalne	Wykład	30	3
Zagadnienia wiedzy ogólnej (KSAP)	Konwersatorium	15	2
Nowe wyzwania dla polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	Konwersatorium	15	2

państw. Teoria i praktyka			
Nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne	Laboratorium	15	2
Praktyczne i teoretyczne aspekty funkcjonowania instytucji politycznych	Wykład / ćwiczenia	30	4
Tutoring i mentoring akademicki - seminarium magisterskie	Seminarium	30	5
Analiza rynku pracy i e-portfolio zawodowe politologa	Laboratorium	15	1
Ewolucja polskiego systemu partyjnego	Konwersatorium	15	2
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Transformacja polskiego systemu politycznego	Wykład / ćwiczenia	45	5
Praktyki zawodowe	Praktyka	160	6
Tutoring i mentoring akademicki - seminarium magisterskie	Seminarium	30	12
Razem:		1090	118

Politologia, studia II stopnia, stacjonarne – polityka społeczna

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Deliberative Democracy. Theory and practice	Konwersatorium	30	3
Demograficzne wyzwania Europy	Wykład/Ćwiczenia	30	4
Diagnozowanie polityce społecznej w	Laboratorium	15	2
Konwersatorium monograficzne	Konwersatorium	30	2
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Moduł laboratoryjny do wyboru	Laboratorium	15	2
Ruchy społeczne	Konwersatorium	15	2
Diagnoza i ewaluacja polityki	Laboratorium	15	2
Elementy coachingu grupowego	Laboratorium	15	2
Metodologia badań politologicznych	Konwersatorium	30	2
Teoria polityki	Wykład / ćwiczenia	30	5
Teorie demokracji	Konwersatorium	15	2
Ekonomia społeczna	Wykład	15	2
Instytucje prawa pracy	Konwersatorium	15	2
Instytucje prawa rodzinnego	Konwersatorium	15	2
Konwersatorium monograficzne	Konwersatorium	30	2

Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Prawo europejskie	Wykład	15	2
Strategie rozwoju społeczno-gospodarczego	Laboratorium	15	2
Teoria usług społecznych	Konwersatorium	15	2
Transformacja regionów przemysłowych	Wykład	30	3
Zarządzanie kryzysowe	Laboratorium	15	2
Grupowy projekt badawczy	Laboratorium	15	2
Psychologia polityki	Laboratorium	15	2
Socjologia polityki	Wykład	15	2
Tutoring i mentoring akademicki seminarium magisterskie	Seminarium	30	3
Absorpcja środków na programy społeczne	Laboratorium	30	3
Ewaluacja i monitoring w polityce społecznej	Wykład	15	2
Ewolucja systemu praw socjalnych	Wykład	15	2
Komunikowanie i decydowanie polityczne	Laboratorium	15	2
Konwersatorium monograficzne	Konwersatorium	30	2
Międzynarodowe stosunki gospodarcze	Wykład / ćwiczenia	30	4
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Nowe wyzwania dla polityki zagranicznej i bezpieczeństwa państw. Teoria i praktyka	Konwersatorium	15	2

Nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne	Laboratorium	15	2
Praktyczne i teoretyczne aspekty funkcjonowania instytucji politycznych	Wykład / ćwiczenia	30	4
Tutoring i mentoring akademicki - seminarium magisterskie	Seminarium	30	5
Analiza rynku pracy i e-portfolio zawodowe politologa	Laboratorium	15	1
Lokalne inicjatywy rozwojowe	Konwersatorium	30	3
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Obszary metropolitarne w polityce rozwoju państwa	Wykład / ćwiczenia	30	4
Praktyki zawodowe	Praktyka	160	6
Tutoring i mentoring akademicki - seminarium magisterskie	Seminarium	30	12
Razem:		1090	116

Politologia, studia II stopnia, stacjonarne – współczesne stosunki międzynarodowe

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Deliberative Democracy. Theory and practice	Konwersatorium	30	3
Konflikty zbrojne i spory międzynarodowe	Wykład/Ćwiczenia	30	4
Konwersatorium monograficzne	Konwersatorium	30	2
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Moduł laboratoryjny do wyboru	Laboratorium	15	2
Ruchy społeczne	Konwersatorium	15	2
Systemy polityczne państw Trzeciego Świata	Konwersatorium	15	2
Diagnoza i ewaluacja polityki	Laboratorium	15	2
Elementy coachingu grupowego	Laboratorium	15	2
Metodologia badań politologicznych	Konwersatorium	30	2
Teoria polityki	Wykład / ćwiczenia	30	5
Teorie demokracji	Konwersatorium	15	2
Ewolucja systemu międzynarodowego w okresie pozimnowojennym	Konwersatorium	15	1
Język orientalny (arabski)	Ćwiczenia	30	2
Konwersatorium monograficzne	Konwersatorium	30	2
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2

Organizacje międzynarodowe	Wykład / ćwiczenia	30	4
Prawo europejskie	Wykład	15	2
Protokół dyplomatyczny	Wykład / ćwiczenia	30	4
Religia a stosunki międzynarodowe	Konwersatorium	15	2
Zarządzanie kryzysowe	Laboratorium	15	2
Grupowy projekt badawczy	Laboratorium	15	2
Psychologia polityki	Laboratorium	15	2
Socjologia polityki	Wykład	15	2
Tutoring i mentoring akademicki seminarium magisterskie	Seminarium	30	3
Cyberbezpieczeństwo	Wykład	15	2
Język orientalny (arabski)	Ćwiczenia	30	2
Komunikowanie i decydowanie polityczne	Laboratorium	15	2
Konwersatorium monograficzne	Konwersatorium	30	2
Międzynarodowe stosunki gospodarcze	Wykład / ćwiczenia	30	4
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Problemy bezpieczeństwa energetycznego we współczesnym świecie	Konwersatorium	15	1
Prognozowanie i symulacje międzynarodowe	Laboratorium	15	2
Nowe wyzwania dla polityki zagranicznej i bezpieczeństwa państw. Teoria i praktyka	Konwersatorium	15	2

Nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne	Laboratorium	15	2
Praktyczne i teoretyczne aspekty funkcjonowania instytucji politycznych	Wykład / ćwiczenia	30	4
Tutoring i mentoring akademicki - seminarium magisterskie	Seminarium	30	5
Analiza rynku pracy i e-portfolio zawodowe politologa	Laboratorium	15	1
Język orientalny (arabski)	Ćwiczenia	30	2
Moduł językowy specjalistyczny do wyboru	Laboratorium	30	2
Oś północ-południe w polityce zagranicznej Polski	Konwersatorium	15	2
Problem niemiecki i stosunki polsko-niemieckie na przełomie XX i XXI wieku	Wykład	15	3
Praktyki zawodowe	Praktyka	160	6
Tutoring i mentoring akademicki - seminarium magisterskie	Seminarium	30	12
Razem:		1090	112

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹³³

Nie dotyczy

¹³³ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹³⁴

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Studia I stopnia					
Lektorat języka obcego	Lektorat	2,3,4,5	stacjonarne	j.angielski j.francuski j.niemiecki j.rosyjski	157 (studenci z trzech lat)
Contemporary Political Affairs	Konwersatorium	5	Stacjonarne	j.angielski	35 osób
Studia II stopnia					
Political Science in English	Laboratorium	3	Stacjonarne	j.angielski	13
Political Science in English	Laboratorium	4	Stacjonarne	j.angielski	6
Political Science in English	Laboratorium	1	stacjonarne	j.angielski	Rok 2025/2026 przedmiot nieprowadzony
Political Science in English	Laboratorium	2	Stacjonarne	j.angielski	Rok 2025/2026 przedmiot nieprowadzony
Deliberative Democracy. Theory and practice	Konwersatorium	1	Stacjonarne	j.angielski	Rok 2025/2026 przedmiot nieprowadzony

¹³⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru:

Imię i nazwisko:

Tytuł naukowy/dziedzina, stopień naukowy/dziedzina oraz dyscyplina, tytuł zawodowy (w przypadku tytułu zawodowego lekarza – specjalizacja), rok uzyskania tytułu/stopnia naukowego/tytułu zawodowego:

Wykaz zajęć/grup zajęć i godzin zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku przez nauczyciela akademickiego lub inną osobę w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.

Charakterystyka dorobku naukowego ze wskazaniem dziedzin nauki/sztuki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych/artystycznych, w której/których dorobek się mieści (do 600 znaków) oraz wykaz **co najwyżej 10** najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz ze wskazaniem dat uzyskania (publikacji naukowych/osiągnięć artystycznych, patentów i praw ochronnych, zrealizowanych projektów badawczych, nagród krajowych/międzynarodowych za osiągnięcia naukowe/artystyczne), ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć odnoszących się do ocenianego kierunku i prowadzonych na nim zajęć.

Charakterystyka doświadczenia i dorobku dydaktycznego (do 600 znaków) oraz wykaz **co najwyżej 10** najważniejszych osiągnięć dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz z wskazaniem dat uzyskania (np. autorstwo podręczników/materiałów dydaktycznych, wdrożone innowacje dydaktyczne, nagrody uzyskane przez studentów, nad którymi nauczyciel akademicki sprawował opiekę naukową/artystyczną, opieka nad beneficjentem Diamentowego Grantu, uruchomienie nowego kierunku studiów/specjalności/ zajęć/grupy zajęć, opieka nad kołem naukowym, prowadzenie zajęć w języku obcym, w tym w uczelni zagranicznej, np. w ramach mobilności nauczycieli akademickich).

Opis doświadczenia zawodowego w powiązaniu z celami kształcenia, efektami uczenia się zakładanymi dla ocenianego kierunku oraz treściami programowymi (jeśli dotyczy).

5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:
7. Akceptowalnymi formatami są: .doc, .docx, .gif, .png, .jpg (jpeg), .odt, .ods, .pdf, .rtf, .ppt, .pptx, .odp, .txt, .xls, .xlsx, .xml.
8. Nazwy plików nie mogą być dłuższe niż 15 znaków i nie mogą zawierać następujących znaków: ~ "# % & *: < > ? / \ { | } & % # (spacje wiodące i końcowe w nazwach plików lub folderów również nie są dozwolone).
9. Pliki lub foldery nie mogą być skompresowane.

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli

praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).

6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH